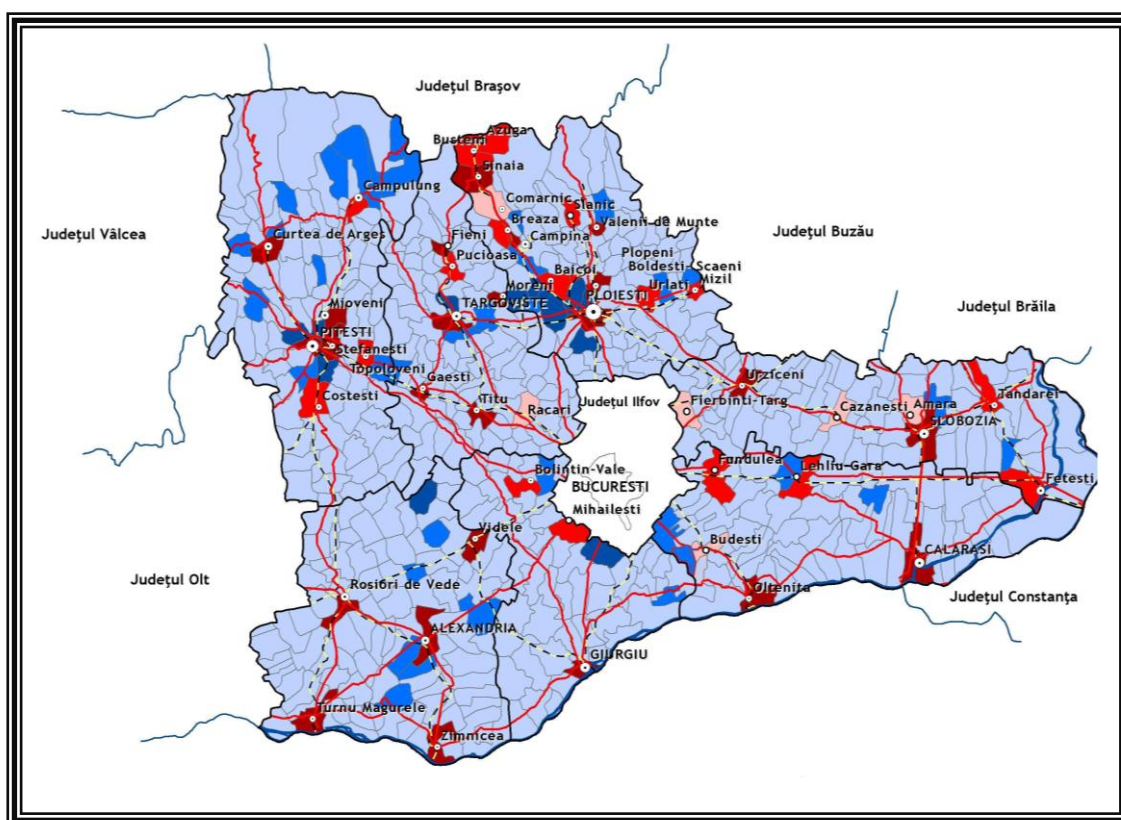

Studiu privind problemele sociale și calitatea vieții la nivelul regiunii Sud Muntenia

Versiune finală

17 decembrie 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Cuprins

Listă de figuri.....	5
Listă de tabele	8
CAPITOLUL 1. PROFILUL SOCIAL AL REGIUNII SUD MUNTENIA	10
CAPITOLUL 2. STADIUL ACTUAL AL PROBLEMELOR SOCIALE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA ..	28
Schimbările demografice	28
Forța de muncă și șomajul	61
Migrația.....	91
Nivelul de trai în Regiunea Sud-Muntenia	105
Sărăcia.....	134
Incluziunea socială	163
Siguranța cetățenilor	183
Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene și evidențierea relațiilor transnaționale și transfrontaliere, la nivel regional județean și local	195
Analiza SWOT.....	207
CAPITOLUL 3. INVENTARIEREA NECESITĂȚILOR DIN DOMENIUL SOCIAL ÎN CONFORMITATE CU TENDINȚELE EUROPENE, NAȚIONALE ȘI ORIENTĂRILE STRATEGICE DIN DOMENIU	209
CAPITOLUL 4. SCENARIILE DE DEZVOLTARE ȘI MODERNIZARE ÎN SECTORUL SOCIAL PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE 2014 - 2020 ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA	229
Scenariul „Dezvoltare zero” (“Do Nothing”) - SDZ	238
Scenariul de Referință - SR	239
Scenariul „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică” (“Do Something”) - SDSE	241
Scenariul „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu” (“Do Something Policy”) - SDSEM	247
CAPITOLUL 5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	250
CAPITOLUL 6. BIBLIOGRAFIE:.....	277
CAPITOLUL 7. ANEXE:	280

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Lista de acronime

Abreviere	Denumire extinsă
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
AM POR	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
CE	Comisia Europeană
CpDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DMI	Domeniul Major de Intervenție
ECP	Echipe de Coordonare a Proiectului
ET 2020	Cadrul strategic de cooperare europeană în educație și instruire
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
IDSL	Indicele Dezvoltării Sociale a Localității
INS	Institutul Național de Statistică
IPA	Instrumentul de Asistență pentru Preaderare
IS	Instrumente Structurale
ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
MMFPS	Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale
ONG	Organizație non-guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PIB	Produsul Intern Brut
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNR	Programul Național de Reformă
POR	Programul Operațional Regional

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS DRU	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
PRAI	Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ
PRAO	Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă
PSC	Pactul de Stabilitate și de Creștere
SAM	Școală de Arte și Meserii
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
UE	Uniunea Europeană

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Listă de figuri

Figura 1: Piramida vârstelor pentru regiunea Sud Muntenia (populația la 1 iulie 2010)	30
Figura 2: Populația stabilă la 1 iulie la nivelul județelor componente regiunii	31
Figura 3: Ponderea populației de vârstă 65 ani și peste, stabile la 1 iulie, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente	32
Figura 4: Ponderea minorităților naționale în populația regiunii Sud Muntenia	33
Figura 5: Evoluția principalelor fenomene demografice la nivel național	35
Figura 6: Rata natalității la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (născuți vii la 1.000 locuitori)	36
Figura 7: Rata natalității la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (născuți vii la 1.000 locuitori)	37
Figura 8: Rata mortalității la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1.000 locuitori)	41
Figura 9: Rata mortalității la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1.000 locuitori)	42
Figura 10: Rata mortalității din mediul rural, la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1000 locuitori)	43
Figura 11: Rata mortalității din mediul rural la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1,000 locuitori)	44
Figura 12: Rata mortalității infantile la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia	45
Figura 13: Rata mortalității infantile la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (decedați sub 1 an la 1.000 născuți vii)	46
Figura 14: Rata sporului natural la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (spor natural la 1.000 locuitori)	47
Figura 15: Densitatea populației la 1 iulie la la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (locuitori pe km ²)	49
Figura 16: Evoluția prognozată a sporului natural al populației	54
Figura 17: Evoluția prognozată a ratei mortalității în perioada 2014-2020	56
Figura 18: Evoluția ratei natalității în perioada 2014-2020	58
Figura 19: Ponderea resurselor de muncă în total populație pe județe în cadrul Regiunii Sud-Muntenia (în procente)	64
Figura 20: Ponderea populației active civile în total populație în fiecare dintre județele Regiunii Sud-Muntenia (în procente)	66
Figura 21: Evoluția ponderii fiecărui județ în totalul populației active civile din Regiunea Sud-Muntenia (%)	67
Figura 22: Numărul mediu al salariaților la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, comparativ cu media națională	68
Figura 23: Persoane cuprinse în cursuri de formare profesională	70
Figura 24: Raportul de dependență economică pe regiuni, în anul 2010	72
Figura 25: Ponderea populației ocupate în totalul populației la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, comparativ cu nivelul național, pe medii (%)	74
Figura 26: Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) pe regiuni, sexe și medii, în anul 2010	75
Figura 27: Evoluția numărului pensionarilor din agricultura la nivelul județelor din cadrul Regiunii Sud-Muntenia comparativ cu media regională (mii de persoane)	76
Figura 28: Proiecția privind evoluția numărului de salariați	78
Figura 29: Rata șomajului BIM pentru persoanele cu vârsta de 15 ani și peste la nivel național și la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, pe medii	80

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 30: Rata șomajului BIM în România și Regiunea Sud- Muntenia, pe grupe de vârstă.....	81
Figura 31: Rata șomajului BIM din mediul rural la nivel național și la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, pe grupe de vârstă.....	82
Figura 32: Rata șomajului la nivel național, la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente	82
Figura 33: Rata șomajului la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor component	83
Figura 34: Rata șomajului la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente (feminin)	84
Figura 35: Rata șomajului la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente (masculin).....	85
Figura 36: Ponderea pe care o dețin șomerii de sex feminin în totalul șomerilor înregistrați la nivel național, la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%).....	86
Figura 37 Proiecțiile privind evoluția ratei șomajului în orizontul 2014 - 2020	88
Figura 38: Migrația interregională având ca destinație regiunea Sud Muntenia	95
Figura 39: Soldul schimbărilor de domiciliu la nivelul județelor componente regiunii	96
Figura 40 Rata plecărilor cu domiciliul la nivelul regiunii Sud-Muntenia	101
Figura 41 Predicția ratei plecărilor cu domiciliul în perioada 2014-2020 în regiunea Sud-Munteia..	103
Figura 42: Structura populației după nivelul de educație în Uniunea Europeană și România în anul 2010 (procente)	105
Figura 43: Ponderea populației cu vârstă 30-34 ani cu nivel de educație terțiară în Europa în anul 2010	107
Figura 44: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile în total populație stabilă (la 1 iulie), la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%).....	108
Figura 45: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile în total populație stabilă (la 1 iulie), la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%) - an 2010	109
Figura 46: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile din mediul urban, la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%)	110
Figura 47: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile din mediul rural, la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%)	110
Figura 48: Venitul primar și venitul disponibil al gospodăriilor la nivelul regiunii	115
Figura 49: Structura veniturilor gospodăriilor în regiunea Sud Muntenia și total România în anul 2010	118
Figura 50: Câștigul salarial mediu net lunar pe total activități economice (CAEN Rev. 1) la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON prețuri reale 1999)	120
Figura 51: Pensia medie lunară de asigurări sociale de stat la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON prețuri reale 1999)	122
Figura 52: Pensia medie lunară de asigurări sociale de stat la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON - prețuri reale, 1999).....	123
Figura 53: Pensia medie lunară de agricultori la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON prețuri reale 1999)	124
Figura 54: PIB regional și creșterea PIB.....	132
Figura 55: Salariul mediu real și modificarea salariului mediu real	133
Figura 56: Evoluția comparativă a sărăciei absolute și relative la nivel național în perioada 1999 - 2010	142
Figura 57: Ratele de privare materială (elemente aparținând domeniului economic sau făcând parte din bunurile de folosință îndelungată), UE-27 (%)	145

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 58: Privarea materială severă, 2009 (elemente aparținând domeniului economic sau făcând parte din bunurile de folosință îndelungată)	146
Figura 59: Ponderea populației căreia îi lipsesc involuntar bunurile de folosință îndelungată menționate, UE-27 (% din populație).....	147
Figura 60: Ratele de sărăcie absolute în perioada 1999 - 2010, pe regiuni de dezvoltare	152
Figura 61: Ratele de sărăcie severă evidențiate de indicii de privare în perioada 2007 - 2011, pe regiuni de dezvoltare	153
Figura 62: Cheltuielile cu protecția socială la nivelul regiunii Sud-Muntenia.....	159
Figura 63: Valorile previzionate ale cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia	161
Figura 64: Persoane cuprinse în cursuri de formare profesională.....	166
Figura 65: Cheltuielile cu protecția socială la nivelul regiunii Sud-Muntenia.....	173
Figura 66: Valorile previzionate ale cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia	175
Figura 67: Ponderea populației române în populația stabilă a regiunii Sud-Muntenia	178
Figura 68: Structura persoanelor condamnate definitiv pe categorii de infracțiuni în anul 2010 (în procente).....	185
Figura 69: Rata criminalității (număr de persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori).....	186
Figura 70: Rata criminalității (număr de persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori).....	187
Figura 71: Rata infraționalității (număr infracțiuni la 100000 locuitori)	188
Figura 72: Rata infraționalității (număr infracțiuni la 100000 locuitori)	189
Figura 73: Evoluția ratei criminalității.....	193
Figura 74: Evoluția ratei infraționalității	193
Figura 75: Impactul fondurilor europene asupra ratei șomajului în regiunea Sud-Muntenia.....	198
Figura 76: Indicii de Dezvoltare Socială Locală, 2008	222
Figura 77: Studiu de caz - Accesibilitate transport în comun - Municipiul Câmpina, județul Prahova	225
Figura 78: Studiu de caz - Investiții în infrastructura educațională - Comuna Drăgoești, Județul Ialomița.....	227
Figura 79: Obiectivele Strategiei Europa 2020	229

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Listă de tabele

Tabel 1: Sinteza fenomenelor sociale la nivelul regiunii Sud Muntenia.....	14
Tabel 2: Parametrii filtrului Holt-Winters pentru sporul natural al populației.....	53
Tabel 3: Sporul natural prognozat.....	54
Tabel 4 Rata mortalității în regiunea Sud Muntenia.....	55
Tabel 5 Parametrii filtrului Holt-Winters pentru rata mortalității.....	55
Tabel 6 Prognoza privind rata mortalității pentru perioada 2014-2020.....	56
Tabel 7 Rata natalității în regiunea Sud Muntenia.....	57
Tabel 8 Parametrii filtrului Holt-Winters pentru rata natalității.....	57
Tabel 9 Prognoza privind rata natalității.....	58
Tabel 10: Structura populației de 15 ani și peste după participarea la activitatea economică, pe regiuni, în anul 2010.....	71
Tabel 11: Ratele de ocupare la nivelul județele regiunii Sud Muntenia, 2010.....	76
Tabel 12 Proiecțiile privind evoluția numărului de salariați în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia.....	78
Tabel 13 Proiecțiile privind evoluția ratei șomajului în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia.....	88
Tabel 14 Proiecțiile privind evoluția ratei ocupării în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia.....	88
Tabel 15 Proiecțiile privind evoluția ratei de activitate în orizontul 2014-2020.....	89
Tabel 16: Emigranți români în perioada 1999 - 2010.....	92
Tabel 17 Rata plecărilor cu domiciliul în regiunea Sud-Muntenia.....	101
Tabel 18 Parametrii modelului Holt-Winters pentru rata plecărilor.....	102
Tabel 19 Predicția ratei plecărilor cu domiciliul în perioada 2014-2020 în regiunea Sud-Muntenia.....	102
Tabel 20: Nivelul și structura veniturilor reale ale gospodăriilor.....	116
Tabel 21: Coeficientul Gini.....	117
Tabel 22 Estimatorii sistemului de ecuații pentru nivelul de trai.....	130
Tabel 23: PIB și creșterea economică la nivel național.....	131
Tabel 24: Predicții pentru 2014 - 2020 la nivelul regiunii Sud-Muntenia.....	131
Tabel 25: Ratele de sărăcie pe baza pragurilor relative calculate din mediana veniturilor gospodăriilor pe adult echivalent (%).....	135
Tabel 26: Ratele de sărăcie și sărăcie severă în perioada 1999 - 2010 pe medii de rezidență (%).....	138
Tabel 27: Ratele de sărăcie și sărăcie severă, 1999-2010, în funcție de etnie (%).....	139
Tabel 28: Ratele de sărăcie, 1999-2010, în funcție de statutul ocupațional (%).....	139
Tabel 29: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, după nivelul de educație (%).....	140
Tabel 30: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, după numărul membrilor gospodăriei (%).....	141
Tabel 31: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, după numărul copiilor din gospodărie (%).....	141
Tabel 32: Ponderea populației cu limite sau dificultăți financiare specificate, în funcție de tipul de gospodărie, 2009 (% din populație).....	148
Tabel 33: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, pe regiuni de dezvoltare (%).....	151
Tabel 34 Cheltuieli cu protecția socială (mil. lei la prețurile anului 2005) în regiunea Sud-Muntenia.....	158
Tabel 35 Estimațiile modelului econometric privind cheltuielile cu protecția socială a șomerilor.....	160
Tabel 36 Valorile previzionate pentru cheltuielile cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia.....	161
Tabel 37: Cheltuieli cu protecția socială (mil. lei la prețurile anului 2005) în regiunea Sud-Muntenia.....	172
Tabel 38: Estimațiile modelului econometric privind cheltuielile cu protecția socială a șomerilor.....	174

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 39: Valorile previzionate pentru cheltuielile cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia	175
Tabel 40: Parametrii modelului Holt-Winters pentru rata criminalității	192
Tabel 41: Parametrii modelului Holt-Winters pentru rata infracționalității	192
Tabel 42: Evoluția prognozată a ratei criminalității și a ratei infracționalității în regiunea Sud-Muntenia	194
Tabel 43: Valoarea finanțărilor nerambursabile pentru regiunea Sud-Muntenia	195
Tabel 44: Proiecțiile privind evoluția ratei șomajului în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia	196
Tabel 45: Proiecțiile impactul fondurilor europene asupra ratei șomajului în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia	197
Tabel 46: Impactul finanțărilor nerambursabile asupra ratei de sărăcie	199
Tabel 47: Impactul finanțărilor nerambursabile asupra salariului mediu.....	200
Tabel 48: Impactul finanțărilor nerambursabile asupra ratei criminalității	201
Tabel 49: Venitul primar și venitul disponibil al gospodăriilor la nivelul regiunii Sud-Muntenia (la puterea de cumpărare standard în euro pe locuitor)	202
Tabel 50: Indicatorii de sărăcie la nivelul regiunii Sud-Muntenia	203
Tabel 51: Accesul populației la finanțare în regiunea Sud-Muntenia.....	203
Tabel 52: Sinteza principalelor provocări și necesități din domeniul social pentru următoarea perioadă de programare.....	218
Tabel 53: Clasamentul celor mai dezvoltate și celor mai sărace localități din regiunea Sud Muntenia	223

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Capitolul 1. Profilul social al regiunii Sud Muntenia

Analiza profilului social constituie un instrument fundamental în procesul de dezvoltare regională. Fenomene ca migrația forței de muncă, îmbătrânirea populației, un nivel ridicat de morbiditate sau excluziunea socială, pot genera probleme serioase pentru societate. Astfel de subiecte sunt din ce în ce mai prezente în cadrul strategiilor de creștere economică sau a planurilor naționale de reformă.

Astfel, se subliniază faptul că dezvoltarea economică este în strânsă legătură cu cea socială și că există nevoia unui efort real din partea autorităților de a-și coordona acțiunile pentru un mai bun rezultat în viitor. În contextul actual, dominat de criza economică care afectează toate statele membre ale Uniunii Europene, politicile sociale trebuie să țină pasul cu noile provocări. În consecință, un prim pas este inventarierea nevoilor din domeniul social, urmat de promovarea unui set de acțiuni realist cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții.

Capitolul își propune să creioneze profilul social al regiunii Sud Muntenia, să identifice fenomenele care au un impact pozitiv sau negativ asupra sistemului social la nivel regional. În baza punctelor forte ale sistemului social se va putea construi în viitor strategia de specializare inteligentă la nivel regional.

Din punct de vedere al evoluției demografice, în perioada 1999 - 2010, regiunea Sud Muntenia s-a caracterizat printr-o scădere a numărului de persoane. Acest lucru s-a datorat în principal datorită unei rate a natalității scăzute, situată în mod constant sub media națională, fiind cu aproximativ 0,5 născuți vii la 1000 de locuitori sub aceasta. Evoluția în timp a fost asemănătoare cu cea de la nivel național, cu diferența că pe medii de rezidență, rata natalității din mediul urban este în creștere, iar cea din mediul rural este în scădere. În același timp *mortalitatea* în regiune a fost în mod constant peste media națională, fiind mai mare decât aceasta cu o medie de 1,1 decedați la 1.000 de locuitori. Situația a fost influențată exclusiv de mortalitatea din mediul rural, în mediul urban mortalitatea fiind constant mai mică. Mortalitatea infantilă, s-a situat de asemenea constant peste media națională, nivelul acesteia fiind puternic influențat de situația înregistrată în mediul urban.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Cumulat, o rată negativă a sporului natural de două ori mai mare față de cea înregistrată la nivel național (3,5 față de -1,8 la nivel național, în perioada 1999 - 2010) este în strânsă legătură cu fenomenul de depopulare, dar și cel de îmbătrânire a populației, ambele resimțite mult mai puternic în mediul rural. Situația nu este compensată de un sold migrator pozitiv. Din contră, soldul migrației interne și cel al migrației internaționale pentru regiunea Sud Muntenia a fost predominant negativ în perioada analizată. De menționat este că, în statistica românească, fluxurile de migrație interne și internaționale nu sunt înregistrate corespunzător și impun limite substanțiale cercetărilor sociologice.

Cu o pondere de 51,0% a persoanelor ocupate cu vârste de 15 ani și peste, regiunea Sud Muntenia, față de celelalte regiuni din țară, s-a situat la mijlocul acestui clasament. Tot aproape de mijlocul clasamentului s-a situat și din punct de vedere al raportului de dependență, având 1.299 de persoane inactive și șomeri la 1.000 de persoane ocupate (față de 1.321 persoane inactive și șomeri la 1.000 de persoane ocupate cât se consemna la nivel național). Pe medii de rezidență, rata de ocupare din regiunea Sud Muntenia în mediul urban a fost mai mică față de cea din mediul rural (57,9% comparativ cu 61,1%), ceea ce arată o preponderență a activității agricole în regiune, dar și un navetism dezvoltat, în special în jurul județelor din nordul regiunii.

Rata șomajului BIM a atins în 2010 în regiunea Sud Muntenia nivelul de 8,3%, ocupând la nivel național poziția a doua, după regiunea Centru (10,5%). Acestu lucru subliniază faptul că regiunea Sud Muntenia concentrează aproape o cincime (17,8%) din totalul șomerilor BIM. Cheltuielile efectuate cu protecția șomerilor, corelate cu numărul șomerilor în plată, relevă faptul că în perioada 2004 - 2009 puterea de cumpărare a acestora în regiunea Sud Muntenia s-a redus practic la jumătate, revenind la valori apropiate de cele inițiale abia în anul 2010. Ponderea acestora în cheltuielile totale a fost aproape constantă de-a lungul întregii perioade analizate. În anul 2010 salariile medii din regiunea Sud Muntenia au fost mai mici față de media națională cu 6,3%. Pensiile medii de asigurări sociale de stat, pe total regiune, au fost de asemenea mai mici cu 5,4% față de media națională. Pensiile medii ale agricultorilor, spre deosebire de cele de asigurări

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

sociale de stat și de salariile medii, sub specificul regiunii, au fost cu 1,6% mai mari decât cele medii la nivel național.

În ceea ce privește nivelul de instruire, ponderea persoanelor de 25 - 64 de ani cu studii superioare, care la nivel de țară în anul 2010 a fost de 13,8%, în regiunea Sud Muntenia a fost de numai 10,1% persoane, ceea ce o plasează pe ultima poziție în comparație cu celelalte regiuni din România. Ponderea populației cu studii liceale sau universitare în total populație de 20 - 64 de ani, în anul 2010, în regiunea Sud Muntenia, a fost de 71,1% față de 74,7% cât se înregistra la nivel național în același an. Participarea la un sistem de învățământ în regiune este dată de ponderea elevilor și studenților cuprinși în învățământul de toate nivelurile. Aceasta, cu o valoare de 16,8% în anul 2010, și în scădere aproape continuă din anul 2000, s-a situat mult sub nivelul național, nivel relativ constant în toată perioada, cu o valoare minimă de 20,5% în anul 2010. Regiunea Sud Muntenia se remarcă prin cea mai mică rată a abandonului școlar, de 1,3%, față de 1,6% rata abandonului școlar la nivel național în anul școlar 2009 /2010.

Analizând numărul de paturi din spitale, inclusiv centre de sănătate, Sud Muntenia se clasează ca regiune sub media națională, cu 4,7 paturi la 1.000 de locuitori față de 6,1 paturi la 1.000 de locuitori, nivel înregistrat în anul 2010 la nivel național. Din punct de vedere al *populației care revine la un medic*, în Sud Muntenia sunt 1,4 cadre sanitare la 1.000 de locuitori în timp ce la nivel național acest indicator se situează la valoarea de 2,4 cadre la 1.000 de locuitori.

Din punct de vedere al incidenței sărăciei absolute, regiunea Sud Muntenia se situează în mijlocul clasamentului, fiind cea mai apropiată de media națională față de care s-a situat puțin deasupra până în anul 2007 și sensibil sub aceasta în perioada 2008 - 2011. Aceeași situație se înregistrează și pentru ponderea populației afectate de riscuri materiale grave, indicatorul pentru anul 2010 la nivel regional înregistrând o valoare de 33% din total populație față de 31% din populație la nivel național.

Din punct de vedere al ratei criminalității, regiunea se clasează sub media națională pentru toată perioada analizată. Din totalul condamnărilor definitive, în anul 2010

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

regiunea Sud-Muntenia deținea o pondere de 11,7%, populația regiunii la 1 ianuarie în același an reprezentând 15,2% din total România.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 1: Sinteza fenomenelor sociale la nivelul regiunii Sud Muntenia

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
Evoluția demografică	<p>Declin demografic, îmbătrânirea populației, scăderea natalității, deteriorarea raportului de dependență vârstnici/activi, creșterea numărului copiilor aflați în situație de risc ridicat de abandon.</p> <p>Creșterea mortalității, pe baza deprecierei condițiilor socio-economice caracteristice perioadei de tranziție. Evoluție favorabilă a mortalității infantile, care a înregistrat o scădere aproape continuă în toată perioada de tranziție, respectiv din 1990 până în prezent.</p> <p>migrația forței de muncă.</p> <p>Rata sporului natural negativa înregistrat un declin constant în perioada considerată.</p>	<p>Declinul demografic la nivelul regiunii, datorat unei rate a natalității scăzute situate sub media națională, și unei rate a mortalității ridicate, situate peste media națională, în special în mediul rural. Îmbătrânirea populației și deteriorarea raportului de dependență vârstnici/activi.</p> <p>Nupțialitatea, situată în mod constant sub media națională, determinată exclusiv de mortalitatea din mediul rural.</p> <p>Mortalitatea aflată în mod constant peste media națională.</p> <p>Mortalitatea infantilă, a fost în mod constant peste media națională.</p> <p>Rata negativă a sporului natural este de două ori mai mare față de</p>	<p>Județele Călărași și Ialomița înregistrează cele mai ridicate valori ale ratei natalității, la polul opus situându-se județul Teleorman.</p> <p>Județul cu cele mai mari rate ale căsătoriei este Argeș, iar Teleorman și Giurgiu au înregistrat cele mai mici rate.</p> <p>Județele cu cele mai mari rate ale mortalității sunt Teleorman și Giurgiu, la polul opus situându-se județele Argeș, Dâmbovița și Prahova.</p> <p>Județele cu cele mai mari rate medii ale mortalității infantile au fost Călărași și Ialomița, iar cu cea mai mică rată medie Dâmbovița.</p> <p>Cele mai mici rate medii ale sporului natural negativ s-au consemnat în județele Teleorman și Giurgiu, iar cele</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
		<p>valoarea națională.</p> <p>Regiune preponderent rurală, cu o densitate mai mare decât media pe țară. Partea de nord a regiunii este o zonă extrem de densă, iar județele de câmpie prezintă o densitate mai ridicată datorită proximității de București.</p> <p>Soldul migrației interne și cel al migrației internaționale a fost predominant negativ.</p>	<p>mai mari în Ialomița, Argeș și Dâmbovița.</p> <p>Județele cu densitatea cea mai ridicată sunt Prahova și Ialomița, în contrast cu Ialomița și Călărași care înregistrează un nivel scăzut.</p>
Nivelul de instruire	<p>Nivel de instruire mediu, exod de forță de muncă mediu calificată și nivel de abandon școlar în creștere.</p> <p>Ponderea persoanelor cu studii superioare, de 11,9% este aproape de două ori mai mică față de media europeană (22,7%).</p> <p>În ceea ce privește persoanele cu educație primară și gimnazială, cu o pondere de 30,3%, România se situează</p>	<p>Regiunea Sud Muntenia, cu doar 10,1% persoane de 25 - 64 de ani cu studii superioare se situează pe ultima poziție la nivel național.</p> <p>Pe regiuni de dezvoltare cea mai mică rată a abandonului școlar s-a regăsit în regiunea Sud Muntenia, cu o rată de 1,3%.</p>	<p>Nivele de instruire mai ridicate în județe din nordul regiunii, în special în Prahova și Argeș.</p> <p>Cea mai scăzută rată a fost consemnată în Teleorman, urmat de Argeș și Prahova (1,5%). Cele mai mari rate ale abandonului școlar, pe total, au fost în Județele Călărași, Giurgiu și Dâmbovița.</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
	<p>pe o poziție mai bună comparativ cu media Uniunii Europene (o poziție apropiată de media UE 30,3 față de 30,8).</p> <p>La nivel național rata abandonului în anul școlar 2009 /2010 a fost de 1,6% pe total și de 1,4% în învățământul primar, 1,7% în cel gimnazial, de 2,2% în învățământul liceal.</p> <p>În ceea ce privește rata de părăsire timpurie a sistemului educațional, România înregistrează 18,4%, situându-se printre țările cu cea mai ridicată rată, în Uniunea Europeană fiind într-o situație mai bună doar față de Italia, Spania, Portugalia și Malta.</p>		
Forța de muncă și șomajul	<p>Sub efectul crizei economice, numărul persoanelor ocupate a scăzut în ultimii ani în cele mai multe activități</p>	<p>Fenomenul de creștere a resurselor de muncă în total populație se regăsește și la nivelul regiunii Sud</p>	<p>Județele Prahova și Argeș concentrează aproape jumătate din resursele de muncă (45%) ale regiunii.</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
	<p>economice la nivel național: industrie, comerț, transporturi, tranzacții imobiliare, administrație publică, învățământ. Cu toate acestea, există domenii precum hoteluri și restaurante, intermediari financiare și, surprinzător, sănătate în care populația ocupată a înregistrat creșteri.</p> <p>La nivelul României se identifica o creștere a numărului de pensionari cu asigurari sociale de stat.</p> <p>Deși afectată mai târziu de criză, în România rata șomajului a avut un ritm de creștere mult mai rapid. După o evoluție aproape strict descrescătoare în perioada 2002 - 2008, când a scăzut de la 8,4% la 5,4%, sub efectul crizei economice care a afectat și țara noastră, rata șomajului a crescut în 2009 și 2010 la 6,9% respectiv 7,3%,</p>	<p>Muntenia.</p> <p>Ponderea populației active în totalul populației regiunii Sud-Muntenia a înregistrat o scădere până în anul 2004 și s-a menținut relativ constantă în perioada de după 2005. Indicatorul numărul mediu al salariaților din regiunea Sud Muntenia prezintă oscilații: scădere continuă din 1999 până în 2006, un trend pozitiv în 2006 - 2008 și o reducere în perioada 2008 - 2010 sub efectul pe care criza l-a avut asupra economiei.</p> <p>Rată de activitate la nivelul regiunii este de 65,4%,</p> <p>În ceea ce privește ponderea populației ocupate în totalul populației regiunii Sud-Muntenia, în toată perioada analizată, respectiv 1999, 2010, aceasta s-a situat în mod</p>	<p>Evoluția creșterii resurselor de muncă în total populație a fost similară în toate județele regiunii, cu excepția județului Dâmbovița care a consemnat o creștere continuă în toată perioada analizată.</p> <p>Evoluția ponderii populației active în totalul populației a fost aproape similară în toate județele regiunii. Cele mai mari rate ale populației active s-au consemnat în județele Teleorman, Argeș și Dâmbovița, iar cele mai mici în județele Giurgiu și Călărași.</p> <p>Județele de nord se remarcă ca având un număr mediu al salariaților ridicat în industrie, construcții și comerț, cu mențiunea că județul Dâmbovița se poziționează în intervalul de tranziție către județele de sud.</p> <p>În același timp se constată o specializare a județelor pe activități</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
	<p>ajungând la valori aproximativ egale cu cele din anii 2005 - 2006. Criza a afectat în special tinerii și persoanele vârstnice, iar pe medii de rezidență, în special populația urbană. Populația din mediul rural, deși a înregistrat o creștere a șomajului în ultimii doi ani, a fost mai puțin afectată, rata șomajului înregistrând o creștere în anul 2008 (5,4%), urmată de o ușoară reducere în 2009 (5,0%). De la valoarea de 11,8% în anul 1999, rata șomajului înregistrat la nivel național a avut o evoluție strict descrescătoare până în anul 2007, când a atins valoarea minimă de 4,0%. După această dată rata șomajului înregistrat a crescut la 7,8% în 2009, respectiv 7,0% în 2010.</p>	<p>constant peste nivelul național. În dinamică, evoluția acesteia a fost similară celei naționale, marcând o scădere până în anul 2004, o creștere în perioada 2004 - 2008, iar în ultimii doi ani din perioada analizată fiind din nou în scădere.</p> <p>Numărul pensionarilor la nivelul regiunii a fost cu aproximativ 30% mai mare decât media națională în 1999, însă această diferență a înregistrat o tendință de descreștere, în 2010 diferența fiind de aproximativ 25%.</p> <p>Regiune în curs de transformare din punct de vedere al structurilor economice. Număr ridicat de șomeri, mai mare decât nivelul național. Rata de ocupare medie comparativ cu situația națională. Ca ramuri</p>	<p>ale economiei naționale, astfel: Prahova în turism (hoteluri și restaurante), Argeș în silvicultură și exploatare forestieră, iar județele din sud, Călărași, Ialomița și Teleorman în agricultură (agricultură și vânătoare). Județul Giurgiu înregistrează cele mai ridicate date pentru sectoarele comerț, industria prelucrătoare și industria extractivă, clasându-se sub media regională la nivelul fiecărui sector. Județul Dâmbovița se situează peste media regională în silvicultură și exploatare forestieră, cu un număr mediu de salariați de aproximativ două ori mai mic decât cel înregistrat în primul județ clasat (Argeș). În perioada 2006 - 2008 numărul mediu al salariaților din regiune a înregistrat un trend pozitiv, iar în perioada 2008 - 2010 s-a redus sub efectul pe care criza</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
		<p>economice se remarcă pe de o parte agricultura în sud și serviciile, respectiv industria concentrate în nord.</p> <p>În regiunea Sud Muntenia rata șomajului înregistrat a avut o evoluție similară celei de la nivel național, dar cu valori peste media națională începând din anul 2001.</p>	<p>l-a avut asupra economiei. Toți indicatorii prezintă scăderi față de 2008, cu excepția numărului mediu al salariaților din administrație publică, apărare, învățământ, sănătate și asistență socială, pentru care situația a rămas relativ constantă sau s-a îmbunătățit. Județele cu cele mai mari rate de activitate a populației civile¹ cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, în anul 2010, au fost Teleorman cu o rată de activitate de 70,2%, urmat de Argeș (63,4%) și Dâmbovița (61,0%). Cele mai mici rate de activitate, în același an, au fost Giurgiu (53,3%), urmat de Călărași (55,9%), Ialomița (58,2%) și Prahova (58,8%). Cele mai mari rate de ocupare din regiune, în anul 2010, s-au înregistrat</p>

¹ Rate calculate pe baza populației civile active publicate de INS, Balanța forței de muncă în anul 2010.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
Veniturile și cheltuielile populației	<p>Venituri reale și puterea de cumpărare în creștere, cu o atenuare în perioada 2008-2010.</p> <p>Rata creditelor totale acordate populației în lei la nivel național, în perioada 2004 - 2010 a fost de 14,0 credite la 1000 de locuitori.</p> <p>Depozitele medii la termen în lei pentru total România au fost de 13,23 mii lei pe persoană, iar cele în valută de 8,46 mii lei.</p>	<p>Situație similară cu cea de la nivel național, cu o evoluție aproape de medie. La nivel agregat mediul urban prezintă o evoluție mai bună decât mediul rural.</p> <p>În ceea ce privește structura veniturilor gospodăriilor, regiunea Sud-Muntenia are veniturile pe persoană, pe lună, mai mari decât media acestor venituri pe țară.</p> <p>Regiunea Sud Muntenia s-a situat sub media națională în ceea ce privește rata creditelor acordate populației în lei, aceasta fiind de 12,0 credite</p>	<p>În județele Teleorman urmat de Argeș, iar cele mai mici în Călărași și Giurgiu. În anul 2010, cele mai ridicate rate ale șomajului înregistrat au fost în județele Teleorman (10,9%), urmat de Ialomița (9,9%), iar cea mai scăzută în județul Argeș (7,6%).</p> <p>Prahova înregistrează cea mai mare valoare, în timp ce Giurgiu se poziționează la coada clasamentului. Puterea de cumpărare a salariilor din județul Prahova, Argeș și Dâmbovița se situează în jurul mediei naționale. La cealaltă extremă se situează puterea de cumpărare a salariilor din județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman. Și puterea de cumpărare a pensiilor a avut o evoluție ascendentă, deși diferită de cea a salariilor.</p> <p>În ceea ce privește rata creditelor totale acordate populației în lei,</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
		la 1000 de locuitori. Depozitele medii la termen au fost de 10,10 mii lei pe persoană, iar în valută de 2,96 mii.	județul Argeș s-a situat peste media pe țară (cu o rată de 17,0 credite la 1000 de locuitori). Pentru depozitele în lei primele poziții sunt ocupate de județele Prahova (13,42) și Argeș (13,08), în timp ce ultimele de Giurgiu (6,09) și Teleorman. Pentru depozitele în valută cu valori mai mari sunt tot județele Prahova (4,89) și Argeș (3,94), la polul opus fiind Giurgiu (1,38) și Călărași (1,44), la distanță foarte mică de Teleorman (1,47) și Ialomița (1,48).
Sărăcia	Începând din anul 2001 ratele sărăciei au avut o dinamică strict descrescătoare, această tendință manifestându-se până în anul 2009 în care a atins de departe cea mai scăzută valoare din toată perioada analizată. Sub efectul crizei	Regiunea de Sud - Muntenia, pentru toată perioada 1999- 2010, este situată la mijlocul clasamentului, destul de aproape de media pe țară, în ceea ce privește ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, pe regiuni de dezvoltare.	-

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
	economică însă, din 2010 ratele de sărăcie și sărăcie severă au început să crească.	Până în anul 2007 inclusiv, ratele sărăciei absolute din regiunea Sud-Muntenia au fost mai mari decât cele înregistrate la nivel național. Situația s-a inversat începând din anul 2008, an din care ratele sărăciei absolute aferente regiunii Sud-Muntenia au început să fie mai mici comparativ cu cele pentru întreaga țară.	
Sănătate și asigurări sociale	Sistem de sănătate ce prezintă lacune și ineficiență în organizare și deservire a populației.	Situație similară cu cea la nivel național, sistemul medical fiind unul puternic centralizat. În mediul urban se înregistrează un proces de privatizare a serviciilor de sănătate.	Teleorman se remarcă cu un nivel ridicat de pensionari agricultori. În general, județele din sud prezintă un nivel mai ridicat de asistați social, dar și un nivel mai redus de acces la servicii medicale.
Migrația	Începând cu anul 2002, Spania și 2003, Italia au reprezentat principalele destinații pentru imigranții cu cetățenie română. În perioada 2004-2007 în Spania au	Soldul migrației interne al regiunii Sud Muntenia a fost predominant negativ în perioada analizată, excepție făcând anii 1999 - 2000 și 2007 - 2008.	În ceea ce privește emigranții, deși județele cu cel mai mare număr de persoane plecate sunt Argeș, urmat de Prahova și Dâmbovița, dacă se are în vedere populația acestor județe,

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
	<p>plecat circa 541 mii imigranți având cetățenie română, iar în perioada 2007- 2009 un număr de 551,5 mii persoane s-au deplasat în talia. Anul 2007 (anul în care România a intrat în UE) a fost anul cu cel mai ridicat număr de emigranți din România: peste 553 mii persoane. Este posibil ca mulți dintre aceștia să fi fost deja plecați și să-și fi legalizat prezența în străinătate odată cu intrarea României în UE. Spre deosebire de emigrația românească estimată la peste 10% din totalul populației, imigrația este aproximată la 0,3%.</p>		<p>respectiv rata persoanelor plecate la 1000 de locuitori, pe primul loc se situează județul Argeș (23,2) urmat de Ialomița (22,6) și Teleorman (21,4), la polul opus fiind județele Giurgiu (15,5) și Prahova (17,8). Pe județe, însumat pe parcursul întregii perioade analizate (1999 - 2010) cel mai mare și singurul sold pozitiv, îl găsim în județul Giurgiu, cu un spor pozitiv în fiecare an al perioadei, totalizând +6.249 persoane. La cealaltă extremă se situează județul Teleorman, cu sporuri negative pe toată perioada cu excepția anului 2000, totalizând un spor negativ de -9.469 de persoane. Raportat la populația județului, cea mai mare rată a sporului cumulat, cu o scădere de -220,3 persoane la 10.000 de locuitori, o regăsim tot în județul</p>

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
Incluziune socială	Evoluție pozitivă în ce privește incluziunea socială în special a grupurilor etnice și a persoanelor defavorizate. Se înregistrează totuși o atenție scăzută în ce privește o dezvoltare a serviciilor publice sau private în ce privește incluziunea persoanelor cu dizabilități.	Situație mai slabă în general decât cea la nivel național. Se remarcă o discriminare pe mai multe paliere în ceea ce privește comunitatea de etnie romă din regiune, în special din mediul rural.	Teleorman, urmat de județul Ialomița (-119,4 persoane la 10.000 de locuitori), celelalte județe având rate ale sporului negativ cu un ordin de mărime mai mic. Situație diferențiată de la județ la județ. Se remarcă impactul puternic al organizațiilor non guvernamentale și a inițiativelor locale.
Siguranța cetățenilor	Creștere a nivelului de infracționalitate și o accentuare (în special prin creșterea furturilor) pe fondul crizei economice. Rata criminalității a crescut de peste trei ori până în anul 1997, an în care atinge cota maximă. După această dată rata criminalității începe să	Se înregistrează o situație similară cu cea la nivel național la care se adaugă o accentuare în mediul rural. În ceea ce privește rata infracționalității, la nivelul regiunii aceasta a scăzut continuu din 1999 până în 2005, perioada cu cea mai scăzută rată a infracționalității fiind	În anul 2010, cele mai mari rate ale infracționalității au fost înregistrate în județele Giurgiu și Călărași. Următoarele județe, de asemenea cu valori apropiate între ele, sunt Dâmbovița și Ialomița. Județele cu cele mai puține infracțiuni

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Evoluția înregistrată nivel național	Evoluția înregistrată nivel regional	Evoluția înregistrată la nivel județean
	scadă, în perioada 1999 - 2010 scăderea fiind continuă până în anul 2009, reluarea creșterii fiind asociată cu criza economică. Reducerea ratei criminalității în cei zece ani de scădere continuă este de aproape de 2,2 ori, creșterea din anul 2010 fiind totuși destul de consistentă (+22,4%).	între anii 2004 și 2006. Începând cu anul 2007 rata infraționalității a înregistrat o creștere considerabilă, ajungând ca la sfârșitul perioadei analizate să se ridice la valori apropiate de cele de la începutul perioadei.	sunt Teleorman, Prahova și Argeș.
Educație	Sistem subfinanțat cu o infrastructură educațională mediu dezvoltată și o scădere în ce privește ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile. Agregat se remarcă o creștere a nivelului populației care a terminat studii universitare.	Sistem satisfăcător al instituțiilor de învățământ preuniversitar și o orientare a învățământului superior către București. O evoluție a încadrării mai slabă decât evoluția națională și diferențiată rural-urban. Nivel ridicat al ratei abandonului școlar în anumite zone rurale în special din cauza sărăciei.	Încadrare în sistem mai bună precum și o infrastructură educațională mai dezvoltată în nordul regiunii.
Inovarea socială	Lipsa legislației în domeniu, inițiative sporadice fără impact major.	Inițiative locale, susținute în special de organizații non guvernamentale donatoare.	Aglomerarea întrepinderilor sociale în special în județele din nordul regiunii.

Sursa: Analiza Consultantului

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională
 Agenția pentru Dezvoltare Regională Muntenia: Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Punctele forte ale sistemului social de la nivelul regiunii Sud Muntenia (la baza Strategiei de specializare inteligentă)

Pe toată perioada de analiză, regiunea Sud Muntenia a înregistrat un nivel mediu de dezvoltare, cele mai ridicate valori fiind atinse în zonele urbane din județele nordice ale regiunii, respectiv județele Prahova și Argeș. Activitatea industrială dezvoltată, dar și diversificarea economiei terțiare din aceste județe au contribuit semnificativ la o creștere a nivelului de trai și implicit a calității vieții locuitorilor.

Din punct de vedere al ocupării, regiunea a înregistrat progrese în special în sectoarele agricol, industrie și construcții. Forța de muncă prezintă disparități intra-regionale, dar se menține per total în jurul mediei naționale, proximitatea față de capitala țării constituind un avantaj. Față de media națională s-au înregistrat creșteri în ceea ce privește indicii de disparitate, o evoluție similară având-o regiunea București-Ilfov. Pe de altă parte, câștigul salarial mediu net lunar a înregistrat o creștere continuă, chiar și în perioada de criză economică.

Referitor la capitalul uman al regiunii se înregistrează medii ale indicilor în jurul valorilor naționale pentru sănătate și educație, dar și superiori pentru productivitate, ceea ce constituie un avantaj competitiv important al regiunii. În același timp, capitalul social al regiunii este o resursă importantă ce contribuie la susținerea și promovarea inițiativelor de dezvoltare socială locală.

Un alt avantaj îl reprezintă proximitatea față de București, element ce presupune oportunități de dezvoltare socială semnificative. Cuantificarea acestui beneficiu se regăsește în nivelul ridicat de pregătire al populației acestei regiuni și în nivelul de accesibilitate la serviciile sociale complexe.

Punctele slabe ale sistemului social de la nivelul regiunii Sud Muntenia

În ceea ce privește punctele slabe ale sistemului social din Sud Muntenia se pot identifica cu ușurință disparitățile intra-regionale cu care această regiune se confruntă -

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

județele din nord (Prahova și Argeș) mult mai dezvoltate decât cele din sud, mediul rural slab echipat și deconectat de la activitatea economică aducătoare de bunăstare. În același timp, comunitățile urbane mici înregistrează dificultăți în a asigura servicii sociale de bază pentru locuitorii din teritoriul pe care îl deservește, dețin resurse limitate pentru dezvoltare și sunt expuse unor riscuri economico-sociale disproporționate comparativ cu zonele urbane mai mari.

Un alt punct slab înregistrat este reprezentat de zonele monoindustriale care sunt dependente de diversificare economică și inițiativele antreprenoriale pentru a putea susține procesul de dezvoltare socială din zonă. În plus, diferențele de dezvoltare dintre mediile urban și rural, în special în zona de câmpie a regiunii, s-au accentuat. În plus fenomenele de migrație și cel de depopulare au contribuit negativ la susținerea nivelului de trai. Situații de incompatibilitate între cererea și oferta de competențe de pe piață sunt frecvente, în special în județele din sudul regiunii.

În ceea ce privește relațiile interetnice, regiunea se confruntă cu un set de probleme legate de discriminare, care pot conduce uneori la incapacitatea societății civile de a susține schimbarea ca pilon de progres. În plus, regiunea a întâmpinat dificultăți pe problematica integrării socio-profesionale a grupurilor dezavantajate, dar și în crearea unui mediu propice de cultivare a inovării sociale.

Mediul instituțional este de multe ori slab pregătit să facă față cerințelor locale, lucru care conduce la un blocaj în procesul de soluționare a problemelor precum nivelul scăzut al accesibilității la serviciile sociale, în special accesul la servicii publice pentru persoanele cu o situație materială precară.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Capitolul 2. Stadiul actual al problemelor sociale în regiunea Sud

Muntenia

Principalele provocări sociale din regiunea Sud Muntenia

Schimbările demografice

Evoluția populației și potențialul demografic în perioada 1999 - 2010. Analiza schimbărilor demografice în perioada 1999-2010 în regiunea Sud Muntenia. Consecințele schimbărilor demografice la nivel regional și județean

În perioada 1999 - 2010, rata sporului natural la nivelul Uniunii Europene se menține la un nivel pozitiv, în jurul valorii de 1‰. Declinul din țările cu un spor natural constant negativ, înregistrat în țări precum Letonia (-4,8‰), Bulgaria (-4,6‰), Ungaria (-4,0‰), Germania (-2,2‰), România (-2,2‰), Lituania (-2,0‰) este compensat un spor natural pozitiv care se regăsește în țări precum Irlanda (10,4‰), Cipru (5,7‰), Franța (4,4‰), Luxemburg (4,2‰), Regatul Unit (3,9‰).

În România, abrogarea legislației pronataliste de la începutul anului 1990 era evident că va conduce la o scădere rapidă a numărului de născuți vii. Acesta s-a redus în fiecare an până în anul 1996, când a înregistrat o scădere cu 34,4% față de 1989 și o rată a natalității de 10,2 născuți vii la 1000 locuitori, comparativ cu 16,0 în 1989. Scăderea este și mai pregnantă dacă se are în vedere faptul că în perioada 1990-1996 ponderea femeilor având vârsta cea mai fertilă (20-29 ani) era în creștere sub efectul valului demografic din anul 1967 și din anii următori. Evoluția înregistrată indică cu claritate existența unui efect economic care s-a suprapus peste reacția față de liberalizare a avorturilor: insecuritatea economică și scăderea standardului de viață, care au contribuit la scăderea numărului de căsătorii și implicit, la reducerea rapidă a natalității². O situație similară se înregistrează și la nivelul regiunii Sud Muntenia.

Din analiza proceselor demografice care au avut loc în România, inclusiv în regiunea Sud Muntenia în perioada 1999-2010, pot fi făcute o serie de constatări generale³:

² C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998

³ C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Toate analizele indică procese de schimbări demografice cu efecte negative pe termen scurt, mediu și lung, cărora ar trebui să li se acorde o atenție deosebită;
- Declinul absolut al populației, produs sub efectul scăderii natalității, are repercusiuni în îmbătrânirea populației concomitent cu deteriorarea raportului de dependență vârstnici / activi;
- Modificarea proporției între sexe din cadrul grupelor de vârstă reproductivă, sub efectul mortalității și a emigrărilor mai ridicate ale bărbaților, face ca formarea de noi familii să fie mai dificilă; la aceasta se adaugă și reducerea tendinței de căsătorie sub efectul dificultăților și incertitudinilor economice;
- Creșterea proporției numărului de copii proveniți de la mamele foarte tinere sau de la cele singure, este de natură să crească numărul copiilor aflați în situație de risc ridicat de abandon, instituționalizare sau de creștere în sărăcie.

Piramida vârstelor reprezintă grafic structura populației pe grupe de vârstă și sexe.

Cu ajutorul ei se poate observa cu ușurință fenomenul de îmbătrânire înregistrat la nivelul regiunii Sud Muntenia. În partea superioară a piramidei sunt reprezentate efectivele populației de peste 60 ani.

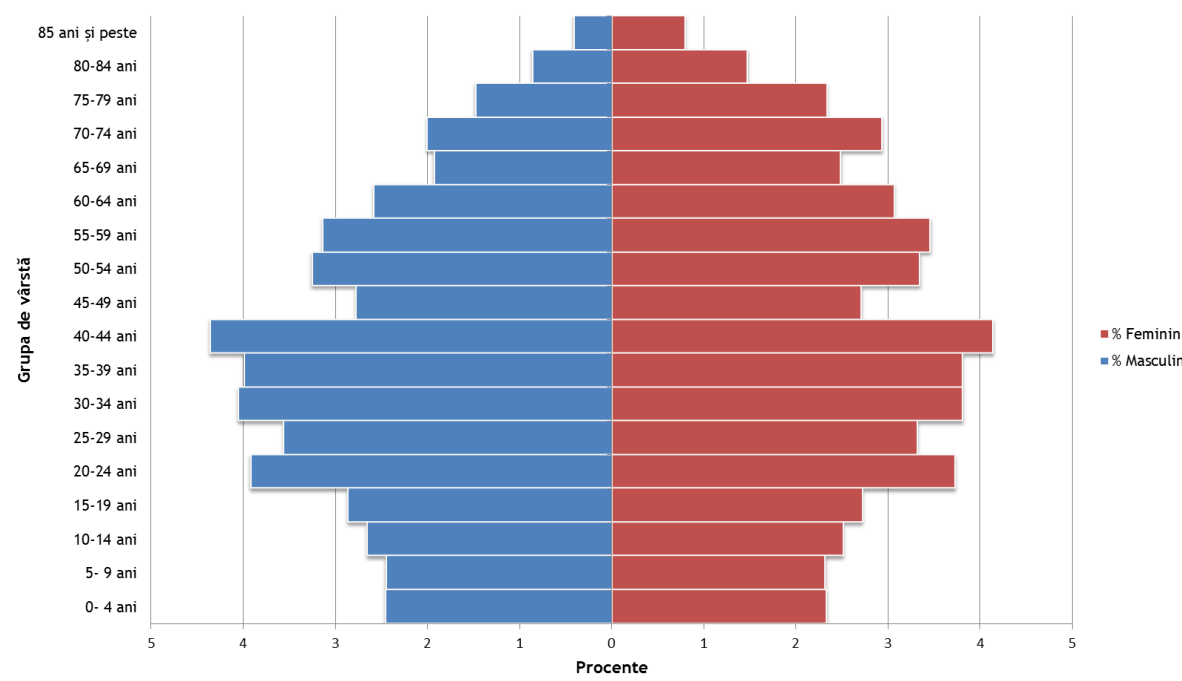
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 1: Piramida vârstelor pentru regiunea Sud Muntenia (populația la 1 iulie 2010)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

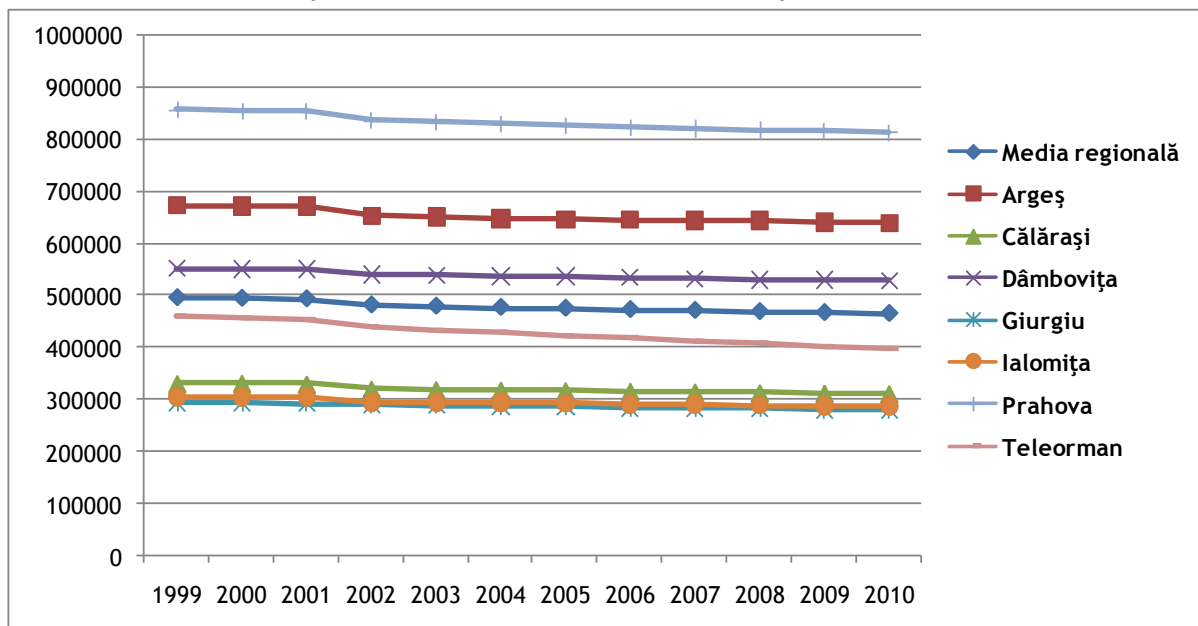
Sub efectul scăderii natalității, suprapus peste cel al creșterii mortalității, începând din anul 1999 apare fenomenul de scădere numerică a populației, având la bază soldul negativ al migrației externe, alături de un spor natural de asemenea negativ. Este evident că menținerea acestui context socio-economic va duce la deteriorarea în continuare a situației demografice. Redresarea economică și socială nu implică și o redresare demografică, în condițiile în care asistăm la crearea unui nou model reproductiv al tinerelor cupluri, bazat pe opțiune. O resursă pentru revenirea la un spor natural pozitiv care trebuie luată în calcul este scăderea mortalității. Dacă aceasta ar scădea măcar la nivelul la care tinde să se stabilizeze media Uniunii Europene, respectiv de 9,7%, sporul natural ar deveni pozitiv. O scădere a mortalității sub 9 decedați la 1000 de locuitori (respectiv la nivelul Olandei, Cehiei, Franței, sau Spaniei) ar conduce la o creștere consistentă a populației. În cazul scăderii mortalității din România sub nivelul înregistrat de Irlanda (6,38%) sau Islanda (7,02%) ar genera o creștere și mai mare a populației.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 2: Populația stabilă la 1 iulie la nivelul județelor componente regiunii

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Scăderea numărului populației în regiunea Sud-Muntenia, de -6.6% în perioada 1999 - 2010, ilustrată în figura 2, arată că nu toate județele regiunii au fost afectate în aceeași măsură de acest fenomen. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Teleorman unde populația a scăzut cu 15,5%, iar cea mai mică scădere a fost consemnată în județul Dâmbovița (-4,2%). În celelalte județe ale regiunii scăderea populației a fost cuprinsă între -5,3% și -6,2%.

Pe medii de rezidență, în mediul urban populația regiunii a scăzut cu -7,7% în perioada analizată. Cele mai mari scăderi în acest mediu au fost înregistrate în județul Teleorman (-18,4%), urmat de județele Prahova (-9,5%) și Călărași (-8,8%). Județele Argeș și Dâmbovița s-au situat sub nivelul regiunii (-6,2% respectiv -6,1%), cele mai mici scăderi ale populației fiind consemnate în județele Giurgiu (-4,1%) și Ialomița (-4,5%).

În mediul rural, la nivelul regiunii Sud Muntenia, scăderea populației a fost mai puțin accentuată, fiind de -6,0%. Cele mai accentuate scăderi ale populației, în perioada 1999 - 2010 au fost consemnate în județele Ialomița (-15,3%) și Teleorman (-14,0%). Foarte aproape de media regională s-a situat județul Giurgiu, cu -6,1% urmat de județele Călărași

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

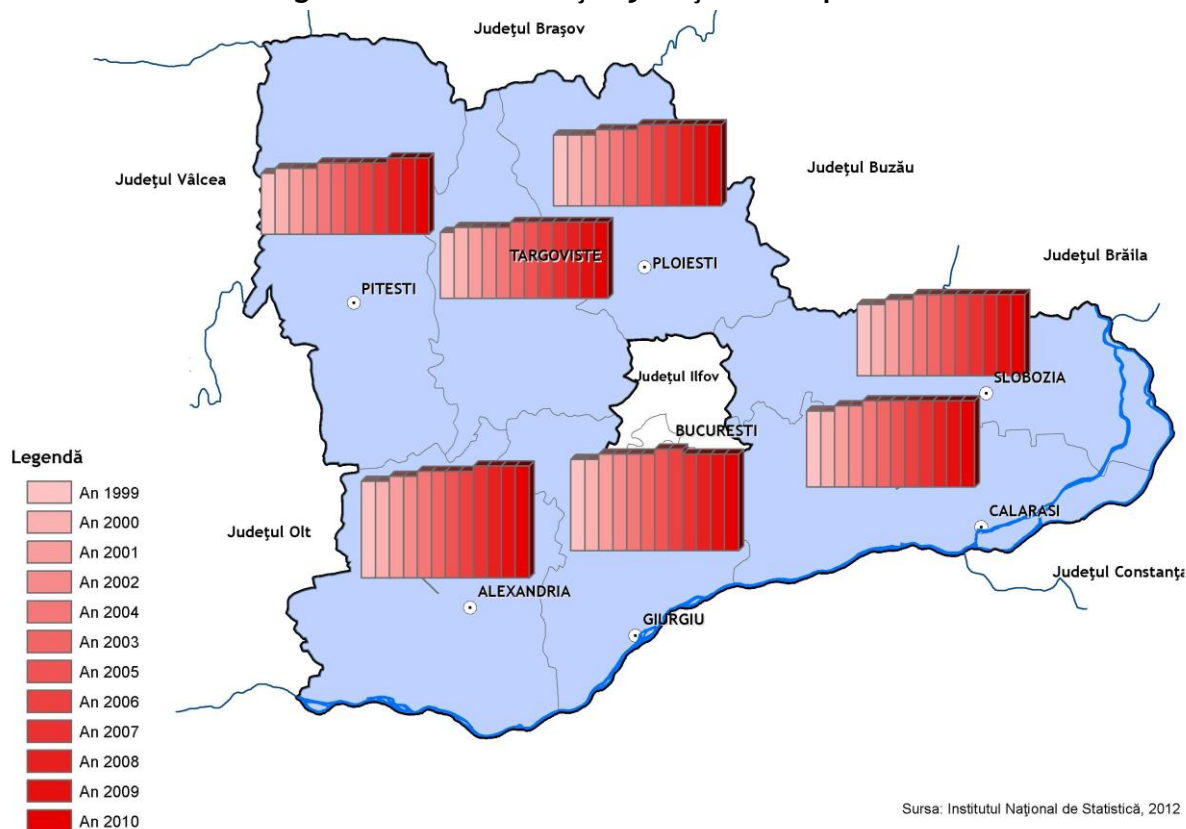
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

și Argeș (cu -4,6 respectiv 4,5%). Cea mai mică scădere a populației din mediul rural s-a înregistrat în județul Prahova cu o scădere de doar -1,5% între anii 1999 și 2010, urmat de județul Dâmbovița (-3,4%).

Figura 3: Ponderea populației de vârstă 65 ani și peste, stabile la 1 iulie, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente

O analiză succintă a evoluției populației în vârstă de 65 de ani și peste din regiune, pe județe, arată că ponderea acestora a crescut constant, în toată perioada analizată, cu excepția județului Giurgiu (unde anii cu cea mai mare pondere a populației de 65 de ani și peste au fost 2005 și 2006). Această evoluție relevă tendința constantă de îmbătrânire a populației.

Având în vedere că rata de creștere (sau scădere) a populației este determinată de componentele sale: **sporul natural** al populației, determinat de diferența dintre numărul persoanelor născute și al persoanelor decedate din arealul supus analizei, la care se

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

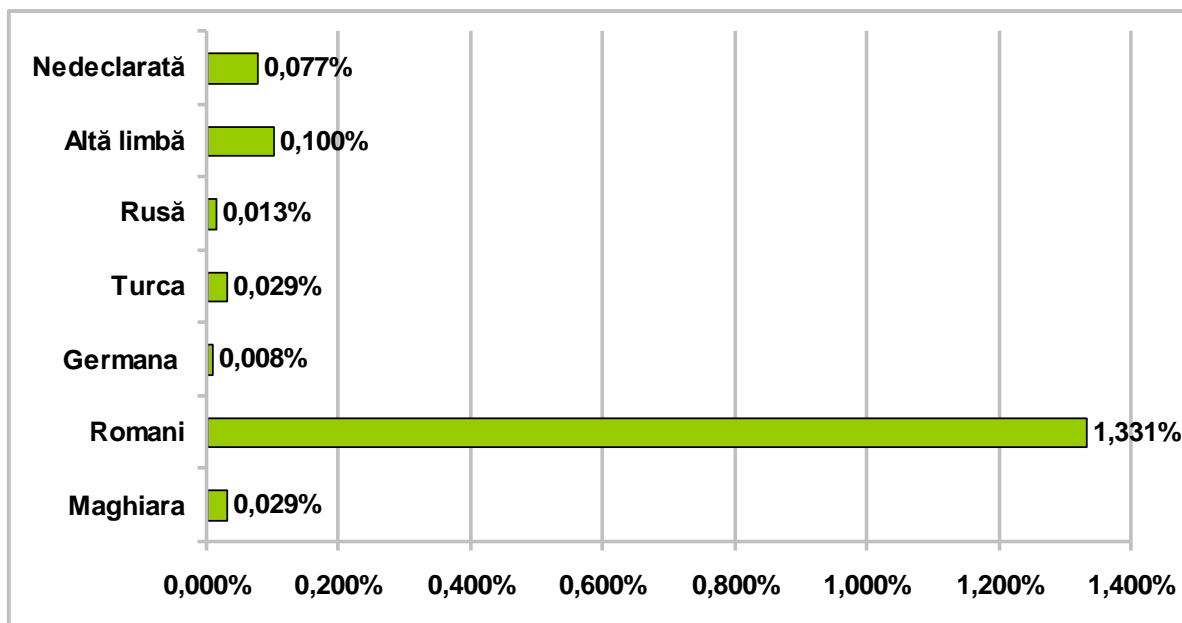
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

adaugă soldul migrator (imigranți - emigranți), evoluția fenomenului, efectele acestuia, cat și măsurile recomandate pentru contracararea efectelor negative, se vor analiza separat pe cele două componente, în cadrul secțiunilor aferente acestora.

Figura 4: Ponderea minorităților naționale în populația regiunii Sud Muntenia

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2012

În ceea ce privește structura populației după limba maternă, conform datelor provizorii rezultate în urma recensământului populației și locuințelor din anul 2011, la nivelul regiunii Sud Muntenia populația cu limba maternă română reprezenta 98,4%. Județele cu cea mai mare pondere a populației cu limba materna română erau Argeș (cu 99,5%) urmat de Prahova (99,5%), Teleorman și Călărași (cu 98,2%) și Dâmbovița (98,1%). La cealaltă extremă, cu cele mai mici ponderi ale populației cu limba materna română din regiunea Sud Muntenia sunt județele Ialomița și Giurgiu (cu 95,5% respectiv 97,8% populația cu limba materna română).

Dintre celelalte minorități etnice din regiune cea mai mare pondere o au persoanele de etnie roma (1,331%), urmate de cele de etnie maghiară și turcă (0,029%). După cum se poate remarca singura minoritate națională cu o pondere cat de cat relevantă este cea romă. Pe județe, cea mai mare pondere a populației rome o găsim în județul Ialomița cu 4,30% din populația județului aparținând acestei minorități, urmat de județul

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Giurgiu (1,99%), Teleorman (1,58%), Călărași (1,53%) și Dâmbovița (1,47%). La polul opus, respectiv cu cele mai mici ponderi ale populației de etnie romă se situează județele Argeș (cu 0,27% din populația județului aparținând minorității rome) și Prahova (0,60%).

Începând cu anul 1997, rata natalității a crescut sensibil, menținându-se aproximativ constantă, în jurul valorii de 10 născuți vii la 1000 de locuitori până în 2010, cu cea mai scăzută valoare în 2002 (9,7) și cea mai ridicată în anul 2009 (10,4 născuți vii la 1000 de locuitori).

De-a lungul perioadei analizate (1999 - 2010), natalitatea la nivel național, pe medii de rezidență, a înregistrat un nivel mai mare în mediul rural față de mediul urban la începutul perioadei (12,3, respectiv 8,9 născuți vii la 1000 de locuitori în 1999 și 2000), și a prezentat o tendință convergentă, stabilizându-se în jurul valorii de 10 născuți vii la 1000 de locuitori începând din anul 2006, și oscilând în jurul acestei valori până în 2010, primul an în care rata natalității din mediul urban devine mai mare decât cea din rural (10 născuți vii la 1000 de locuitori față de 9,8)

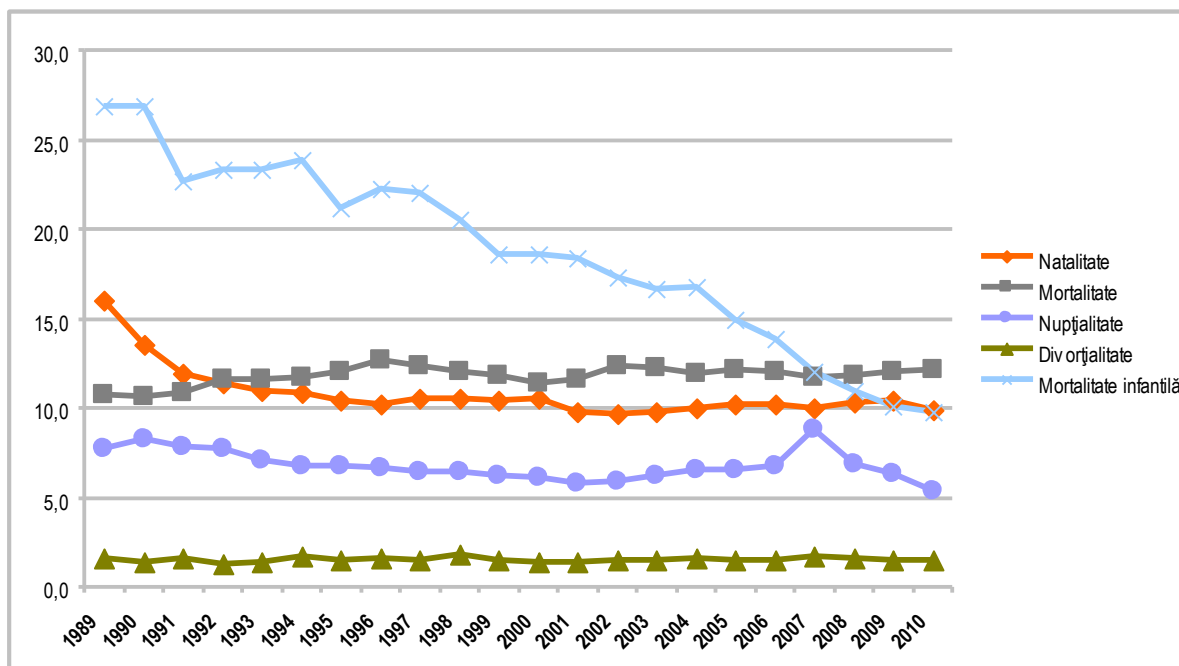
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 5: Evoluția principalelor fenomene demografice la nivel național

Sursa datelor: Anuarul statistic al României 2011

În regiunea Sud Muntenia, natalitatea s-a situat constant sub media națională fiind aproape constant cu circa 0,5 născuți vii la 1000 de locuitori sub aceasta. Evoluția în timp a fost asemănătoare, cu diferența că pe medii de rezidență rata natalității din mediul urban o egalează pe cea din mediul rural din anul 2005, fiind constant mai mare până la sfârșitul perioadei analizate. În mod categoric această evoluție poate fi pusă pe seama fenomenului de îmbătrânire a populației, resimțit mult mai puternic în mediul rural.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

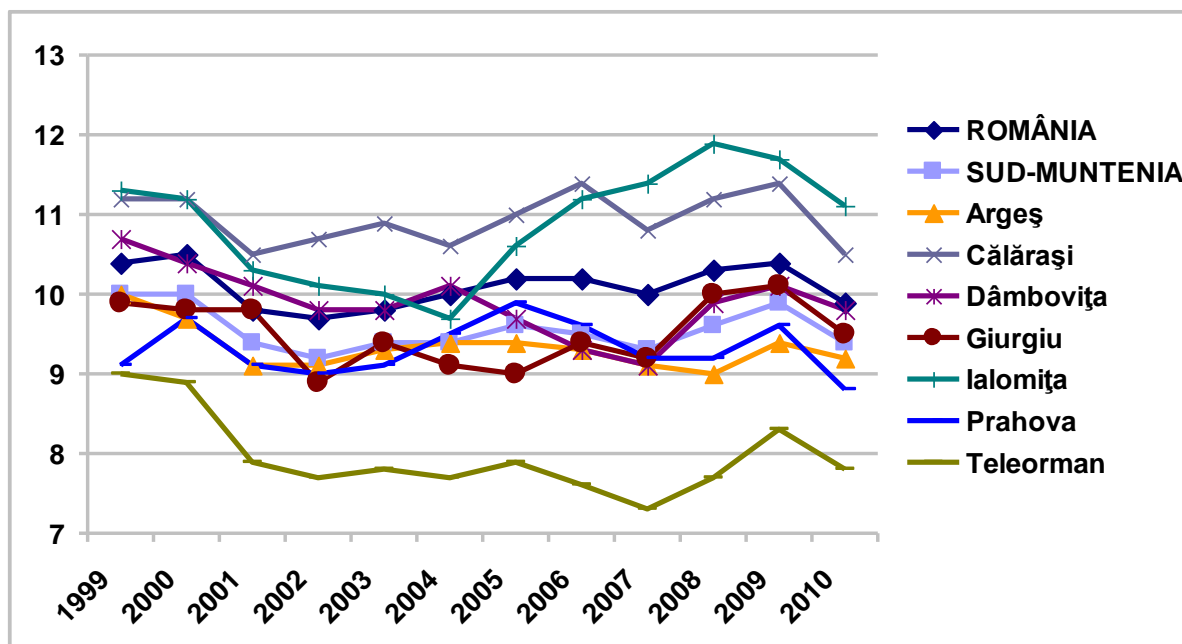
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 6: Rata natalității la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (născuți vii la 1.000 locuitori)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Din punct de vedere al județelor care compun regiunea, cele mai ridicate valori în ceea ce privește natalitatea se înregistrează în Călărași și Ialomița, cu medii de-a lungul perioadei analizate de 11,0 respectiv de 10,9 născuți vii la 1000 de locuitori, iar cea mai scăzută în Teleorman cu o medie de 8,0 născuți vii la 1000 de locuitori. Clasamentul se menține similar și în dinamică, diferențele fiind ne semnificative de-a lungul perioadei de timp analizate.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

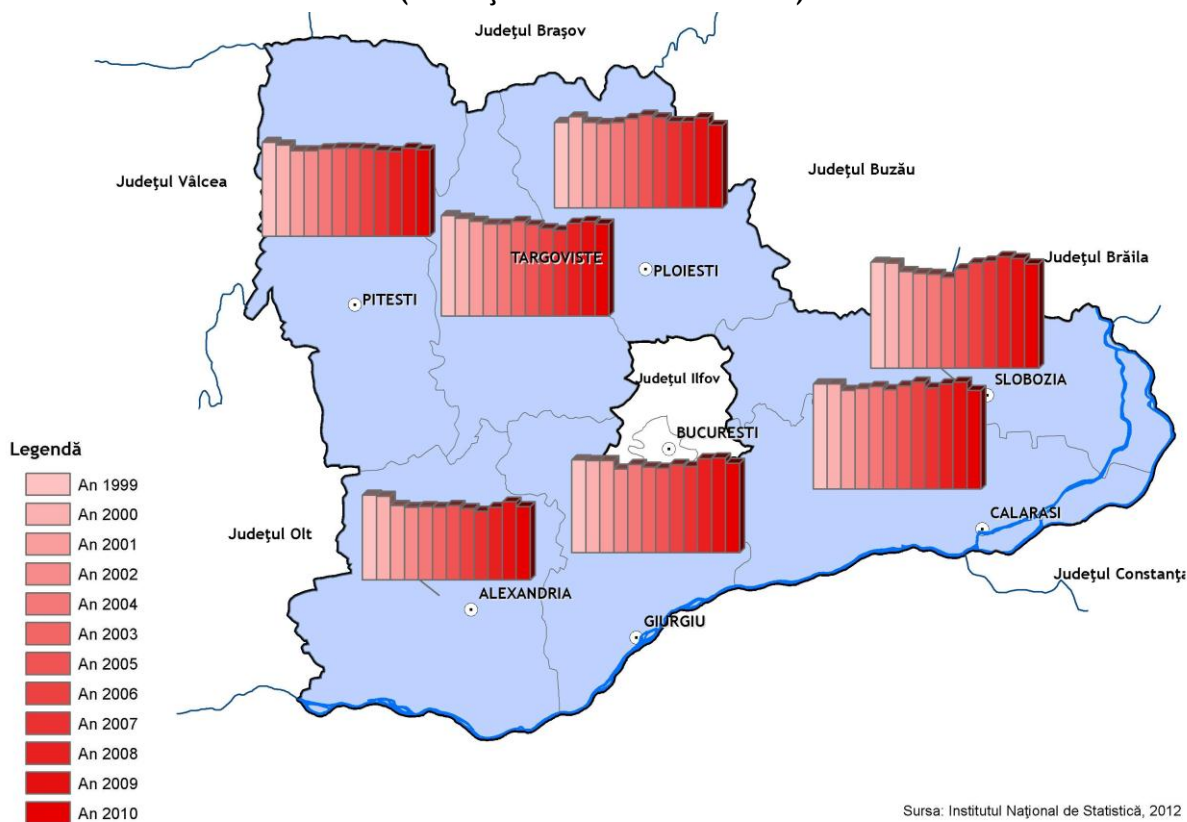
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefone: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 7: Rata natalității la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (născuți vii la 1.000 locuitori)

Dacă fertilitatea, așa cum am văzut, a evoluat în mod descendent, nupțialitatea și divorțialitatea, în mod oarecum surprinzător, sunt fenomenele demografice care nu au cunoscut schimbări majore la nivel național, după 1999.

În cazul nupțialității la nivel național, scăderea sensibilă a numărului de căsătorii ce a avut loc până în anul 2001, chiar dacă nu e foarte relevantă din punct de vedere demografic, arată că, alături de factorii strict demografici, au acționat și factori socio-economici, în mod special creșterea insecurității economice. Explozia șomajului la tineri a fost de natură să crească sentimentul de insecuritate, acționând negativ asupra deciziei tinerilor de a întemeia o familie. Fără doar și poate că la aceasta s-a adăugat adâncirea crizei locuințelor care a afectat în special tinerii. Fenomenul, pe fondul creșterii economice și

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

implicit a nivelului de bunăstare, s-a atenuat după anul 2001, după care natalitatea a înregistrat o creștere constantă, astfel încât în anul 2007 s-a ajuns la o rată record a căsătoriilor (8,8 căsătorii la 1000 de locuitori), valori care nu s-au mai înregistrat în România de la sfârșitul anilor '70. Din păcate, după această dată a început din nou să scadă, ajungând la 5,4 căsătorii la 1000 de locuitori în 2010.

Și în ceea ce privește nupțialitatea, regiunea Sud Muntenia se situează în mod constant sub media națională, diferențele fiind în medie mai mici cu 0,6 căsătorii la 1000 de locuitori, situația prezentând caracteristici similare și pe medii de rezidență.

Cele mai mari rate ale căsătoriilor s-au înregistrat în județul Argeș, cu o medie de 6,5 căsătorii la 1000 de locuitori, iar cele mai mici în județele Teleorman și Giurgiu, cu medii de-a lungul perioadei analizate de 5,1 respectiv de 5,2 căsătorii la 1000 de locuitori. În ceea ce privește divorțialitatea la nivel național, fenomenul manifestă stabilitate relativă la un nivel care ar putea fi apreciat drept moderat: aproximativ 35 mii de divorțuri anual, adică în jur de 20 de divorțuri la 100 de căsătorii, respectiv o rată situată în jurul a 1,5 divorțuri la 1000 de locuitori. Cu toate simplificările ce au avut loc în formalitățile de desfacere a căsătoriilor după 1990, aceasta nu pare să fi avut un impact major în evoluția fenomenului.

Menținerea relativ constantă a divorțurilor era de așteptat. Pe de o parte a acționat criza economică prin impactul negativ pe care l-a avut asupra constituirii și stabilității familiei, care a dus atât la probleme economice, cât și emoționale: scăderea stimei de sine, alcoolismul, conflicte și violență în familie. Se pare însă că ceea ce a contracarat efectul negativ al crizei a fost reacția inversă: de apărare. Coeziunea familiei asigură suportul moral în fața dificultăților. În același timp familia este o formă de consum mai eficientă comparativ cu persoanele individuale. Din acest punct de vedere, creșterea stabilității familiei poate fi considerată că a fost o reacție sănătoasă a colectivității în fața greutăților cu care se confrunță⁴.

⁴ [141] Marius Augustin Pop, Cătălin Zamfir, Elena Zamfir, România 89 - 93 Dinamica bunăstării și protecția socială, editura Expert, București, 1994

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Rata divortțialității în regiunea Sud Muntenia s-a menținut la valori apropiate față de cea națională, situându-se ușor sub valorile acesteia până în 2005 și fiind sensibil mai mare începând din 2006.

Pe medii de rezidență, similar tendinței naționale, rata divortțialității din mediul urban a fost în mod constant aproximativ de două ori mai mare față de cea din mediul rural.

Județul cu cea mai mare rată a divortțialității, dată în principal de evoluția fenomenului din mediul urban, este Călărași, cu o medie de 1,9 divortțuri la 1000 de locuitori, iar cu cea mai mică Teleorman, cu o medie de 1,3 divortțuri la 1000 de locuitori. De remarcat este faptul că, valorile din mediul rural fiind foarte apropiate, poziția județelor în acest clasament este dată în cea mai mare măsură de situația din mediul urban, dominată categoric de județul Călărași, cu o medie în perioada 1999 - 2010 de 3,0 divortțuri la o mie de locuitori.

Mortalitatea populației poate fi considerat fenomenul demografic cel mai complex în evoluții pe termen scurt și mediu, nivelul acestuia înglobând toți factorii ce influențează în mod negativ calitatea vieții, reflectați cu o inerție specifică concretizată printr-un anumit decalaj în timp față de momentul în care intervin schimbările factorilor socio-economici. Aceasta și explică evoluția de după 1990 a acestui fenomen demografic.

Creșterea care se constată începând cu anul 1991 se datorează creșterii mortalității la vârstele adulte și înaintate, ratele de mortalitate pe grupe de vârstă arătând o creștere reală a mortalității la aceste vârste și nu consecințe ale structurii pe vârste a populației⁵

Din analiza pe cauze de deces a mortalității putem constata că la bărbații de vârstă adultă (20 - 59 de ani) decesul a fost provocat de maladii ale inimii și ale sistemului circulator, în timp ce pentru populația vârstnică au fost predominante maladii ale inimii. Concluzia care se poate trage este că, pe lângă degradarea continuă a nivelului de trai din primii ani ai tranziției, care a afectat întreaga populație, cu precădere fiind resimțită de către populația cu vârstă înaintată, se mai adaugă stresul, lipsa siguranței locului de muncă, deprimarea generată de pierderea acestuia, factori care au afectat cel mai mult

⁵ [43] C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

bărbații de vârstă adultă. Această mortalitate în exces, care nu se datorează creșterii sau îmbătrânirii populației, și care se concretizează în creșterea ratei de mortalitate exclusiv pe grupe de vârstă, poate fi corelată direct cu deprecierea condițiilor socio-economice care a fost caracteristică perioadei de tranziție.

Dacă se iau în considerare diferiții factori care se află la originea mortalității și a stării de sănătate, factorii tradiționali de risc și-au pierdut din ce în ce mai mult semnificația, în timp ce o serie de noi factori, strâns legați de perioada de tranziție, devin decisivi. Stresul începe să fie din ce în ce mai mult recunoscut ca factor principal în creșterea numărului de decese cauzate de boli de inimă, ulcer, ciroză, psihoză alcoolică, sinucideri, accidente și omucideri. Stresul se pare că se manifestă în situația în care individul trebuie să reacționeze la apariția unei conjuncturi noi, neașteptate, pentru soluționarea căreia metodele și conduita adecvată nu sunt cunoscute. Creșterea mortalității sub influența stresului depinde de mai mulți factori a căror evoluție a fost ascendentă în perioada de tranziție:

- instabilitatea și conflictele din familie;
- migrația internă și externă, care a înregistrat o creștere considerabilă în special în primii ani ai tranziției, și care s-a produs de cele mai multe ori în condiții nefavorabile, făcând necesară redefinirea strategiei de supraviețuire;
- dificultățile emoționale: furia, depresia și insecuritatea individuală;
- diminuarea veniturilor reale;
- insecuritatea locului de muncă sub amenințarea șomajului, salariile scăzute, plata cu întârziere a salariilor, hiperinflația, explozia prețurilor, creșterea inegalității sociale, etc.

Toate aceste fenomene produc un considerabil stres în special unei populații obișnuite să ducă o viață în condiții stabile, într-o bunăstare medie, în condițiile unei societăți egalitariste⁶.

În perioada analizată mortalitatea la nivel național scade ușor atingând cota minimă în anul 2000 (11,4 decedați la 1000 de locuitori), după care tinde să se stabilizeze în jurul

⁶ [208] UNICEF, ICDC Florence, Crisis in Mortality, Health and Nutrition, , 1994

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

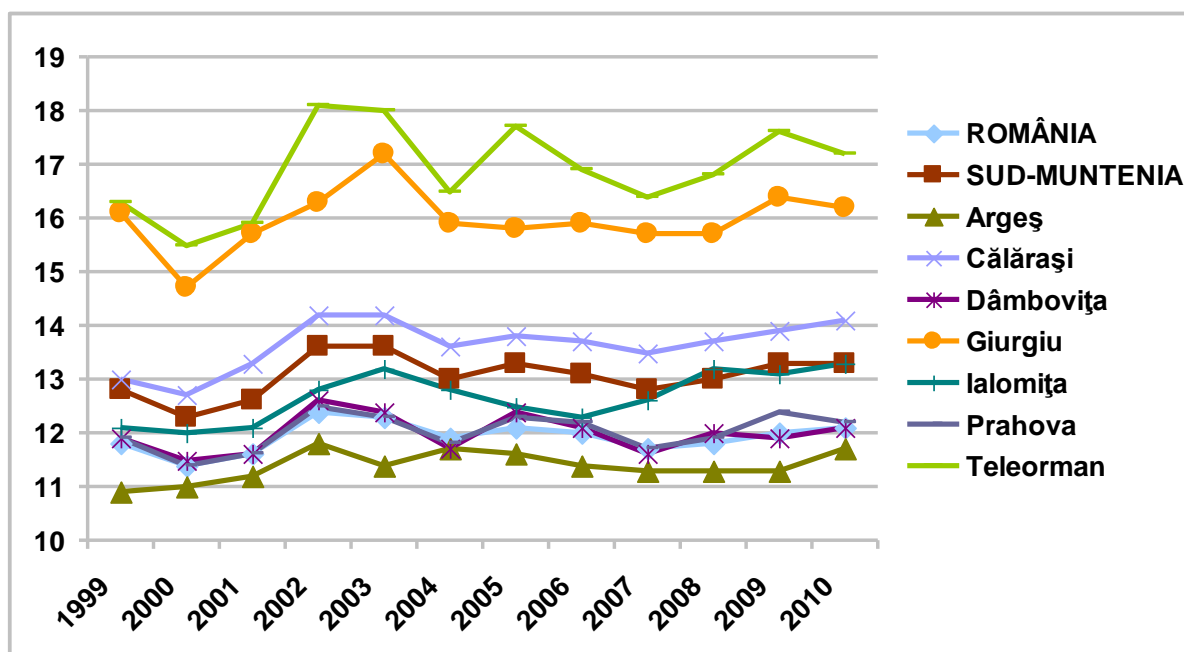
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

valorii de 12 decedați la 1000 de locuitori. În profil regional, mortalitatea din regiunea Sud Muntenia a fost în mod constant peste media națională, fiind mai mare decât aceasta cu o medie de 1,1 decedați la 1000 de locuitori. Situația este dată exclusiv de mortalitatea din mediul rural, în mediul urban mortalitatea fiind constant mai mică decât cea de la nivel național.

Figura 8: Rata mortalității la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1.000 locuitori)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

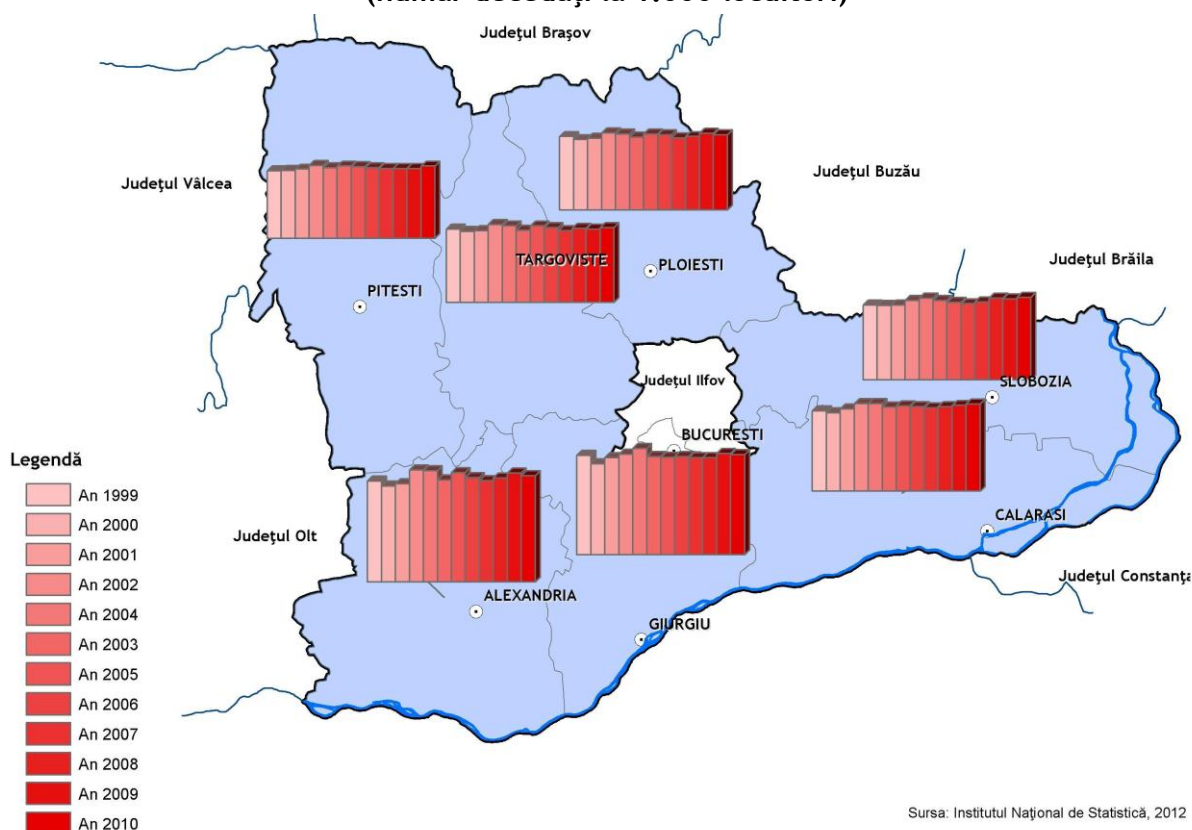
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

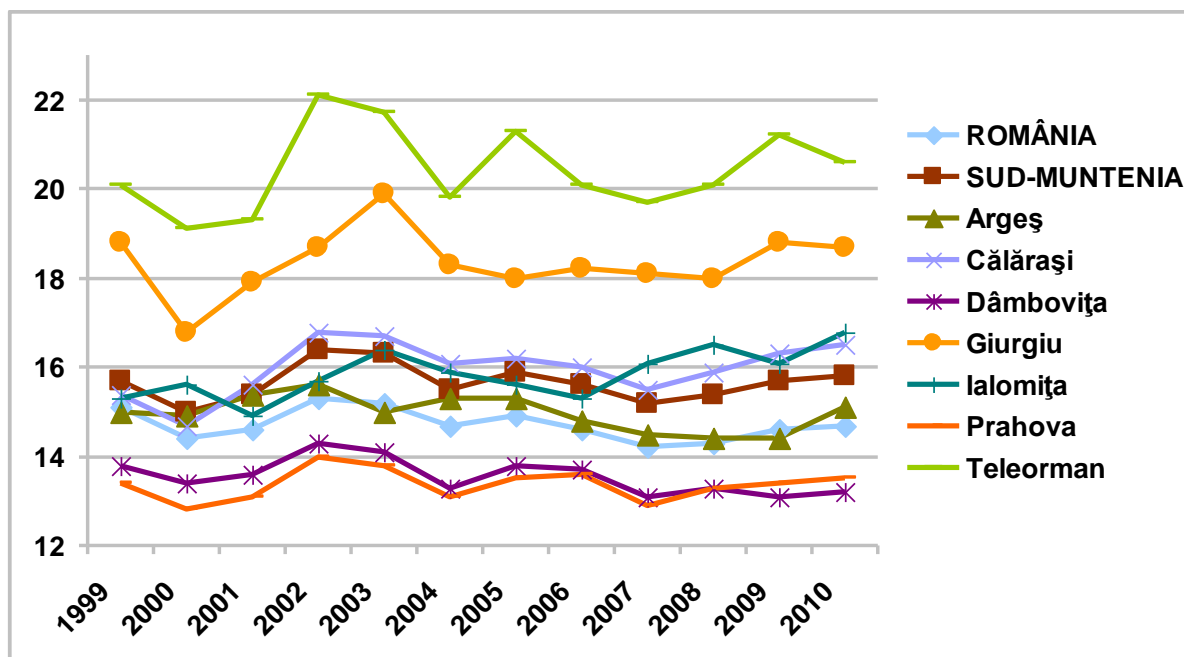
Figura 9: Rata mortalității la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1.000 locuitori)

Județele cu cele mai mari rate ale mortalității sunt Teleorman și Giurgiu, cu o medie de 16,9, respectiv 16,0 decedați la 1000 de locuitori de-a lungul perioadei analizate. La polul opus se situează județele Argeș (11,4 decedați la 1000 de locuitori), Dâmbovița și Prahova (cu rate medii de 12,0 decedați la 1000 de locuitori). De remarcat este faptul că deși județele Teleorman și Giurgiu, în mediul urban, se situează la valori apropiate de județele Prahova și Călărași, diferențele mari sunt date de mediul rural unde ratele medii de mortalitate în cele două județe, în perioada 1999 - 2010 au fost de 20,4 respectiv 18,4 decedați la 1000 de locuitori.

Figura 10: Rata mortalității din mediul rural, la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1000 locuitori)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

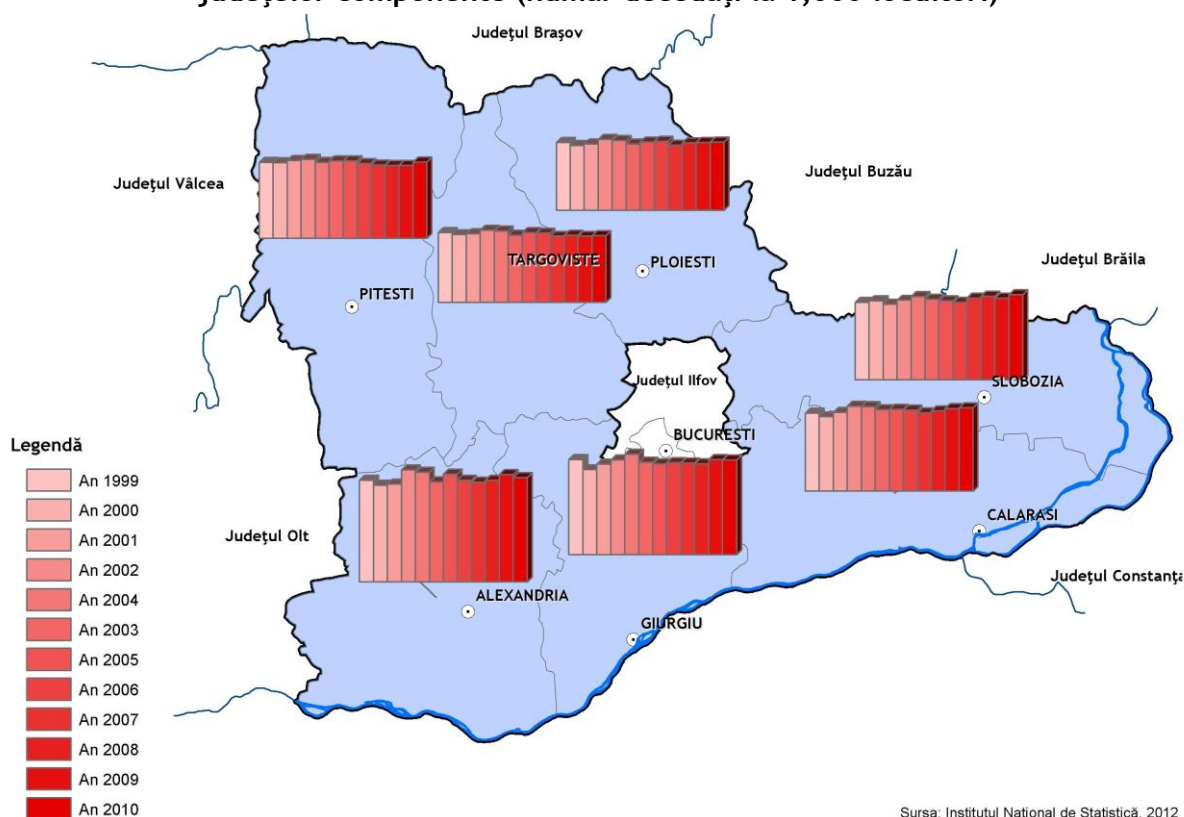
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 11: Rata mortalității din mediul rural la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (număr decedați la 1,000 locuitori)

Nu putem să nu semnalăm însă evoluția favorabilă a mortalității infantile care a înregistrat o scădere aproape continuă în toată perioada de tranziție, respectiv din 1990 până în prezent. Aceasta a scăzut de la o valoare foarte ridicată, de 26,9 de decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii în anii 1989 și 1990, valori ce depășeau de departe același indicator din celelalte țări în tranziție, cu excepția câtorva țări din fosta Uniune Sovietică (Armenia și Georgia), la 18,6 de decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii în anii 1999 și 2000, reducându-se aproape la jumătate (9,8 de decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii) în anul 2010, primul an de altfel în care aceasta coboară sub 10 copii sub un an decedați la 1000 de născuți vii. Ea rămâne însă la cea mai ridicată valoare dintre țările Uniunii Europene (3,5 în UE 17, sau 4,1 în UE 27 în 2010).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

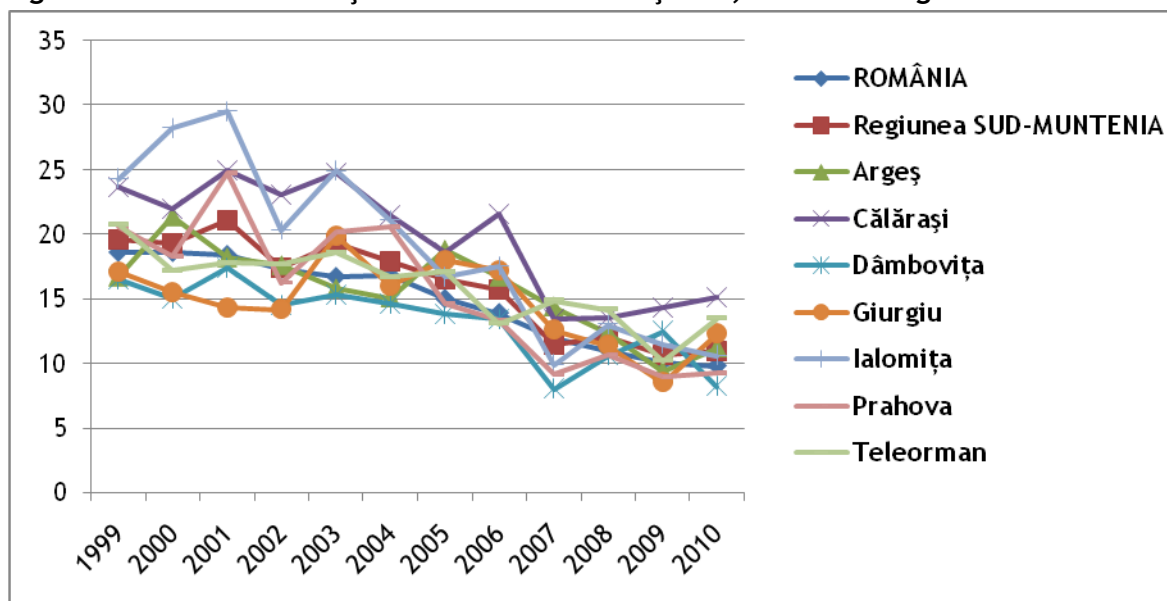
Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În profil regional, mortalitatea infantilă, ca și mortalitatea din regiunea Sud Muntenia, a fost în mod constant peste media națională, fiind mai mare decât aceasta cu o medie de 1,1 decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii. Spre deosebire însă de mortalitate unde nivelul ridicat este dat de mortalitatea ridicată din mediul rural, plasarea peste medie în cazul mortalității infantile este dată exclusiv de mortalitatea din mediul urban, în mediul rural mortalitatea în regiune fiind în medie mai mică decât cea înregistrată la nivel național.

Figura 12: Rata mortalității infantile la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Județele cu cele mai mari rate medii ale mortalității infantile, pe perioada analizată, au fost Călărași și Ialomița, cu 19,7 respectiv 18,9 de decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii, iar cu cea mai mică rată medie Dâmbovița cu 13,3 decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii. Un aspect de menționat este valoarea ridicată a acestui indicator din mediul rural al județului Călărași, care a fost de 17,9 de decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii în 2010 față de următorul județ clasat, Teleorman care a înregistrat o valoare de 14,6 de decese ale copiilor sub un an la 1000 de născuți vii în același an.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

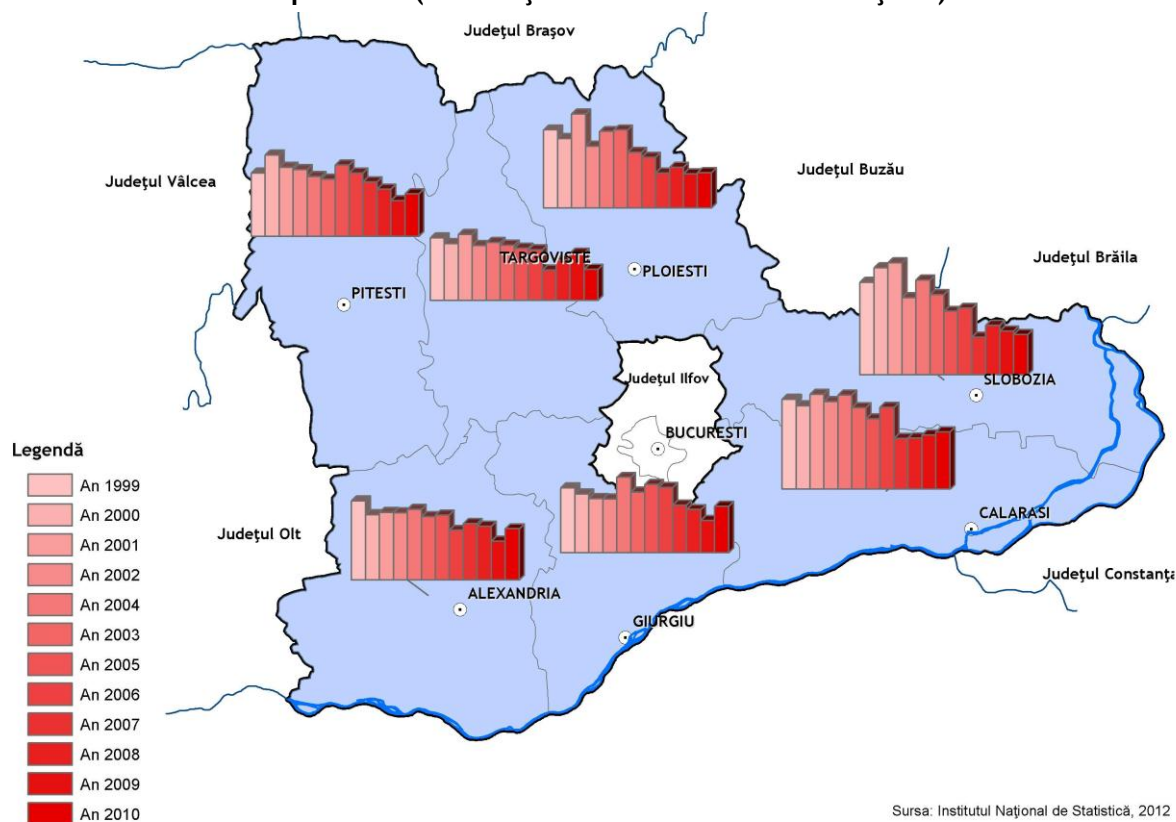
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 13: Rata mortalității infantile la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (decedați sub 1 an la 1.000 născuți vii)

Sporul natural al populației, dat de diferența dintre născuții vii și persoanele decedate, a devenit negativ încă din anul 1992, fără nici un fel de tendință de revenire și oscilând în jurul valorii medii de -1,8 persoane le 1000 locuitori. În perioada analizată cea mai mică valoare a ratei sporului natural negativ, respectiv cea mai apropiată de zero, a fost în anul 2000, de -0,9, iar cea mai mare în anul 2002, de -2,7 persoane le 1000 locuitori.

În regiunea Sud Muntenia rata sporului natural negativ a fost aproximativ de două ori mai mare față de cea națională, respectiv cu o medie în perioada 1999 - 2010 de -3,5 persoane le 1000 locuitori (față de -1,8 la nivel național).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

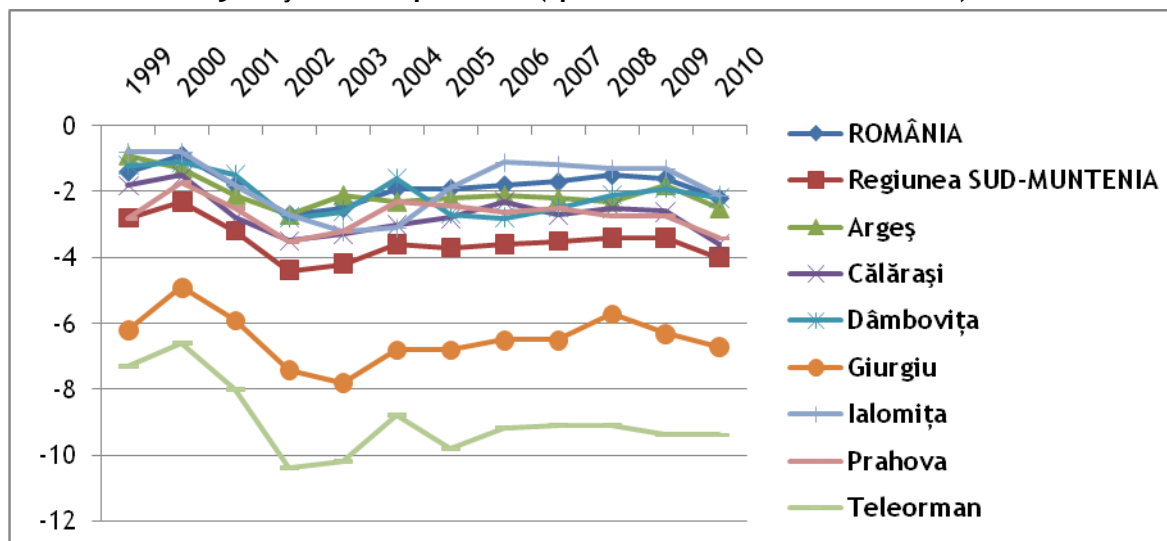
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Cele mai mici rate medii din cadrul regiunii s-au consemnat în județele Teleorman (-8,9 persoane le 1000 locuitori) și Giurgiu (-6,5), iar cele mai mari în Ialomița (-1,8), Argeș (-2,0) și Dâmbovița (-2,1).

Figura 14: Rata sporului natural la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (spor natural la 1.000 locuitori)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Pe medii de rezidență, în mediul urban, sporul natural mediu al regiunii este aproape de zero, ratele medii negative din Prahova (-2,0 persoane le 1000 locuitori), Teleorman (-1,4) și Giurgiu (-1,0) fiind compensate de cele pozitive din Ialomița (2,1 persoane le 1000 locuitori), Argeș (1,6), Dâmbovița și Giurgiu (0,9). În mediul rural ratele sporului natural sunt constant negative, cea mai scăzută valoare înregistrându-se în județul Teleorman (-12,9 persoane le 1000 locuitori), iar cele mai ridicate în Dâmbovița (-3,4) și Prahova (-3,5).

Din punct de vedere al densității populației se poate afirma că partea de nord a regiunii Sud Muntenia este o zonă extrem de densă în comparație cu alte zone din țară (densitatea este ridicată în special județele Prahova și Dâmbovița). În ce privește situația județelor de câmpie, acestea prezintă zone mai dense în apropierea Bucureștiului și în jurul zonelor urbane. În rest, aceste județe au o densitate a populației pe alocuri extrem de scăzută (cazul județelor din Bărăgan - Ialomița și Călărași).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Scăderea constantă a populației regiunii Sud Muntenia în toată perioada analizată a determinat, pe cale de consecință, și o scădere corespunzătoare a densității populației din regiune. În perioada analizată (1999 - 2010), suprafața administrativ teritorială a județelor, a rămas constantă, singura influență asupra densității populației din regiune, și asupra județelor care o compun, a avut-o diminuarea populației, semnalată în toate județele care compun regiunea.

Având în vedere considerentele de mai sus, dinamica fenomenului urmează strict dinamica evoluției populației din regiune (și din județele componente), aceasta fiind analizată la secțiunea de schimbări demografice.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

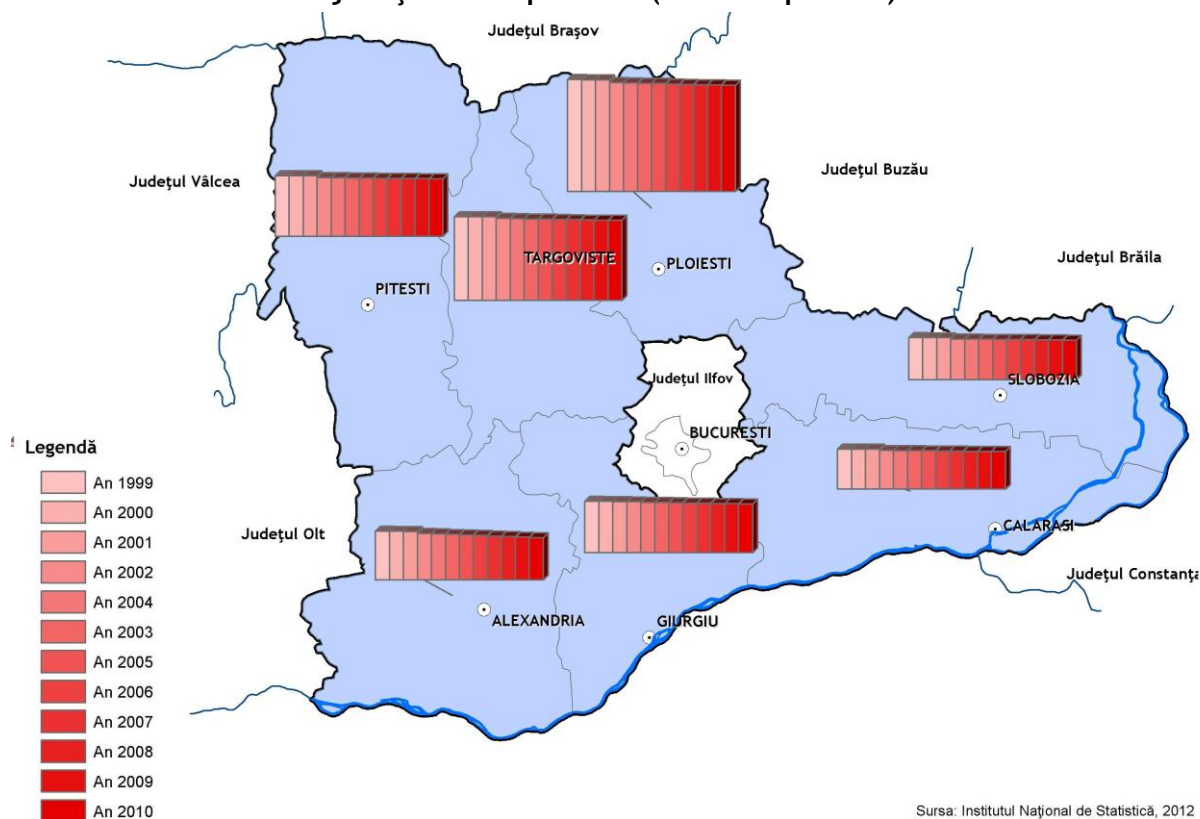
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 15: Densitatea populației la 1 iulie la la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (locuitori pe km²)

Efectele schimbărilor demografice pentru mediul rural - urban, inclusiv gradul de urbanizare

O atenție deosebită trebuie acordată efectelor negative ale proceselor demografice derulate în perioada 1999 - 2010, cu repercusiuni pe termen scurt, mediu și lung. Așa cum am arătat în secțiunile anterioare, rata sporului natural negativ în regiunea Sud Muntenia a fost aproximativ de două ori mai mare față de cea înregistrată la nivel național, respectiv cu o medie în perioada 1999 - 2010 de -3,5 persoane le 1000 locuitori (față de -1,8 persoane le 1000 locuitori la nivel național).

Dacă analizăm diferența dintre populația la 1 iulie 2010 și cea de la 1 iulie 1999, pe grupe de vârstă, la nivelul regiunii Sud Muntenia constatăm următoarele:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Cele mai mari scăderi ale populației s-au consemnat la grupa de vârstă de 10-14 ani (-57,0%), urmată de grupele de vârstă adiacente, respectiv de 5-9 și 15-19 ani cu scăderi de -30,2%, respectiv -33,7%;
- Pentru următoarele grupe de vârstă diferențele au fost oscilante, influențate atât de migrația în căutarea unui loc de muncă, cât și de diferențele mari între grupe apropiate de vârstă, sub efectul celui de-al doilea război mondial pentru generațiile de peste 70 de ani, și de intervenția brutală în natalitate a legislației dinainte de 1990 pentru generațiile mai tinere. Se remarcă totuși scăderea cu -31,8% a populației de 45 - 49 de ani;
- Cele mai mari creșteri ale populației, în perioada analizată, se consemnează pentru populația de 80-84 ani (+49,8%), urmate de grupele de vârstă alăturate, 75-79 și 85 de ani și peste, cu o creștere de +23,1% și de +24,5%.

Pe medii de rezidență în regiunea Sud Muntenia diferențele dintre populația la 1 iulie 2010 și cea de la 1 iulie 1999, pe grupe de vârstă se prezintă astfel:

În mediul urban

- Cele mai mari scăderi ale populației s-au produs tot la grupa de vârstă de 10-14 ani (-103,3%) urmată de grupele de vârstă adiacente, 5-9 și 15-19 ani cu scăderi de -34,8%, respectiv -67,7%. Se remarcă de asemenea scăderea cu -40,5% a populației din grupa de vârstă de 45-49 de ani.
- Cele mai mari creșteri ale populației, în perioada analizată, se înregistrează pentru populația de 80-84 ani (+53,8%), urmate de grupele de vârstă de 75-79 ani și 85 de ani și peste, cu o creștere de +34,4% și de +26,1%.

În mediul rural

- Cele mai mari scăderi ale populației s-au produs de asemenea la grupa de vârstă de 10-14 ani (-31,5%), urmată de grupa de vârstă de 5-9 ani (-27,4%);
- Cele mai mari creșteri ale populației rurale, se consemnează pentru populația de 80-84 ani (+48,4%), urmate de grupele de vârstă alăturare, 85 de ani și peste și 75-79 ani, cu o creștere de +23,91% și de +18,8%.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Primul efect negativ al declinului populației, care trebuie consemnat, este creșterea gradului de îmbătrânire a acesteia cu influențe directe asupra creșterii gradului de dependență a persoanelor vârstnice. Creșterea dependenței, mai ales în perspectiva anilor următori, va face tot mai dificilă sustenabilitatea vârstnicilor, inclusiv a pensionarilor, de către un efectiv al populației active în continuă scădere.

Raportul dintre populația din cele mai vârstnice grupe de vârstă și cele mai tinere (respectiv 65 de ani și peste raportat la populația de 0-24 de ani), relevă faptul că gradul de îmbătrânire este mult mai accentuat în mediul rural față de cel urban. În anul 2010 valorile raportului de mai sus au fost de 43,8% în mediul urban față de 70,5% în mediul rural.

Analiza pe medii de rezidență arată că înafară de natalitatea în scădere drastică și speranța de viață într-o ușoară creștere, migrația în căutarea unui loc de muncă a fost un alt fenomen care a contribuit la îmbătrânirea populației. Ceea ce se poate vedea este că din mediul urban au emigrat preponderent persoanele cu vârsta cuprinsă între 45 și 49 de ani, persoane în general cu studii superioare, în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit. Din mediul rural au emigrat mai multe persoane de 25-29 ani, ceea ce ne duce la concluzia că din acest mediu de rezidență emigranții s-au orientat spre munca necalificată, sau de calificare redusă, din agricultură sau construcții.

Un alt efect negativ este dezechilibrarea infrastructurii sistemului de învățământ. Generațiile de vârstă școlară din ce în ce mai reduse au determinat reducerea activității sau chiar închiderea unor școli, pe fondul unei infrastructuri de acces inadecvate. Dacă în mediul urban, cu un număr mare de școli într-un areal relativ restrâns, nu a afectat major procesul educațional, în mediul rural închiderea unei școli a obligat o serie de copii la o deplasare zilnică, ajungând uneori chiar la zeci de kilometri, în condițiile lipsei infrastructurii de acces.

Efectele în acest caz, și poate cele mai grave, sunt termen lung. Copiilor cu lacune în educație, uneori chiar în educația primară, le va fi dificil să țină pasul cu exigențele crescânde ale pieței forței de muncă, ceea ce se va repercuta asupra întregii vieți a acestora. Remunerarea scăzută a muncii necalificate, sau insuficient calificate, își va pune

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

amprenta atât asupra calității vieții lor cât și asupra generațiilor descendente din aceștia, care încă de la o vârstă fragedă, se vor confrunta cu o viață plină de frustrări.

Evoluția schimbărilor demografice de-a lungul perioadei 2014 - 2020, în regiunea Sud Muntenia

Pe plan european⁷, conform previziunilor Eurostat (publicate în anul 2008), până în anul 2060 în Uniunea Europeană vor fi doar două persoane de vârstă activă (între 15 și 64 ani) la o persoană de peste 65 de ani, față de raportul actual de patru la unu. Această tendință se preconizează să atingă punctul culminant între anii 2015 și 2035, când segmentul numeros al generației dată de explozia demografică a anilor '50 și '60 va ajunge la vârsta pensionării. Schimbarea poate fi pusă pe seama efectului combinat al ratei reduse a natalității și al creșterii speranței de viață. Față de anul 1960, speranța de viață a crescut cu opt ani, iar prognozele demografice anticipează creșterea speranței de viață cu încă cinci ani în următorii patruzeci de ani. Așadar Uniunea Europeană se confruntă cu un puternic fenomen de îmbătrânire demografică, fenomen care se va accentua continuu în perioada următoare.

Evoluția sporului natural în perioada 2014-2020 a fost estimată folosind metoda netezirii exponențiale, prin intermediul filtrului Holt-Winters.

Filtrul Holt-Winters fără componenta sezonieră, se prezintă în felul următor pentru seria de timp X_t :

- $S_0 = X_0$ și $B_1 = X_1 - X_0$
- $S_t = \alpha X_t + (1 - \alpha)(S_{t-1} + X_{t-1})$
- $B_t = \beta(S_t - S_{t-1}) + (1 - \beta)B_{t-1}$
- Predicția pentru momentul $t+m$ va fi $F_{t+m} = S_t + mB_t$.

Parametrii modelului, α și β , se estimează recursiv, folosind o procedură de minimizare a sumei pătratelor erorilor.

⁷ Expunere de motive la Decizia nr. 940/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 septembrie 2011 privind Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații (2012), [Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 246 din 23 septembrie 2011](#)

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Procedura Holt-Winters a fost aplicată folosind drept date de intrare seria de timp a sporului natural în regiunea Sud-Muntenia în perioada 1999-2011, iar pe baza parametrilor estimați ai modelului, am realizat predicția pentru perioada 2014-2020.

Tabel 2: Parametrii filtrului Holt-Winters pentru sporul natural al populației

Eșantion 1999 2011		
Observații: 13		
Metoda: Holt-Winters No Seasonal		
Parametrii:	Alpha	1.0000
	Beta	0.0000
	Suma pătratelor erorilor	36121799
	RMSE	1666.913
Niveluri la sfârșitul perioadei:	Medie	-14658.00
	Trend	-441.6667

Sursa datelor: Analiza Consultantului

Analizând estimațiile filtrului Holt-Winters pentru seria de timp a sporului natural al populației, observăm că aceasta are o componentă de trend descendent, ceea ce indică o evoluție descrescătoare în intervalul de timp ales pentru predicție

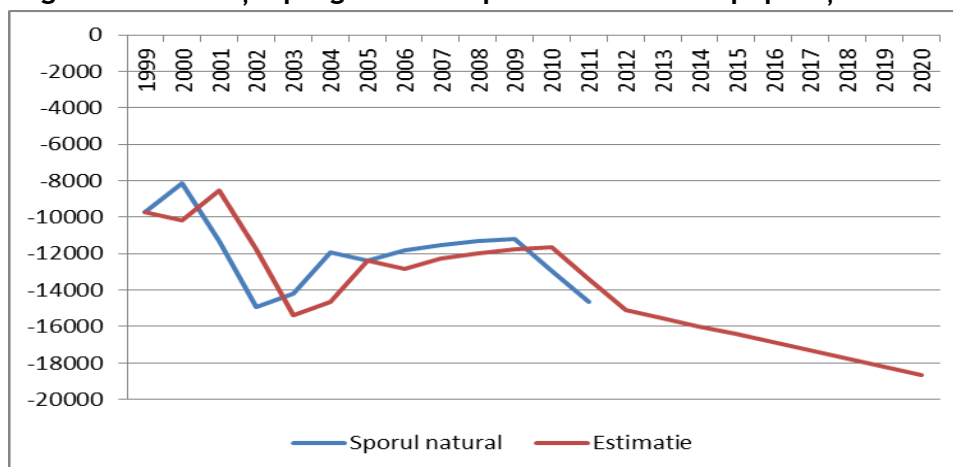
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 16: Evoluția prognozată a sporului natural al populației**Sursa datelor: Analiza consultantului**

Conform valorilor prognozate de modelul econometric, în anul 2020 este de așteptată o valoare a sporului natural de -18.633 de persoane, cu aproximativ 15% mai mare (în valoare absolută) față de valoarea din anul 2011.

Tabel 3: Sporul natural prognozat

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sporul natural prognozat	-15983	-16424	-16866	-17308	-17749	-18191	-18633

Sursa: Analiza consultantului

Aceeași metodologie, filtrul Holt-Winters, a fost aplicată și pentru seria de timp a ratei mortalității (decedați la 1000 locuitori) în regiunea Sud-Muntenia.

Drept date de intrare am folosit cifrele comunicate de către Institutul Național de Statistică, la nivel regional, pentru acest indicator.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefone: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 4 Rata mortalității în regiunea Sud Muntenia

Anul	Rata mortalității (decedați la 1000 de locuitori)
1999	12.8
2000	12.3
2001	12.6
2002	13.6
2003	13.6
2004	13
2005	13.3
2006	13.1
2007	12.8
2008	13
2009	13.3
2010	13.3
2011	13.1

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Procedura Holt-Winters a fost aplicată folosind drept date de intrare seria de timp a ratei mortalității în regiunea Sud-Muntenia, în perioada 1999-2011, iar pe baza parametrilor estimați ai modelului, am realizat predicția pentru perioada 2014-2020.

Tabel 5 Parametrii filtrului Holt-Winters pentru rata mortalității

Eșantion: 1999 2011		
Observații: 13		
Metoda: Holt-Winters No Seasonal		
Parametrii: Alpha		0.3800
Beta		0.0000
Suma Pătratelor Reziduurilor		1.990709
RMSE		0.391320
Valori la sfârșitul perioadei:	Medie	13.29150
	Trend	0.083333

Sursa datelor: Analiza consultantului

Valorilor parametrilor de netezire α și β indică existența unui ușor trend ascendent, dar în medie valorile prognozate pentru perioada 2014-2020 au un caracter staționar, situându-se în jurul valorii de 13 decedați la 1000 de locuitori.

Evoluția poate fi vizualizată în graficul de mai jos:

*Inițiativă locală. Dezvoltare regională.*www.inforegio.ro

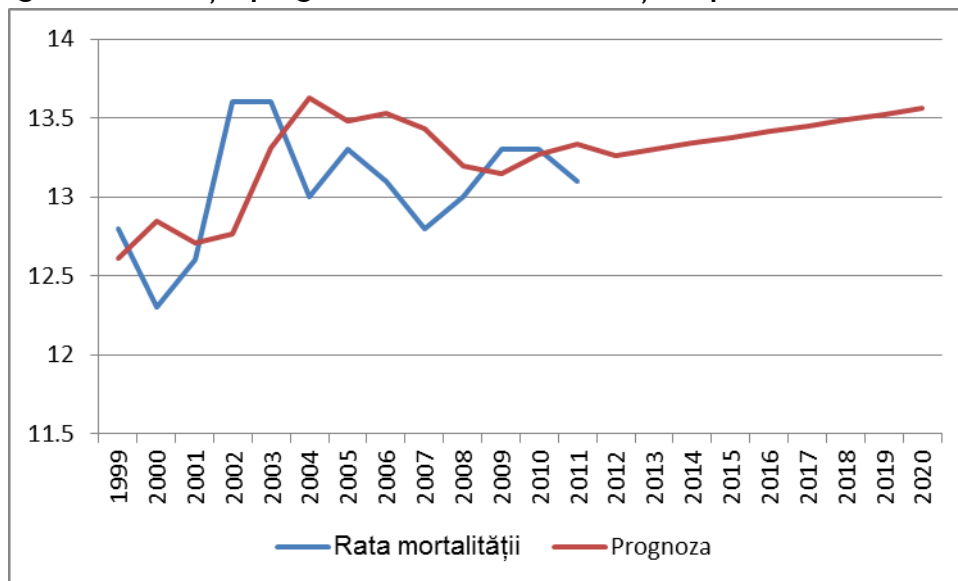
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 17 Evoluția prognozată a ratei mortalității în perioada 2014-2020

Sursa: Analiza consultantului

Tabel 6 Prognoza privind rata mortalității pentru perioada 2014-2020

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata mortalității prognozată (decedați la 1000 de locuitori)	13.34	13.38	13.41	13.45	13.49	13.53	13.56

Sursa: Analiza consultantului

Conform valorilor estimate de modelul econometric, în perioada 2014-2020 rata mortalității va urma un pattern relativ staționar, în anul 2020 valoarea prognozată fiind de 13.56 decedați la 1000 de locuitori, apropiată de valoarea din anul 2011.

Un alt indicator important al evoluțiilor demografice este rata natalității; proiecția pentru perioada 2014-2020 a fost realizată folosind metoda netezirii exponențiale, folosind drept date de intrare valorile ratei natalității din perioada 1999-2011.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 7 Rata natalității în regiunea Sud Muntenia

Anul	Rata natalității (născuți vii la 1000 de locuitori)
1999	10
2000	10
2001	9.4
2002	9.2
2003	9.4
2004	9.4
2005	9.6
2006	9.5
2007	9.3
2008	9.6
2009	9.9
2010	9.4
2011	8.6

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Rezultatele estimării filtrului Holt-Winters pentru rata natalității relevă existența unui trend descendent pentru perioada 2014-2020.

Tabel 8 Parametrii filtrului Holt-Winters pentru rata natalității

Eșantion: 1999 2011		
Observații: 13		
Metoda: Holt-Winters No Seasonal		
Original Series: RN		
Forecast Series: RNSM		
Parametrii: Alpha		0.0300
Beta		0.0000
Suma Pătratelor Reziduurilor		1.524374
Root Medie Squared Error		0.342432
Valori la sfârșitul perioadei:	Medie	9.165202
	Trend	-0.066667

Sursa datelor: Analiza consultantului

*Inițiativă locală. Dezvoltare regională.*www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Predicția pe baza modelului econometric arată, pentru perioada 2014-2020, o ușoară scădere a ratei natalității, urmînd a atinge în anul 2020 valoarea de 8.5 născuți vii la 1000 de locuitori.

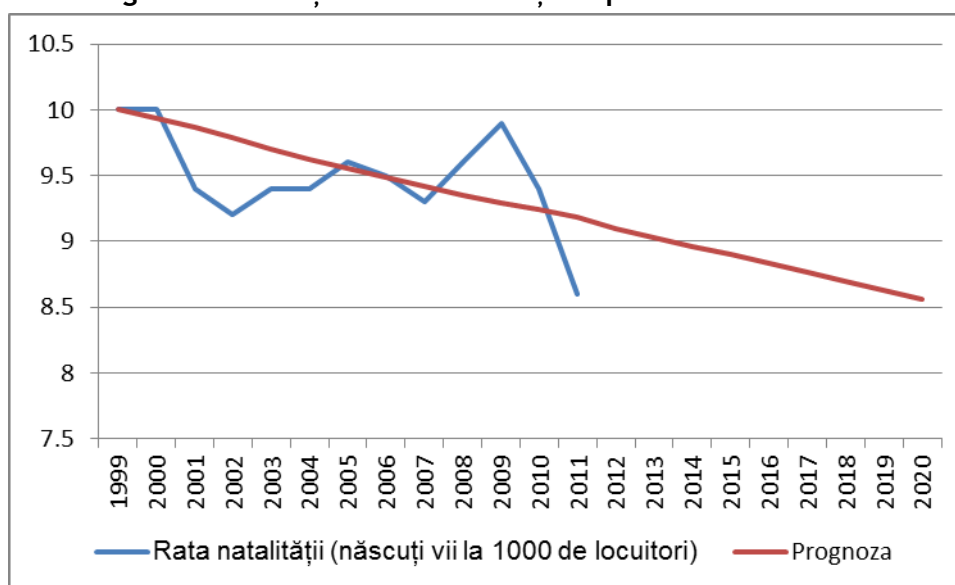
Tabel 9 Proгноza privind rata natalității

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata prognozată a natalității (născuți vii la 1000 de locuitori)	8.97	8.9	8.83	8.77	8.7	8.63	8.57

Sursa datelor: Analiza consultantului

Rezultatele modelului econometric pot fi vizualizate și în graficul de mai jos:

Figura 18 Evoluția ratei natalității în perioada 2014-2020

Sursa: Analiza consultantului

Elemente desprinse în urma analizei de teren a situației demografice

O concluzie generală, subliniată de participanții la interviurile din toate județele, relevă faptul că există o tendință semnificativă a unei rate de natalitate crescute față de media regională în comunitățile de romi. În cadrul persoanelor cele mai sărace din cadrul acestei etnii, indemnizația de creștere a copilului este de multe ori singura sau principala sursă de venituri. Pe măsură ce nivelul de educație al familiei de romi este mai ridicat,

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

rata natalității descrește, tendința fiind de aliniere la comportamentul general al societății. De altfel, concluzia este valabilă nu numai pentru comunitățile de romi, ci pentru fiecare comunitate afectată de riscul de sărăcie.

O altă concluzie se referă la depopularea localităților, fenomen mai accentuat în mediul rural decât în cel urban. Astfel, zonele care beneficiază de o industrie viabilă, nu se confruntă cu această situație, înregistrând inclusiv creșteri ale populației. Această tendință caracterizează în mod special orașele mari și zonele din jurul acestora.

Spre exemplu, în județul Argeș, zona corespunzătoare orașului Mioveni și a comunelor limitrofe, prezintă o tendință demografică pozitivă. Prin contrast, structura populației pentru Curtea de Argeș este caracterizată de un indice de dependență semnificativ - predominând persoanele vârstnice și copiii.

De asemenea, în partea de vest a județului Călărași se înregistrează un spor natural peste medie. În acea zonă, unde există o pondere semnificativă a comunităților de romi, se observă o creștere a populației școlare de aproape 40%. La creștere contribuie și proximitatea față de capitală, mediul urban oferind mai multe locuri de muncă. Aceeași tendință se manifestă în zona Dragalina unde, pe fondul sărăciei totale, școala are, totuși, o creștere cu 20%. Dinamica sporului natural pentru aceste zone are anumite particularități: deși natalitatea este mai mare, zonele respective se confruntă cu o mortalitate ridicată sub efectul bolilor cardiovasculare care afectează în special bărbații de peste 40 de ani. Mortalitatea infantilă este de asemenea ridicată.

În județul Ialomița, în zona comunei Bărcănești, ponderea ridicată a populației romi sărace determină o natalitate mai ridicată.

În județul Prahova, deși asistăm la o creștere masivă a numărului de locuințe, proprietarii acestora rămân legați economic de marile orașe de unde provin. Același lucru se poate spune și despre frecventarea unităților de învățământ pentru copiii acestora.

Recomandări pentru îmbunătățirea mediului social în contextul schimbărilor demografice

Așa cum arată statisticile și constată și persoanele intervievate, creșterea populației este prezentă doar în localitățile cu o activitate economică viabilă, în orașele

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

mari și localitățile învecinate cu acestea, unde oportunitățile de a găsi un loc de muncă sunt mai ridicate.

Excepție fac comunitățile de romi care prezintă un risc ridicat de sărăcie, pentru care alocația de stat pentru copii reprezintă, dacă nu singura și cea mai importantă sursă de venituri.

Stoparea declinului și trecerea la o creștere demografică este posibilă doar prin renunțarea la politicile de austeritate și dezvoltarea de activități economice, singurele capabile să determine un trend demografic pozitiv.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Forța de muncă și șomajul⁸

Ultimul raport al Comisiei Europene din 4 octombrie 2012, care abordează ocuparea forței de muncă în statele membre, scoate în evidență faptul că ocuparea forței de muncă constituie o problemă stringentă la nivel european. Ultima perioadă a fost caracterizată printr-o creștere generală a șomajului, diferită de la un stat membru la altul, situația financiară a gospodăriilor s-a deteriorat, și a crescut semnificativ riscul de sărăcie în special în rândul copiilor. Cel mai mare număr de ore lucrate în cursul primului trimestru al anului 2012 au fost înregistrate în Grecia și Austria, iar cele mai puține în Finlanda, Italia și Irlanda. Diferențele care se consemnează între statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește situația socială și ocuparea forței de muncă devin din ce în ce mai accentuate.

La nivelul Uniunii Europene, șomajul afectează 25,3 milioane de persoane, în creștere cu 2,6 milioane (+ 11,6%) față de luna martie 2011. Rata șomajului a fost mai mare în 17 dintre statele membre, atingând 10,4% la nivelul Uniunii Europene. Șomajul în rândul tinerilor în luna iulie 2012 a ajuns la 22,5% în Uniunea Europeană. La o rată a șomajului tinerilor de sub 10% s-au menținut doar trei țări: Austria, Germania și Olanda, în timp ce douăsprezece state membre au avut rate ale șomajului tinerilor de peste 25%.

Criza economică din Uniunea Europeană a determinat în ultimii ani schimbări în ceea ce privește calificările solicitate pe piața muncii. Cererea de locuri de muncă cu un nivel scăzut al calificării este în scădere, în timp ce în sfera industrială se solicită o creștere continuă a nivelului de calificare. Prognozele la nivelul Uniunii Europene estimează că ponderea locurilor de muncă cu un nivel ridicat al calificării trebuie să fie mai mare cu aproximativ 16 milioane, respectiv de la 29% din totalul locurilor de muncă (în 2010) la 35% în 2020.

În mod contrar ponderea locurilor de muncă cu un nivel scăzut de calificare se estimează că va scădea cu aproximativ 12 milioane, respectiv de la 20% la mai puțin de

⁸ Comisia Europeană, Bruxelles 20.12.2011, COM(2011) 902 final, Draft 2012 Raport Comun al Consiliului și al Comisiei cu privire la implementarea Cadrului Strategic pentru Cooperare Europeană în educație și formare (ET2020)

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

15%. Se consideră că fenomenul va fi agravat de impactul îmbătrânirii demografice a populației Uniunii Europene de după 2012, când generația născută sub efectul exploziei demografice a anilor 50 va ajunge la vârsta de pensionare, fapt ce se va repercuta direct asupra forței de muncă, ce va începe să scadă. Într-o serie de state membre ale Uniunii Europene au fost adoptate măsuri privind îmbunătățirea competențelor pentru piața forței de muncă și pentru acordarea unui sprijin specific pentru lucrătorii cu o calificare mai redusă (BG, CY, CZ, EE, PL, SI, SK, UK).

Se consemnează progresele făcute de statele membre în implementarea de abordări, instrumente și metode de evaluare și anticipare a cererii de competențe și angajarea de persoane cu studii postuniversitare. Multe țări se concentrează pe domenii cheie cum ar fi TIC sau în domeniul sănătății (AT, BE, FR, BE, NL, CY, DE, DK, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LV, NL, PL, PT, UK).

În ciuda acestui fapt, doar câteva țări (AT, DE, FR, IE, PL, UK) au o abordare coordonată în sensul difuzării de rezultate în rândul actorilor cheie implicați. La nivel regional sau sectorial sunt de multe ori dezvoltate mecanisme instituționale, însă acestea tind să reflecte mai degrabă segmentarea sistemelor de educație și formare profesională.

Multe țări ale UE consideră că asumarea răspunderii privind adaptarea educației și formării profesionale la nevoile pieței forței de muncă se poate rezolva prin intermediul unor parteneriate cu actori interesați (EE, SE); prin mecanisme care să asigure un nivel ridicat al calității, precum și inițiative care să aibă în vedere competențele necesare pe piața forței de muncă, în mod deosebit de alfabetizare, cunoștințe de matematică, știință și tehnologie (AT, BE, NL, DE, FR, PL, LT, RO), limbi străine, competențe în domeniul digital, dezvoltarea spiritului de inițiativă și a spiritului antreprenorial (BG, ES, EE, FR, LT).

ET 2020, respectiv cadrul strategic de cooperare europeană în educație și instruire trebuie să susțină aplicarea „Agendei pentru noi competențe și locuri de muncă”. În anul 2012 Comisia va prezenta o comunicare ce va cuprinde reevaluarea competențelor, având propuneri de măsuri concrete în vederea îmbunătățirii competențelor cheie, cât și promovarea unor legături mai strânse între educație și piața forței de muncă. Funcționarea

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

sub incidența cadrului strategic de cooperare europeană în educație și instruire va continua să promoveze competențe-cheie adresate cetățenilor, îmbunătățirea urmăririi și supravegherii cu ajutorul unui nou criteriu de referință european referitor la angajarea și anticiparea cererii viitoare de pe piața forței de muncă vis-a-vis de competențe, prin intermediul Perspectivei Europene a Competențelor.

Forța de muncă

Evoluția societății românești de-a lungul ultimilor ani a fost influențată atât de reformele economice dar mai ales de criza economică, fenomene soldate cu profunde transformări pe piața muncii. Modificarea condițiilor sociale au avut drept consecință reducerea sporului demografic natural și mai cu seamă accentuarea migrației temporare și definitive, cu efecte directe asupra scăderii constante a populației și pe cale de consecință a populației active. Analizând structura pe grupe de vârste a populației active se constată tendințe evidente de îmbătrânire a acesteia⁹.

⁹ Raportul național strategic privind protecția socială și incluziunea socială (2008-2010)

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

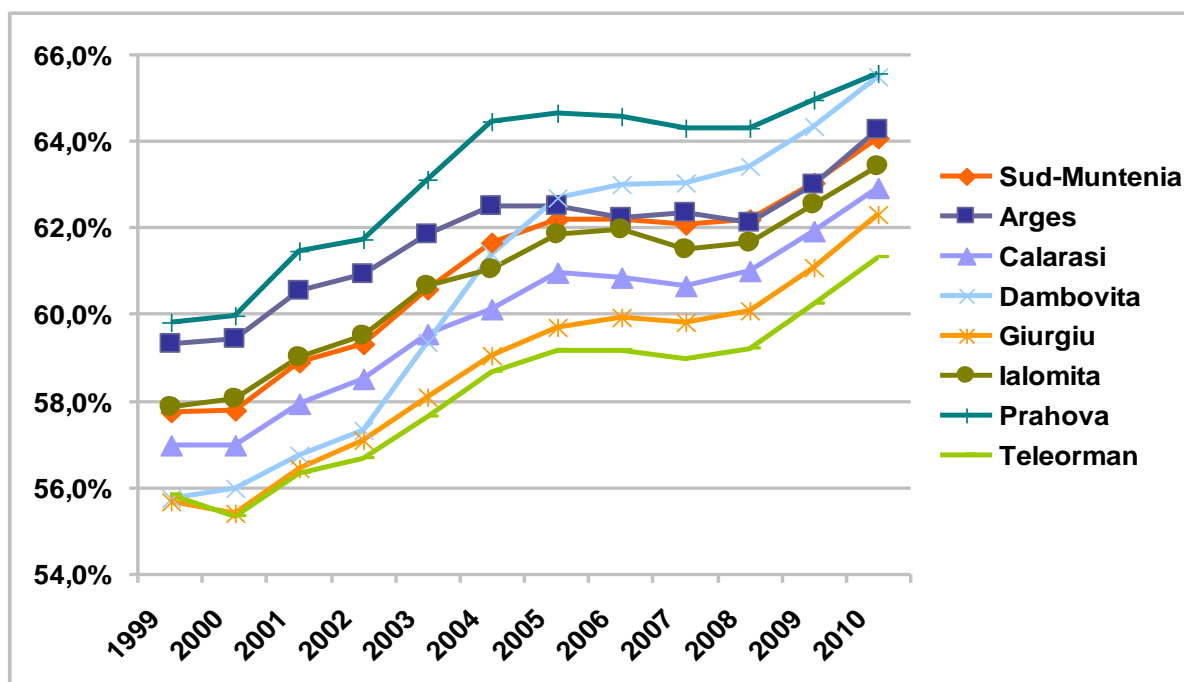
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 19: Ponderea resurselor de muncă în total populație pe județe în cadrul Regiunii Sud-Muntenia (în procente)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Județele Prahova și Argeș concentrează aproape jumătate din resursele de muncă (45%) ale regiunii, situație datorată și unei densități ridicate, dar și dezvoltării economice. În același timp, numărul populației active scade pe fondul declinului demografic.

Resursele de muncă, respectiv populația în vârstă de muncă, include bărbații în vârstă de 16-64 ani și femeile în vârstă de 16-59 ani, conform legislației în vigoare în anul 2010. Pe fondul scăderii drastice a natalității de după 1989 (când rata natalității a scăzut de la circa 16% la 11% în 1991, stabilizându-se undeva în jurul a 10% în următorii ani), ponderea resurselor de muncă în total populație a înregistrat o creștere. Fenomenul a fost similar și în regiunea Sud-Muntenia unde ponderea resurselor de muncă a crescut în perioada 1999 - 2006, a rămas relativ constantă în următorii patru ani, și a crescut din nou în perioada 2008 - 2010.

Evoluția a fost similară în toate județele regiunii, cu excepția județului Dâmbovița care a consemnat o creștere continuă în toată perioada analizată. Ponderea resurselor de

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

muncă pentru acest județ a plecat de la o valoare de sub 56%, foarte apropiată de cea a județelor Teleorman și Giurgiu, respective județele cu cele mai scăzute ponderi, ajungând ca după 2005 să depășească ponderea județului Argeș, iar în anul 2010 să egaleze ponderea județului Prahova, județele cu cele mai mari ponderi ale resurselor de muncă (vezi Figura 19, ponderea resurselor de muncă în total populație pe județe în cadrul Regiunii Sud-Muntenia).

Prin contrast, pe fondul îmbătrânirii populației, a legislației permissive privind pensionarea anticipată și a reducerii locurilor de muncă, ponderea populației active în totalul populației regiunii Sud-Muntenia a înregistrat o scădere până în anul 2004, s-a menținut relativ constantă în perioada de după 2005.

Evoluția a fost aproape similară în toate județele regiunii. Cele mai mari rate ale populației active s-au consemnat în județele Teleorman, Argeș și Dâmbovița, iar cele mai mici în județele Giurgiu și Călărași.

Evoluția ponderii populației active civile în total populație în fiecare dintre județele Regiunii Sud-Muntenia sunt ilustrate în figurile 20 și 21.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

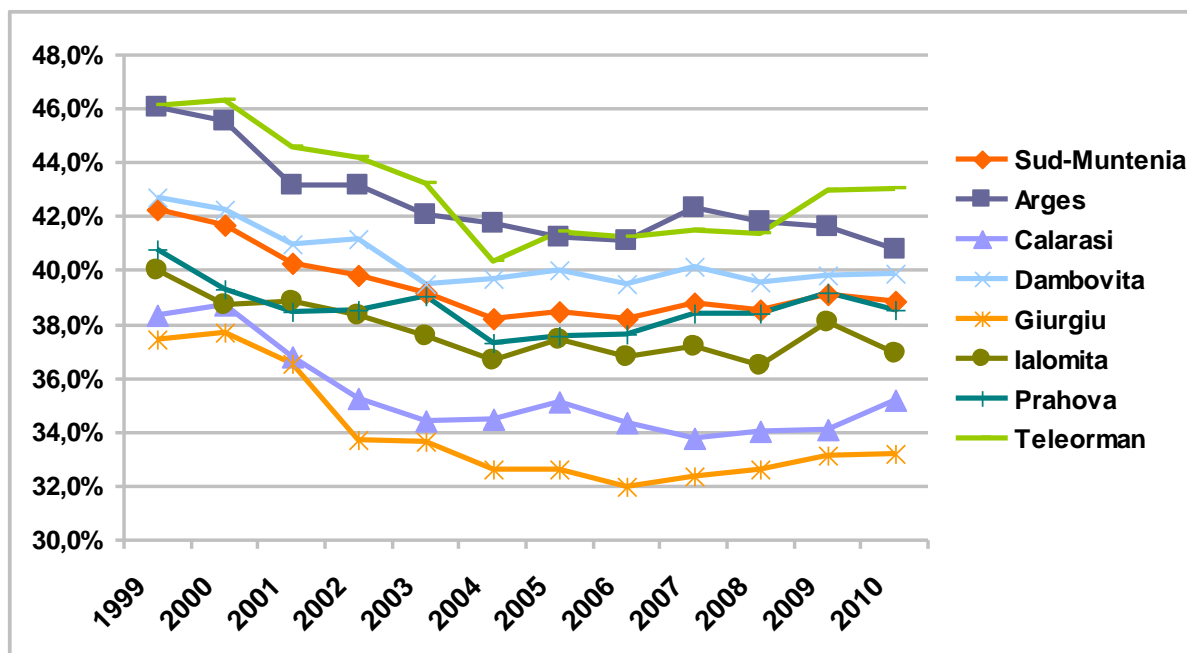
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 20: Ponderea populației active civile în total populație în fiecare dintre județele Regiunii Sud-Muntenia (în procente)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

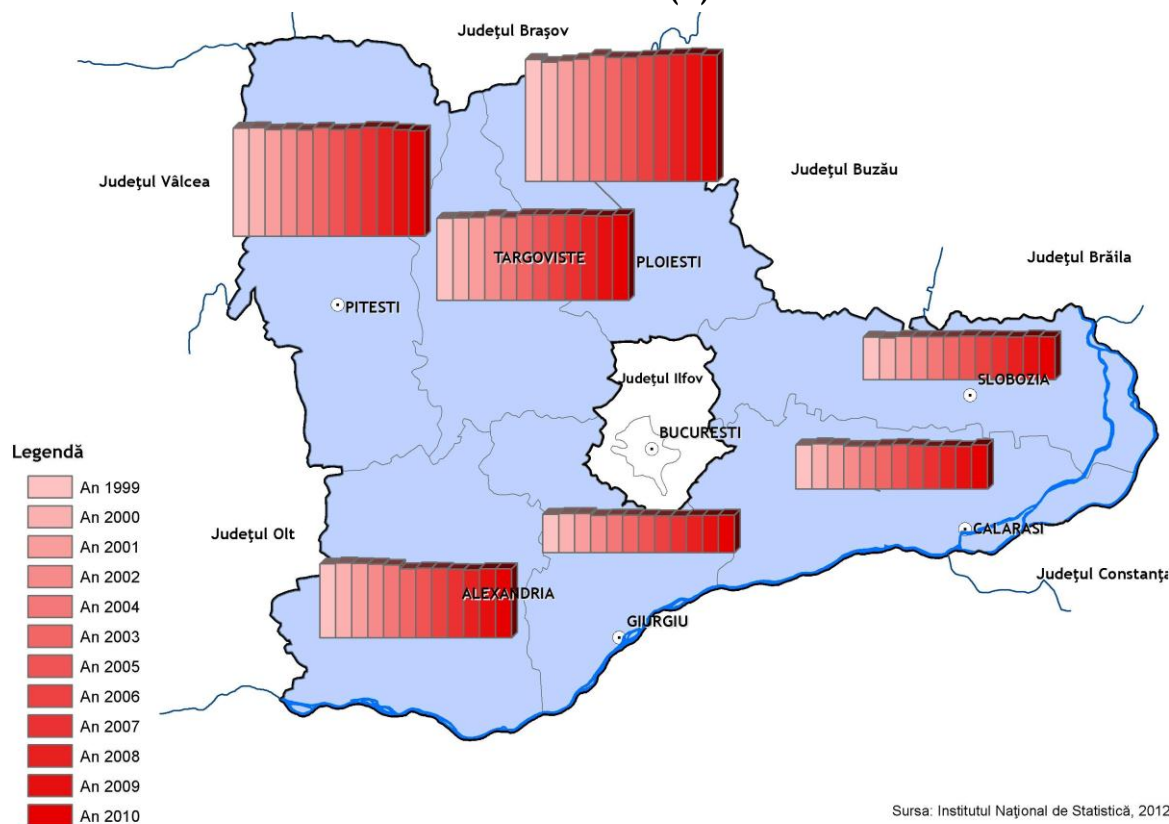
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 21: Evoluția ponderii fiecărui județ în totalul populației active civile din Regiunea Sud-Muntenia (%)

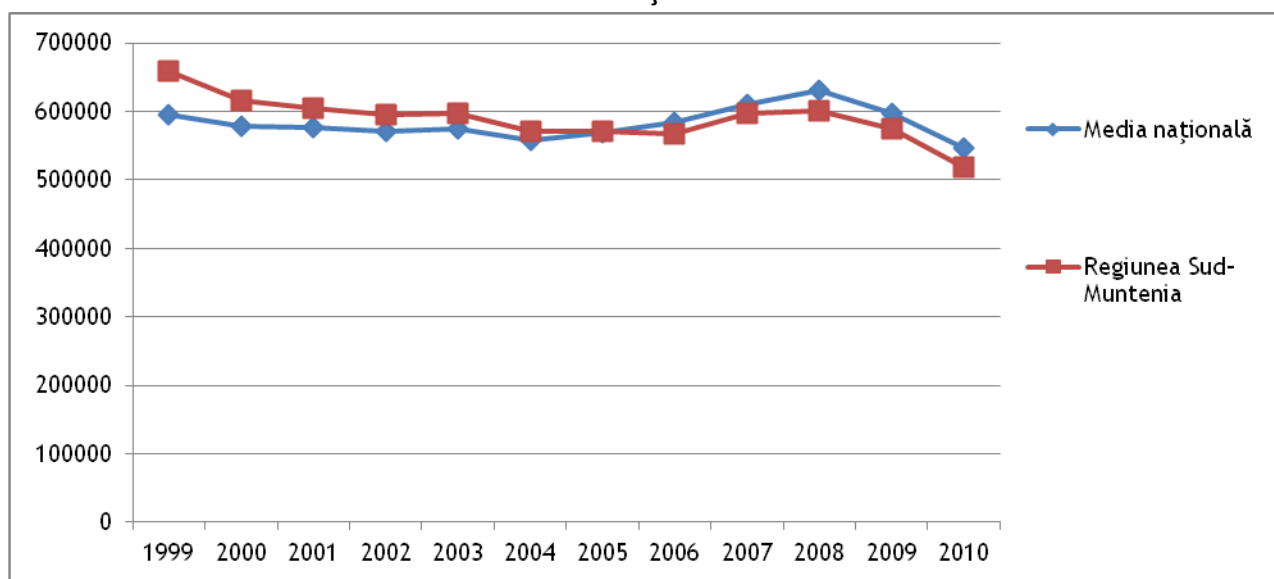

Din punct de vedere al indicatorului numărul mediu al salariaților din regiunea Sud Muntenia se remarcă o scădere continuă din 1999 până în 2006, dar și o împărțire structurală a regiunii între județele din nordul său - Argeș, Dâmbovița și Proahova - și cele din sud - Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman. Astfel, județele de nord se remarcă ca având un număr mediu al salariaților ridicat în industrie, construcții și comerț, cu mențiunea că județul Dâmbovița se poziționează în intervalul de tranziție către județele de sud. În cea ce privește agricultura, județele de câmpie prezintă valori ridicate ale indicatorului. Ialomița și Călărași prezintă cea mai dramatică scădere a numărului mediu al salariaților, aceste județe înjumătățindu-și numărul de angajați în agricultură. În același timp se constată o specializare a județelor pe activități ale economiei naționale și anume: Prahova în turism (hoteluri și restaurante), Argeș în silvicultură și exploatare

forestieră, iar județele din sud, Călărași, Ialomița și Teleorman în agricultură (agricultură și vânătoare). Conform datelor statistice cu privire la numărul mediu de salariați ocupați în principalele sectoare de activitate, județul Giurgiu înregistrează cele mai ridicate date pentru sectoarele comerț, industria prelucrătoare și industria extractivă, clasându-se sub media regională la nivelul fiecărui sector. De asemenea, județul Dâmbovița se situează peste media regională în silvicultură și exploatare forestieră, cu un număr mediu de salariați de aproximativ două ori mai mic decât cel înregistrat în primul județ clasat (Argeș). Județul Dâmbovița, ca număr mediu de salariați ocupați în industrie (în special industriile prelucrătoare și extractivă), respectiv în construcții se situează pe locul trei, după județele Prahova și Argeș.

Figura 22: Numărul mediu al salariaților la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, comparativ cu media națională

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

În perioada 2006 - 2008 numărul mediu al salariaților din regiune a înregistrat un trend pozitiv, iar în perioada 2008 - 2010 s-a redus sub efectul pe care criza l-a avut asupra economiei. Practic, toți indicatorii prezintă scăderi față de 2008, cu excepția numărului mediu al salariaților din administrație publică, apărare, învățământ, sănătate și asistență socială, pentru care situația a rămas relativ constantă sau s-a îmbunătățit.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Pentru toată perioada analizată, numărul de salariați din administrație publică a înregistrat o evoluție pozitivă, pentru unele județe precum Ialomița, Călărași și Argeș nivelul lui fiind aproape dublu față de anul 1999.

Ratele de activitate pentru populația în vârstă de muncă (15 - 64 ani) au înregistrat la nivel național o evoluție relativ constantă oscilând în jurul valorii de 63%, cea mai mare, de 63,7% fiind în anul 2006 și cea mai mică, de 62,4% în 2003 și 2005. În anul 2010 rata de activitate era de 63,6%. Dinamica ratelor de ocupare a fost de asemenea relativ constantă oscilând în jurul a 58%, cu cea mai mare valoare în anul 2008 (59,0%) și cea mai mică în 2005. Sub efectul crizei economice, numărul persoanelor ocupate a scăzut în ultimii ani în cele mai multe activități economice: industrie, comerț, transporturi, tranzacții imobiliare, administrație publică, învățământ. Cu toate acestea, există domenii precum hoteluri și restaurante, intermediari financiare și, surprinzător, sănătate în care populația ocupată a înregistrat creșteri.

Numărul total de persoane cuprinse la cursuri de formare profesională, la nivel național, a crescut continuu până în anul 2003, când cu 140.256 persoane înscrise la aceste cursuri a atins cota maximă. În anii următori numărul de persoane înscrise la aceste cursuri a început să scadă ajungând la 39.987 de persoane în anul 2010.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

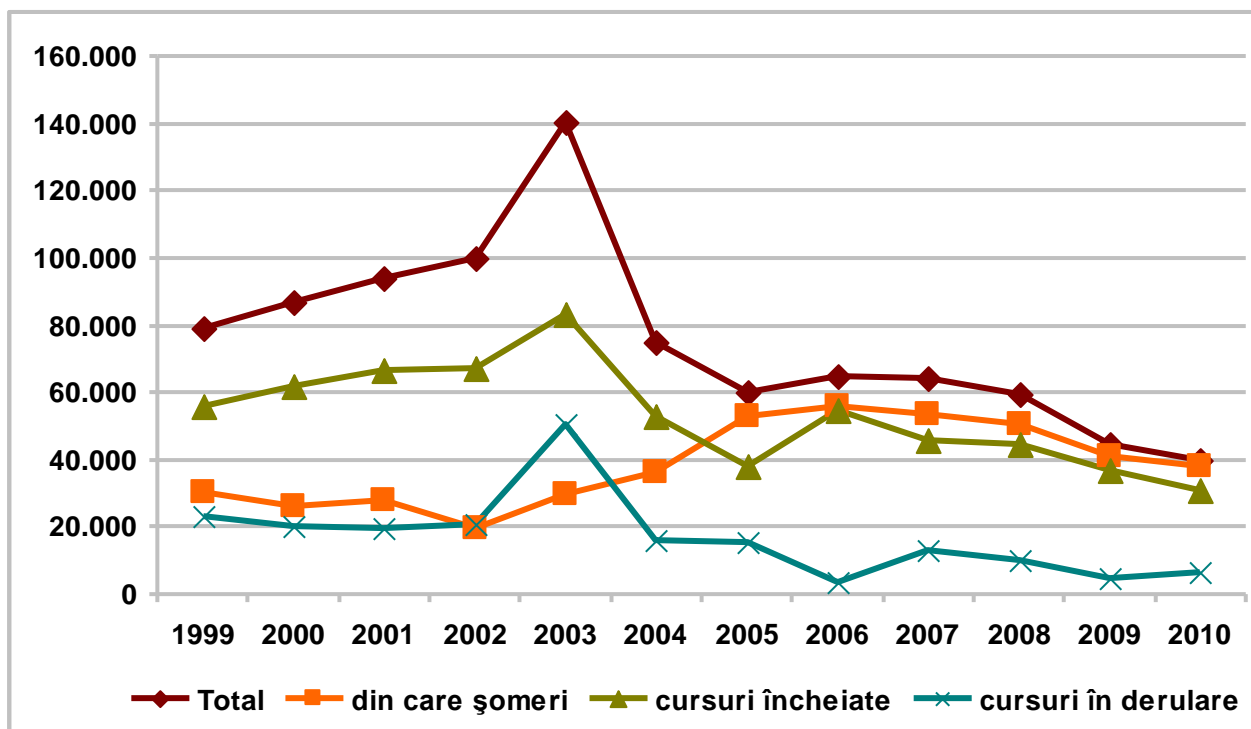
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 23 Persoane cuprinse în cursuri de formare profesională

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2012

Din numărul total de persoane înscrise la cursuri de formare profesională, între anii 1999 - 2004 șomerii au reprezentat circa o treime (minimul a fost de 19,6% în 2002, iar maximul pentru această perioadă de 48,5% în 2004). Începând din anul 2005 ponderea șomerilor a crescut considerabil, la peste 80%, atingând maximul în anul 2010 (95,0%).

Ponderea celor care au întrerupt urmarea acestor cursuri a fost de circa 6% pe întreaga perioadă. Cele mai mari valori ale acesteia s-au înregistrat în anii 2002 (11,8%), 2001 (8,3%), 2004 (8,0%) și 2006 (7,9%), iar cele mai mici în anul 2010 (3,5%), 2003 (4,5%) și 2009 (5,2%).

Peste 50% dintre cursurile de formare profesională la care au participat șomerii au fost finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj (60,3% în 2009 și 61,8% în 2010).

*Inițiativă locală. Dezvoltare regională.*www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Participarea la activitatea economică în profil regional în anul 2010¹⁰

Repartizarea populației de 15 ani și peste în funcție de participarea la activitatea economică pe regiuni de dezvoltare este ilustrată în Tabelul 1. Cele mai mari ponderi ale persoanelor ocupate au fost înregistrate în regiunile Nord-Est (55,1%), București-Ilfov (53,9%) și Sud-Vest Oltenia (52,7%), iar cele mai mici în regiunea Centru (45,2%), Sud-Est (47,6%) și Vest (49,0%). Regiunea Sud Muntenia, cu o pondere a persoanelor ocupate de 51,0% s-a situat la mijlocul acestui clasament.

Tabel 10: Structura populației de 15 ani și peste după participarea la activitatea economică, pe regiuni, în anul 2010¹¹

Regiunea	Populația de 15 ani și peste (mii persoane)	din care:		
		Persoane ocupate	Șomeri BIM	Persoane inactive
		% (procente)		
TOTAL	18.200	50,8	4,0	45,2
Nord-Vest	2.291	50,1	3,6	46,3
Centru	2.130	45,2	5,3	49,5
Nord-Est	3.065	55,1	3,4	41,5
Sud-Est	2.398	47,6	4,6	47,8
Sud Muntenia	2.795	51,0	4,6	44,4
București-Ilfov	1.949	53,9	2,6	43,5
Sud-Vest Oltenia	1.930	52,7	4,3	43,0
Vest	1.642	49,0	3,2	47,8

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Raportul de dependență economică (numărul persoanelor inactive și a celor în șomaj ce revin la 1000 persoane ocupate) a atins cea mai ridicată valoare (1617‰) în regiunea Centru și cea mai scăzută (1129‰) în regiunea București-Ilfov. Din acest punct de vedere regiunea Sud Muntenia, cu 1299 persoane inactive și în șomaj ce revin la 1000 de persoane ocupate s-a situat aproape de mijloc, respectiv pe poziția a patra.

¹⁰ INS, Forta de muncă în România, Ocupare și șomaj în anul 2010.¹¹ idem

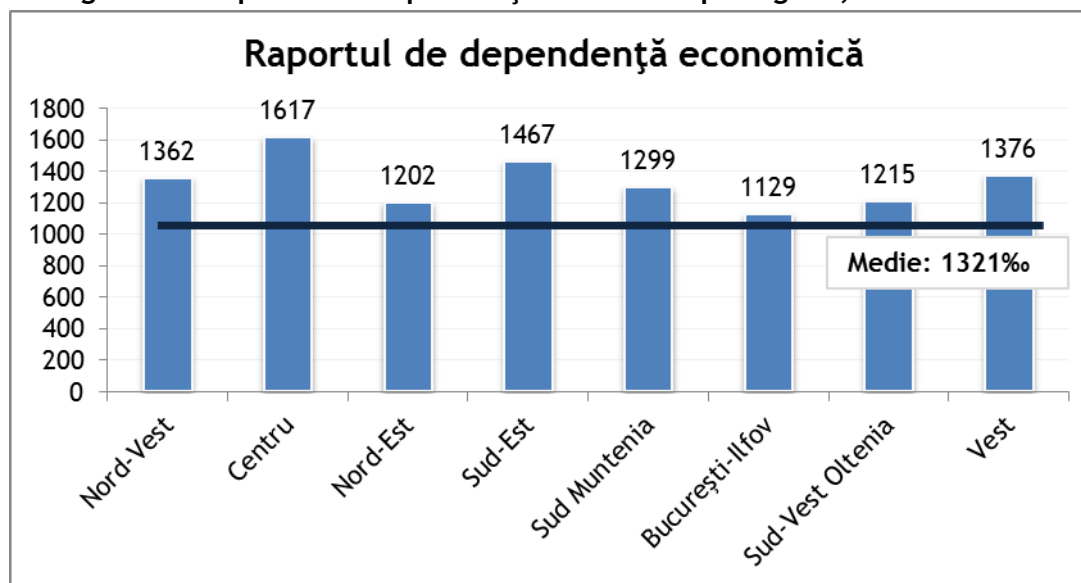
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 24: Raportul de dependență economică pe regiuni, în anul 2010¹²

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani), în anul 2010, a consemnat cele mai mici valori în regiunile Centru (59,8%) și Sud-Est (61,0%). Cele mai mari valori au fost pentru regiunile București-Ilfov (67,4%) și Nord-Est (66,1%), urmate de regiunea Sud Muntenia (65,4%). În toate regiunile țării, persoanele de sex *masculin* au avut rate de activitate mai ridicate față de cele de sex *feminin*. Cea mai mare rată de activitate pentru populația masculină aparține regiunii Sud Muntenia (75,0%), urmată de București-Ilfov, în timp ce populația feminină înregistra cea mai ridicată rată de activitate, de 60,7% în regiunile Nord-Est și București-Ilfov.

Pe medii de rezidență se constată că în regiunile Sud-Vest Oltenia și Nord-Est, rata de activitate a persoanelor în vârstă de muncă din mediul *rural* a fost mai mare decât cea din mediul urban, diferența cea mai mare fiind de 11,9 puncte procentuale în regiunea Sud-Vest Oltenia. În regiunea Sud Muntenia valorile celor două rate au fost apropiate, respectiv de 65,8% în rural și de 65,0% în urban.

¹² idem

Cea mai mare diferență între ratele de activitate în favoarea mediului urban s-a consemnat în regiunea Centru, unde rata de activitate din mediul rural a fost devansată cu 11,5 puncte procentuale de cea din mediul urban.

Analizată în dinamică în perioada 1999 - 2010, rata de activitate scade până în anul 2004, când ajunge la valoarea minimă de 64,2%, după care începe să crească ușor până în anul 2008 (66,6%), din anul 2009, sub efectul crizei economice, începând să scadă din nou ajungând în 2010 la 63,6%.

În regiunea Sud Muntenia, care pe total avea o rată de activitate de 65,4%, județele cu cele mai mari rate de activitate a populației civile¹³ cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, în anul 2010, au fost Teleorman cu o rată de activitate de 70,2%, urmat de Argeș (63,4%) și Dâmbovița (61,0%). Cele mai mici rate de activitate, în același an, au fost Giurgiu (53,3%), urmat de Călărași (55,9%), Ialomița (58,2%) și Prahova (58,8%).

Pe sexe, pentru populația masculină, cele mai mari rate de activitate a bărbaților cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani au fost în județele Teleorman (68,6%), Dâmbovița (66,0%), Argeș (65,1%) și Prahova (65,0%). Cele mai mici rate de activitate au înregistrat județele Giurgiu (52,5%), Călărași (55,3%) și Ialomița (58,2%).

Pentru populația feminină ratele cele mai mari de activitate au fost în județele Teleorman (72,0%), Argeș (61,7%) și Ialomița (58,2%), iar cele mai scăzute în Prahova (52,3%), Giurgiu (54,2%), Dâmbovița (55,5%) și Călărași (56,6%).

Pe medii de rezidență, în regiunea Sud Muntenia, rata de activitate din mediul rural, în anul 2010, a fost mai mare față de cea din mediul urban (65,8% față de 65,0%)

În ceea ce privește ponderea populației ocupate în totalul populației regiunii Sud-Muntenia, în toată perioada analizată, respectiv 1999, 2010, aceasta s-a situat în mod constant peste nivelul național. În dinamică, evoluția acesteia a fost similară celei naționale, marcând o scădere până în anul 2004, o creștere în perioada 2004 - 2008, în ultimii doi ani din perioada analizată fiind din nou în scădere.

¹³ Rate calculate pe baza populației civile active publicate de INS, Balanța forței de muncă în anul 2010.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

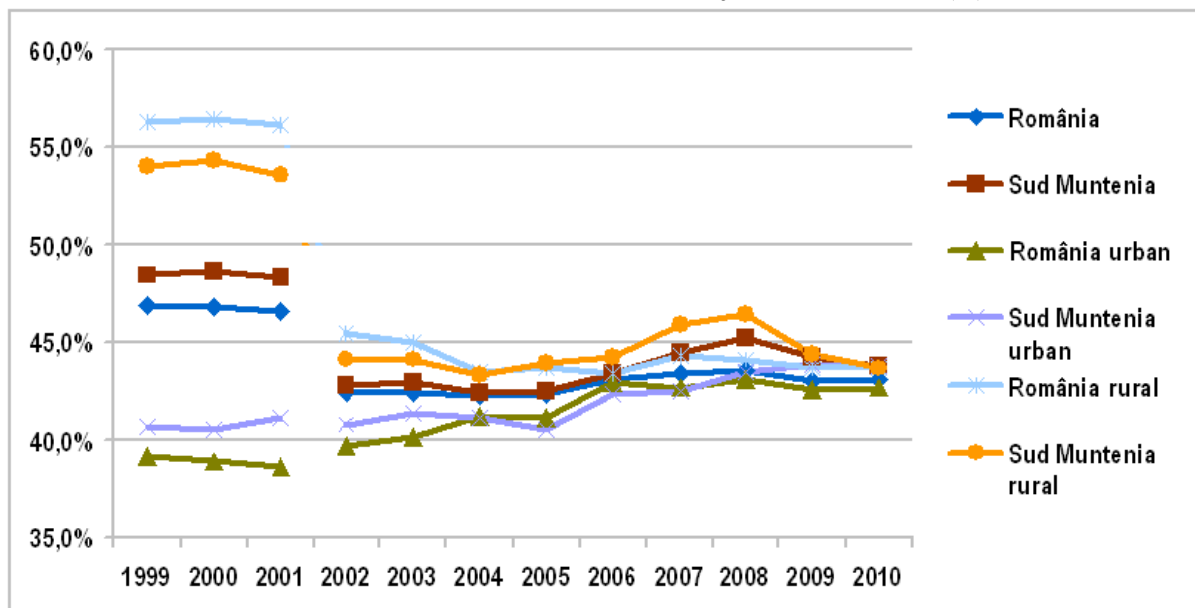
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Pe medii de rezidență, ponderea populației ocupate din regiunea Sud-Muntenia în totalul populației, în mediul urban, oscilează fiind situată când deasupra, când sub nivelul celei înregistrate la nivel național.

În mediul rural, această pondere este constant mai mică până în 2004 și peste cea națională din 2004 până în 2010.

Figura 25¹⁴: Ponderea populației ocupate în totalul populației la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, comparativ cu nivelul național, pe medii (%)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani), în anul 2010 a înregistrat cele mai ridicate valori în regiunile București-Ilfov (64,3%), Nord-Est (62,0%) și Sud Muntenia (59,7%), iar cele mai scăzute în regiunile Sud-Est (55,5%) și Centru (53,5%).

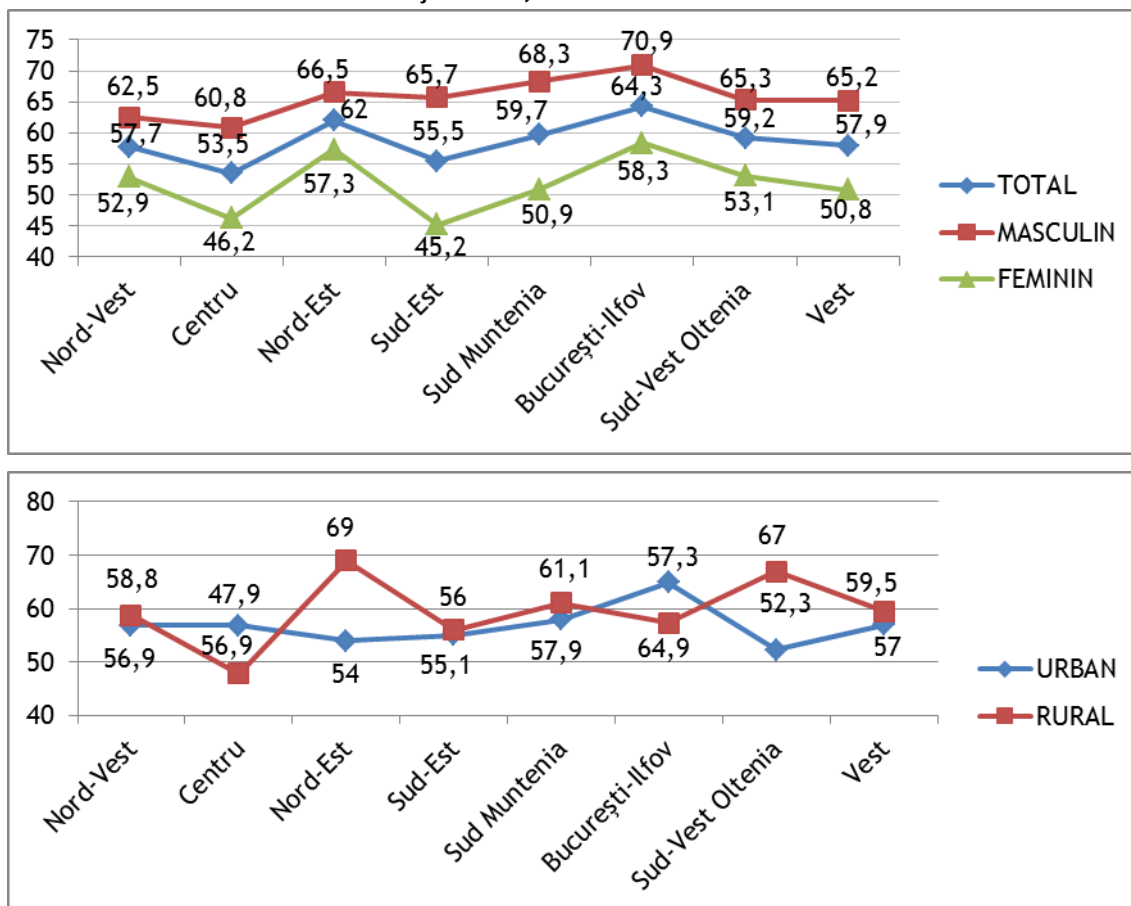
La nivelul regiunii Sud Muntenia, rata de ocupare a persoanelor în vârstă de muncă a fost mai ridicată pentru *bărbați* decât pentru *femei*, diferența fiind de 17,4 puncte procentuale. În ce privește mediile de locuire, rata înregistrată în mediul *rural* a fost mai mare față de cea din mediul *urban*, diferențele fiind însă destul de moderate (61,1% în mediul rural și 57,9 în cel urban).

¹⁴ Începând cu anul 2002, datele nu sunt comparabile cu seriile anilor precedenți, datorită revizuirii definițiilor aplicate. Graficul prezintă intermitențe tocmai pentru a scoate în evidență că datele din anii 1999-2001 și cele din 2002-2010 nu sunt comparabile.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Figura 26: Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) pe regiuni, sexe și medii, în anul 2010¹⁵

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Cele mai mari rate de ocupare din regiune, în anul 2010, s-au înregistrat în județele Teleorman urmat de Argeș, iar cele mai mici în Călărași și Giurgiu. Pentru populația de sex masculin județele cu o rată de ocupare mai mare decât cea regională, de 57,0%, au fost Dâmbovița (60,2%), Argeș (59,9%), Prahova și Teleorman (59,5%). Sub rata de ocupare regională s-au situat județele Giurgiu (47,5%), Călărași (49,4%) și Ialomița (51,3%). Cele mai mari rate de ocupare pentru populația de sex feminin au înregistrat județele

¹⁵ INS, Forta de muncă în România, Ocupare și șomaj în anul 2010

Teleorman (66,6%) și Argeș (57,3%), iar cele mai mici Prahova (47,8%), Giurgiu (50,2%) și Dâmbovița (51,1%).

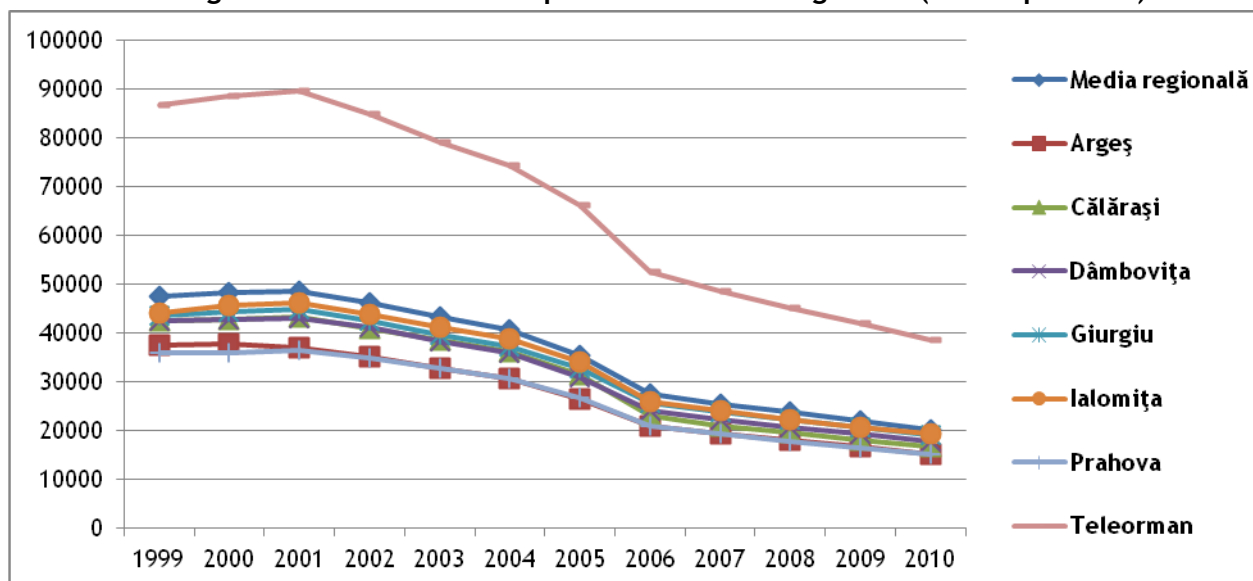
Tabel 11: Ratele de ocupare la nivelul județelor regiunii Sud Muntenia, 2010

Județ	Argeș	Călărași	Dâmbovița	Giurgiu	Ialomița	Prahova	Teleorman
Rata de ocupare %	58,6	51,0	55,8	48,8	52,5	53,8	62,6

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Numărul pensionarilor la nivelul regiunii a fost cu aproximativ 30% mai mare decât media națională în 1999, însă această diferență a înregistrat o tendință de descreștere, în 2010 diferența fiind de aproximativ 25%. La nivelul României se poate identifica o creștere a numărului de pensionari cu asigurari sociale de stat. În același timp această creștere este estompată de descreșterea numărului de pensionari din agricultură. În continuare numărul de pensionari din agricultură este ridicat în Teleorman și destul de redus și apropiat în județele din nord față de județele din câmpie.

Figura 27: Evoluția numărului pensionarilor din agricultura la nivelul județelor din cadrul Regiunii Sud-Muntenia comparativ cu media regională (mii de persoane)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Evoluția pieței forței de muncă de-a lungul perioadei 2014 - 2020 în regiunea Sud Muntenia

Pentru a estima evoluția forței de muncă în perioada 2014-2020, am utilizat modele econometrice care țin cont de evoluțiile din perioada 1999-2010.

Modelul econometric utilizat are forma următoare:

$$Y_t = \beta_0 + \beta_1 Y_{t-1} + \gamma d_t + \varepsilon_t, \quad (1)$$

unde:

- Y_t este valoarea indicatorului de interes la momentul t ;
- d_t este o variabilă dummy care surprinde efectul crizei economice; pentru perioada 1999-2010, am considerat că $d_t = 1$ (criză) pentru anii 2009 și 2010 și $d_t = 0$ pentru ceilalți ani ai perioadei;
- ε_t este o variabilă de perturbație care respectă ipotezele uzuale ale modelului de regresie.

Modelul a fost estimat pentru perioada 1999-2010, iar coeficienții acestuia au fost folosiți pentru a realiza predicția indicatorului de interes pentru perioada 2011-2020. Din punct de vedere al modelării econometrice, nu este indicat să realizăm predicții pentru care orizontul de predicție este egal cu orizontul de estimare, astfel că rezultatele obținute trebuie judecate cu această rezervă.

De asemenea, în realizarea predicției, am considerat drept moment al ieșirii din criză anul 2014 (un moment destul de probabil, avînd în vedere recente evoluții macroeconomice¹⁶).

¹⁶ <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/Business/206588/Romanii-vor-simti-iesirea-din-criza-abia-in-2013-2014.html> .

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

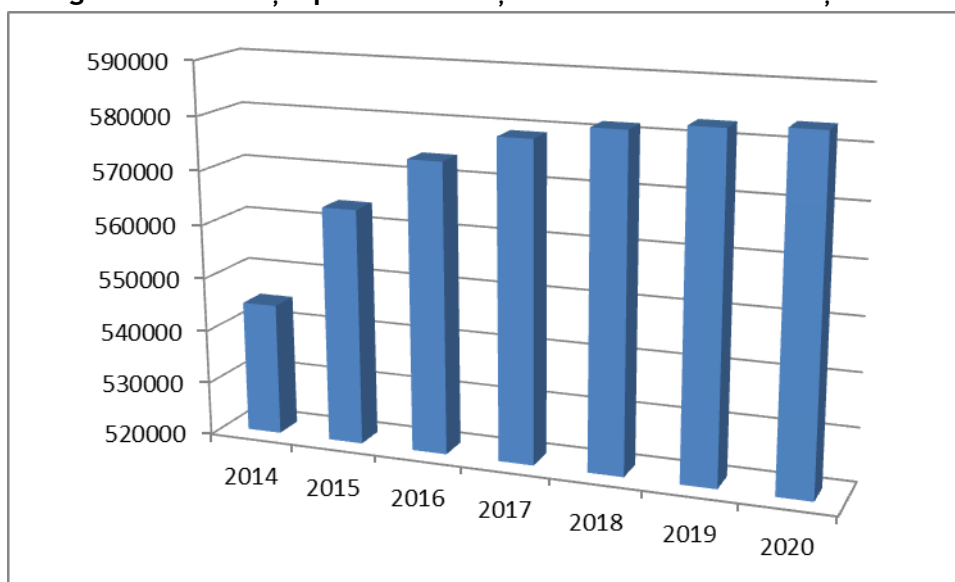

Tabel 12 Proiecțiile privind evoluția numărului de salariați în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia

Anul	Numărul de salariați (prognoză)	Modificarea relativă pe total regiune
2014	544679,7	7,45%
2015	564028,8	3,55%
2016	573944,5	1,76%
2017	579025,9	0,89%
2018	581630	0,45%
2019	582964,4	0,23%
2020	583648,3	0,12%

Sursa datelor: Analiza consultantului

Figura 28 Proiecția privind evoluția numărului de salariați

Sursa datelor: Analiza consultantului

Proiecțiile privind evoluția numărului de salariați în regiunea Sud Muntenia în perioada 2014-2020 arată clar depedența acestui indicator de contextul de criză. Astfel, dacă presupunem că anul 2014 va fi primul an în care se va intra pe o revenire economică

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

accentuată, atunci și numărul mediu de salariați va intra pe un trend ascendent, ajungând la o valoare medie de 583 de mii în anul 2020.

Măsurile și recomandări la nivel regional pentru stimularea ocupării forței de muncă

Prima și cea mai importantă măsură este renunțarea la politica de austeritate și trecerea la o politică cu măsuri concrete de stimulare a creșterii economice. Aceste măsuri se împart în două categorii: măsuri directe, de încurajare a producției, și măsuri indirecte, de încurajare a consumului. Dacă măsurile directe duc întotdeauna la creștere economică, cele indirecte, de creștere a consumului, nu duc întotdeauna la o creștere economică. În acest ultim caz este însă valabilă și reciproca: dacă încurajarea consumului nu duce întotdeauna la o creștere economică, reducerea consumului va determina cu siguranță o contracție economică. De aceea considerăm că, atât timp cât se iau, sau se mențin măsuri de austeritate, creșterea economică este imposibilă.

În acest sens trebuie lansat un amplu program de dezvoltare în toate județele regiunii Sud-Muntenia pentru valorificarea potențialului agricol, încurajarea asocierii producătorilor, crearea unei piețe comerciale și financiare rurale și implementarea proiectelor în special prin programe cu finanțare europeană.

Valorificarea programelor de dezvoltare vizând potențialul agricol trebuie însoțită de programe complementare de dezvoltare de întreprinderi mici și mijlocii din industria alimentară și industria valorificării plantelor energetice care, în afară de contribuția la creșterea economică durabilă, are ca efect direct crearea de noi locuri de muncă. Măsurile de creștere economică, trebuie însoțite de măsuri care să încurajeze ocuparea forței de muncă, mai precis care să încurajeze ocuparea „legală”, sau „oficială”, și nu ocuparea în economia subterană.

În paralel cu aceste măsuri trebuie dezvoltate programe eficiente de formare profesională și de pregătire (învățare) pe tot parcursul vieții pentru desfășurarea activității în sectoarele existente și nou create, programe de calificare și recalificare, de consiliere profesională pe fondul reducerii numărului de locuri de muncă cu un nivel scăzut de calificare.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

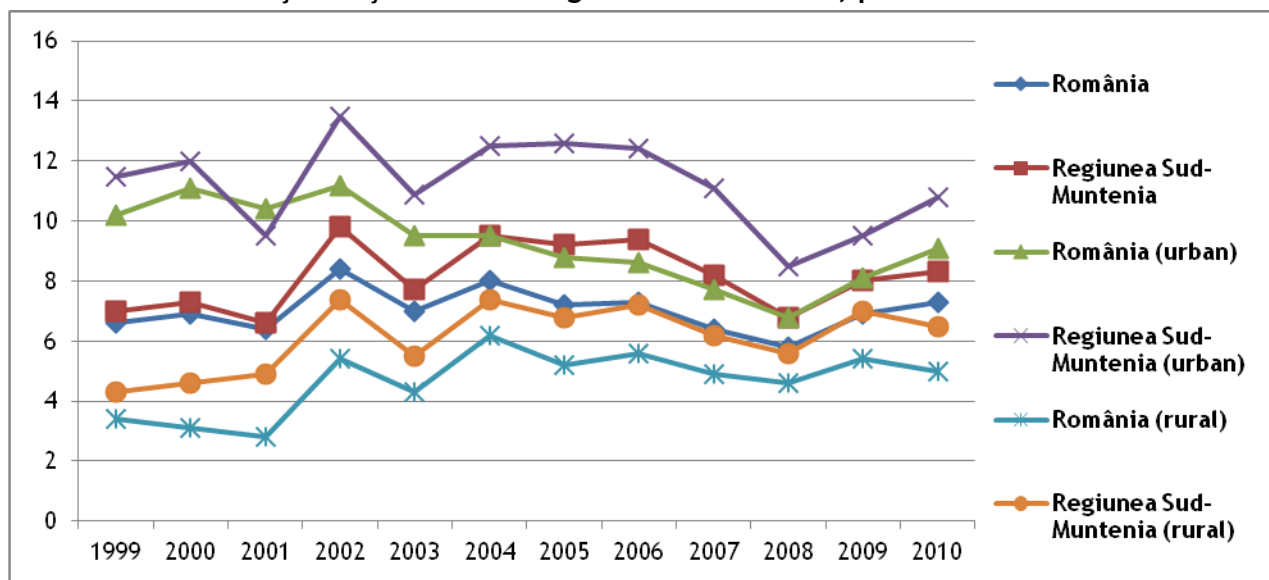
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Șomajul¹⁷

Sub efectul crizei care a cuprins Uniunea Europeană, rata șomajului, conform definiției BIM, a crescut de la 7,1% în 2008, la 9% în 2009; în 2010 și 2011 menținându-se la 9,7%. Deși afectată mai târziu de criză, în România rata șomajului a avut un ritm de creștere mult mai rapid. După o evoluție aproape strict descrescătoare în perioada 2002 - 2008, când a scăzut de la 8,4% la 5,4%, sub efectul crizei economice care a afectat și țara noastră, rata șomajului a crescut în 2009 și 2010 la 6,9% respectiv 7,3%, ajungând la valori aproximativ egale cu cele din anii 2005 - 2006.

Figura 29: Rata șomajului BIM pentru persoanele cu vârsta de 15 ani și peste la nivel național și la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, pe medii

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Prin efectul de centrifugare, criza a afectat în special *tinerii și persoanele vârstnice*, iar pe medii de rezidență, în special populația urbană. Populația din mediul rural, în condițiile fărâmițării proprietății asupra terenurilor și a preponderenței gospodăriilor de subzistență, deși a înregistrat o creștere a șomajului în ultimii doi ani, a fost mai puțin afectată, rata șomajului înregistrând o creștere în anul 2008 (5,4%), urmată de o ușoară reducere în 2009 (5,0%). Principalele provocări pe termen scurt și mediu ale

¹⁷ INS, Forța de muncă în România, Ocupare și șomaj în anul 2010.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

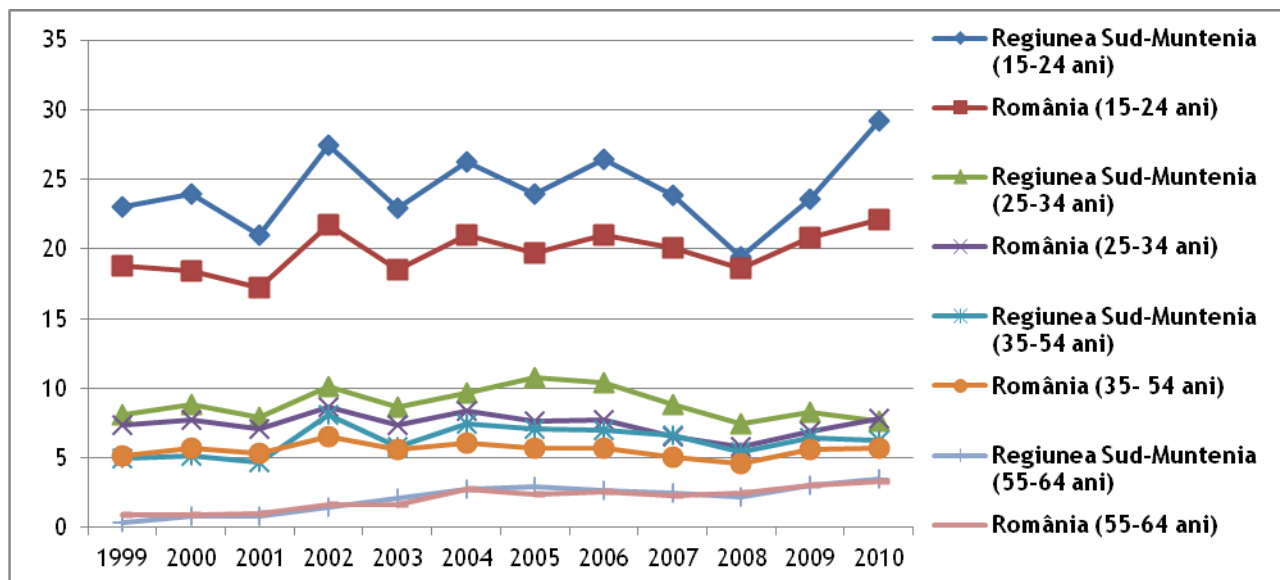
Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

pieței muncii sunt: depășirea crizei economice, efectele procesului de restructurare economică, participarea redusă a tinerilor și a grupurilor vulnerabile pe piața muncii, rata de ocupare semnificativă în sectorul agriculturii și nivelul calitativ al resurselor umane.

Figura 30: Rata șomajului BIM în România și Regiunea Sud- Muntenia, pe grupe de vârstă

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Sub aspect teritorial, în anul 2010, rata șomajului BIM a atins cele mai ridicate valori în regiunile Centru (10,5%) și Sud-Muntenia (8,3%), iar cele mai scăzute în regiunile București-Ilfov (4,6%) și Nord-Vest (5,8%). Ecartul pe sexe al ratei șomajului (diferența dintre rata șomajului bărbaților și cea a femeilor) evidențiază faptul că, rata șomajului la bărbați a fost mai mare decât cea a femeilor în toate regiunile țării. *Mediul urban*, în anul 2010 a fost caracterizat de rate ale șomajului mult mai înalte comparativ cu *mediul rural*, fenomen înregistrat în toate regiunile țării.

De la valoarea de 11,8% în anul 1999, rata șomajului înregistrat la nivel național a avut o evoluție strict descrescătoare până în anul 2007, când a atins valoarea minimă de 4,0%. După această dată rata șomajului înregistrat a crescut la 7,8% în 2009, respectiv 7,0% în 2010.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

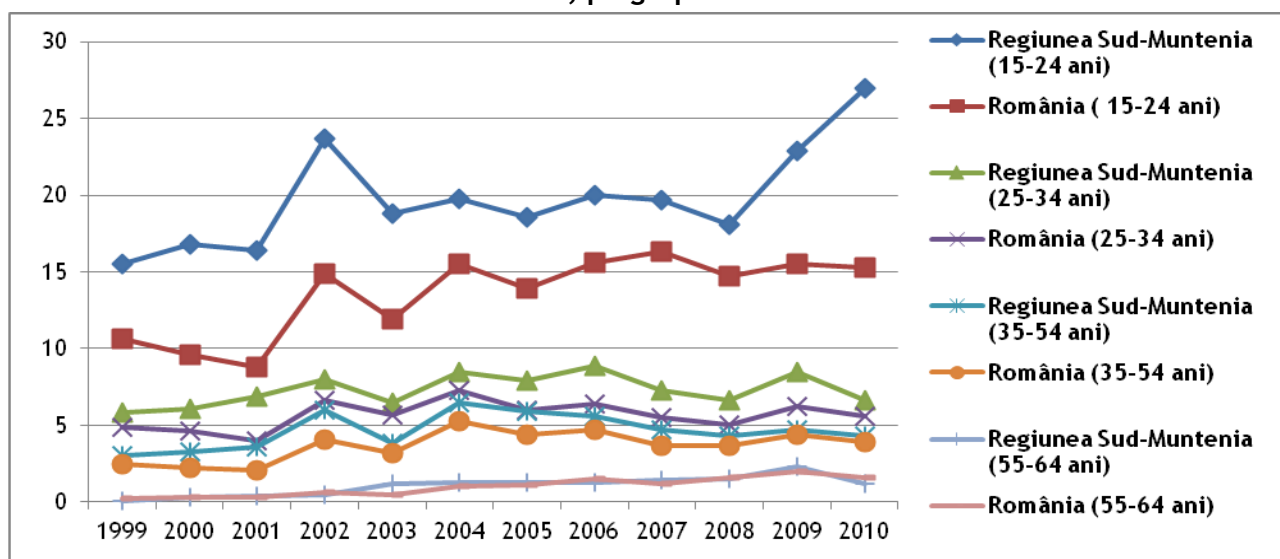
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

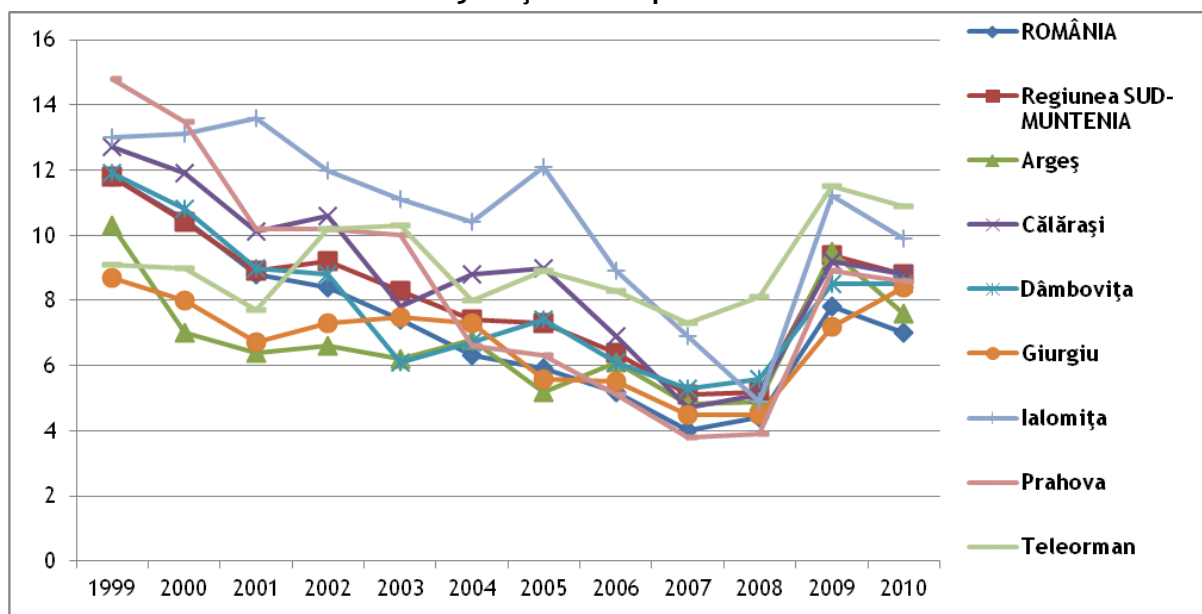

Figura 31: Rata șomajului BIM din mediul rural la nivel național și la nivelul Regiunii Sud-Muntenia, pe grupe de vârstă

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Figura 32: Rata șomajului la nivel național, la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

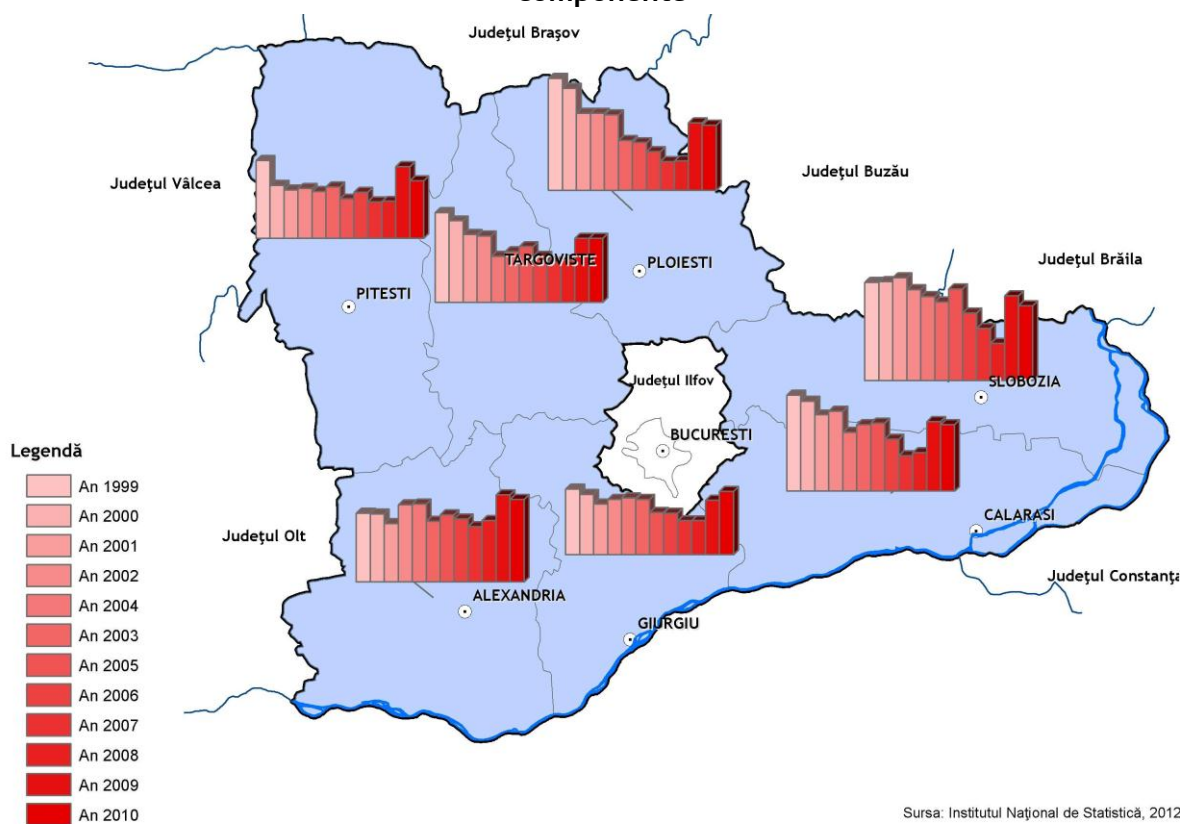
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 33: Rata șomajului la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente

În regiunea Sud Muntenia rata șomajului înregistrat a avut o evoluție similară celei de la nivel național, dar cu valori peste media națională începând din anul 2001. Valoarea minimă atinsă în 2007 a fost de 5,1% și în 2009 și 2010 de 9,4% și de 8,8%. În anul 2010, cele mai ridicate rate ale șomajului înregistrat au fost în județele Teleorman (10,9%), urmat de Ialomița (9,9%), iar cea mai scăzută în județul Argeș (7,6%).

Pe sexe, populația masculină, cu o rată a șomajului înregistrat la nivel de regiune de 9,6%, consemna cele mai ridicate rate în județele Teleorman (13,2%), Ialomița (11,9%) și Călărași (10,6%), iar cele mai scăzute în județele Argeș (8,0%), Prahova (8,5) și Dâmbovița (8,9%). În același an, pentru populația feminină, care la nivel de regiune înregistra o rată a șomajului de 7,8%, cele mai mari rate ale șomajului erau în județele Prahova (8,7%), Teleorman (8,4%) și Dâmbovița (8,0%), iar cele mai mici în Călărași (6,8%), Argeș (7,0%) și Giurgiu (7,2%).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

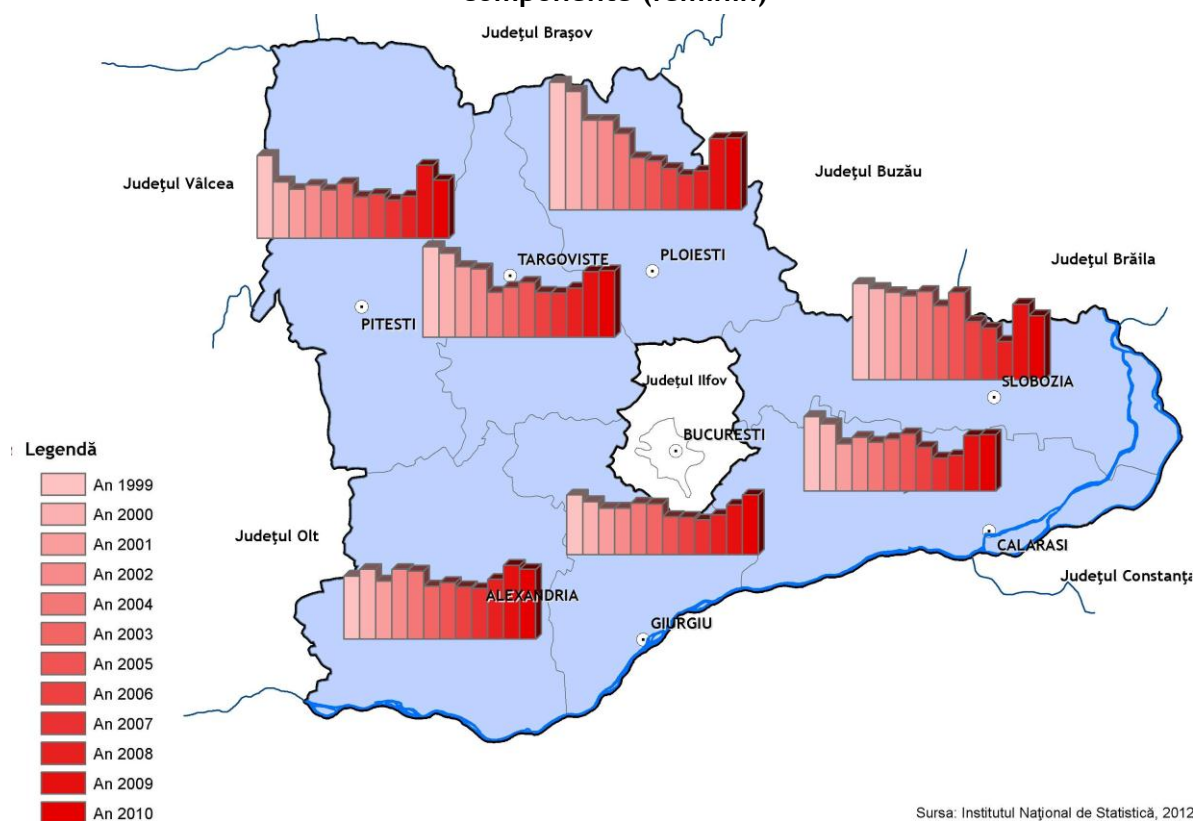
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 34: Rata șomajului la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente (feminin)

Regio
 PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 35: Rata șomajului la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și la nivelul județelor componente (masculin)

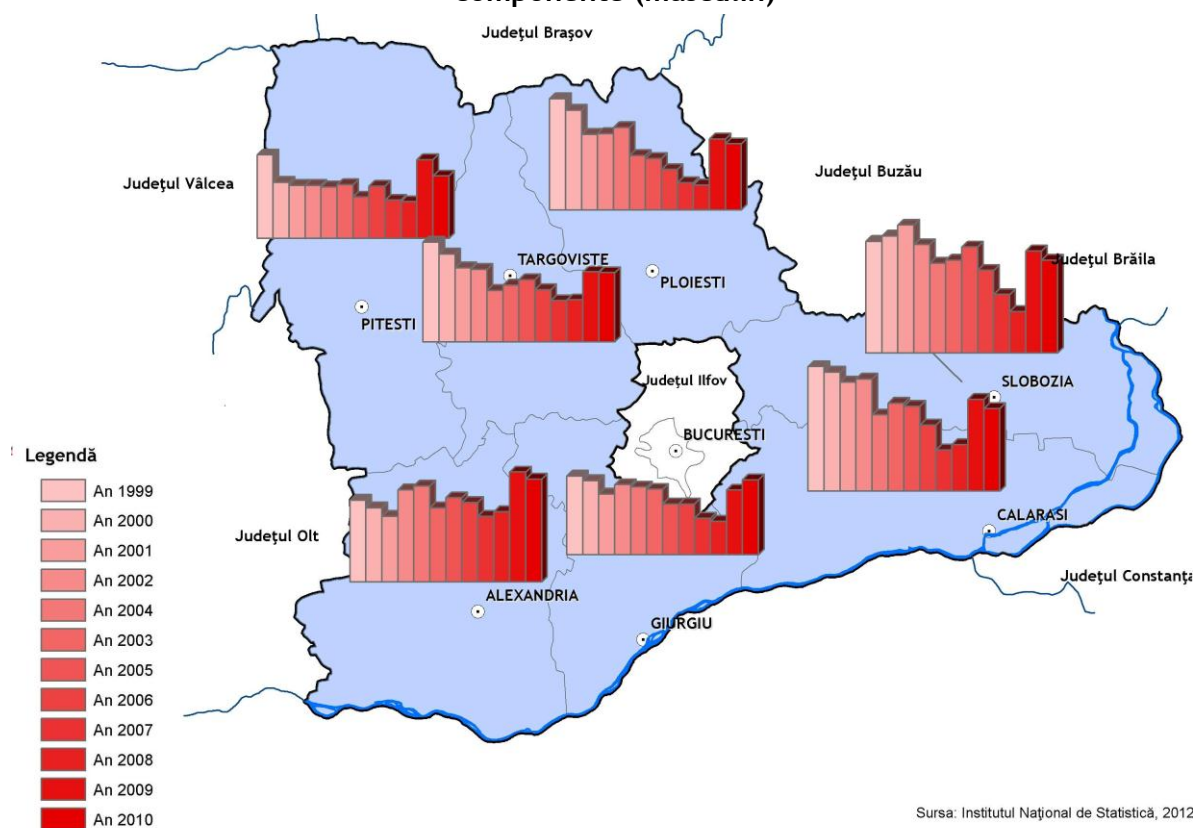
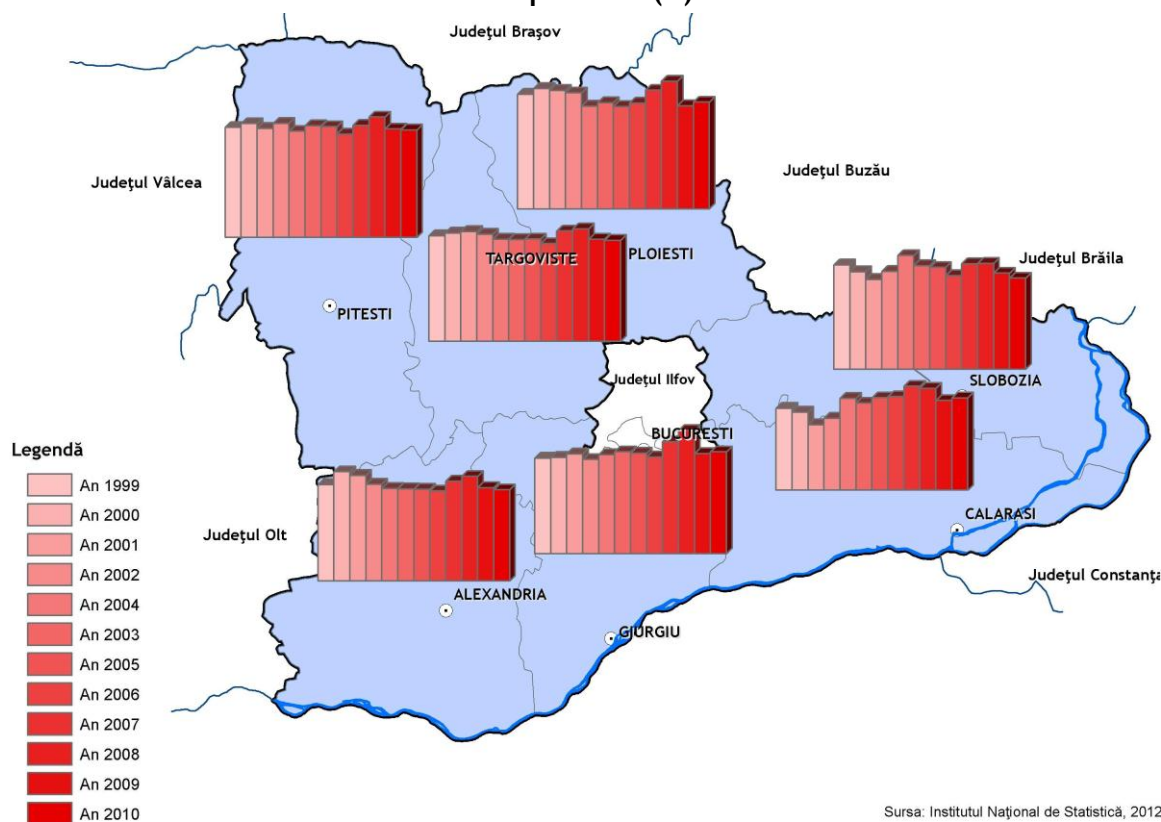

Figura 36: Ponderea pe care o dețin șomerii de sex feminin în totalul șomerilor înregistrați la nivel național, la nivelul Regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%)

Evoluția șomajului la nivelul anului 2020 în regiunea Sud Muntenia (prognosele privind evoluția șomajului în regiunea Sud Muntenia la nivelul anului 2020 vor fi realizate prin metode econometrice)

Pentru a estima evoluția fenomenului șomajului în perioada 2014-2020, am utilizat modele econometrice care țin cont de evoluțiile din perioada 1999-2010.

Modelul econometric utilizat are forma următoare:

$$Y_t = \beta_0 + \beta_1 Y_{t-1} + \gamma d_t + \varepsilon_t, \quad (1)$$

unde:

- Y_t este valoarea indicatorului de interes la momentul t ;

- d_t este o variabilă dummy care surprinde efectul crizei economice; pentru perioada 1999-2010, am considerat că $d_t = 1$ (criză) pentru anii 2009 și 2010 și $d_t = 0$ pentru ceilalți ani ai perioadei;
- ε_t este o variabilă de perturbație care respectă ipotezele uzuale ale modelului de regresie.

Modelul a fost estimat pentru perioada 1999-2010, iar coeficienții acestuia au fost folosiți pentru a realiza predicția indicatorului de interes pentru perioada 2011-2020.

De asemenea, în realizarea predicției, am considerat drept moment al ieșirii din criză anul 2014 (un moment destul de probabil, avînd în vedere recente evoluții macroeconomice).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

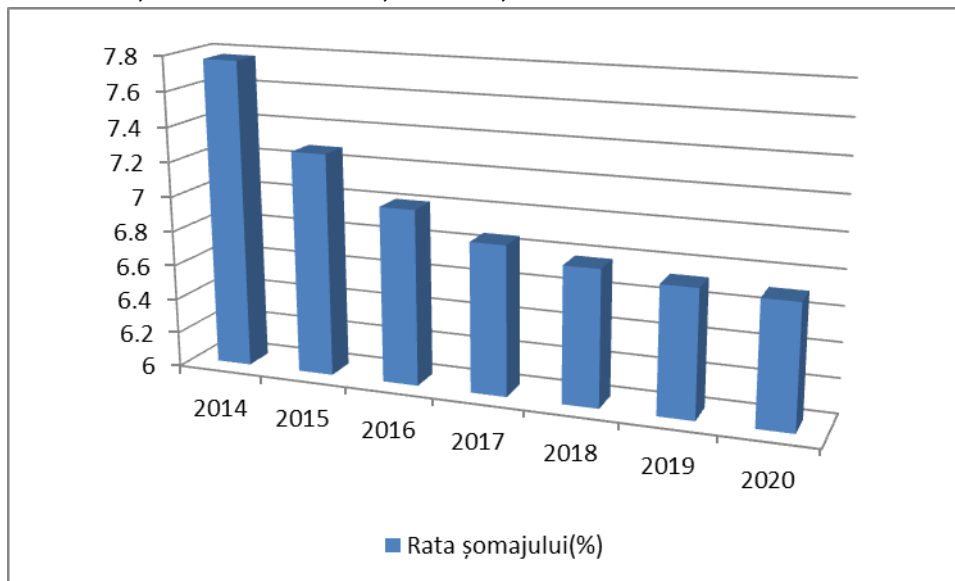
Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 13 Proiecțiile privind evoluția ratei șomajului în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata șomajului(%)	7,77	7,28	7,01	6,86	6,78	6,73	6,71

Sursa datelor: Analiza consultantului

Figura 37 Proiecțiile privind evoluția ratei șomajului în orizontul 2014 - 2020

Sursa datelor: Analiza consultantului

În ceea ce privește rata șomajului, în perioada de interes a predicției (2014-2020), se observă o ușoară tendință descendentă, fiind de așteptat o reducere a ratei șomajului cu un punct procentual în perioada 2014-2020.

Tabel 14 Proiecțiile privind evoluția ratei ocupării în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia

An	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata ocupării(%) - prognoze	55	55,9	56,5	56,9	57,2	57,5	57,7

Sursa datelor: Analiza consultantului

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Evident, între rata șomajului și rata ocupării există o relație inversă, scăderea ratei șomajului în perioada 2014-2020 fiind acompaniată de o creștere a ratei de ocupare. Pentru acest indicator evoluția așteptată este chiar mai dinamică, proiecția la nivelul anului 2020 fiind de aproximativ 58%, cu trei puncte procentuale mai mare decât la începutul perioadei de predicție.

Tabel 15 Proiecțiile privind evoluția ratei de activitate în orizontul 2014-2020

An	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata de activitate (%) - prognoză	58,72	58,94	59,12	59,26	59,37	59,46	59,54

Sursa datelor: Analiza consultantului

Rata de activitate, ca indicator al persistenței forței de muncă, va avea o evoluție relativ staționară în perioada 2014-2020, fiind de așteptat ca valorile sale să se situeze în jurul cifrei de 58%-59%.

Elemente desprinse în urma analizei de teren a aspectelor legate de forța de muncă și șomajul din regiune

În județul Argeș, printre principalii angajatori se numără uzinele Dacia - Renault, Haulotte Argeș SRL- care are ca obiect de activitate fabricarea echipamentelor de ridicat și manipulat, societatea Pentarom SRL- care se ocupă cu îmbutelierea și comercializarea apei carbogazoase și o păstrăvărie care aprovizionează inclusiv lanțurile principale de supermarketuri (Metro, Carefour, Real). De asemenea, există mici fabrici cu specific divers (ghiozdane, biciclete etc.) care produc aproape integral pentru export.

În completarea acestor informații, persoanele interviewate din județul Călărași au subliniat că în cadrul judeșului există locuri de muncă vacante, în unități de confecții și textilele, în care persoanele refuză să lucreze datorită condițiilor inadecvate și a salariilor oferite la un nivel minim. În afară de aceste domenii, există interes pentru atragerea de forța de muncă în sectoarele transporturi, industria alimentară, agricultura și construcțiile.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În județul Dâmbovița își desfășoară activitatea o fabrică de furnir nou înființată și care se confruntă cu problema identificării și atragerii de forță de muncă calificată. Nu se găsesc persoane cu o calificare corespunzătoare, iar salariile oferite sunt mici. Situația este asemănătoare în industria textilă, fabrica din Moreni apelând la AJOFM pentru angajarea a 200 de lucrători. Sectoare cu un grad de absorbție ridicat al forței de muncă sunt agricultura și construcțiile, dar din păcate specificul activității lor are caracter sezonier.

În ceea ce privește dinamica măsurilor care au un potențial efect pozitiv pe termen mediu și lung pentru ocuparea forței de muncă, principalele investiții au fost realizate la fabrica de frigidere ARTIC din Găești și la centrul Renault din Titu.

În județul Giurgiu există sectoare economice în care operatorii economici solicită forță de muncă calificată (de exemplu fabrica de mobilă din Giurgiu). Mai mult, în industria textilă operează agenți economici care oferă locuri de muncă pentru diferite calificări. Un alt aspect important este realizarea unor serii de investiții din partea mai multor actori economici: de către întreprinderi de transport naval, de prelucrare și valorificare a pietrelor, de către oțelăria Vest Alpin (care produce tablă pentru autoturisme) și de către fabrica de pui din Mihăilești.

În Ialomița, sectoarele industriale s-au redus semnificativ, iar cele curente se află în declin. În prezent funcționează combinatul chimic, fabrica de ulei și câteva fabrici mici de produse alimentare. Predomină locurile de muncă sezoniere din agricultură și construcții.

Cândva cel mai prosper sector economic al județului Prahova, industria petrolieră este astăzi falimentară. Au dispărut extracția și prelucrarea țițeiului. De asemenea, nu mai există activitățile economice conectate cu industria fabricării hârtiei. Rămâne activă industria textilă-confecții și pielărie, unde patronii de origine turcă practică salarii în general foarte mici.

În județul Teleorman majoritatea sectoarelor industriale, deținute în prezent de acționari din străinătate, au o rentabilitate scăzută. Agricultură prezintă cel mai ridicat potențial de dezvoltare.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Măsuri și recomandări la nivel regional pentru reducerea șomajului și înlăturarea efectelor acestuia

Așa cum s-a precizat și în cadrul măsurilor de creștere a ocupării forței de muncă, prima și cea mai importantă măsură ce trebuie luată în vederea reducerii șomajului și înlăturării efectelor acestuia, este trecerea de la politica de austeritate la o politică cu măsuri eficiente de stimulare a creșterii economice. Considerentele teoretice au fost expuse în secțiunea mai sus amintită.

Prin lansarea de programe de dezvoltare în toate județele regiunii Sud-Muntenia orientate în principal pe: valorificarea potențialului agricol; încurajarea asocierii producătorilor; crearea unei piețe comerciale și financiare rurale și pe implementarea proiectelor în special prin programe cu finanțare europeană, creșterea gradului de ocupare va duce implicit și la reducerea șomajului.

Dezvoltarea de programe eficiente de formare profesională și de pregătire (învățare) pe tot parcursul vieții pentru desfășurarea activității în sectoarele existente și în cele noi (ce se intenționează a fi create), însoțite de programe de calificare și recalificare, de consiliere profesională (pe fondul reducerii numărului de locuri de muncă cu un nivel scăzut de calificare) vor avea un impact direct asupra numărului de șomeri și, pe cale de consecință, asupra efectelor nedorite ale șomajului.

Migrația

Criza economică din ultimii ani a afectat puternic piața muncii din statele UE, iar transformările care au avut loc în economiile acestor țări au influențat migrația forței de muncă. Construcțiile și serviciile, au fost cele mai afectate, ducând la pierderea locurilor de muncă și șomaj ridicat. Conform estimărilor Eurostat în 2010, România rămâne unul din principalii furnizori de forță de muncă migrantă pentru UE, numărul rezidenților fiind de peste 2 milioane. Numărul real este cu mult mai mare, românii fiind cea mai numeroasă comunitate de migranți din UE și pe locul doi, raportat la migranții din țările terțe.¹⁸

¹⁸ Impactul crizei economice asupra migrației forței de muncă românești, Friedrich-Ebert-Stiftung, 2011

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Fenomenul migrației la nivel județean, regional, național și european¹⁹

Dacă până în anul 2001 destinația principală a emigranților români era Germania, începând cu anul 2002 Spania și 2003 Italia au reprezentat principalele destinații pentru imigranții cu cetățenie română. Au existat perioade în care migrația către cele două țări au devenit adevărate avalanșe. În perioada 2004-2007 spre Spania s-au îndreptat circa 541 mii imigranți având cetățenie română, iar în perioada 2007- 2009 un număr de 551,5 mii persoane s-au deplasat în talia.

Tabel 16: Emigranți români în perioada 1999 - 2010

	Număr emigranți
1999	43.726
2000	49.332
2001	58.617
2002	105.839
2003	190.742
2004	215.646
2005	194.176
2006	215.605
2007	553.162
2008	325.198
2009	183.594
2010	171.962
Total	2.307.599

Sursa datelor: Analiza consultantului (date obținute prin însumarea datelor Eurostat din țările UE, cu mențiunea că existau o serie de state pentru care informația nu era disponibilă)

Este de subliniat faptul că anul 2007 (anul în care România a intrat în UE) a fost anul cu cel mai ridicat număr de emigranți din România: peste 553 mii persoane. Este

¹⁹ Migrația externă: de la țara de origine România, la țările de destinație din spațiul Uniunii Europene - scurtă analiză pentru anii 1998-2009, Eduard Andrei CIOCĂNESCU, Revista Română de Statistică nr. 7, 2011

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

posibil ca mulți dintre aceștia să fi fost deja plecați și să-și legalizeze prezența în străinătate odată cu intrarea României în UE.

Contractia pieței forței de muncă sub efectul crizei economice a determinat însă o reducere considerabilă a migrației din ultimii ani.

Pe parcursul întregii perioade analizate, respectiv 1999 - 2011, soldul migrației externe din regiunea Sud-Muntenia, cu o medie anuală de -9 migranți la 100.000 locuitori²⁰ s-a situat sub nivelul celui înregistrat la nivel național, de -15 migranți la 100.000 locuitori.

În cadrul regiunii cel mai mare sold negativ e deținut de județul Prahova cu o medie de -13 migranți la 100.000 locuitori, urmat de județele Argeș și Dâmbovița cu -11 migranți la 100.000 locuitori. La cealaltă extremă, respectiv cu cel mai mic sold mediu de migranți sunt județele Ialomița (-3 migranți la 100.000 locuitori) și Giurgiu (-4 migranți la 100.000 locuitori). La mijlocul acestui clasament se plasează județele Călărași și Teleorman cu medii de -7 respectiv +8 migranți la 100.000 locuitori.

Spre deosebire de emigrația românească estimată la peste 10% din totalul populației, imigrația este aproximată la 0,3%. Cine sunt imigranții din România la începutul anului 2011? Cea mai mare parte dintre imigranți, respectiv peste 50% sunt membrii de familie ai unui cetățean român /cetățean UE sau SEE. Aproximativ 10% dintre aceștia au ajuns în România pentru a-și reîntregi familia. O treime din imigranții este reprezentată de categoria celor veniți pentru studii. Mai există imigranții care au venit în România în căutarea unui loc de muncă, aceștia având o pondere sub 15% și, cu o pondere foarte mică, de sub 5%, sunt imigranții care dezvoltă mici afaceri în țara noastră²¹.

Principalele țări de origine pentru imigranții temporari în România, cu o pondere de aproximativ 60% sunt: Republica Moldova cu 31%, Turcia cu aproximativ 16% și China cu 12%. Dintre străinii cu ședere permanentă cei mai mulți provin din Turcia, China și Siria.

Dacă ne referim la distribuția teritorială a cetățenilor din alte țări cu ședere legală în România, aceștia sunt concentrați într-o proporție de 41% în regiunea București-Ilfov.

²⁰ Precizăm că este vorba de persoanele care au migrat oficial, conform datelor furnizate de INS..

²¹ Studiu asupra fenomenului imigrației în România, integrarea străinilor în societatea românească, (ediție electronică 2011), coordonatori Iris Alexe, Bogdan Păunescu

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Aproape 33% s-au stabilit în procente aproximativ egale (de circa 6%) în aglomerările urbane din județele Bihor, Cluj, Constanța, Iași, Prahova, Timiș.

Există și o categorie de străini care solicită azil în România precum și persoane care au primit o formă de protecție din partea statului român având statut de refugiat sau beneficiind de protecție subsidiară.

Evoluția fenomenului migrației populației și forței de muncă în regiunea Sud-Muntenia, în perioada 1999-2010.

Pe plan intern regiunea Sud-Muntenia, în perioada 2000 - 2007, a avut cele mai multe persoane venite din regiunea București Ilfov, cu un număr de 7.033 imigranți în anul 2007, urmată de regiunea Sud-Est cu 2.553 imigranți și de regiunea Sud-Vest Oltenia de unde au provenit 2.124 de persoane.

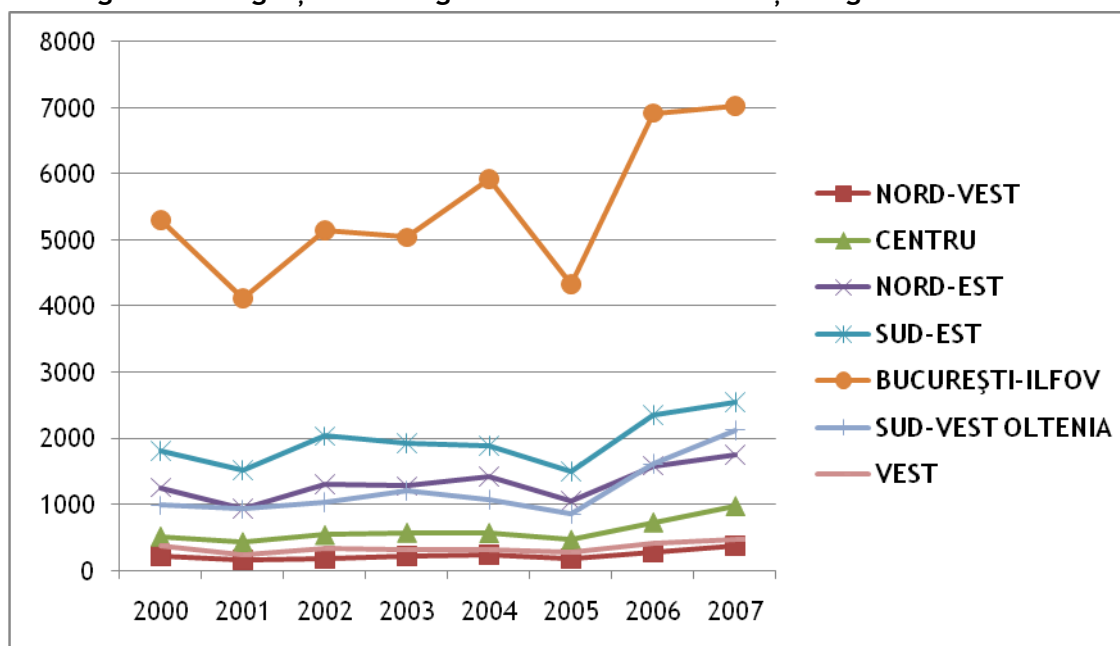
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 38: Migrația interregională având ca destinație regiunea Sud Muntenia²²

Sursa datelor: Baza de date Eurostat

Dinamica numărului de persoane sosite în regiune a fost aproape strict crescătoare pentru toate regiunile de proveniență. Principalele județe de destinație a imigranților au fost Prahova și Argeș, iar județele cu cei mai puțini imigranți au fost Călărași și Giurgiu.

În ceea ce privește emigranții, deși județele cu cel mai mare număr de persoane plecate sunt Argeș, urmat de Prahova și Dâmbovița, dacă se are în vedere populația acestor județe, respectiv rata persoanelor plecate la 1000 de locuitori, pe primul loc se situează județul Argeș (23,2) urmat de Ialomița (22,6) și Teleorman (21,4), la polul opus fiind județele Giurgiu (15,5) și Prahova (17,8).

Soldul migrației interne al regiunii Sud Muntenia a fost predominant negativ în perioada analizată, excepție făcând anii 1999 - 2000 și 2007 - 2008. Cel mai mare sold al migrației interne s-a înregistrat în anul 2000, cu un plus de 2.038 persoane, iar cel mai mic în anul 2010 cu un sold negativ de -2.848 persoane.

²² Notă: Anul 2007 este ultimul an pentru care există date colectate cu privire la migrația interregională în baza de date Eurostat

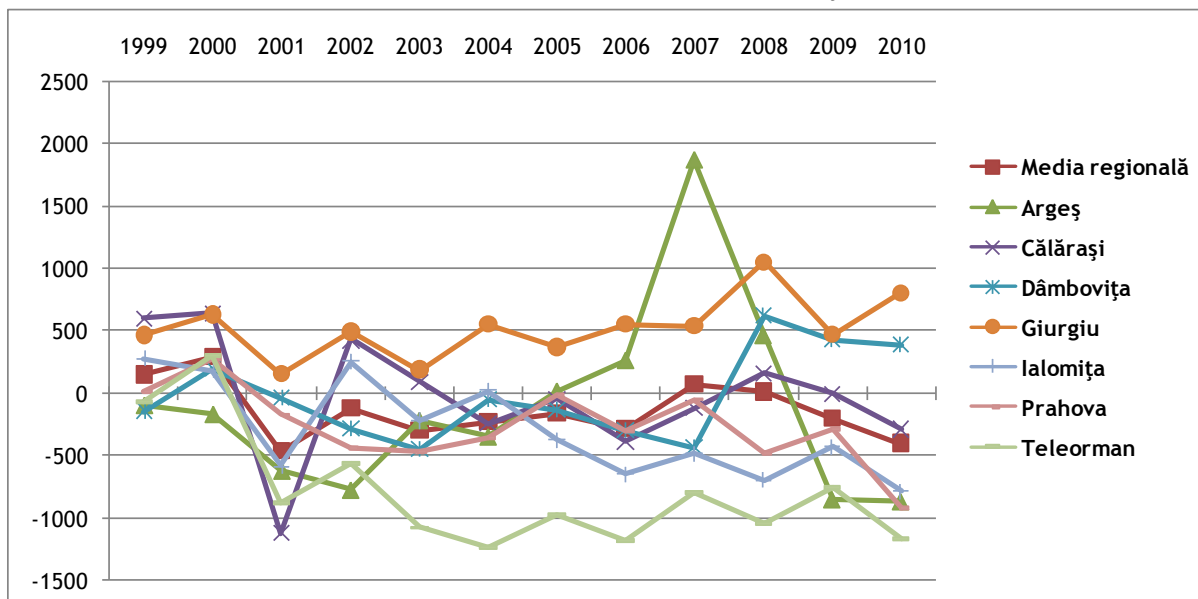
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 39: Soldul schimbărilor de domiciliu la nivelul județelor componente regiunii

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Pe județe, însumat pe parcursul întregii perioade analizate (1999 - 2010) cel mai mare și singurul sold pozitiv, îl găsim în județul Giurgiu, cu un spor pozitiv în fiecare an al perioadei, totalizând +6.249 persoane. La cealaltă extremă se situează județul Teleorman, cu sporuri negative pe toată perioada cu excepția anului 2000, totalizând un spor negativ de -9.469 de persoane.

Raportat la populația județului, cea mai mare rată a sporului cumulat, cu o scădere de -220,3 persoane la 10.000 de locuitori, o regăsim tot în județul Teleorman, urmat de județul Ialomița (-119,4 persoane la 10.000 de locuitori), celelalte județe având rate ale sporului negativ cu un ordin de mărime mai mic. Rata sporului pozitiv înregistrat de județul Giurgiu a fost de +216,7 persoane la 10.000 de locuitori.

Factorii, costul și consecințele migrației în regiunea Sud-Muntenia, în perioada 1999-2010

Similar celorlalte state membre ale Uniunii Europene, România și, pe cale de consecință, regiunea Sud-Muntenia se aliază tendințelor generale în ceea ce privește reglementarea imigrației și integrarea persoanelor străine în societatea românească. În

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

același timp se păstrează prerogativul unui răspuns specific, care să aibă în vedere prioritățile și interesul național²³.

Există o corelație directă pozitivă între educație și creșterea economică pe termen lung, educația fiind una dintre sursele majore ale creșterii economice. În consecință, emigrarea persoanelor calificate și înalt calificate reprezintă o consecință negativă pentru țara de origine a acestor persoane. Se pot evidenția două efecte: un efect anterior procesului educațional, plecând de la faptul că posibilitățile de emigrare, stimulate de veniturile superioare ce pot fi obținute prin valorificarea educațională în exterior, încurajează investițiile individuale în educație, și un efect ulterior procesului educațional, indus de tendința persoanelor cu calificare superioară de a emigra.

Acest fenomen poate fi tratat ca o aplicație a avantajului comparativ al lui Ricardo: respectiv specializarea fiecărei țări /regiuni în ceea ce poate produce cu rezultate mai bune. Lucrurile nu sunt însă chiar atât de simple. Țara /regiunea care pierde potențialul uriaș reprezentat de persoanele calificate rămâne fără posibilitatea educării, creerii și utilizării acestei categorii, veniturile acesteia diminuându-se cu timpul. Cele mai afectate de acest fenomen sunt țările Central și Est-Europene. Scurgerea de inteligență ar trebui tratată cu prudență, efectele negative, mai ales cele pe termen lung, putând fi majore și posibil a fi accentuate de procesul de mondializare accentuată și necontrolată a pieței forței de muncă²⁴.

La nivelul regiunii Sud-Muntenia, deși județele cele mai dezvoltate din punct de vedere economic, respectiv Argeș, Prahova și Dâmbovița, înregistrează și cele mai mari rate ale migrației externe, în ceea ce privește migrația internă, marile orașe din aceste județe sunt cele mai vizate de imigranți. Dacă din punct de vedere cantitativ, pentru acestea, balanța tinde să se echilibreze, din punct de vedere calitativ lucrurile stau diferit. Emigrarea persoanelor cu un nivel ridicat de educație lasă un gol aproape imposibil de surmontat (cum ar fi cazul medicilor și altor specialiști de marcă din diverse domenii),

²³ Studiu asupra fenomenului imigrației în România, integrarea străinilor în societatea românească, (ediție electronică 2011), coordonatori Iris Alexe, Bogdan Păunescu

²⁴ Caracteristici ale migrației în România, Lect. univ. dr. Daniela Dănăcică, Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Economie, Nr.2/2010

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

în timp ce printre persoanele venite în căutarea unui loc de muncă predomină cele necalificate sau cu un grad scăzut de calificare.

Elemente desprinse în urma analizei de teren asupra migrației

O concluzie generală privind migrația este că centrele care atrag populația sunt marile orașe și cele cu activități economice profitabile. Se remarcă de asemenea migrația tinerilor către centrele universitare pentru completarea studiilor, ponderea celor care se întorc în localitățile de domiciliu fiind extrem de scăzută (apreciată de persoanele intervievate ca fiind în jur de 5% sau chiar mai puțin).

Județul Argeș, datorită activităților economice, nu numai că nu este afectat, dar constituie chiar un punct de atracție a migranților. În Călărași este semnalată apariția de cadre medicale din Bulgaria, Republica Moldova sau Pakistan, care completează o parte din locurile eliberate de personalul sanitar plecat în străinătate.

În județul Dâmbovița este semnalat efectul pozitiv al înființării Universității „Valahia” din Târgoviște, unul dintre factorii care contribuie la menținerea unui număr de tineri în județ.

Este remarcat de asemenea un început timid de “repopulare” ca urmare a întoarcerii celor plecați la muncă în străinătate. În ciuda situației economice precare, județul Giurgiu a început să găzduiască, pe teritoriul său, imigranți proveniți din țări mai sărace. Există aici un centru pentru transfugi unde se găsesc în permanență, 40-50 de cetățeni ai altor state care doresc să se îndrepte către alte destinații.

Județul Prahova se confruntă cu migrația locuitorilor din zone mai sărace, din județ sau din alte județe, către localitățile turistice de pe Valea Prahovei, cât și cu stabilirea unor familii cu situație materială bună, în mediul rural limitrof. Se poate spune că, într-o măsură mai mare sau mai mică, plecările și venirile în județ se compensează una pe cealaltă, astfel încât Prahova nu se încadrează în categoria județelor depopulate.

În Alexandria, apariția unor secții ale unor facultăți bucureștene sau chiar a unor facultăți private, a contribuit la o oarecare stabilizare a situației privind migrația tinerilor către marile centre universitare. Aceștia preferă să rămână în Alexandria unde costurile de întreținere pe perioada studiilor sunt mai mici.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Începutul anului 2011, similar anilor 1999 - 2010, reflectă aceeași realitate din punct de vedere al fluxurilor migratorii dinspre și către România. Țara noastră își păstrează caracteristica de țară în care domină emigrația, dar devine încet, pe lângă țară de tranzit, și o țară de destinație ce începe să fie din ce în ce mai atractivă pentru imigranți. Conform estimărilor Eurostat, în perioada 2008-2060, România va consemna o rată a imigrației nete de cel puțin 18,4 la mia de locuitori.

Politica de austeritate, cu repercusiunile sale asupra reducerii numărului de locuri de muncă și creșterea a șomajului va determina în continuare o tendință de emigrare spre țările dezvoltate. Această tendință va continua să se manifeste atât pentru populația cu înaltă calificare, cât și pentru cea cu calificare modestă, solicitată în agricultură sau construcții. Pierderea cea mai importantă însă o reprezintă emigrarea persoanelor cu studii superioare, atât prin reducerea numărului de specialiști, cât și prin pierderea investițiilor făcute în sistemul gratuit de învățământ finanțat din bugetul de stat.

Evoluția fenomenului migrației, de-a lungul perioadei 2014 - 2020, în regiunea Sud-Muntenia

Pentru a estima evoluția fenomenului migrației în perioada 2014 - 2020, am utilizat modele econometrice care țin cont de evoluțiile din perioada 1999 - 2010.

Modelul econometric utilizat are forma următoare:

$$Y_t = \beta_0 + \beta_1 Y_{t-1} + \gamma d_t + \varepsilon_t, \quad (2)$$

unde:

- Y_t este valoarea indicatorului de interes la momentul t ;
- d_t este o variabilă dummy care surprinde efectul crizei economice; pentru perioada 1999-2010, am considerat că $d_t = 1$ (criză) pentru anii 2009 și 2010 și $d_t = 0$ pentru ceilalți ani ai perioadei;
- ε_t este o variabilă de perturbație care respectă ipotezele uzuale ale modelului de regresie.

Modelul a fost estimat pentru perioada 1999-2010, iar coeficienții acestuia au fost folosiți pentru a realiza predicția indicatorului de interes pentru perioada 2011-2020. Din punct de vedere al modelării econometrice, nu este foarte indicat să realizăm predicții

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

pentru care orizontul de predicție este egal cu orizontul de estimare, astfel că rezultatele trebuie judecate cu această rezervă.

De asemenea, în realizarea predicției, am considerat drept moment al ieșirii din criză anul 2014 (un moment destul de probabil, având în vedere recente evoluții macroeconomice).

Din punctul de vedere al fenomenului migrațional, un indicator de interes îl reprezintă rata plecărilor cu domiciliul (numărul total al plecărilor cu domiciliul se referă la persoanele care pleacă din localitate, inclusiv cele plecate în străinătate (fenomen demografic al mișcării migratorii externe), definit drept raportul dintre plecări și populația totală, valoarea acestui indicator fiind exprimată procentual.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

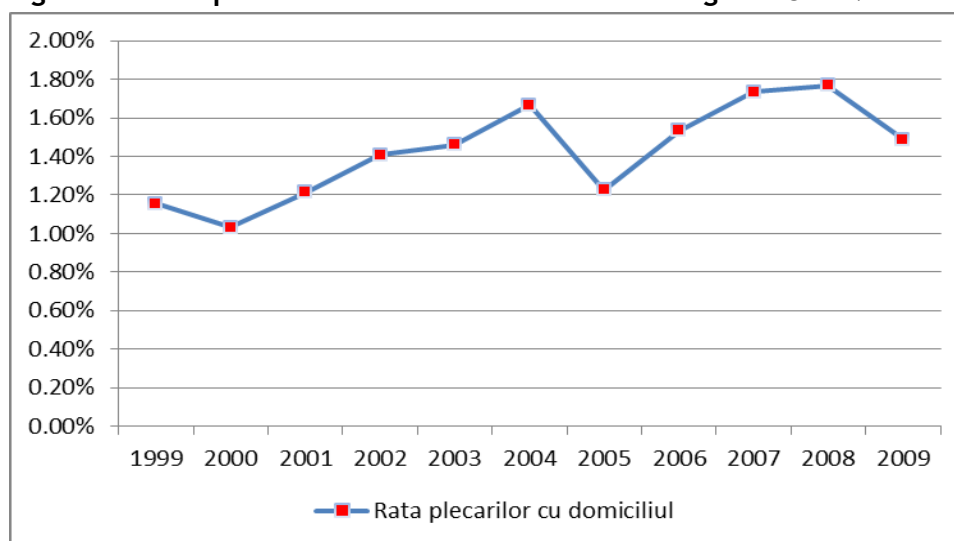

Tabel 17 Rata plecărilor cu domiciliul în regiunea Sud-Muntenia

Anul	Rata plecărilor cu domiciliul
1999	1,15%
2000	1,03%
2001	1,21%
2002	1,41%
2003	1,46%
2004	1,67%
2005	1,23%
2006	1,53%
2007	1,74%
2008	1,77%
2009	1,49%

Sursa datelor: Analiza consultantului²⁵

Figura 40 Rata plecărilor cu domiciliul la nivelul regiunii Sud-Muntenia

Sursa datelor: Analiza consultantului²⁶²⁵ Notă: Anul 2009 este ultimul an pentru care există date primite de la INS²⁶ idem**Inițiativă locală. Dezvoltare regională.**www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În perioada 1999-2009 acest indicator a avut o evoluție ușor ascendentă, atingând în anul 2009 valoarea de 1,49%. Pentru a realiza o predicție în perioada 2014-2020, am estimat pentru seria de timp a ratei plecărilor cu domiciliul un model de netezire exponențială. Practic, filtrul Holt-Winters fără componentă sezonieră se prezintă în felul următor:

- $S_0 = X_0$ și $B_1 = X_1 - X_0$
- $S_t = \alpha X_t + (1 - \alpha)(S_{t-1} + X_{t-1})$
- $B_t = \beta(S_t - S_{t-1}) + (1 - \beta)B_{t-1}$
- Predicția pentru momentu $t+m$ va fi $F_{t+m} = S_t + mB_t$.

Tabel 18 Parametrii modelului Holt-Winters pentru rata plecărilor

Parametrii: Alpha		0.1200
Beta		1.0000
Suma Pătratelor Reziduurilor		3.39E-05
RMSE		0.001757
Valori la sfârșitul perioadei:	Medie	0.017292
	Trend	0.000205

Sursa datelor: Analiza consultantului

Din analiza parametrilor modelului de netezire exponențială se desprinde concluzia existenței unui trend ascendent pentru rata plecărilor cu domiciliul, ceea ce arată o creștere a acestui indicator în perioada 2014-2020.

Tabel 19 Predicția ratei plecărilor cu domiciliul în perioada 2014-2020 în regiunea Sud-Muntenia

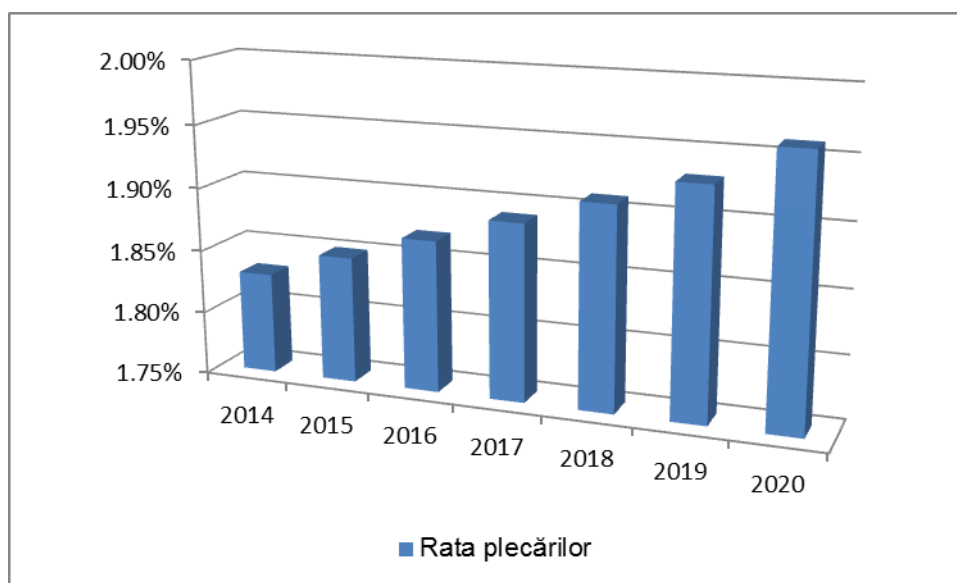
Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata plecărilor	1,83%	1,85%	1,87%	1,89%	1,91%	1,93%	1,96%

Sursa datelor: Analiza consultantului

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Figura 41 Predicția ratei plecărilor cu domiciliul în perioada 2014-2020 în regiunea Sud-Muntenia

Sursa datelor: Analiza consultantului

Din analiza valorilor obținute din modelul de netezire exponențială se observă că ne putem aștepta la un trend ascendent al ratei plecărilor cu domiciliul pentru regiunea Sud Muntenia, în perioada 2014-2020.

Astfel, pentru anul 2020, valoarea așteptată este de aproximativ 2%, aproape dublu față de valoarea de 1,15% înregistrată în 1999.

Recomandări pentru reducerea efectelor migrației populației și forței de muncă în regiunea Sud Muntenia

În cercetarea economică tendința generală este să se considere migrația, în special a persoanelor cu o calificare superioară, ca o externalitate negativă pentru țară, respectiv regiunea de origine în cazul studiului de față, regiunea Sud Muntenia.

Abordările moderne ale acestui fenomen consideră o soluție posibilă tratarea emigranților plecați în străinătate ca pe un potențial câștig și nu ca pe o pierdere. Dacă țara de proveniență a emigranților găsește o posibilitate de valorificare a experienței acumulate de emigranții temporari, externalitatea negativă ar deveni una pozitivă. Literatura de specialitate sugerează două modalități de contracarare a migrației: fie să se

ofere persoanelor tentate să migreze motive suficiente pentru a rămâne, sau pentru a se întoarce în țară, fie constituirea lor în diaspore puternice care pot fi utilizate în dezvoltarea societății de origine.

Reîntoarcerea persoanelor cu o calificare ridicată în țară, respectiv în regiunea de origine este un proces destul de complicat ce depinde de o multitudine de factori conjuncturali deosebit de greu de controlat, dintre care cei mai importanți ar fi cei economici, dar și sociali, politici, etc. Într-o lume a pragmatismului a miza doar pe legături afective poate avea consecințe negative. În ceea ce privește constituirea și folosirea în beneficiul țării de origine a diasporelor pare să fie o opțiune mult mai bună. Evoluția pieței muncii în condițiile globalizării și dispariției granițelor comunicaționale dă posibilitatea folosirii diasporei fără să fie nevoie de întoarcerea fizică în țara de origine. Pentru țara în cauză este chiar mai avantajos să beneficieze de cercetările individuale și ale grupurilor la care aceștia au aderat, cu cheltuieli minime. Cel puțin din punct de vedere al economiștilor s-ar părea că această alternativă pare să fie mult mai avantajoasă. Este dificil de afirmat ce cale trebuie urmată.

Fenomenul migrației încă este insuficient investigat, efectele lui fiind deosebit de greu de ținut sub control. Circulație liberă a forței de muncă poate avea drept consecințe mărirea disparităților între țările lumii, inclusiv mărirea tensiunilor globale, dar în același timp poate avea și o contribuție concretă la atenuarea disparităților în distribuirea venitului la nivel mondial²⁷.

²⁷ Caracteristici ale migrației în România, Lect. univ. dr. Daniela Dănăcică, Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Economie, Nr.2/2010

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Nivelul de trai în Regiunea Sud-Muntenia

Deprecierea veniturilor nu antrenează automat și proporțional degradări în toate aspectele vieții. Efectele negative pot fi într-o oarecare măsură contracarate prin mobilizarea capacităților individuale și colective în vederea creșterii eficienței utilizării resurselor disponibile, sau pentru identificarea resurselor alternative. Capacitatea individuală și colectivă de reacție în fața unei situații de criză poate fi însă estimată indirect, dacă se iau în considerare efectele crizei economice asupra aspectelor esențiale în ceea ce privește calitatea vieții (speranța de viață, formarea și menținerea familiei, starea de sănătate, nutriția, etc.), cât și efectele de degradare a unor parametri considerați fundamentali pentru bunăstarea individuală și colectivă: educație, cultură, infracționalitate, insecuritate²⁸.

Evoluția nivelului de trai în funcție de nivelul de educație

Ponderea populației cu educație terțiară, secundară, primară și gimnazială

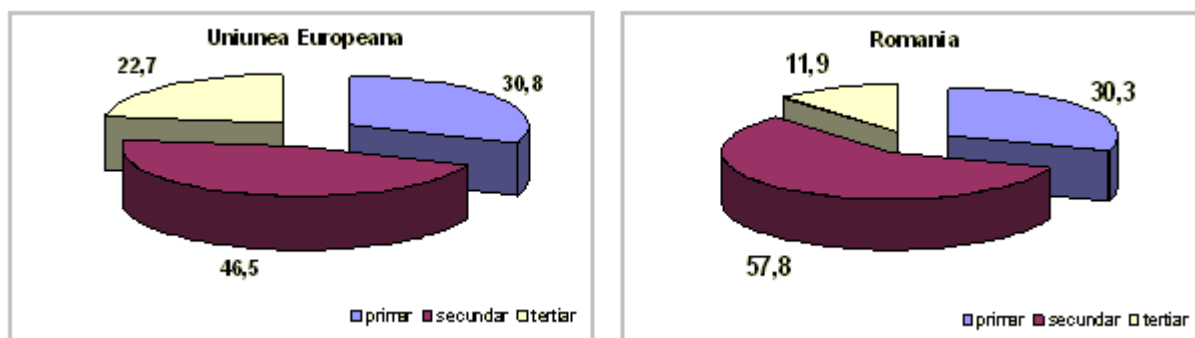
Un factor deosebit de important în determinarea capabilității unei țări de a se dezvolta eficient, cu implicații potențiale directe în nivelul de trai al populației este nivelul de educație. În ceea ce privește persoanele cu educație primară și gimnazială, cu o pondere de 30,3%, România se situează pe o poziție mai bună comparativ cu media Uniunii Europene (o poziție apropiată de media UE 30,3 față de 30,8). Situația se inversează însă atunci când analizăm ponderea persoanelor cu studii secundare (din nou nivelul României de 57,8 este peste media UE de 46,5! și terțiare. Aici țara noastră mai are mult de recuperat. Ponderea persoanelor cu studii superioare, de 11,9% este aproape de două ori mai mică față de media europeană (22,7%). Diferența este însă mult mai mare față de țările dezvoltate ale Uniunii Europene în care ponderea persoanelor cu studii superioare se apropie, sau chiar depășește 30%, cum ar fi în Irlanda, Finlanda, Regatul Unit, Norvegia sau Luxemburg.

Figura 42: Structura populației după nivelul de educație în Uniunea Europeană și România în anul 2010 (procente)

²⁸ [141] Marius Augustin Pop, Cătălin Zamfir, Elena Zamfir, România 89 - 93 Dinamica bunăstării și protecția socială, editura Expert, București, 1994

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Sursa: baza de date Eurostat

În ceea ce privește ponderea persoanelor de 25 - 64 de ani cu studii superioare, care la nivel de țară în anul 2010 a fost de 13,8%, pe regiuni de dezvoltare, București-Ilfov deține o pondere de două ori mai mare față de următoarea clasată, înregistrând un nivel de 28,6%. Pe locurile următoare se situează regiunea Vest (14,3%) și regiunea Sud-Vest Oltenia.

Regiunea Sud Muntenia, cu doar 10,1% persoane de 25 - 64 de ani cu studii superioare se situează pe ultima poziție, clasată în urma regiunii Sud-Est (10,5%) și a regiunii Nord-Est (11,6%).

Ponderea populației cu vârstă 30-34 ani cu nivel de educație terțiară este un alt indicator care, de asemenea, reflectă potențialul de dezvoltare și implicit de creștere a nivelului de trai, în special posibilul impact în perioada imediat următoare.

Un fapt îmbucurător este că în perioada analizată, acest indicator s-a menținut relativ constant în jurul valorii de 9% până în anul 2003, iar după această dată a avut o creștere continuă, ajungând la valoarea de 18,1% în anul 2010. Și la acest indicator România ocupă o poziție modestă atât față de țările Uniunii Europene unde, cu o pondere de 18,1% în anul 2010 ocupă ultimul loc după Italia (19,8%), Republica Cehă (20,4%) și Malta (21,5%), dar chiar și față de celelalte țări europene unde devansează doar Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei (17,1%) și Turcia (15,5%).

La cealaltă extremă, respectiv țările Uniunii Europene cu cele mai mari ponderi ale populației de 30 - 34 de ani cu educație terțiară și post-terțiară se află Irlanda (49,9%) urmată de Luxemburg (46,1%), Suedia (45,8) și Finlanda (45,7%).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

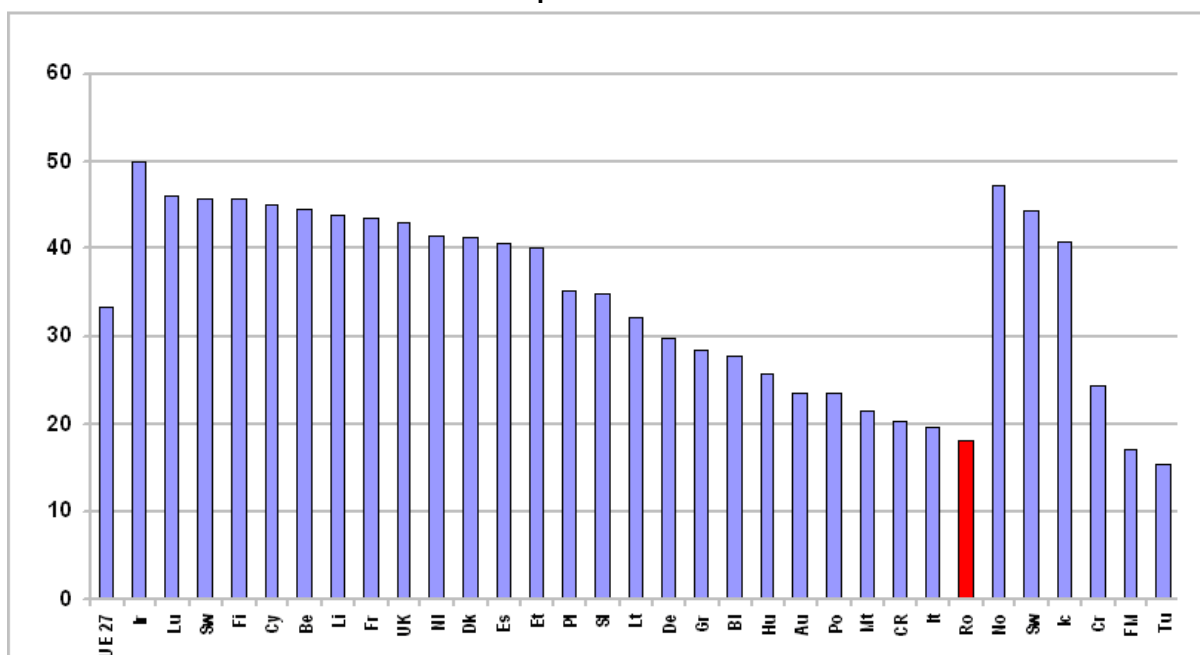
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 43: Ponderea populației cu vârstă 30-34 ani cu nivel de educație terțiară în Europa în anul 2010

Sursa datelor: baza de date Eurostat

Rata abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii sunt alți doi indicatori ai capacității. La nivel național rata abandonului în anul școlar 2009 /2010 a fost de 1,6% pe total și de 1,4% în învățământul primar, 1,7% în cel gimnazial, de 2,2% în învățământul liceal, de 5,6 în cel profesional și de 5,5% în învățământul postliceal și de maiștri.

Pe regiuni de dezvoltare cea mai mică rată a abandonului școlar s-a regăsit în regiunea Sud Muntenia, cu o rată de 1,3%, urmată de regiunile Nord-Vest, Sud-Vest Oltenia și București-Ilfov cu rate egale de 1,4% și regiunea Nord-Est cu o rată totală a abandonului școlar de 1,5%.

La polul opus, cea mai mare rată a abandonului școlar a fost înregistrată de regiunea Vest (2,3%), urmată de regiunea Sud-Est (1,9) și regiunea Centru (1,7%).

În regiunea Sud Muntenia, pe județe, cea mai scăzută rată a fost consemnată în Teleorman (0,1%), urmat de Argeș (0,8%) și Prahova (1,5%). Cele mai mari rate ale abandonului școlar, pe total, au fost în Județele Călărași (2,7%), Giurgiu (1,9%) și Dâmbovița (1,7%).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

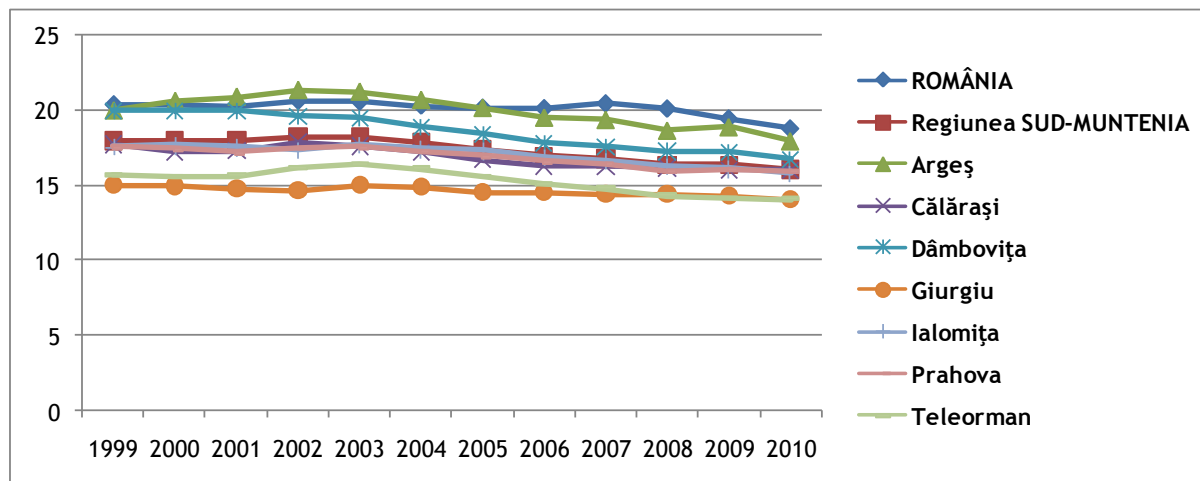
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 44: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile în total populație stabilă (la 1 iulie), la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

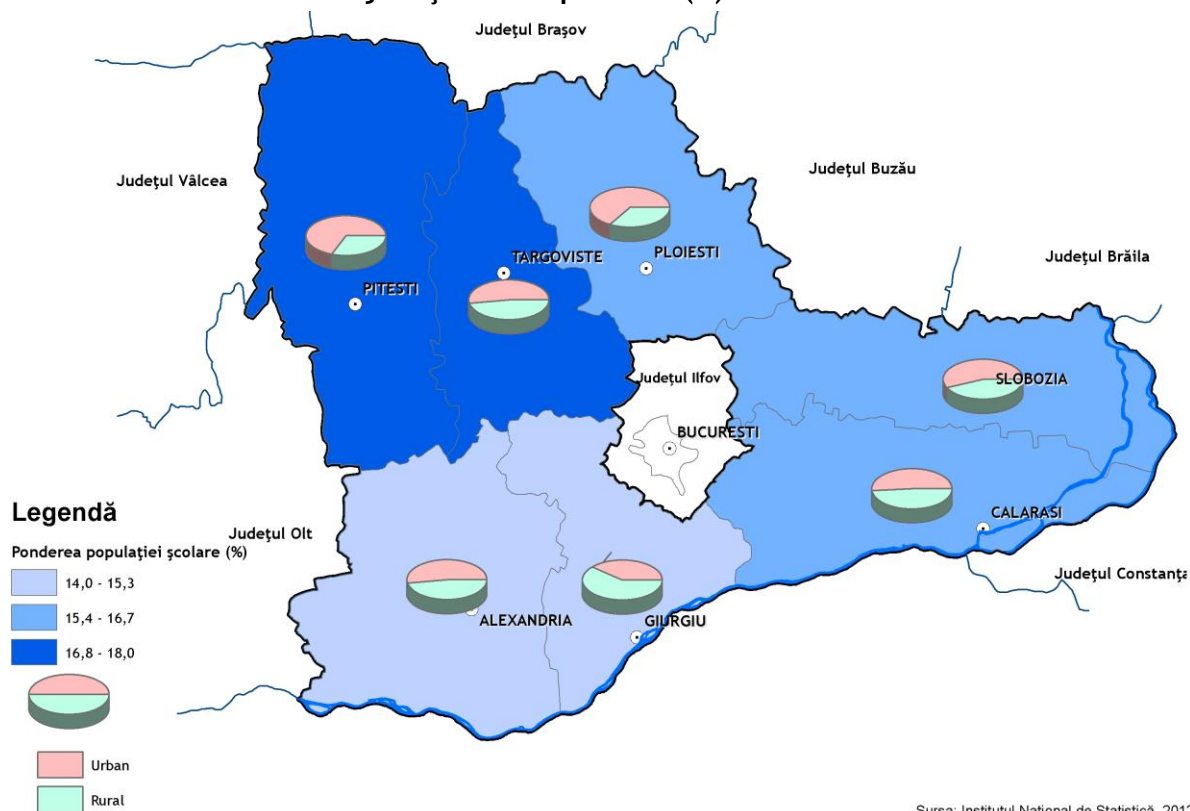
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 45: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile în total populație stabilă (la 1 iulie), la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%) - an 2010

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

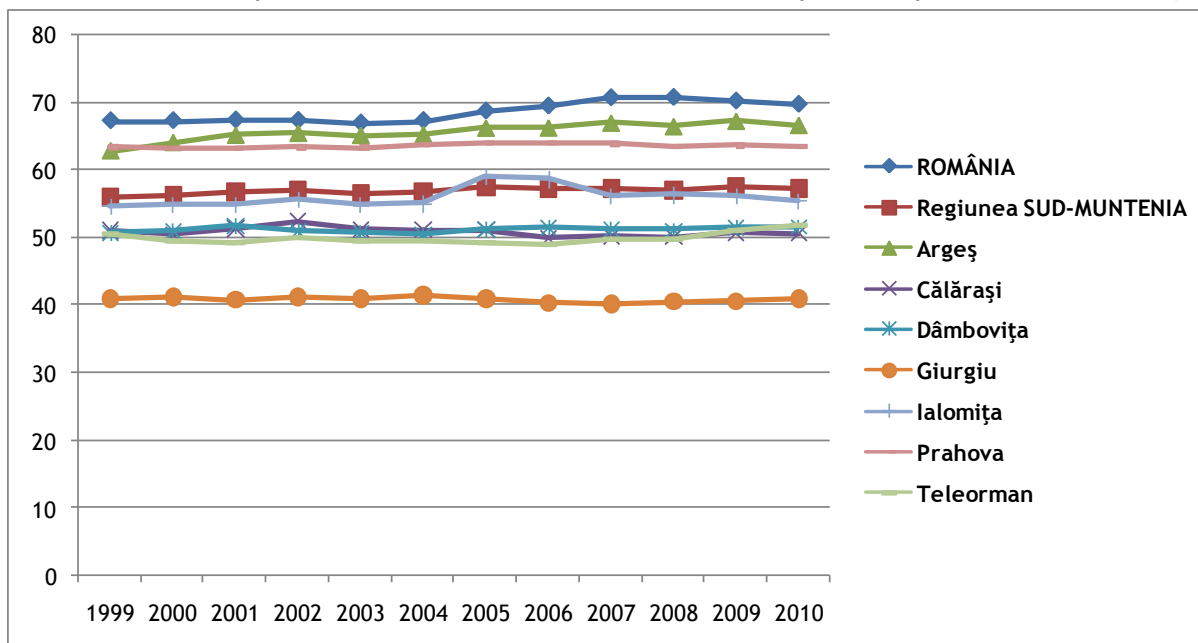
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

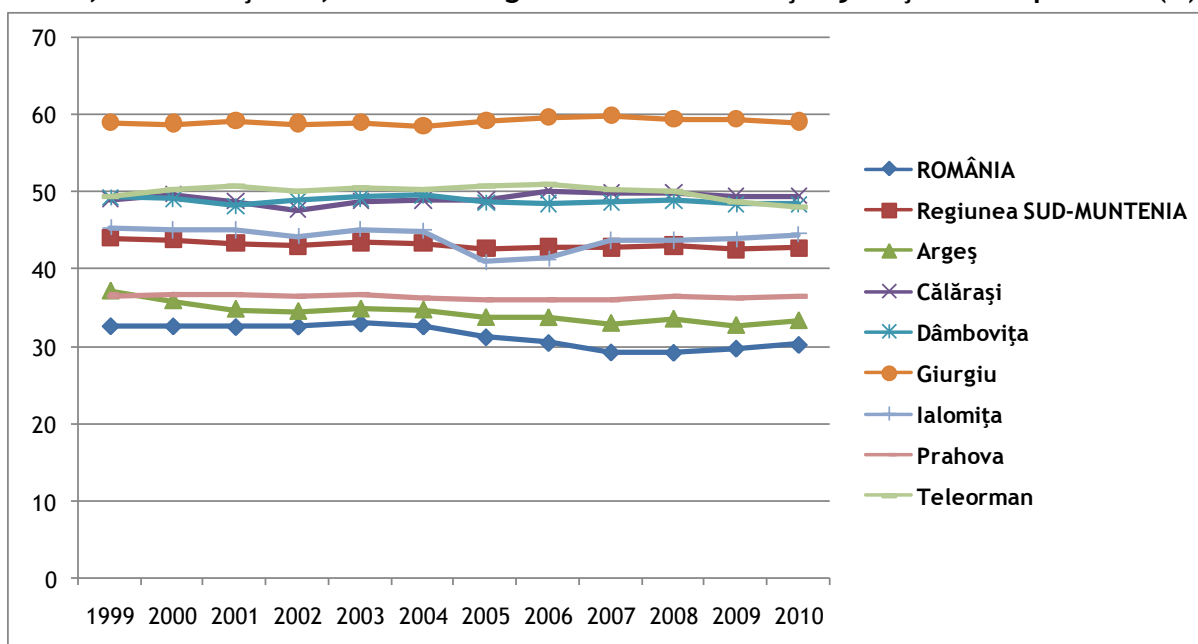

Figura 46: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile din mediul urban, la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Figura 47: Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile din mediul rural, la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (%)

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Părăsirea timpurie a școlii se referă la persoanele de 18 - 24 de ani care nu sunt incluse în niciun sistem de școlarizare și care au doar educație primară sau gimnazială. Și din acest punct de vedere România, cu o rată a părăsirii timpurii a sistemului educațional de 18,4%, se situează printre țările cu cea mai ridicată rată, în Uniunea Europeană fiind într-o situație mai bună doar față de Italia (18,8%), Spania (28,4%), Portugalia (28,7%) și Malta (36,9%).

La cealaltă extremă, țările cu cea mai mică rată de părăsire timpurie a școlii se găsesc Slovacia cu o rată de 4,7%, urmată de Republica Cehă (4,9%), Slovenia (5,0%), Polonia (5,4%) și Luxemburg (7,1%).

La nivel național, ponderea persoanelor de 15 ani și peste, care nu au putut să consulte un medic specialist, pe perioada pentru care există date statistice, respectiv 2007 - 2011, nu a suferit modificări semnificative în dinamică. Aceasta a fost de 13,2% în anul 2010, 11,3% în mediul urban și 15,6% în mediul rural. Principala cauză pentru care nu a putut fi consultat un medic specialist a fost lipsa de resurse, cu alte cuvinte persoanele intervievate nu și-au permis această consultare. Diferențele între cele două medii de rezidență, mereu în favoarea mediului urban, sunt relativ mici, respectiv la un total de 73,4% în anul 2010 este vorba de 72,1% în mediul urban și de 74,5% în cel rural. Au existat însă și ani, în perioada pentru care există date statistice, în care diferența a fost mult mai mică (ex. anul 2009 în care diferența între mediul urban și mediul rural a fost de doar 0,2 puncte procentuale).

Ponderea persoanelor care nu au putut consulta un medic stomatolog, în același an, a fost de 13,4% pe total, 11,7% în mediul urban și 15,5% în cel rural.

În ceea ce privește ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă aceasta a crescut constant pe toată perioada pentru care dispunem de date statistice, respectiv de la 31,4% în anul 2007, la 46,8% în 2011. Pe toată perioada ponderea a fost favorabilă strict mediului urban, dar trebuie semnalat faptul că accesul la un computer are o creștere tot mai mare în mediul rural. Astfel dacă ponderea gospodăriilor cu acces la un

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

computer, în perioada 2007 - 2011, a crescut de 1,5 ori pe total, aceasta a crescut de doar 1,3 ori în mediul urban în timp ce în mediul rural creșterea a fost de 2,2 ori.

Percepția privind abandonul școlar în regiunea Sud-Muntenia

Un aspect general acceptat este că abandonul școlar este mult mai frecvent în comunitățile de romi și se datorează sărăciei coroborate cu lipsa de educație a părinților. Principala cauză a abandonului școlar a fost considerată sărăcia familiilor din care provin copiii expuși riscului de abandon. Combaterea acestui fenomen este văzută prin aplicarea de programe de tip “after school” și înființarea de centre de zi pentru copiii proveniți din familii sărace.

În județul Argeș un număr mare de copii se opresc cu studiile la clasa a-VIII-a, familiile lor nefiind capabile să susțină costurile rămânerii lor în școală. Fenomenul se manifestă cu precădere în mediul rural și în orașele mici.

Ca factor agravant se adaugă și distanța mare pe care o au de parcurs copiii până la școală. Județul Călărași se situează pe locul doi pe țară în ceea ce privește părăsirea timpurie a școlii.

Reprezentanții județului Dâmbovița consideră ca factor agravant mentalitatea părinților care nu conștientizează faptul că absolvirea unei școli oferă mult mai multe posibilități de reușită în viață. Un aspect negativ semnalat a fost recondiționarea unor școli, fără a se ține cont de evoluția numărului de copii de vârstă școlară.

Pentru județul Giurgiu se consideră că unitățile de învățământ reflectă starea economică și bugetul local al localităților în care ele funcționează. Școlile în cea mai bună stare se află în nordul județului.

Reprezentanții județului Ialomița consideră că una din cauzele abandonului școlar este mentalitatea existentă în multe familii, alimentată de lipsa de perspective de care se lovesc cei care termină o formă mai avansată de învățământ, cum ar fi liceul, mentalitate care, de regulă este asociată cu sărăcia. O altă cauză este apreciată ca fiind distanța mare pe care o au de parcurs până la școală copiii dintr-o serie de localități în care au fost desființate școlile, primăriile nefiind capabile să susțină costurile transportului copiilor cu

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

microbuzul. Lipsa supravegherii din partea părinților, care sunt plecați în străinătate, este văzută ca o altă cauză.

Și în județul Prahova abandonul școlar este cauzat și de dificultatea deplasării de acasă la școală pentru copiii din satele izolate de munte. Dotarea precară a școlilor, poate fi de asemenea un factor agravant. Nu este vorba numai de bugetul local, ci de locul pe care educația și învățământul îl ocupă pe lista priorităților unei administrații publice locale.

Persoanele intervievate din județul Teleorman consideră o cauză mentalitatea părinților care nu conștientizează importanța pe care școala o are pentru copiii lor. Ca factor agravant este comasarea unor școli având ca rezultat distanțe foarte lungi până la școlile din alte comune, multe primării ne fiind capabile să asigure transportul copiilor cu microbuzul.

Evoluția nivelului de trai în funcție de sursele de venit

Veniturile și cheltuielile populației

După o creștere de-a dreptul spectaculoasă în anul 1990, veniturile reale pe o gospodărie au scăzut considerabil în anii următori.

Pentru toată perioada de tranziție ponderea cea mai ridicată în cadrul veniturilor gospodăriilor populației au deținut-o salariile. Erodarea veniturilor salariale sub efectul inflației, a pensiilor cât și a veniturilor din prestații de protecție socială a pus în mișcare unele mecanisme compensatorii care au redus într-o oarecare măsură efectul negativ al inflației asupra veniturilor familiilor. Acestea au fost creșterea ponderii altor activități producătoare de venit, dar mai cu seamă creșterea substanțială a consumului din resurse proprii care în cei mai dificili ani au ajuns la aproape o treime din totalul veniturilor. Deși veniturile din proprietate, din profit și din activități pe cont propriu au crescut rapid de-a lungul perioadei de tranziție, ponderea lor în venitul total al gospodăriilor s-a menținut relativ redusă, creșterea acestora neputând să contrabalanseze căderile masive ale salariilor și pensiilor reale²⁹.

²⁹ [43] C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Distribuția veniturilor este un factor important în explicarea deprecierei condițiilor de trai. O creștere a inegalității veniturilor era de așteptat să se producă sub efectul tranziției la o economie de piață. În această direcție au acționat mai mulți factori³⁰:

- diferențierea mai mare între salarii;
- creșterea ponderii în veniturile totale a veniturilor rezultate din activitățile pe cont propriu și din proprietate, categorii de venituri care prezintă, de regulă, o distribuție marcată mai mult de inegalitate, decât celelalte categorii de venituri;
- transferurile prin mecanismele protecției sociale care au tendința să acționeze în sens contrar, fiind orientate spre redistribuirea veniturilor în beneficiul categoriilor defavorizate. Aceste transferuri acționează prin urmare, în sensul creșterii egalității veniturilor. Ponderea acestei surse este însă relativ redusă în veniturile gospodăriilor (în jur de 20% din total venituri, inclusiv pensiile).

Disparitatea veniturilor este cel mai bine pusă în evidență de coeficientul Gini. Analiza evoluției acestui indicator, în perioada analizată, arată o creștere a disparității până în anul 2007 și o reducere apreciabilă după acest an. Principalul factor care a determinat reducerea disparității veniturilor a fost majorarea pensiilor, a salariului minim și a venitului minim garantat.

Tabelul 21 prezintă nivelul și structura veniturilor realizate de gospodăriile populației așa cum rezultă din anchetele efectuate de INS în gospodăriile populației. Veniturile totale sunt exprimate în lei la puterea de cumpărare din anul 1989.

Analiza evoluției nivelului acestor venituri arată o scădere sensibilă în anul 2000, după care acestea consemnează o creștere continuă până în anul 2009, scăzând din nou în 2010. Această evoluție este similară și determinată direct de evoluția economică din perioada analizată. Creșterea economică din perioada 2000 - 2009, chiar dacă s-a bazat în principal pe explozia prețurilor din sectorul imobiliar, susținută de creditele bancare acordate cu mare ușurință și mai puțin pe o creștere economică sănătoasă, a generat

³⁰ [43] C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

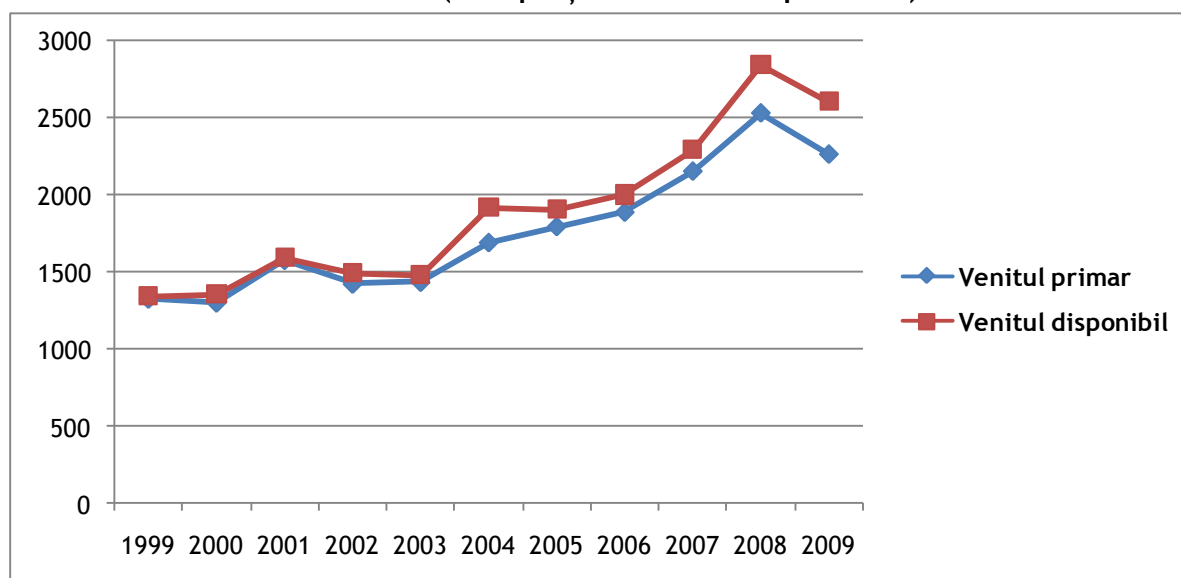

totuși, prin efectul său de angrenare, creșterea veniturilor reale ale gospodăriilor care practic s-au dublat în perioada 2001 - 2009.

În ceea ce privește structura veniturilor, cele mai mari schimbări au avut loc între ponderea veniturilor bănești și contravaloarea consumului din resurse proprii. Această tendință era de așteptat. Creșterea economică și implicit a gradului de ocupare și a veniturilor din salarii, a determinat scăderea activității în gospodăriile rurale cu activitate de subsistență la care au fost obligate să recurgă, din rațiuni de supraviețuire, în perioadele de declin economic.

În figura de mai jos este reprezentată grafic evoluția pozitivă a venitului primar și a venitului disponibil al gospodăriilor din regiunea Sud Muntenia.

Figura 48: Venitul primar și venitul disponibil al gospodăriilor la nivelul regiunii Sud Muntenia (RON prețuri reale 1999/persoană)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012³¹

³¹ Notă: Anul 2009 este ultimul an pentru care există date colectate de INS

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 20: Nivelul și structura veniturilor reale ale gospodăriilor

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1) Venituri totale, lei lunar pe gospodărie, în prețuri (lei) 1989	2943	2832	3297	3397	3555	4340	4445	4770	5536	6487	6675	6259
% din total:												
a) Venituri bănești (din care:)	70.4	68.0	74.4	76.1	74.9	75.8	79.6	80.7	81.1	83,1	83,7	83,9
- salarii	38.5	36.3	44.9	46.4	44.8	44.6	47.3	49.3	51.3	52,1	50,9	49,3
- prestații de protecție socială	20.6	20.2	19.5	19.6	19.2	19.3	20.4	19.9	19.8	21,6	24,2	25,7
- alte venituri	11.3	11.5	10.0	10.2	10.9	11.9	11.9	11.5	10.0	9,4	8,6	8,9
b) Contravaloarea consumului din resurse proprii	29.0	31.2	24.7	22.7	23.3	21.8	17.3	16.0	15.8	13,8	13,7	14,2
c) Contravaloarea prestațiilor gratuite sau cu preț redus	0.6	0.8	0.9	1.1	1.7	2.5	3.1	3.3	3.1	3,1	2,6	1,9

Sursa datelor: publicații INS și analiza Consultantului pe baza datelor din publicațiile INS (ancheta integrată în gospodării pentru anii 1999 - 2000, noua anchetă a bugetelor de familie din anul 2001).

O analiză a evoluției veniturilor pe decile arată că, în prima perioadă de declin economic, în timp ce în ansamblul lor veniturile înregistrau o scădere generală, singura creștere care s-a putut constata a fost numai pentru familiile cele mai bogate, respectiv cele situate în ultima decilă de venituri. Aceasta arată că peste declinul general care a marcat veniturile s-a suprapus o adâncire a inegalității în distribuția acestora, fenomen de natură să agraveze și mai mult situația gospodăriilor cu venituri scăzute în special în perioadele de declin economic.

Scăderea veniturilor în volum absolut, mai mică pentru gospodăriile situate în primele decile poate fi parțial explicată prin efectul măsurilor de protecție socială, dar și

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

prin situația împinsă la extrem în care se află aceste gospodării. Reducerea masivă a veniturilor a determinat pentru gospodăriile cele mai sărace găsirea de activități compensatorii, mai mult decât la celelalte grupe de venit, caracterizată în special de creșterea consumului din resurse proprii³².

Tabel 21: Coeficientul Gini

Indicator (%) / an	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Distribuția veniturilor	30,5	32,0	29,8	30,0	30,0	31,0	31,0	33,0	37,8	36,0	34,9	33,3
Distribuția cheltuielilor de consum pe adult echivalent	27,0	27,0	28,1	28,8	28,0	28,6	28,0	28,3	27,7	26,9	25,8	25,7

Sursa datelor: Eurostat pentru distribuția veniturilor. MMFPS pentru distribuția cheltuielilor de consum.

Restructurarea economiei din perioadele de declin economic, a însemnat pentru multe persoane pierderea locurilor de muncă salariale, intrarea într-o stare de stres generată de incertitudinea acestor locuri de muncă, apariția diferitelor oportunități în activități antreprenoriale, de asemenea generatoare de stres prin faptul că întreprinzătorii se confruntau cu riscuri pe care nu le-au mai întâlnit în economia de tip socialist, intrarea în șomaj, uneori de lungă durată, apariția alternativei pensionării anticipate și a muncii la negru, ca modalități alternative în cazul pierderii locului de muncă sau de suplimentare a veniturilor. Efectele cumulate generate de restructurări, pensionări anticipate ca soluție alternativă de evitare a șomajului și a tendinței de cronicizare a acestuia, au atras prin efectul lor cumulat în timp creșterea presiunii fiscale asupra veniturilor declarate, în special asupra salariilor. Veniturile salariale medii, cea mai puțin depreciată sursă de

³² [141] Marius Augustin Pop, Cătălin Zamfir, Elena Zamfir, România 89 - 93 Dinamica bunăstării și protecția socială, editura Expert, București, 1994

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

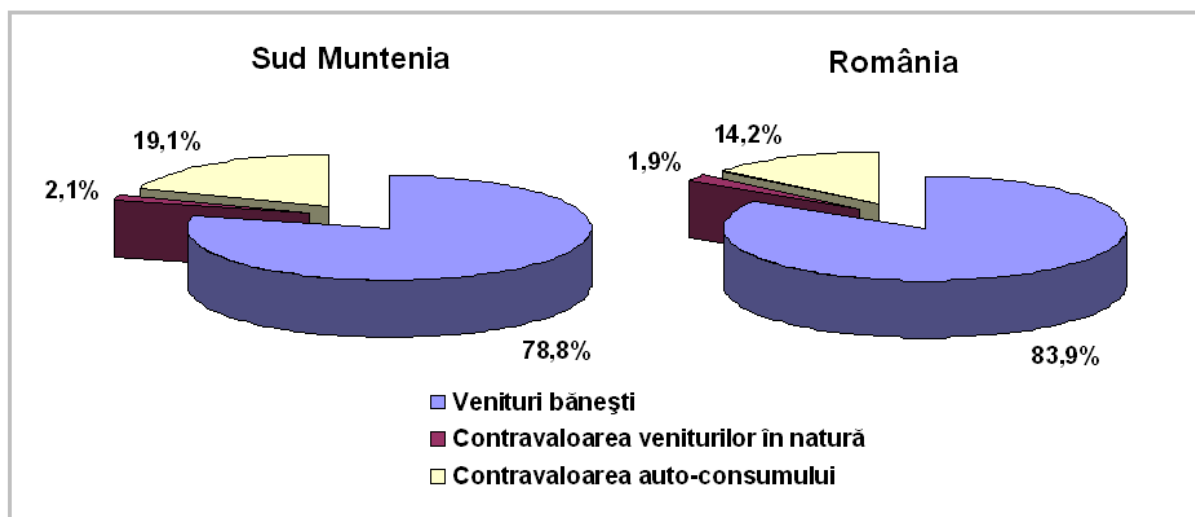
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

venituri, au scăzut în termeni reali în această perioadă până la mai puțin de 60% din valoarea pe care o aveau în anul 1989³³.

Din punct de vedere al nivelului veniturilor, pe regiuni de dezvoltare, cele mai mari venituri ale gospodăriilor populației, în anul 2010, se înregistrează în regiunea București-Ilfov (1139,3 lei pe lună pe persoană), urmată de regiunea de Vest (826,3 lei), de regiunea Sud-Muntenia (806,9 lei) și de regiunea de Centru (796,4 lei). Pe ultimul loc, respectiv cu cele mai mici venituri ale gospodăriilor, se clasează regiunea Nord-Est (680,4 lei pe lună pe persoană), devansată de regiunea Sud-Est (700,3 lei), regiunea Sud-Vest Oltenia (727,5 lei) și regiunea Nord-Vest (787,0 lei).

Figura 49: Structura veniturilor gospodăriilor în regiunea Sud Muntenia și total România în anul 2010

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

În ceea ce privește structura veniturilor gospodăriilor, chiar dacă regiunea Sud-Muntenia are veniturile pe persoană, pe lună, mai mari decât media acestor venituri pe țară, ponderea veniturilor bănești (compuse din venituri și alte drepturi salariale, venituri bănești din agricultură, venituri din activități neagricole, venituri din prestații sociale și venituri din proprietate) este cu 5,1 puncte procentuale mai mică decât ponderea acestora

³³ Marius Augustin Pop, Cătălin Zamfir, Elena Zamfir, România 89 - 93 Dinamica bunăstării și protecția socială, editura Expert, București, 1994

pe total țară. În schimb ponderea veniturilor reprezentând auto-consumul (consumul din resurse proprii ale gospodăriei), specific gospodăriilor rurale de subzistență, este de 19,1% în regiunea Sud-Muntenia față de 14,2 pe total România.

Evoluția nivelului de trai în funcție de puterea de cumpărare (inclusiv puterea de cumpărare a pensiei medii de bază față de salariu mediu net)

Puterea de cumpărare a salariilor și pensiilor este un factor cu influență considerabilă în ceea ce privește nivelul de trai al gospodăriilor, cu influență mai accentuată în mediul urban și oarecum atenuată în mediul rural de contravaloarea consumului de bunuri produse în gospodărie. Valoarea acestora, care dacă pentru gospodăriile de salariați nu depășesc în general 10%, pentru familiile de agricultori se apropie de 60%. Acest lucru are pentru ei un puternic efect de atenuare a fenomenelor adverse din anii cei mai afectați de declin economic și sărăcie materială.

Analiza evoluției puterii de cumpărare a salariilor medii arată că în perioada 1999 - 2008 aceasta a crescut aproape liniar, ajungând ca la sfârșitul perioadei analizate să fie de 2,9 ori mai mare față de anul 1999. Sub efectul reducerii salariale a personalului bugetar, aceasta a scăzut sensibil în anul 2009 și mai mult, cu circa 5 puncte procentuale, în anul 2010.

Puterea de cumpărare a salariilor din regiunea Sud-Muntenia s-a situat tot timpul cu 2 - 6 puncte procentuale sub media națională. Peste media națională, în toată perioada analizată, s-a situat doar puterea de cumpărare a salariilor din județul Prahova, în care aceasta a fost cel puțin egală cu media națională (în anul 2007) și mai mare cu până la aproape 6 puncte procentuale (în anii 1999 și 2000).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

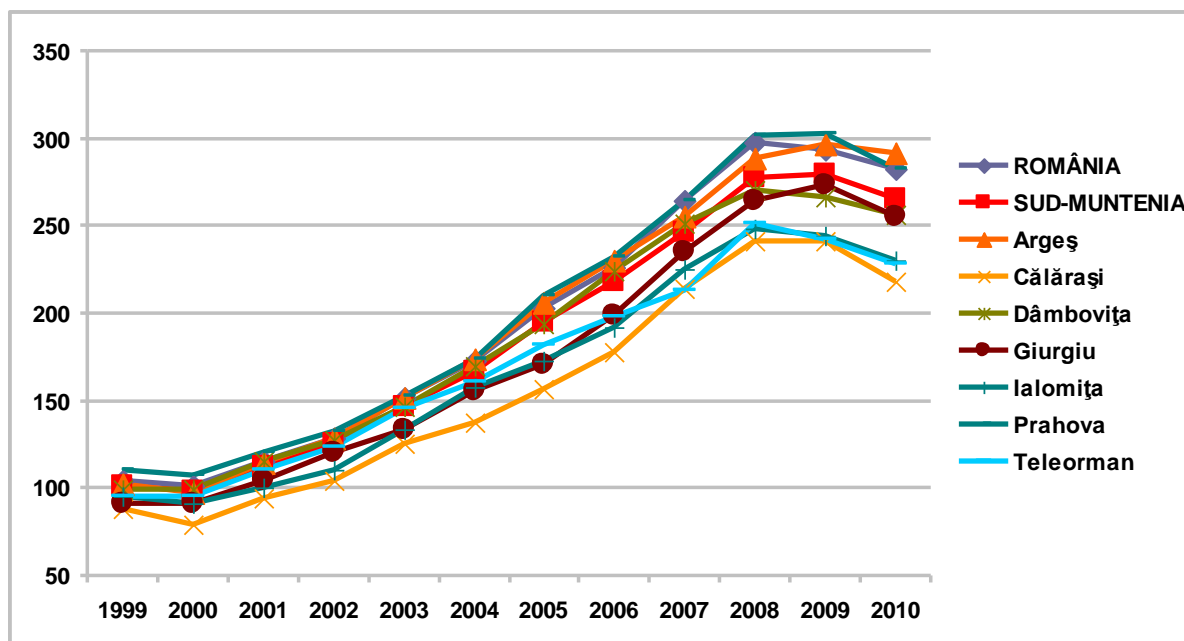
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 50: Câștigul salarial mediu net lunar pe total activități economice (CAEN Rev. 1) la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON prețuri reale 1999)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

La o valoare oscilând în jurul celei naționale s-a situat puterea de cumpărare a salariilor din județul Argeș, cea mai mică valoare a acesteia, față de cea națională, fiind în anul 2000 (96,0%), iar cea mai mare în anul 2005 (101,5%).

La o valoare destul de apropiată de media națională s-a situat și puterea de cumpărare a salariilor din județul Dâmbovița, de-a lungul perioadei analizate, aceasta fiind mai mică cu 9,4 puncte procentuale doar în anul 2008, în restul perioadei fiind mai mică cu valori cuprinse între 1 și 5 puncte procentuale.

La cealaltă extremă se situează puterea de cumpărare a salariilor din județul Călărași, a cărei valori, față de media națională, oscilează între 77,3% în 2005 și 84,6% în 1999.

Nu departe de acesta se situează județele Giurgiu, Ialomița și Teleorman a căror putere de cumpărare a salariilor oscilează, de-a lungul perioadei analizate, în jurul a 85 - 90% din cea înregistrată la nivelul întregii țări.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Și puterea de cumpărare a pensiilor a avut o evoluție ascendentă, deși diferită de cea a salariilor. Aceasta a rămas aproape constantă din 1999 până în 2003, a început apoi să crească tot mai accentuat până în anul 2009, după care prin înghețarea punctului de pensie la nivelul lunii octombrie a acelui an, puterea de cumpărare a pensiilor a înregistrat un regres începând din anul 2010. Cu toate acestea în anul 2010 puterea de cumpărare a pensiilor de asigurări sociale de stat era de 2,4 ori mai mare, față de cea din 1999, în timp ce puterea de cumpărare a pensiilor pentru agricultori, sub efectul unor creșteri mai accentuate, în aceeași perioadă, a crescut de 4,9 ori.

La nivelul regiunii Sud-Muntenia puterea de cumpărare a pensiilor de asigurări sociale de stat, pe toată perioada 1999 - 2010 a fost mai mică decât cea înregistrată la nivel național cu circa 5 puncte procentuale.

În interiorul regiunii singurul județ cu o putere de cumpărare a pensiilor de asigurări sociale de stat situată constant peste media națională este Prahova, unde aceasta, pe toată perioada 1999 - 2010, este mai mare cu aproximativ 5 - 6 puncte procentuale, cu valoare maximă de 106,8% față de aceasta atisă în anul 2008.

Următorul județ, și singurul, în afară de Prahova, situat peste media regională, este județul Argeș. Puterea de cumpărare a pensiilor de asigurări sociale de stat din acest județ, deși aproape de media națională, s-a situat tot timpul cu aproximativ 1 -2 puncte procentuale sub aceasta.

Ca și în cazul puterii de cumpărare a salariilor, următorul județ este Dâmbovița, unde puterea de cumpărare a pensiilor de asigurări sociale de stat se situează constant la o valoare cuprinsă între 92,5 și 94,7% față de media pe țară.

La polul opus, cu cea mai mică medie a puterii de cumpărare a pensiilor de asigurări sociale de stat, se situează județul Giurgiu. Valoarea acesteia, de-a lungul perioadei de timp analizate, se situează între 80,1% în anul 2009 și 86,6% în 1999.

La valori relativ apropiate ale puterii de cumpărare a pensiei medii de asigurări sociale de stat sunt județele Călărași, Teleorman și Ialomița, cu valori cuprinse 84 și 88% din valoare puterii de cumpărare a pensiei medii de asigurări sociale de stat pentru România.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

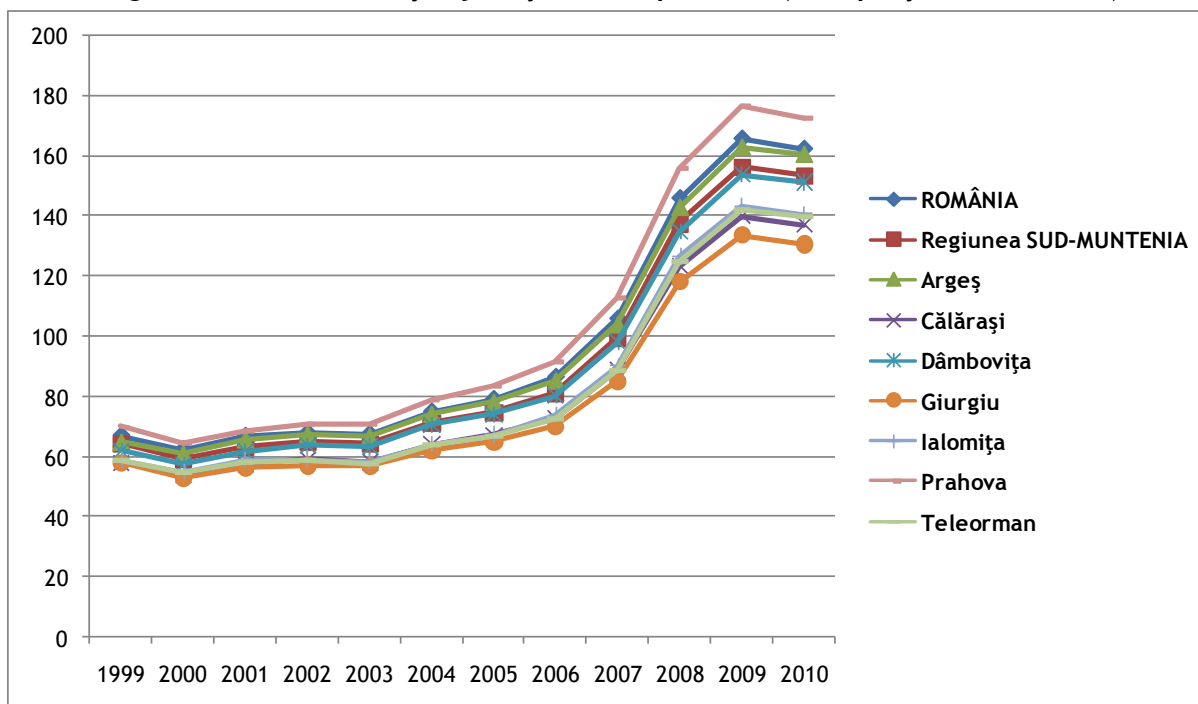

Evoluția nivelului de trai în funcție de veniturile gospodăriilor

În profil teritorial atât evoluțiile puterii de cumpărare a salariilor cât și a pensiilor de asigurări sociale de stat și pensiilor agricultorilor, au fost similare din punct de vedere al dinamicii. Diferențe apar însă între valorile acestora din diferite județe, sub efectul specificului activităților principale desfășurate și a remunerării diferite a acestora, care își pune amprenta și asupra valorii pensiilor.

Astfel, în anul 2009 salariile medii din regiunea Sud-Muntenia au fost mai mici față de media națională cu 6,7%. Singurul județ din regiune cu salariile medii mai mari decât media națională a fost Prahova (+1,3%), fapt datorat industriei petroliere, mai bine remunerate, din acest județ. Cele mai mici salarii medii, în același an, au fost în județele: Călărași (-19,1% față de media națională), urmat de Ialomița (-16,8%), Teleorman (-15,8%), Giurgiu (-11,4%), Dâmbovița (-9,4%) și Argeș (-3,0%).

Figura 51: Pensia medie lunară de asigurări sociale de stat la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON prețuri reale 1999)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

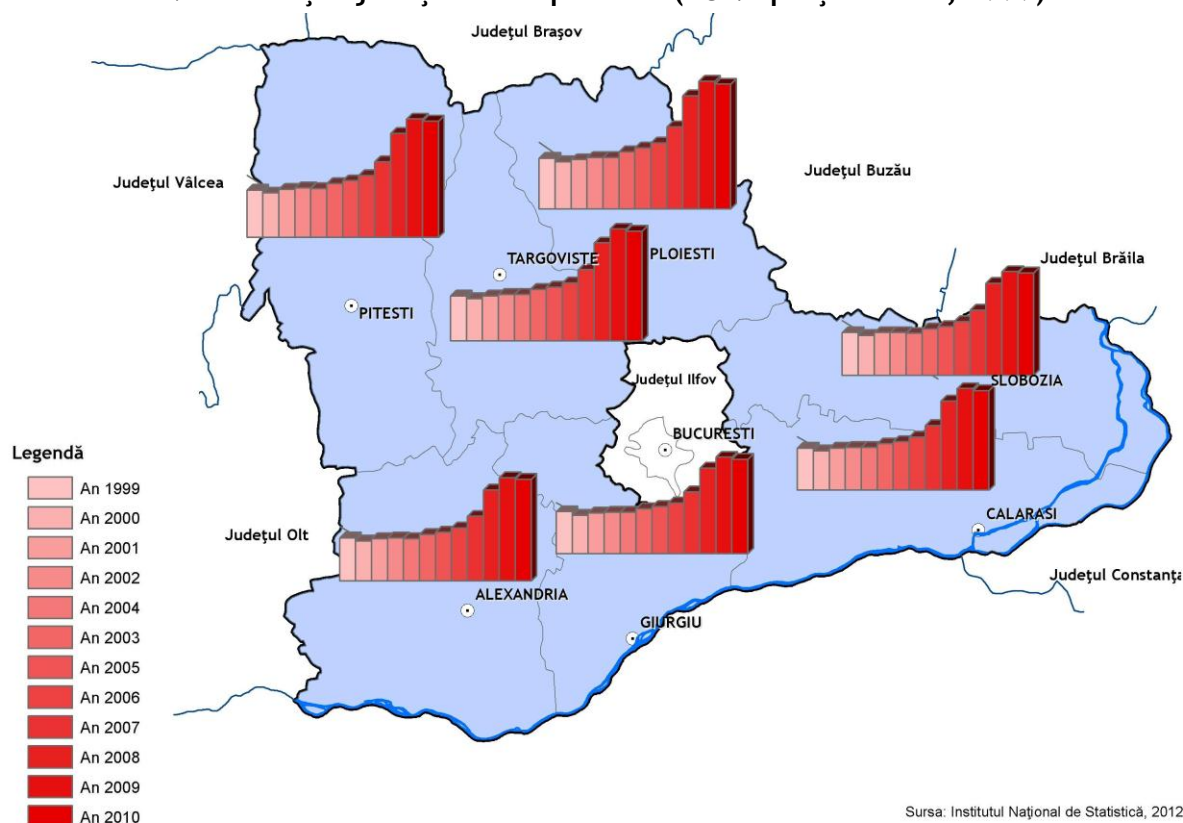
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Pensiile medii de asigurări sociale de stat, pe total regiune au fost mai mici cu 5,6% față de media națională. Și în cazul acestor pensii, mai mari decât media națională au fost doar cele din județul Prahova (+6,8%). Celelalte județe, în ordinea celor mai mici pensii de asigurări sociale de stat, au fost: Giurgiu (-19,8%), Călărași (-15,4%), Teleorman (-13,6%), Ialomița (-13,0%), Dâmbovița (-6,8%) și Argeș (-1,2%).

Figura 52: Pensia medie lunară de asigurări sociale de stat la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON - prețuri reale, 1999)

Pensiile medii ale agricultorilor, spre deosebire de cele de asigurări sociale de stat și de salariile medii, sub specificul regiunii, au fost mai mari decât cele medii la nivel național cu 1,5%. Județele cu pensii mai mari față de media națională au fost: Ialomița (+5,9%), urmat de Călărași, Giurgiu și Teleorman (+2,9%) și Prahova, unde pensiile agricultorilor au fost egale cu media națională. Județele în care pensiile de agricultori au fost mai mici decât cele medii pe țară au fost Argeș (-5,9%) și Dâmbovița (-4,4%).

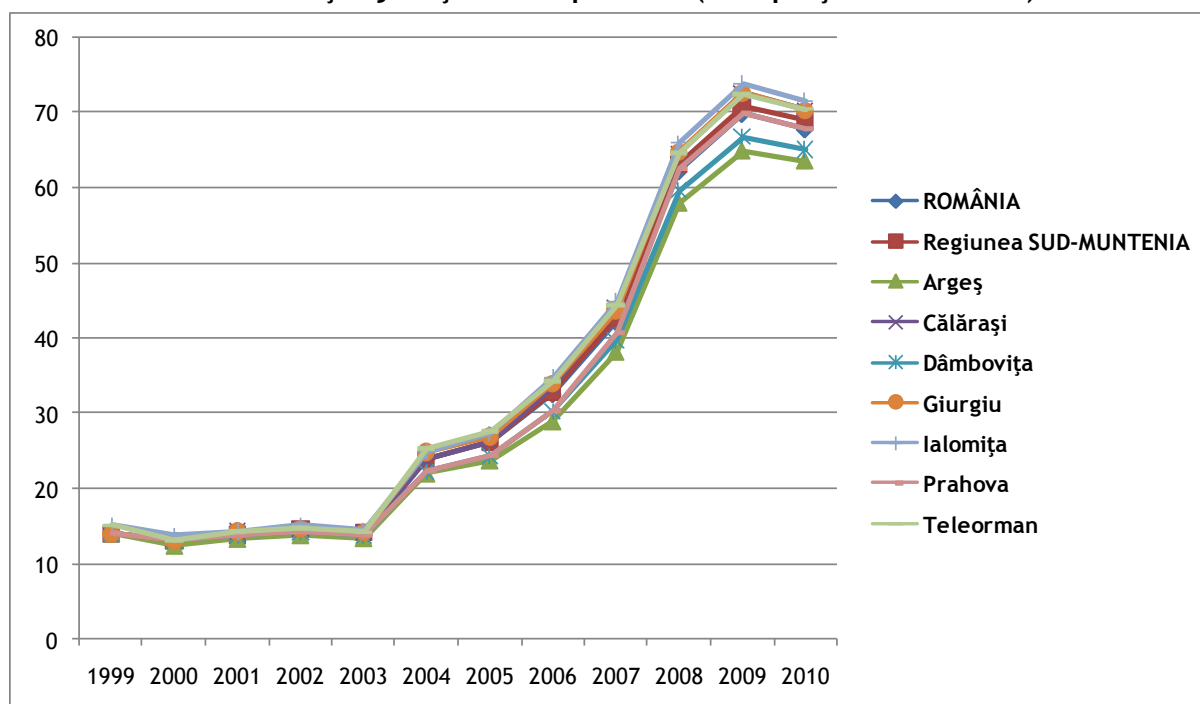
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 53: Pensia medie lunară de agricultori la nivel național, la nivelul regiunii Sud-Muntenia și a județelor componente (RON prețuri reale 1999)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Percepția nivelului de trai de către persoanele intervievate

În general nivelul de trai din ultimii ani este perceput ca fiind în continuă depreciere.

Persoanele intervievate din județul Argeș consideră că accesul la utilitățile publice din județ este superior celorlalte județe. Un exemplu pozitiv îl constituie Mioveniul, unde sunt în derulare șase proiecte de dezvoltare a infrastructurii. Bugetul de care dispune permite asigurarea cofinanțării. În general populația este mulțumită de sistemul de sănătate, dar nu toate unitățile medicale dispun de medici de specialitate.

În județul Călărași toate localitățile din județ sunt acoperite cu medici de familie. Pe lângă acestea au fost înființate trei centre de permanență care asigură continuitatea asistenței medicale și pentru cinci localități limitrofe. Există cinci spitale, dar paturile sunt insuficiente. Din punct de vedere al accesului geografic, zona Fundulea este considerată defavorizată deoarece nu există centru de permanență. În ceea ce privește

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

accesul la utilitățile publice, din 250 de localități doar 90 au rețea de apă potabilă. Rețele de canalizare există doar în orașe. Rețea de gaze există doar în municipiul Călărași și în Oltenița. În județ există mai multe localități care rămân izolate în caz de condiții meteorologice nefavorabile.

Accesul la servicii și utilități publice este considerat mulțumitor în mediul urban din județul Dâmbovița. Nu același lucru se poate spune despre serviciile din mediul rural. Programul de colectare a deșeurilor demarat cu doi ani în urmă este considerat reușit. Dintre aspectele negative a fost subliniat gradul mic de conectare la rețelele de apă potabilă și de canalizare. Starea sistemului de sănătate este apreciată ca fiind precară. În ultimii ani s-a investit foarte mult în spitalul județean, iar rezultatele sunt vizibile. Un aspect pozitiv este faptul că nu există comună fără dispensar și fără cel puțin un medic care să lucreze în fiecare zi. Există însă sate izolate unde medicul ajunge destul de rar.

Județul Giurgiu se confruntă cu probleme serioase în ceea ce privește accesul la servicii și utilități publice. Nu există infrastructură de apă potabilă curentă și canalizare, aceasta fiind principala prioritate a administrațiilor publice. Referitor la beneficiarii de programe sociale, în partea de sud a județului există un număr mai mare de beneficiari de venit minim garantat și un număr mai mare de ajutoare sociale, alocații pentru copii, etc. Sistemul de sănătate e considerat a fi extrem de precar, iar dotarea necorespunzătoare. Există dispensar în fiecare comună din județ, dar medicul se află la dispensarul respectiv doar o zi pe săptămână. Există mai multe localități care rămân izolate în condiții de vreme nefavorabilă. Accesul la utilitățile publice a județului Ialomița este considerat nesatisfăcător cu precădere în mediul rural. Nu numai că rețelele de gaze și de canalizare sunt destul de slab dezvoltate, dar mai mult de jumătate din localități nu dispun de apă potabilă curentă. Chiar în localitățile care dispun de astfel de rețele, cele mai multe persoane nu își permit să plătească accesul la astfel de utilități. Spitalele sunt puține, dotate necorespunzător și suferă de lipsă de personal medical specializat. Există specializări, cum ar fi psihiatria, care se regăsesc doar în spitalul județean. Fiecare comună dispune de dispensar, dar medicul vine o dată sau, cel mult, de două ori pe săptămână, vizitele la medicul de familie fiind făcut doar pe bază de programare.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Reprezentanții județului Prahova consideră că situația lor este mai bună față de alte județe, dar mai sunt multe de făcut în ceea ce privește accesul la servicii și utilități. Dacă rețeaua de apă este în peste 85% din localități, pentru rețelele de canalizare procentul este mult mai mic. Mai mult, există cartiere din municipiul Ploiești care nu au rețea de canalizare. Situația este mai bună, la drumuri, telefonie, internet, etc. Sistemul medical e considerat ca fiind în stare foarte proastă, inclusiv spitalul județean. Există dispensare în fiecare comună, dar medic doar o singură dată pe săptămână.

În județul Teleorman accesul populației la utilități publice e considerat mai deficitar decât în majoritatea celorlalte județe. Prioritatea administrațiilor publice este extinderea rețelelor de apă potabilă și canalizare. Accesul la servicii de sănătate este considerat deficitar, iar starea unităților medicale foarte precară. Sistemul se confruntă cu lipsa de personal medical generată în mare măsură de blocarea posturilor. Mulți medici evită municipiul Alexandria și celelalte localități din cauza sărăciei. Un segment dezvoltat, în ultimii ani, în acest domeniu, este cel privat. Cabinetele și clinicile private dispund de aparatura necesară și de personal medical specializat, dar sunt inaccesibile mării majorității a populației.

Comportament financiar

Clienții nebancari și neguvernamentali la nivel național, în perioada 2003- 2006, au efectuat în medie un număr mediu de 11,6 tranzacții pe persoană. La nivel de regiune numărul de tranzacții a fost mai mic decât la nivel de țară, respectiv de 9,5 pe persoană. Peste media națională s-a situat doar județul Argeș, cu 12,0 tranzacții. Cele mai puține tranzacții pe persoană au fost în județele Giurgiu (7,2), Călărași (8,2) și Dâmbovița (8,4).

Rata creditelor totale acordate populației în lei la nivel național, în perioada 2004 - 2010 a fost de 14,0 credite la 1000 de locuitori. Regiunea Sud Muntenia s-a situat sub această medie, rata creditelor acordate fiind de 12,0 credite la 1000 de locuitori. Peste media pe țară s-a situat județul Argeș (cu o rată de 17,0 credite la 1000 de locuitori). Cele mai mici rate ale creditelor acordate au avut județele Giurgiu (8,4), Dâmbovița (9,4) și Teleorman (9,7). Dinamica creditelor acordate a fost strict crescătoare înregistrând pe total țară o creștere de 6,8 ori în 2010 față de 2004.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În aceeași perioadă, la nivel național, rata creditelor acordate în valută a fost de 17,8 credite acordate la 1000 de locuitori. Regiunea Sud-Muntenia s-a situat mult sub nivelul național, consemnând o rată a creditelor de doar 7,9 credite la 1000 locuitori. Pe județe, cele mai mari rate au fost în Argeș (14,3) și Prahova (10,5), iar cele mai mici în Dâmbovița (3,8), Călărași și Teleorman (4,3%). Și în cazul creditelor acordate în valută dinamica a fost strict crescătoare, acestea având însă o amploare de aproape trei ori mai mare (au crescut de 17,7 ori).

Rata creditelor de consum acordate populației în lei între anii 2004 - 2010, la nivel național, a fost de 12,4 credite la 1000 de locuitori. La nivelul regiunii Sud-Muntenia aceasta a fost de 10,8. Cele mai mari rate le-a înregistrat județele Argeș (15,0), Prahova (11,4) și Ialomița (11,2), iar cele mai mici Giurgiu (7,6), Teleorman (8,6) și Dâmbovița (8,7). Creșterea numărului de credite acordate între începutul și sfârșitul perioadei a fost de 6,0 ori.

Rata creditelor imobiliare/ipotecare acordate populației în lei, în aceeași perioadă, a fost de 6,1 credite la 10.000 de locuitori. Regiunea Sud-Muntenia a consemnat o rată mult sub nivelul național (4,0). Singura rată peste nivelul pe țară s-a consemnat în județul Argeș (6,6 credite la 10.000 de locuitori), iar peste nivelul regiunii în județele Prahova și Ialomița. Cele mai mici rate au fost în Dâmbovița (1,6), Giurgiu (2,6) și Teleorman. Acordarea acestor credite a fost de 9,9 ori mai intensă în 2010 față de 2004.

Disponibilitățile în lei, medii, la vedere, ale populației, la nivel național, au fost de 5,56 mii RON pe persoană, iar în valută de 3,54 mii RON. La nivelul regiunii, disponibilitățile în lei au fost de 3,21 mii RON pe persoană, iar în valută de 1,15 RON. Disponibilitățile medii în lei pe județe situează tot Argeșul pe primul loc (4,84), urmat de Prahova (3,83) și Ialomița (3,20), iar pe ultimele poziții Giurgiu (1,97) și Călărași (2,03). Pentru disponibilitățile în valută primul loc aparține județului Prahova (1,84) urmat de Argeș (1,61), iar cele mai mici disponibilități în Teleorman (0,54), Călărași (0,56) și Giurgiu (0,62).

Depozitele medii la termen în lei pentru total România au fost de 13,23 mii RON pe persoană, iar cele în valută de 8,46 mii RON. La nivelul regiunii Sud-Muntenia acestea au

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

fost de 10,10 mii RON pe persoană, iar în valută de 2,96 mii. Pentru depozitele în lei primele poziții sunt ocupate de județele Prahova (13,42) și Argeș (13,08), în timp ce ultimele de Giurgiu (6,09) și Teleorman. Pentru depozitele în valută cu valori mai mari sunt tot județele Prahova (4,89) și Argeș (3,94), la polul opus fiind Giurgiu (1,38) și Călărași (1,44), la distanță foarte mică de Teleorman (1,47) și Ialomița (1,48).

Achiziții personale și bunuri deținute

Bunurile de folosință îndelungată deținute de gospodăriile populației pot de asemenea să reflecte, într-o oarecare măsură, nivelul de trai. Din acest punct de vedere, în perioada 1999 - 2007, perioadă pentru care Institutul Național de Statistică dispune de date, deținerea de bunuri de folosință îndelungată s-a dublat, sau aproape s-a dublat, la aparate de radio (creștere de 2,2 ori), aspiratoare de praf (2,2 ori), televizoare (2,0 ori), mașini de gătit cu gaze (2,0 ori), frigider (inclusiv congelatoare, 1,8 ori), mașini electrice de spălat rufe (1,8 ori) și biciclete (1,7 ori). Proprietatea asupra bunurilor de folosință îndelungată s-a menținut la o valoare aproximativ constantă de-a lungul perioadei analizate pentru autoturisme (1,0 ori) și mașini de cusut (0,8 ori), dar au scăzut drastic, de circa zece ori la motociclete și motorete. Cea mai spectaculoasă creștere, chiar dacă titulatura de bun de folosință îndelungată este discutabilă, o dețin telefoanele mobile, care în perioada 1999 - 2007 cu crescut ca număr de 21,1 ori.

Pentru perioada 2008 - 2011 Institutul Național de Statistică a cules și centralizat date doar pentru ponderea gospodăriilor care dețin mașini de spălat rufe, autoturisme, televizoare color și computere. Evoluția pentru aceste bunuri de folosință îndelungată se menține constantă pentru televizoarele color deținute, prezintă o creștere ușoară pentru autoturisme și mașini de spălat rufe (de 1,2 , respectiv 1,1 ori) și are cea mai spectaculoasă creștere pentru computere (de 1,4 ori). Ceea ce este însă oarecum surprinzător, este faptul că, pe medii de rezidență creșterile sunt categoric în favoarea mediului rural. Dacă pentru cele două medii de rezidență creșterile sunt relativ apropiate pentru mașini de spălat rufe (de 1,1 ori în mediul urban și de 1,2 ori în cel rural) și pentru autoturisme (de 1,2 ori în urban față de 1,3 ori în rural), creșterea cea mai spectaculoasă

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

este consemnată pentru computere, care dacă în mediul urban, numărul gospodăriilor care dețin un computer crește de 1,3 ori, în mediul rural crește în acești trei ani, de 1,7 ori.

Evoluția nivelului de trai, de-a lungul perioadei 2014 - 2020, în regiunea Sud-Muntenia (prognozele privind evoluția nivelului de trai în regiunea Sud-Muntenia de-a lungul perioadei 2014 - 2020 vor fi realizate prin metode econometrice)

Evoluția nivelului de trai în perioada următoare este strict dependentă de evoluția economică, la rândul ei fiind dependentă de politicile economice aplicate. O creștere a consumului, chiar dacă în sine, fără măsuri de susținere economică, nu duce obligatoriu și la o creștere economică, o politică de austeritate, de reducere a consumului, duce automat la declin economic. Politici concrete de creștere economică, cu implicațiile directe pe care le au în creșterea consumului, pot însă să determine o creștere a nivelului de trai.

Pentru a estima evoluția nivelului de trai în regiunea Sud Muntenia în perioada 2014-2020, am ales valorile următorilor indicatori, în perioada 1999-2011:

- PIB_ROt - Produsul Intern Brut al României, milioane lei, valori reale, în prețurile anului 2005;
- EDUt - ponderea persoanelor cu educație de nivel terțiar în totalul persoanelor în vârstă de 25-64 de ani;
- SOMt - rata șomajului, exprimată procentual;
- SALt - salariul mediu real, lei, în prețurile anului 2005.

Datele folosite sunt cele oficiale, furnizate de către Institutul Național de Statistică, la nivelul regiunii Sud Muntenia.

Folosind valorile acestor indicatori am estimat un sistem de ecuații de regresie, aplicând metoda SUR (Seemingly Unrelated Regression), pentru a reduce influența fenomenului autocorelării erorilor asupra proprietăților estimatorilor.

Sistemul are forma următoare:

$$\begin{cases} \log PIB_t = c_1 + c_2 \log PIB_RO_t + \varepsilon_{1t} \\ \log SAL_t = c_3 + c_4 \log PIB_t + c_4 \log EDU_t + \log SOM_t + \varepsilon_{2t} \end{cases}$$

Rezultatele estimării acestui sistem sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Tabel 22 Estimatorii sistemului de ecuații pentru nivelul de trai

	Coeficient	Eroarea std.	t-Statistic	Prob.
C(8)	3.542241	0.499376	7.093330	0.0000
C(41)	0.349611	0.153348	2.279851	0.0307
C(42)	0.283331	0.061039	4.641822	0.0001
C(43)	-0.352374	0.114185	-3.085983	0.0046
C(10)	-13.65817	4.498685	-3.036036	0.0053
C(12)	1.934676	0.358535	5.396067	0.0000

Metoda: Seemingly Unrelated Regression
Eșantion: 1999 2011

Ecuția: $\text{LOG}(\text{SAL_REAL}) = \text{C}(8) + \text{C}(41) * \text{LOG}(\text{TERTIAR}) + \text{C}(42) * \text{LOG}(\text{PIB_REAL}) + \text{C}(43) * \text{LOG}(\text{RS})$
Observații: 12
R² 0.925797
R² 0.897971
Durbin-Watson stat 1.011829

Ecuții: $\text{LOG}(\text{PIB_REAL}) = \text{C}(10) + \text{C}(12) * \text{LOG}(\text{PIB_RO_REAL})$
Observații: 13
R-squared 0.641469
Adjusted R-squared 0.608875
Durbin-Watson stat 1.069667

Sursa datelor: Analiza consultantului

Din analiza rezultatelor sistemului de regresie se pot desprinde următoarele concluzii:

- Salariul real este influențat pozitiv de ponderea persoanelor cu educație terțiară și PIB-ul regiunii și este influențat negativ de rata șomajului;
- Creșterea cu 1% a PIB-ului regional duce la o creștere de 0.28% a salariului mediu;
- Creșterea cu 1% a ponderii persoanelor cu educație superioară determină creșterea salariului mediu cu 0.34%;
- Creșterea cu 1% a ratei șomajului duce la scăderea salariului mediu cu 0.35%;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Există o influență directă a PIB-ului național asupra PIB-ului regional: creșterea PIB-ului național cu 1% se reflectă în creșterea cu 1.92% a PIB-ului regional.

Acest sistem de ecuații poate fi utilizat la realizarea de predicții privind evoluția salariului mediu și a PIB-ului regional în perioada 2014-2020.

În acest sens, am utilizat estimările de PIB la nivel național ale Comisiei Naționale de Prognoză.

Tabel 23: PIB și creșterea economică la nivel național

Anul	PIB(milioane lei 2005)	Creșterea reală a PIB
2014	370237	4,63%
2015	386480,2	4,73%
2016	405834,3	5,10%
2017	423666,3	4,39%
2018	442363,4	4,41%
2019	461959	4,43%
2020	482486,8	4,44%

Sursa datelor: Analiza consultantului

Pe baza acestui model, am estimat valorile variabilelor de interes pentru perioada 2014 - 2020.

Tabel 24: Predicții pentru 2014 - 2020 la nivelul regiunii Sud-Muntenia

Anul	PIB regional(milioane lei 2005)	Creșterea reală a PIB	Salariul mediu real	Creșterea salariului real
2014	48531,59	4,10%	969,07	0,86%
2015	50967,35	5,02%	995,92	2,77%
2016	53400,55	4,77%	1017,83	2,22%
2017	55962,43	4,80%	1060,58	4,20%
2018	58659	4,82%	1109,79	4,64%
2019	61496,14	4,84%	1164,28	4,91%
2020	64479,85	4,85%	1223,31	5,07%

Sursa datelor: Analiza consultantului

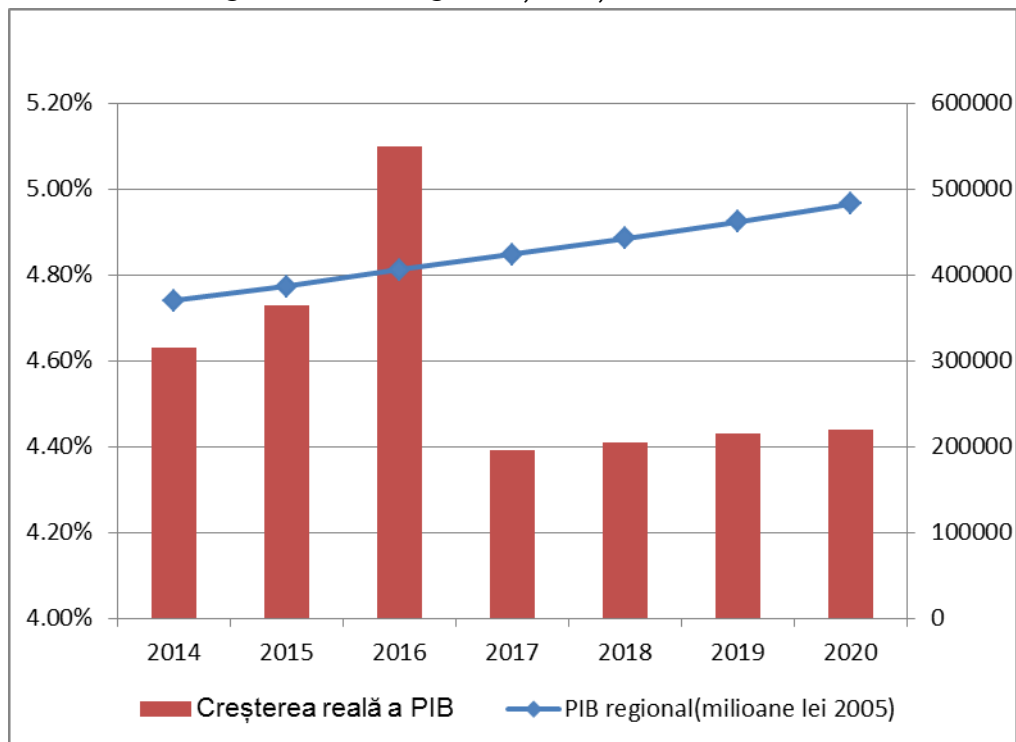

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Din punctul de vedere al nivelului de trai, dacă se urmează condițiile de evoluție de pînă acum, ținînd cont și de evoluția economică națională, putem afirma existența unor premise de creștere economică susținută.

Figura 54: PIB regional și creșterea PIB

Sursa datelor: Analiza consultantului

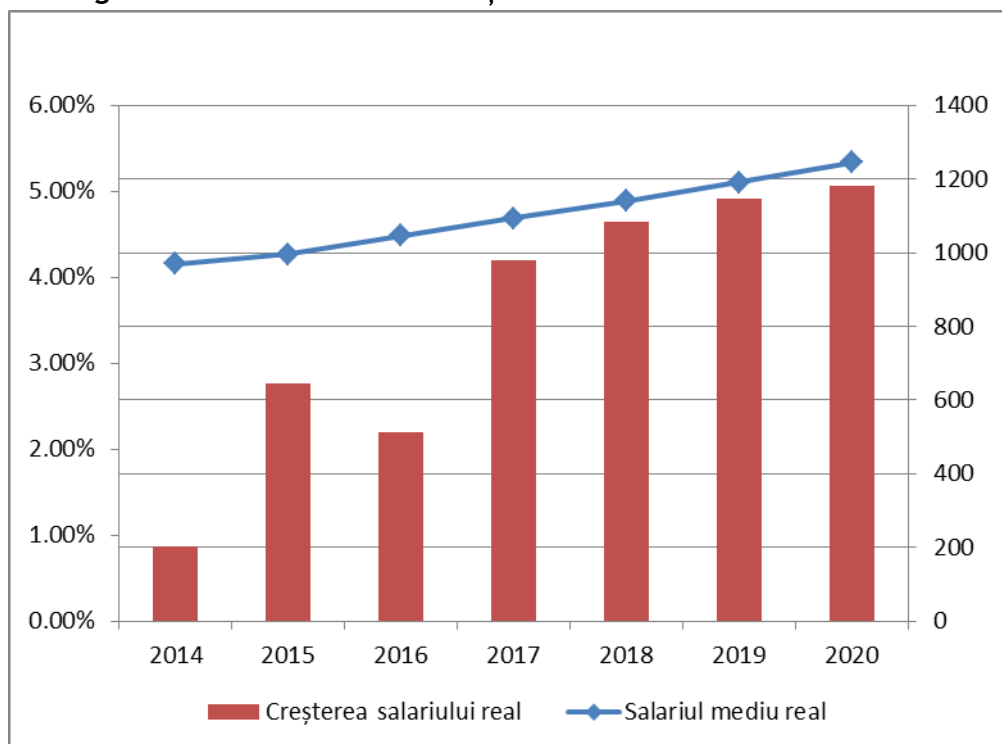
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 55: Salariul mediu real și modificarea salariului mediu real

Sursa datelor: Analiza consultantului

Astfel, PIB-ul regional este de așteptat să aibă din 2014 ritmuri de creștere în jur de 4%, iar salariul mediu este de așteptat să aibă ritmuri de creștere real pozitive.

Măsurile și recomandările pentru îmbunătățirea nivelului de trai în regiunea Sud Muntenia

Creșterea nivelului de trai în regiune, ca de altfel și la nivel național se subscie priorităților cheie de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale agreate de Guvernul României și Comisia Europeană³⁴:

- creșterea ocupării forței de muncă, mai ales pentru grupurile cu risc ridicat: tinerii, persoanele cu vârsta cuprinsă între 55-64 ani, șomerii de lungă durată, persoanele care locuiesc în zona rurală, romii și persoanele cu handicap;

³⁴ Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale semnat de Guvernul României și Comisia Europeană, 2005

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- promovarea accesului egal la serviciile de sănătate, reabilitarea serviciilor de sănătate primare, diminuarea polarizării accesului în funcție de venituri și așezarea geografică;
- creșterea participării la toate nivelele de învățământ și anume prin eradicarea situațiilor în care copiii nu sunt înscriși la școală, reducerea drastică a abandonului școlar din sistemul obligatoriu, creșterea participării școlare în învățământul mediu și învățarea pe tot parcursul vieții;
- eradicarea pe cât posibil a fenomenului persoanelor fără adăpost, prevenirea evacuărilor din cauza resurselor materiale insuficiente, îmbunătățirea situației persoanelor care trăiesc în case cu condiții neadecvate;
- îmbunătățirea situației persoanelor cu handicap, vârstnicilor aflați în situație de risc ridicat de excludere socială, copiilor, tinerilor care abandonează sistemul de îngrijire, familiile cu mulți copii aflate în sărăcie severă;
- soluționarea sărăciei extreme și a excluderii cu care se confruntă populația romă și promovarea deplinei lor integrări în societate.

Sărăcia

Estimarea sărăciei utilizând pragurile relative

Spre deosebire de pragurile de sărăcie absolute, pragurile de sărăcie relative se calculează de regulă pe baza veniturilor (sau, mai rar, pe baza cheltuielilor sau a consumului) curente ale populației, mai precis ale unui anumit procent suficient de reprezentativ din aceasta, constituită în eșantioanele anchetelor pe ale căror rezultate se fac calculele de determinare a indicatorilor aferenți sărăciei.

Cel mai frecvent argument folosit pentru a susține utilizarea acestor praguri este că persoanele sunt elementele sociale angrenate în cadrul unui sistem de relații sociale. Participarea integrală la relațiile din cadrul unei societăți presupune ca ei să activeze și să se manifeste în concordanță cu ceilalți. Persoanele care dispun de resurse considerabil mai mici decât ale celorlalți membri ai societății, chiar dacă își pot asigura strictul necesar

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

supraviețuirii din punct de vedere fizic, nu reușesc să participe în mod adecvat în relațiile sociale, și de aceea nu participă integral în societate³⁵.

Pragurile de sărăcie relativă sunt utilizate în Uniunea Europeană ca indicatori primari și secundari de incluziune socială. În afară de faptul că se calculează ușor, acestea se consideră că au avantajul că permit efectuarea de comparații între țările membre, iar determinarea categoriilor defavorizate se poate face indiferent de metoda folosită. Metoda este cea a nivelului veniturilor, pragul stabilit în Uniunea Europeană pentru indicatorii primari fiind de 60% din valoarea mediană a veniturilor, iar pentru indicatorii secundari de incluziune socială fiind stabilite trei praguri, respectiv de 40%, 50% și 70% din această valoare.

Așa cum era de așteptat, ratele de sărăcie relative reflectă mai degrabă distribuția veniturilor decât evoluția sărăciei. Deși tendința urmează în general evoluția fenomenului reflectată și de alte metode, amplitudinea fenomenului însă este mult mai redusă. Excepție fac anii 2002 și 2004, ani în care practic sărăcia a continuat să se reducă, dar care, așa cum sunt reflectate de pragurile relative de sărăcie arată o creștere destul de substanțială.

Tabel 25: Ratele de sărăcie pe baza pragurilor relative calculate din mediana veniturilor gospodăriilor pe adult echivalent (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total	24,0	23,9	22,4	22,6	21,1	22,1	20,6	18,4	18,6	18,2	17,5	17,2
Urban	17,0	18,6	15,2	14,6	16,5	15,4	13,1	9,6	9,6	8,6	8,7	9,0
Rural	30,4	28,7	31,0	32,1	26,3	29,9	29,6	29,2	29,5	29,8	28,3	27,1

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Cazurile în care deși incidența sărăciei crește, ratele relative scad, sau invers, pe fondul unei revigorări economice cu repercusiuni directe în creșterea consumului final al populației, sunt frecvente. Cu toate acestea, analiza evoluției față de cele patru praguri ale sărăciei, alături de evoluția distribuției veniturilor poate da o imagine asupra unor

³⁵ Constance F. Citro and Robert T. Michael, Poverty, A New Approach, 1995 trimitere la Townsend 1992

aspecte specifice privind evoluția sărăciei. De asemenea aceste rate pot fi utile în abordarea programelor de asistență socială în care intervine în plus un criteriu determinant - fondurile disponibile.

Praguri relative ancorate în timp

Așa cum am văzut dinamica sărăciei pe baza pragurilor monetare relative nu dă o imagine reală în ceea ce privește evoluția sărăciei. Pentru a utiliza totuși aceste praguri în analiza dinamicii acestui fenomen social, beneficiind totodată de avantajele pe care le oferă aceste praguri, dintre care cel mai frecvent citat este faptul că sunt extrem de ușor de calculat, s-a recurs la ancorarea în timp a acestora. Așa cum sunt incluse în rândul indicatorilor secundari de excluziune socială, ratele de sărăcie pe baza pragurilor relative ancorate în timp se calculează folosind același prag pentru trei ani consecutivi, pragul fiind indexat doar din punct de vedere al evoluției prețurilor. Utilizate în această manieră pragurile relative ancorate în timp se comportă ca niște praguri absolute în sensul dat de Iceland³⁶.

Evoluția sărăciei reflectată prin praguri ancorate în timp, calculate pentru câte trei ani, care însă se schimbă anual este însă dificil de interpretat, chiar și pentru specialiști. O metodă relativ simplă de interpretare a riscului de sărăcie pe baza datelor furnizate de pragurile ancorate în timp se poate face prin calculul indicilor evoluției numărului de săraci față de anul precedent. Indicii se calculează prin raportare la o populație constantă. Pentru a estima evoluția numărului de persoane aflate în sărăcie pentru toată perioada analizată, acești indici trebuie corelați cu evoluția populației totale în anii respectivi.

Deși estimarea evoluției sărăciei prin această metodă, așa cum o recomandă Bellù și Liberati³⁷, utilizează informațiile provenite din ambele standarde, relativ și absolut, punându-le în concordanță întrucât sunt complementare în analiza sărăciei, faptul că INS nu calculează acești indicatori face imposibilă o atare evaluare.

³⁶ John Iceland, Poverty in America, 2006

³⁷ Bellù și Liberati, Impacts of Policies on Poverty, Relative Poverty Lines, 2005

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Metoda Băncii Mondiale adaptată pentru România³⁸

Având în vedere faptul că această metodă este practic metoda oficială de calcul a sărăciei în România, fiind inclusă în indicatorii terțiari de excluziune socială, estimarea sărăciei prin această metodă se va face în funcție de cele mai multe caracteristici.

Diferențierea între pragurile absolute și cele relative ale sărăciei trebuie înțeleasă în sensul dat de Iceland³⁹ sau de Citro și Michael⁴⁰ care consideră caracterul absolut al pragului fiind dat mai mult de faptul că acestea nu se modifică în timp, ci doar se indexează în funcție de inflație, decât de modul efectiv de determinare a pragurilor, iar caracterul relativ de faptul că acestea se modifică în fiecare an, odată cu caracteristica avută în vedere la calculul pragului.

Pentru calculul ratelor de sărăcie folosind această metodă, pragurile de sărăcie și sărăcie severă actualizate la nivelul lunii decembrie 2010 din punct de vedere al prețurilor la mărfurile alimentare, nealimentare și a serviciilor, au fost de 288,5 lei respectiv de 199,3 lei, consum pe adult echivalent.

Ceea ce se remarcă analizând evoluția sărăciei absolute în România în perioada 1999 - 2010 este faptul că începând din anul 2001 ratele sărăciei au avut o dinamică strict descrescătoare, această tendință manifestându-se până în anul 2009 în care a atins de departe cea mai scăzută valoare din toată perioada pentru care România dispune de datele necesare calculului evoluției acestui fenomen. Sub efectul crizei economice însă, din 2010 ratele de sărăcie și sărăcie severă au început să crească.

³⁸ ***, World Bank Romania: Poverty assessment. June 2003. Report No. 26169-RO, apărut sub același număr și în limba română: România: Raport de Evaluare a Sărăciei, octombrie 2003

³⁹ John Iceland, Poverty in America, 2006

⁴⁰ Constance F. Citro and Robert T. Michael, Poverty, A New Approach, 1995

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 26: Ratele de sărăcie și sărăcie severă în perioada 1999 - 2010 pe medii de rezidență (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Persoane aflate în sărăcie												
Total	33,2	35,9	30,6	28,9	25,1	18,8	15,1	13,8	9,8	5,7	4,4	5,2
Urban	22,2	25,9	18,8	17,6	13,8	11,6	8,1	6,8	4,9	2,3	2,1	2,2
Rural	46,3	47,8	44,7	42,4	38,0	27,3	23,6	22,3	15,8	9,8	7,2	8,8
Persoane aflate în sărăcie severă												
Total	12,5	13,8	11,4	10,9	8,6	5,9	4,6	4,1	2,4	1,0	0,9	0,9
Urban	7,3	9,2	6,0	5,4	3,8	3,3	2,1	1,7	1,1	0,5	0,4	0,3
Rural	18,7	19,3	17,8	17,5	13,9	8,9	7,5	7,1	4,0	1,7	1,4	1,7

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatori terțiari de excluziune socială

Pe întreaga perioadă analizată sărăcia este predominant rurală, ratele sărăciei din mediul rural înregistrând valori mult mai mari față de cele din mediul urban. În funcție de etnie, deși ratele de sărăcie au scăzut până în 2009, etnia romă este de departe cea mai afectată. Chiar și în anul 2009, anul cu cea mai scăzută rată a sărăciei din toată perioada analizată, dintre aceștia 25,4% trăiau în sărăcie și 6,1% în sărăcie severă.

*Inițiativă locală. Dezvoltare regională.*www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 27: Ratele de sărăcie și sărăcie severă, 1999-2010, în funcție de etnie (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
sărăcie												
Total	33,2	35,9	30,6	28,9	25,1	18,8	15,1	13,8	9,8	5,7	4,4	5,2
Română	32,0	34,7	29,6	28,0	24,4	17,5	13,5	12,4	8,8	4,9	3,8	4,4
Maghiară	28,0	31,2	23,9	22,6	14,9	12,7	10,0	11,9	7,1	1,9	2,8	2,4
Romă	80,0	83,0	81,8	78,8	76,8	74,3	67,4	57,8	48,5	31,1	25,4	31,4
Alta	39,9	37,0	37,0	24,0	18,6	24,6	15,8	9,7	13,8	12,0	10,8	6,9
sărăcie severă												
Total	12,5	13,8	11,4	10,9	8,6	5,9	4,6	4,1	2,4	1,0	0,9	0,9
Română	11,5	12,5	10,4	10,0	8,0	5,0	3,6	3,5	2,0	0,8	0,6	0,6
Maghiară	8,0	9,6	6,4	8,1	3,7	2,4	2,4	2,2	1,5	0,4	0,9	0,1
Romă	54,7	63,1	58,6	54,1	42,6	39,7	34,7	26,8	17,8	7,7	6,1	9,4
Alta	16,3	18,0	11,1	5,6	5,2	14,4	5,8	3,9	4,1	2,0	6,5	3,5

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatorsi terțiari de excluziune socială

Tabel 28: Ratele de sărăcie, 1999-2010, în funcție de statutul ocupațional (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total	33,2	35,9	30,6	28,9	25,1	18,8	15,1	13,8	9,8	5,7	4,4	5,2
Salariat	16,0	18,5	12,6	11,2	9,0	6,3	4,3	3,5	2,0	1,0	0,9	1,0
Patron	2,5	3,1	3,7	2,5	1,6	1,0	1,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Lucrător pe cont propriu în activități neagricole	47,4	50,1	41,0	41,0	35,6	27,7	25,4	23,4	24,0	13,7	9,8	10,7
Lucrător pe cont propriu în activități agricole	56,6	57,3	58,7	55,3	50,9	36,9	30,6	32,4	23,3	15,8	11,9	12,9
Șomer	47,1	51,3	43,3	44,9	39,3	33,8	28,6	27,3	19,8	13,1	9,8	9,4
Pensionar	29,7	31,1	25,9	24,2	20,7	14,2	10,9	9,8	6,6	3,0	1,9	2,0
Elev, student	33,4	36,7	30,0	29,2	24,6	19,4	15,2	14,3	10,4	6,3	4,7	6,5
Casnic	44,7	47,4	43,2	39,6	34,8	30,5	26,5	23,2	17,1	10,1	8,9	10,2
Altul (militar în termen, bătrân, dependent)	43,9	47,8	41,7	39,6	35,8	28,8	24,0	21,4	14,9	8,9	7,0	8,4

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatorsi terțiari de excluziune socială

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În funcție de statutul ocupațional, cele mai multe dintre persoanele aflate în sărăcie erau lucrătorii pe cont propriu în agricultură, urmate de lucrătorii pe cont propriu în activități neagricole (inclusiv lucrătorii familiari neremunerați) și de persoanele casnice, șomerii ocupând doar locul al patrulea. La polul opus, respectiv cu cele mai mici rate ale sărăciei, se mențin patronii, urmați de salariați.

Nivelul de educație este un alt factor cu influență considerabilă asupra stării de sărăcie a populației.

Cei mai mulți dintre săraci se găsesc printre persoanele fără o școală absolvită, cu educație primară sau gimnazială, în timp ce printre persoanele cu educație universitară sau post-liceală și de maiștri se găseau cei mai puțini dintre săraci.

Tabel 29: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, după nivelul de educație (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total	33,2	35,9	30,6	28,9	25,1	18,8	15,1	13,8	9,8	5,7	4,4	5,2
fără școală absolvită	42,4	45,1	40,9	38,2	35,7	28,7	24,6	22,3	15,3	9,8	7,8	9,1
educație primară, clasele 1-4	43,7	47,2	43,1	41,7	36,0	27,8	23,9	22,7	17,5	10,5	7,2	9,0
educație gimnazială, clasele 5-8	42,6	44,7	39,9	38,1	33,6	25,0	20,8	20,1	14,6	8,5	6,7	8,2
școală vocațională sau de ucenici	31,4	35,1	29,0	27,4	23,4	16,9	12,2	11,1	7,8	4,1	3,3	3,3
liceu, clasele 9-12	22,7	25,3	18,3	16,4	13,3	9,9	7,3	6,1	3,9	1,9	1,9	2,4
post-liceal și de maiștri	7,9	9,9	6,8	6,9	5,2	3,3	2,2	1,2	1,3	0,2	0,4	0,3
universitar	3,6	4,1	3,5	2,5	2,0	1,4	1,3	0,7	0,4	0,2	0,2	0,3

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatori terțiari de excluziune socială

Numărul membrilor unei gospodării își pune de asemenea amprenta asupra stării de sărăcie. În timp ce ratele de sărăcie pentru gospodăriile formate din 1 - 3 membri sunt relativ apropiate, acestea se dublează pentru gospodăriile formate din 4 sau mai multe persoane.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 30: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, după numărul membrilor gospodăriei (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total	28,7	30,8	26,2	24,3	21,0	15,1	12,1	11,2	7,7	4,2	3,2	3,5
un membru	25,1	25,8	22,6	20,4	17,8	11,4	9,2	8,5	5,2	2,7	2,2	1,5
2 membri	24,6	26,5	23,0	20,9	17,5	11,1	8,9	8,2	5,4	2,6	1,5	1,6
3 membri	22,7	24,3	19,7	18,0	16,0	11,5	9,3	8,2	5,3	2,8	2,4	2,4
4 sau mai mulți membri	38,3	41,9	35,3	33,9	30,0	22,9	18,4	17,4	12,5	7,4	5,9	7,0

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatori terțiari de excluziune socială

Numărul copiilor din gospodărie influențează și mai mult starea de sărăcie. Față de gospodăriile fără copii sau cu un copil, rata sărăciei este de 3 ori mai mare în gospodăriile cu 3 copii și de peste 5 ori mai mare în cele cu 4 sau mai mulți copii.

Tabel 31: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, după numărul copiilor din gospodărie (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total	28,7	30,8	26,2	24,3	21,0	15,1	12,1	11,2	7,7	4,2	3,2	3,5
fără copii	26,8	28,1	24,3	22,2	19,4	13,5	10,9	10,0	6,7	3,4	2,8	2,6
un copil	26,8	31,2	24,5	23,2	20,1	14,1	10,8	10,5	7,9	4,4	3,1	4,1
2 copii	33,8	37,5	30,2	30,7	25,9	20,6	16,4	15,3	9,6	6,0	4,4	5,7
3 copii	58,0	62,6	60,8	53,9	48,4	38,8	34,0	28,7	21,4	14,7	12,5	17,1
4 sau mai mulți copii	74,3	72,7	74,1	69,5	62,6	60,1	54,8	48,4	37,0	25,3	17,7	19,5

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatori terțiari de excluziune socială

Figura de mai jos prezintă comparativ dinamica sărăciei estimată prin metoda normativă pe baza pragului calculat de ICCV (metoda Băncii Mondiale adaptată pentru România) și metoda relativă.

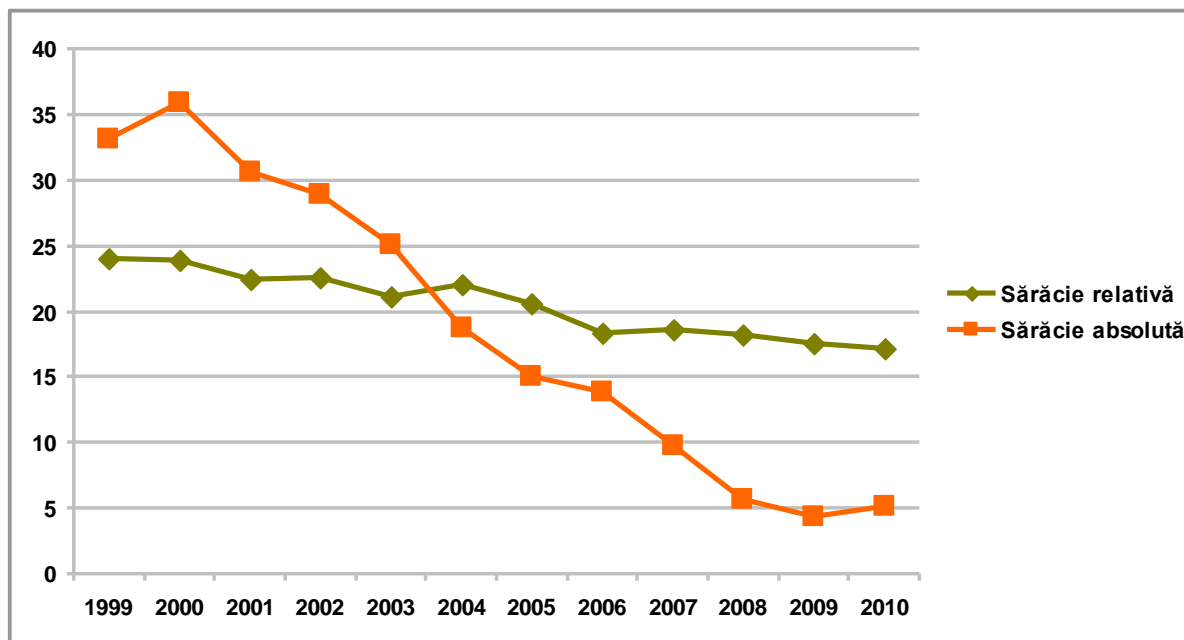
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 56: Evoluția comparativă a sărăciei absolute și relative la nivel național în perioada 1999 - 2010

Sursa datelor: INS, CASPIS și MMFPS

După cum putem observa de la bun început incidența sărăciei estimată cu ajutorul pragurilor relative, chiar dacă este inclusă ca indicator primar de excluziune socială și utilizat în unele comparații internaționale din cadrul Uniunii Europene, nu reflectă câtuși de puțin evoluția în dinamică a fenomenului. Totuși dacă aceste comparații se fac între țări cu un nivel de dezvoltare apropiat pot da o imagine asupra țărilor cu un risc mai ridicat de sărăcie, de regulă pusă pe seama unor programe de protecție socială mai puțin eficiente, comparațiile între țări cu un nivel de dezvoltare diferit poate duce la concluzii total eronate.

Sărăcia la nivel european, național și regional

Așa cum am precizat anterior, utilizarea pragurilor de sărăcie relative nu oferă un suport sustenabil din punct de vedere științific pentru o comparație între state. Țări cu programe sociale consistente, în care disparitatea veniturilor este mică, par să aibă rate

ale sărăciei mai mici decât țări cu un nivel de trai mult mai ridicat, dar în care solidaritatea socială este mai mică.

Utilizarea pragurilor absolute este de asemenea dificilă, dacă nu chiar imposibilă, pentru că nu există un standard de viață unanim acceptat, care să facă posibile comparațiile.

De asemenea pragul de doi dolari pe zi de persoană, utilizat de Banca Mondială atunci când nu are o soluție alternativă este nu numai discutabil, dar și foarte ușor de contestat. În primul rând cheltuielile într-o gospodărie nu se distribuie pe persoană ci pe baza unei scale de echivalență care trebuie cât mai bine definite pentru populația căreia i se aplică. În al doilea rând există țări în care venitul mediu este de 25 de dolari pe lună, sau chiar mai mic. Pentru acestea un venit de zece ori mai mare plasează o gospodărie în zona celor mai prospere, deși dacă aceasta are mai mult de patru membri este considerată, aplicând metoda mai sus amintită, sub pragul de sărăcie.

O metodă care se pare că soluționează problema comparabilității între state cu niveluri de dezvoltare diferite este privarea materială.

Privarea materială se referă la capacitatea unei gospodării de a-și permite anumite bunuri sau servicii. Se face o distincție clară între persoanele care nu și le pot permite și cei care nu le au din alte motive, cum ar fi pentru că nu le doresc, sau nu au nevoie de ele.

„Indicele deprivării“, elaborat și aplicat pentru prima dată de Townsend (1979) în Regatul Unit, a plecat de la o listă inițială de 60 de elemente considerate necesare pentru o viață normală, din care Townsend a selectat 12 pe care le-a considerat indicatorii cheie ai privării.

Aplicând această metodă la nivelul UE, pentru estimarea privării a fost agreat un set de nouă indicatori sociali comuni. Aceștia se recomandă să fie utilizați pentru a suplimenta evaluările bazate pe venituri atunci când se analizează sărăcia. Rata privării materiale este definită ca proporția din populație căreia îi lipsesc, independent de voința acesteia, cel puțin trei dintr-o listă de nouă elemente considerate necesare, aparținând

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

domeniului economic, sau făcând parte din bunurile de folosință îndelungată (iar sărăcia severă este definită prin lipsa a cel puțin patru elemente)⁴¹.

Cele nouă elemente luate în considerare la nivelul UE sunt:

1. arierate la plățile ipotecare, a chiriei, a facturilor pentru diferite utilități, a ratelor la bunurile cumpărate, împrumuturi sau alte plăți restante;
2. să-și permită anual un concediu de o săptămână departe de domiciliu;
3. să-și permită o masă cu carne, pui, pește (sau echivalent vegetarian), cel puțin din două în două zile;
4. să poată face față unor cheltuieli financiare neprevăzute (să dispună de suma evaluată ca fiind pragul național lunar de risc de sărăcie din anul precedent);
5. gospodăria nu își poate permite un telefon (inclusiv telefon mobil);
6. nu își pot permite un televizor color;
7. gospodăria nu își permite o mașină de spălat rufe;
8. gospodăria nu își permite un autoturism;
9. gospodăria nu poate suporta costurile unei încălziri adecvate a locuinței.

Ratele de sărăcie materiale și sărăcie materială severă pentru persoanele cu vârsta de 65 de ani și peste au fost mai mici în UE-27 în 2009 decât pentru celelalte grupe de vârstă. Un procent de 14,3% dintre persoanele de peste 65 de ani și peste din UE-27 nu își putea permite cel puțin trei dintre cele nouă elementele de privare, în timp ce 6,7% din persoane în vârstă de 65 de ani și peste nu-și putea permite cel puțin patru dintre aceste elemente. Diferențele de gen în ceea ce privește rata de sărăcie pentru persoanele de 65 de ani și peste au fost mai mari decât pentru întreaga populație. În timp ce 7,6% dintre femeile cu vârsta de 65 de ani și peste, în UE-27 se confruntau cu sărăcia materială severă, rata corespunzătoare pentru bărbați era cu 2,1 puncte procentuale mai mică. Prin contrast, 8,3% din totalul femeilor din UE-27 se confruntau cu privarea materială severă, o cifră care a fost cu doar 0,5 puncte procentuale mai mare decât cifra corespunzătoare pentru bărbați.

⁴¹ Active ageing and solidarity between generations, A statistical portrait of the European Union 2012, Eurostat, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

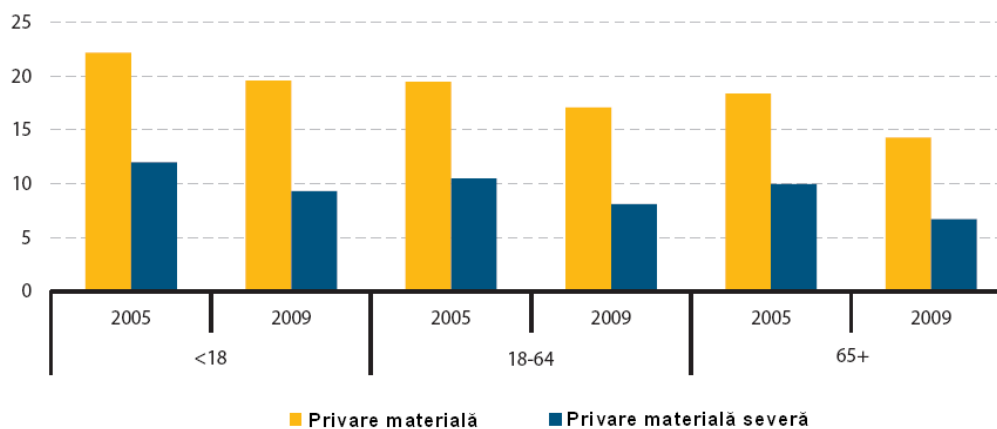
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 57: Ratele de privare materială (elemente aparținând domeniului economic sau făcând parte din bunurile de folosință îndelungată), UE-27 (%)⁴²

Source: Eurostat (online data code: ilc_sip6)

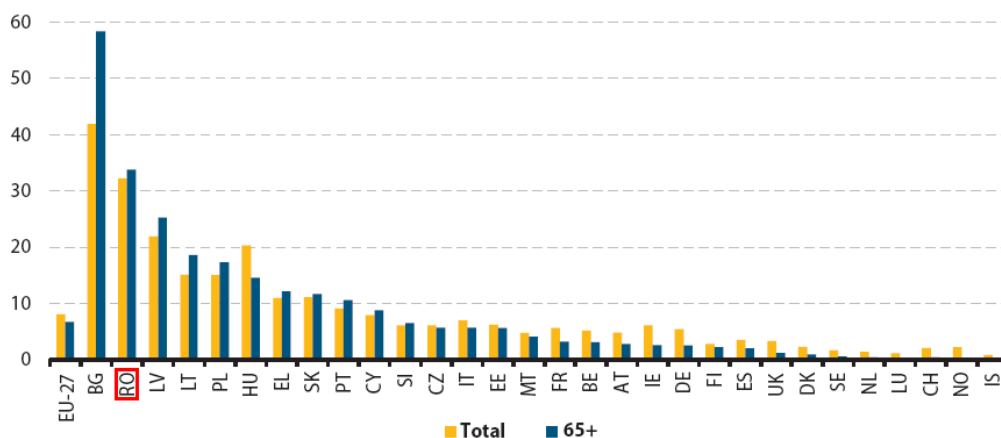
Cele mai mari rate de privare materială în rândul persoanelor în vârstă de 65 de ani și peste s-au înregistrat, printre statele membre care au aderat la UE în 2004 sau 2007, afirmație valabilă în special pentru Bulgaria și România. În Bulgaria de exemplu, majoritatea populației în vârstă de 65 de ani și peste a fost clasificată ca fiind privată material sever în 2009. La cealaltă extremă existau 12 state membre în care mai puțin de 3% din populația în vârstă de 65 de ani și peste se confruntau cu privarea materială severă. Printre acestea, cele mai mici incidențe ale privării materiale severe au fost înregistrate în Luxemburg (0,2%), Olanda (0,4%), Suedia (0,5%) și Danemarca (0,9%).

Rata de privare materială severă în UE-27, pentru întreaga populație, a fost de 8,1% în 2009, cu 1,4 puncte procentuale mai mare decât rata corespunzătoare pentru persoanele cu vârstă de 65 de ani și peste. Modelul nu a fost similar în toate statele membre, zece dintre țări raportând o rată a sărăciei severe mai mare pentru persoanele cu vârsta de 65 de ani și peste, decât pentru total populație. Opt dintre acestea sunt statele membre care au aderat la UE în 2004 sau 2007 iar celelalte două sunt Grecia și Portugalia.

⁴² Active ageing and solidarity between generations, A statistical portrait of the European Union 2012, Eurostat, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011

Figura 58: Privarea materială severă, 2009 (elemente aparținând domeniului economic sau făcând parte din bunurile de folosință îndelungată) ⁴³

Sursa: Eurostat (online data code: [ilc_sip8](#))

Figura și tabelul prezentate mai jos prezintă informații cu privire la lipsa involuntară a unor elemente economice sau de diferite bunuri de folosință îndelungată cu care se confruntă diferite grupuri ale societății în funcție de capacitatea lor de a face față unei serii de probleme financiare. Aceste statistici reflectă, într-o anumită măsură, compoziția gospodăriilor, deoarece există economii la scară, cele mai mari fiind generate de utilizarea locuinței.

⁴³ Active ageing and solidarity between generations, A statistical portrait of the European Union 2012, Eurostat, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

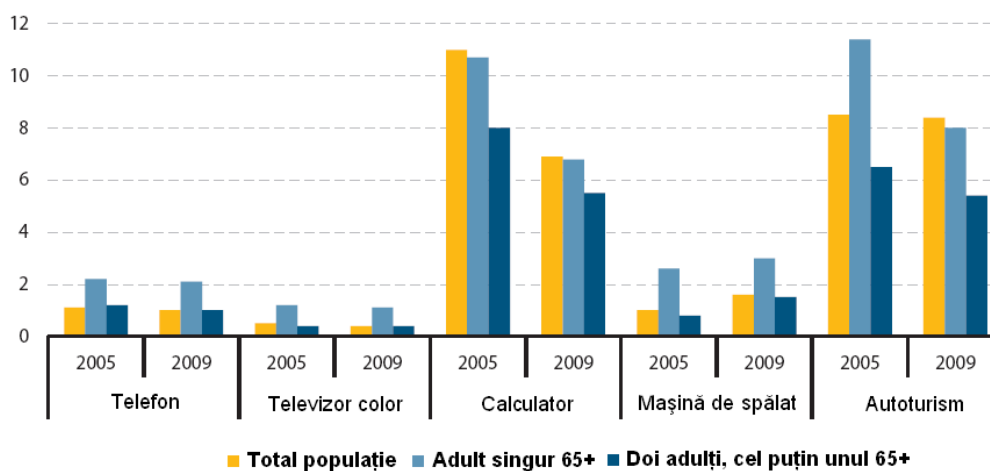
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 59: Ponderea populației căreia îi lipsesc involuntar bunurile de folosință îndelungată menționate, UE-27 (% din populație) ⁴⁴

Sursa: Eurostat (online data codes: ilc_mddu01, ilc_mddu02, ilc_mddu03, ilc_mddu04 and ilc_mddu05)

⁴⁴ Active ageing and solidarity between generations, A statistical portrait of the European Union 2012, Eurostat, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 32: Ponderea populației cu limite sau dificultăți financiare specificate, în funcție de tipul de gospodărie, 2009 (% din populație)⁴⁵

	Incapacitate de:								Arierate:	
	Încălzirea adecvată a locuinței		Vacanță de o săptămână departe de casă		Masă cu carne, pește, pui, sau echivalent la fiecare 2 zile		A face față unor cheltuieli neprevăzute		Ipotecă credit sau chirie, facturi pentru utilități	
	Adult singur 65+	Doi adulți 65+	Adult singur 65+	Doi adulți 65+	Adult singur 65+	Doi adulți 65+	Adult singur 65+	Doi adulți 65+	Adult singur 65+	Doi adulți 65+
EU-27	11,7	7,4	43,6	31,2	13,1	7,4	40,0	25,0	4,7	3,9
BE	7,0	3,1	42,6	23,7	6,2	2,7	27,0	11,8	2,3	0,6
BG	77,2	72,5	90,3	82,4	75,7	59,0	90,4	80,2	29,3	27,6
CZ	8,1	5,6	60,4	45,3	17,3	11,6	52,5	33,3	1,4	1,2
DK	2,5	1,0	13,3	6,7	1,3	0,9	24,3	9,6	0,3	0,8
DE	5,8	1,6	27,1	12,0	13,8	5,4	36,6	17,1	2,3	1,9
EE	4,4	2,1	64,1	54,3	11,5	7,7	38,2	21,4	1,5	2,0
IE	5,1	2,5	40,9	25,5	1,7	1,0	46,4	31,6	4,7	2,5
EL	25,0	14,3	69,8	53,9	12,3	7,5	54,7	29,9	24,2	18,6
ES	9,9	6,1	49,2	38,6	2,9	2,0	48,2	33,2	1,4	1,6
FR	6,9	3,8	42,6	27,7	9,9	5,2	33,7	18,4	3,2	1,2
IT	14,0	9,2	51,6	40,1	8,9	6,5	40,4	28,1	5,3	5,1
CY	38,2	25,0	68,4	56,6	15,1	6,8	73,4	59,6	5,6	7,5
LV	28,4	17,5	77,3	69,1	40,7	28,6	90,6	75,9	8,4	6,9
LT	30,1	23,5	60,3	49,5	39,2	25,7	77,2	55,8	4,6	4,1
LU	0,0	0,4	13,0	6,1	0,0	0,9	18,0	10,1	0,2	0,4
HU	14,7	8,0	79,4	68,8	37,6	23,1	75,6	60,5	5,7	5,8
MT	15,9	12,5	74,0	60,4	15,7	8,9	46,8	27,2	3,3	3,3
NL	1,7	0,6	20,7	12,7	2,8	0,8	19,0	11,2	0,5	0,9
AT	5,5	2,0	29,2	18,2	18,1	9,0	33,1	13,9	2,8	2,2
PL	29,1	19,8	77,5	67,3	28,2	21,0	70,0	54,8	6,8	6,1
PT	44,1	31,6	75,8	68,3	8,9	3,9	38,6	27,9	1,0	3,6
RO	31,1	21,6	92,1	87,8	40,1	27,1	54,3	42,7	21,7	18,2
SI	8,1	6,6	54,1	36,9	24,3	15,3	60,9	39,4	3,0	5,9
SK	8,7	5,2	79,2	70,5	41,6	30,7	51,6	34,3	10,6	11,3
FI	3,6	0,7	20,7	11,2	3,3	2,0	34,1	16,6	2,2	1,2
SE	2,1	0,8	19,3	7,2	3,8	1,3	22,3	6,6	2,0	1,5
UK	5,0	5,0	22,7	13,3	4,0	1,7	25,5	15,7	:	:
IS	0,7	0,9	12,2	2,5	4,2	0,9	32,1	17,6	1,3	2,2

⁴⁵ Active ageing and solidarity between generations, A statistical portrait of the European Union 2012, Eurostat, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Incapacitate de:						Arierate:			
	Încălzirea adecvată a locuinței		Vacanță de o săptămână departe de casă		Masă cu carne, pește, pui, sau echivalent la fiecare 2 zile		A face față unor cheltuieli neprevăzute		Ipotecă credit sau chirie, facturi pentru utilități	
	Adult singur 65+	Doi adulți unul 65+	Adult singur 65+	Doi adulți unul 65+	Adult singur 65+	Doi adulți unul 65+	Adult singur 65+	Doi adulți unul 65+	Adult singur 65+	Doi adulți unul 65+
NO	0,0	0,1	7,1	1,0	0,8	0,0	5,9	1,8	2,3	0,7
CH	7,6	4,5	25,7	13,7	3,6	1,1	20,6	9,5	1,4	2,2

Sursa datelor: Eurostat (online data codes: [ilc_mdcs01](#), [ilc_mdcs02](#), [ilc_mdcs03](#), [ilc_mdcs04](#) and [ilc_mdcs05](#))

Acestea pot explica în parte de ce o pondere mai mare de persoane cu vârsta de 65 de ani și peste, locuind singure se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește standardul lor de viață, în măsură mai mare decât cele care locuiesc împreună cu un alt adult.

În 2009, o proporție relativ scăzută a populației UE-27 trăind într-o gospodărie compusă dintr-un singur adult în vârstă de 65 de ani și peste, întâmpină multe dificultăți în achiziționarea unui televizor color (1,1%), a unui telefon (2,1%) sau a unei mașini de spălat rufe (3,0%). Nivelul efortului economic a fost mai mare în ceea ce privește achiziționarea unui computer (6,8% nu și-ar putea permite), crescând și mai mult când e vorba de achiziționarea unui automobil (8,0%).

Comparând aceste rate, respectiv ale persoanelor în vârstă de 65 de ani și peste care trăiesc singure, cu cele corespunzătoare persoanelor care trăiesc într-o gospodărie cu doi adulți (dintre care cel puțin una este în vârstă de 65 ani și peste), lipsa bunurilor de folosință îndelungată specificate a fost întotdeauna mai semnificativă în rândul primilor. Diferențele au fost cele mai mici pentru produsele mai "valoroase", cum ar fi achiziționarea unui autoturism sau calculator, în timp ce un procent mult mai mare de persoane care trăiesc într-o gospodărie compusă dintr-un singur adult, în vârstă de 65 de ani și peste, se confruntă cu lipsa involuntară a unui telefon sau a unui televizor color.

Gospodăriile formate dintr-o singură persoană în vârstă de 65 ani și peste se confruntă, de asemenea, cu o mai mare dificultate (în comparație cu populația care trăiește într-o gospodărie cu doi adulți - din care cel puțin una este de 65 de ani și peste), în încălzirea locuinței, sau posibilitatea de a-și petrece o vacanță, de a-și permite o masă

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

bogată în proteine, sau de a face față unor cheltuieli financiare neprevăzute. Afirmația este în special valabilă cu privire la incapacitatea lor de a plăti anual pentru o săptămână de concediu departe de casă, sau privind capacitatea lor de a face față unor cheltuieli financiare neprevăzute. Într-adevăr, 15 dintre statele membre au menționat că mai mult de jumătate dintre adulții în vârstă de 65 de ani și peste care locuiesc singuri nu își pot permite costurile unei vacanțe de o săptămână departe de casă.

Evoluția ratei de sărăcie în perioada 1999 - 2010, la nivel regional, județean și pe localități

În contextul românesc, analiza în teritoriu a sărăciei, la nivel județean și local este limitată de lipsa datelor statistice care sunt colectate de autoritățile publice doar la nivel regional. În paralel, analiza estimativă pe baza de indici compuși ce reflectă variabile substituibile ale nivelelor de dezvoltare poate deveni astfel relevantă și va fi prezentată în cadrul capitolului 3 al acestui studiu. Evoluția ratelor de sărăcie absolută pe regiuni de dezvoltare este prezentată în tabelul următor.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 33: Ratele de sărăcie în perioada 1999 - 2010, pe regiuni de dezvoltare (%)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total	33,2	35,9	30,6	28,9	25,1	18,8	15,1	13,8	9,8	5,7	4,4	5,2
Nord-Est	48,0	48,5	44,3	42,5	35,4	25,9	19,6	20,1	15,6	8,5	6,1	7,7
Sud-Est	34,4	38,4	33,5	32,3	29,2	23,9	20,9	16,4	12,2	7,1	6,0	6,8
Sud Muntenia	37,3	40,0	32,8	33,1	29,9	19,8	17,9	14,1	10,2	4,4	3,4	4,4
Sud-Vest	32,2	34,5	34,2	32,5	32,1	22,7	19,5	19,0	12,9	7,9	6,2	7,0
Vest	25,1	30,1	24,9	22,2	18,1	11,5	8,1	6,9	4,5	3,4	3,2	3,3
Nord-Vest	30,6	34,4	28,5	23,0	17,7	14,8	11,7	10,4	8,2	5,7	3,9	3,9
Centru	31,0	31,4	23,9	23,4	20,3	17,0	12,6	13,4	8,5	5,2	4,7	5,4
București-Ilfov	14,5	18,2	11,4	10,6	8,1	6,1	4,1	4,5	1,6	1,1	0,5	1,1

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatori terțiari de excluziune socială

Cele mai scăzute rate ale sărăciei de-a lungul întregii perioade analizate, respectiv 1999 - 2010, se găsesc în regiunea București-Ilfov și regiunea Vest, iar cele mai mari rate ale sărăciei în regiunea Nord-Est, urmată de Sud-Vest și Sud-Est. Regiunea de Sud - Muntenia, pentru toată perioada 1999- 2010 s-a situat undeva la mijlocul clasamentului, destul de aproape de media pe țară. Ceea ce este de remarcat în perioada analizată, este faptul că până în anul 2007 inclusiv, ratele sărăciei absolute din regiunea Sud-Muntenia au fost mai mari decât cele înregistrate la nivel național. Situația s-a inversat începând din anul 2008, an din care ratele sărăciei absolute aferente regiunii Sud-Muntenia au început să fie mai mici comparativ cu cele pentru întreaga țară.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

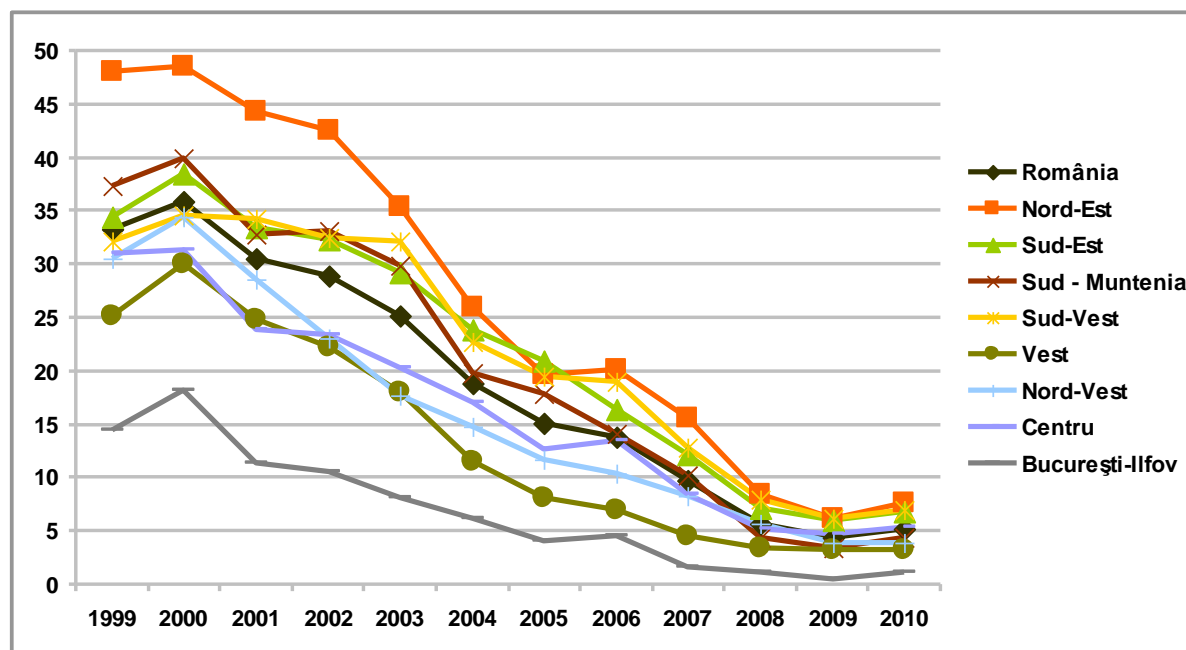
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 60: Ratele de sărăcie absolute în perioada 1999 - 2010, pe regiuni de dezvoltare

Sursa datelor: CASPIS și MMFPS, Indicatori terțiari de excluziune socială

Așa cum am precizat anterior, indicele de privare este unul dintre puținii indicatori ai sărăciei (excluziunii sociale) care oferă date comparabile nu numai între state - la nivelul Uniunii Europene - dar și între regiuni de dezvoltare.

Regiunile cu cele mai ridicate rate ale indicelui de privare severă, în anul 2010 au fost regiunile Sud-Est, Nord-Est și Sud-Muntenia, în timp ce la cealaltă extremă s-au plasat regiunile Centru, Nord-Vest și Vest. Regiunile situate la mijlocul acestui clasament, cele mai apropiate de valoarea mediei naționale au fost Nord-Est și București-Ilfov.

Utilizând atât pragurile absolute ale sărăciei materiale, cât și indicele de privare, cele mai sărace regiuni rămân regiunile Nord-Est și Sud-Est care periodic, își schimbă între ele poziția de „lider”.

Regiunea Sud-Muntenia, prin ambele metode de evaluare, se plasează aproape de media națională, puțin sub aceasta în ultimii trei ani ai analizei (2008 - 2010) în cazul sărăciei absolute și ușor peste aceasta în cazul indicelui de privare.

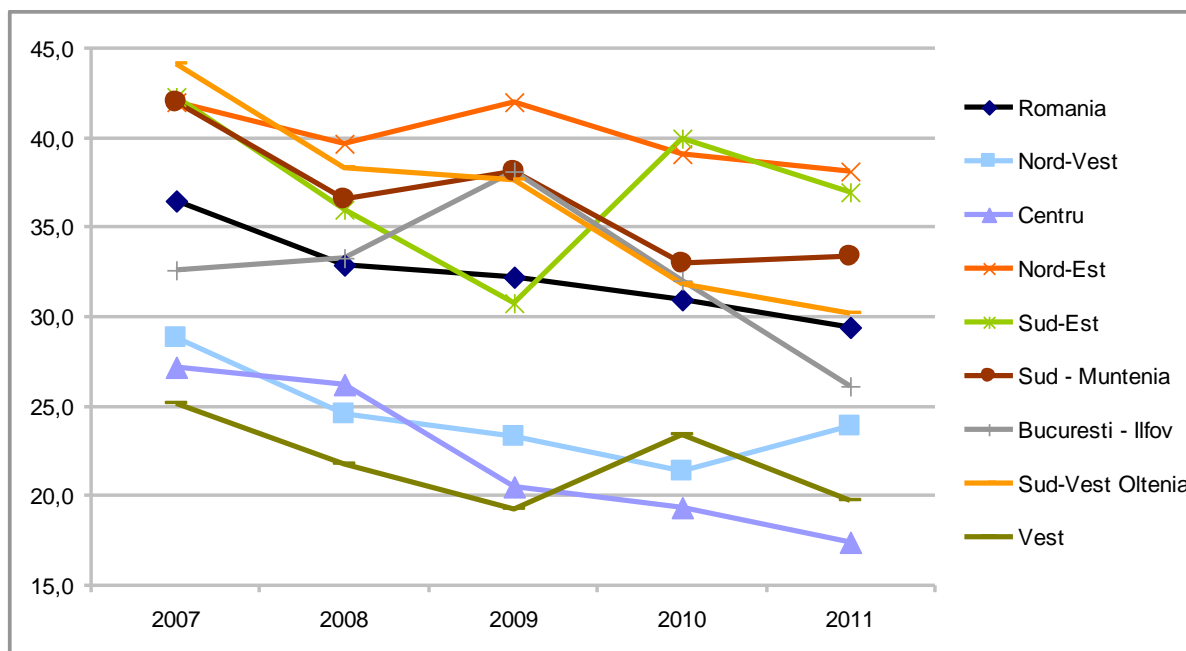
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 61: Ratele de sărăcie severă evidențiate de indicele de priverie în perioada 2007 - 2011, pe regiuni de dezvoltare Sursa: baza de date Eurostat⁴⁶**Factorii care determină riscul de sărăcie în regiunea Sud-Muntenia**

Dintre factorii care determină riscul de sărăcie, analizați pe baza ratelor de sărăcie absolute, cei mai importanți ar fi:

- Poziția socio-profesională

Nivelul cel mai ridicat de sărăcie afectează cel mai mult lucrătorii pe cont propriu și șomerii, din prima categorie detașându-se agricultorii atât ca risc de sărăcie (12,9% în anul 2010), cât și ca pondere în total săraci (aproape 1 sărac din 4). Preponderența populației rurale din regiunea Sud-Muntenia, analizată mai jos, face ca acest factor să aibă o influență negativă asupra riscului de sărăcie din regiune.

- Educația

Nivelul de educație probabil că este cel mai important factor. Absolvirea liceului reduce considerabil riscul de sărăcie. Cu fiecare nivel de educație absolvit se reduce

⁴⁶ Eurostat realizează analiza ratelor de sărăcie severă începând doar cu anul 2007.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

semnificativ și riscul de sărăcie. Cei mai mulți dintre săraci pot fi identificați în gospodăriile conduse de persoane cu educație primară sau gimnazială.

Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile, în total populație stabilă, în anul 2010, de 16% la nivelul regiunii Sud-Muntenia, față de 19% la nivel național este de asemenea un factor de natură să determine creșterea riscului de sărăcie. Riscul cel mai ridicat îl prezintă județele Giurgiu și Teleorman unde ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile este de doar 14%

- Distribuția teritorială

Proape trei sferturi din populația săracă poate fi identificată în mediul rural, riscul sărăciei fiind mult mai ridicat în acest mediu de rezidență (8,8% față de 2,2% în mediul urban). În mediul urban însă sărăcia este mai accentuată (deficitul mediu de consum este mai ridicat).

Ponderea de 59% a populației din mediul rural din regiunea Sud Muntenia în anul 2010, determinată de ponderile majore de 69% a populației rurale din Giurgiu și Dâmbovița, dar și cea de 66% din județul Teleorman, comparativ cu media de 45% a populației rurale la nivel de național, sporește considerabil riscul de sărăcie în această regiune, mai cu seamă în județele amintite.

- Apartenență etnică

O proporție considerabilă a populației aparținând minorității rom se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, aceștia fiind de aproximativ 3 ori mai săraci decât media. Măsurile guvernamentale de sprijin, prin aplicarea Strategiei de îmbunătățire a situației romilor, nu au avut ca rezultat o îmbunătățire semnificativă a standardului de viață a acestei etnii. Deși adoptarea acestei strategii a reprezentat un important pas înainte, punerea în practică, nefiind suficient susținut prin resurse financiare, nu a permis implementarea efectivă a măsurilor prevăzute.

La nivelul regiunii Sud-Muntenia, conform datelor provizorii de la recensământul populației și locuințelor din 2011, populația de etnie romă reprezintă doar 1,3%, mult sub nivelul național (de 3,2%). Totuși riscul de sărăcie, din acest punct de vedere, este mai accentuat în județul Ialomița unde ponderea populației de etnie romă se ridică la 4,3%.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Alte dimensiuni

Famiile cu mai mult de 2 copii și cele monoparentale prezintă riscul cel mai ridicat. Pe grupe de vârstă, riscul cel mai ridicat îl prezintă tinerii din grupa de vârstă de 15-24 de ani, urmați de copii. Vârstnicii de peste 65 de ani ocupă o poziție intermediară.

Efectele sărăciei asupra populației din regiunea Sud-Muntenia

Unul dintre primele efecte ale sărăciei este accentuarea migrației. Lipsa unui loc de muncă, sau deținerea unui loc de muncă generator de venituri modeste determină o serie de persoane să-și părăsească localitatea de domiciliu îndreptându-se fie spre orașele mari din țară, care oferă oportunități mai ridicate de angajare, fie spre localități din străinătate. În regiunea Sud-Muntenia, deși numărul persoanelor care emigrează s-a redus după 1999, atingând minimul în anul 2005 (453 emigranți), după această dată numărul emigranților crește din nou oscilând în jurul valorii de 600 de emigranți. În cadrul regiunii, așa cum am precizat în secțiunea dedicată migrației, județele cele mai afectate au fost Prahova, Argeș și Dâmbovița, iar cele mai puțin afectate de acest fenomen Ialomița și Giurgiu.

Un alt efect negativ direct al sărăciei îl constituie accentuarea stării de precaritate a sănătății concretizate prin lipsa accesului la medicul de familie, la consult de specialitate, tratament de specialitate și la medicamente. Precaritatea sănătății este accentuată și de faptul că sărăcia determină de regulă o alimentație neadecvată calitativ și cantitativ. La nivel național, ponderea persoanelor de 15 ani și peste, care nu au putut să consulte un medic specialist, pe perioada pentru care există date statistice, respectiv 2007 - 2011, a fost de 13,2% în anul 2010, 11,3% în mediul urban și 15,6% în mediul rural. Pentru regiunea Sud-Muntenia, deși nu deținem date statistice aferente regiunii, prin faptul că ponderea populației din mediul rural, 59% în anul 2010 (față de 45% la nivel de național), duce la concluzia că riscul de sărăcie este mai accentuat în această regiune, în special în județele cu cea mai mare pondere a populației rurale (Giurgiu, Dâmbovița și cea Teleorman).

Abandonul școlar este de multe ori o consecință directă a creșterii riscului de sărăcie. În acest sens, deși regiunea Sud Muntenia este regiunea cu cea mai mică rată a

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

abandonului școlar (1,3%), județele Călărași, Giurgiu și Dâmbovița, cu rate ale abandonului școlar de 2,7%, 1,9%, respectiv 1,7% par să fie afectate mai mult de această consecință a unui nivel de trai precar.

Creșterea delicvenței este un alt efect negativ al sărăciei, cu repercursiuni directe asupra stării de siguranță a cetățenilor din comunitate. Dacă ținem cont de faptul că din totalul condamnărilor definitive, regiunea Sud Muntenia, în anul 2010, deținea o pondere de 11,7%, față de o pondere de 15,4% la nivel național, efectul sărăciei asupra delicvenței are o influență mai mică decât la nivel național. În cadrul regiunii însă, pe baza aceluiași raționament, cele mai afectate județe sunt Călărași Ialomița și Teleorman, cu cele mai mari rate ale condamnărilor definitive (vezi secțiunea aferentă siguranței cetățenilor).

Unul dintre efectele cu repercursiuni pe termen lung al sărăciei este dezagregarea familială. Scăderea controlului social și inexistența unui sistem de servicii de asistență socială comunitară generează o creștere și diversificare a riscurilor generate de sărăcie cu care se confruntă în special copiii: violența în familie, în școală, în stradă și chiar în comunitate, abandon școlar chiar din primele clase, recursul la forme de cerșetorie, delicvență juvenilă și chiar implicarea minorilor în criminalitatea organizată, riscul ridicat de neglijență și abuz.

Creșterea numărului de persoane fără adăpost și copii ai străzii, sunt alte consecințe ale sărăciei. Deși numărul celor afectați nu este foarte ridicat, fenomenul este prezent în majoritatea orașelor mari. În regiunea Sud-Muntenia cele mai expuse acestui risc sunt municipiile Ploiești și Pitești.

Percepția sărăciei în interviurile luate în regiunea Sud-Muntenia

Un prim aspect general, întâlnit în fiecare județ, este că sărăcia s-a accentuat aproape constant în ultimii ani.

Un alt aspect unanim acceptat este că populația de etnie roma, în special cea care trăiește în comunități compacte este mult mai afectată de acest flagel.

Partea de nord a județului Argeș, cu relief deluros și muntos, este percepută ca fiind mai puțin săracă și mai puțin îmbătrânită decât partea de sud, de la șes. Agricultură

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

care se practică în zona de deal este mai rentabilă decât cultura de cereale din sud, la care se poate adăuga industria turismului favorabilă tot părții de nord.

În județul Dâmbovița cele mai sărace zone sunt considerate a fi cele din jurul orașelor Titu și Moreni. Ca exemple de succes în combaterea sărăciei prin atragerea de fonduri europene au fost în comunele Potlogi și Bărbulețu. În primul caz, proiecte inițiate de administrația publică locală, angajează o serie de lucrări de infrastructură care au dus la creșterea confortului și a numărului de locuri de muncă. În cel de-al doilea, aproximativ 3 milioane de Euro au fost atrase prin PNDR pentru fermierii din zonă, cu sprijinul AGROSTAR. Ca efecte ale sărăciei a fost semnalată creșterea alarmantă a numărului de cazuri de îmbolnăviri în patologii în care, în urmă cu câțiva ani, se înregistrau câteva cazuri izolate (hepatita A, rujeolă).

Pentru județul Ialomița participanții la întâlnirea de grup au perceput aproape unanim că nivelul de sărăcie se află la un nivel foarte ridicat. De altfel, aproape toți indicatorii economici și sociali susțin acest lucru. O notă aparte este dată de percepția generală cu privire la existența unor "insule" unde sărăcia este mai accentuată, și anume zona Căzănești și zonele din nordul județului. Ca soluții pentru scăderea gradului de sărăcie, a fost invocată atragerea de investiții pentru dezvoltarea unor sectoare economice. turismul fiind considerat sector cu un potențial de dezvoltare important. În județul Teleorman participanții la întâlnirea de grup au considerat că Alexandria și comunele din apropierea ei sunt mai puțin sărace decât celelalte localități din județ. Pe de altă parte însă, sărăcia este un fenomen generalizat, Teleormanul fiind perceput ca fiind cel mai sărac județ din România.

Evoluția fenomenului sărăciei de-a lungul perioadei 2014 - 2020, în regiunea Sud-Muntenia

Fenomenul de incluziune socială, ca o parte integrantă a sistemului de protecție socială, poate fi cuantificat prin intermediul unor indicatori de efort sau de rezultat. Dintre indicatorii de efort, pentru realizare proiecțiilor pentru perioada 2014-2020, am ales cheltuielile cu protecția socială, în regiunea Sud-Muntenia.

Datele au fost transformate în prețurile anului 2005, folosind indicii prețurilor de consum.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 34 Cheltuieli cu protecția socială (mil. lei la prețurile anului 2005) în regiunea Sud-Muntenia

Anul	Cheltuieli cu protecția socială (mil, lei 2005)
1999	416,1
2000	341,3
2001	264,6
2002	261,9
2003	286,8
2004	311,7
2005	244,1
2006	219,5
2007	195,3
2008	162,1
2009	332,4
2010	459,1
2011	235,5

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

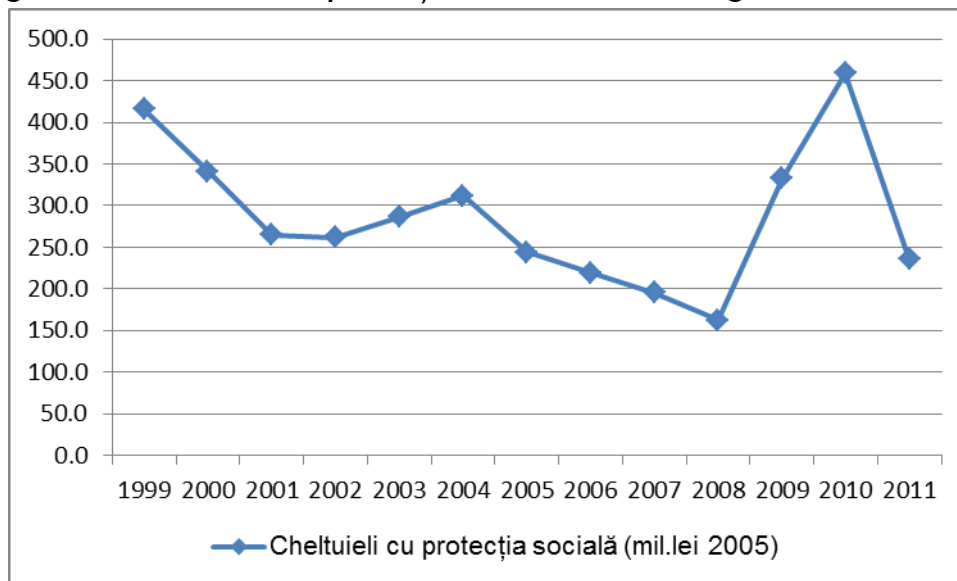
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 62 Cheltuielile cu protecția socială la nivelul regiunii Sud-Muntenia

Sursa datelor: Analiza consultantului

După cum se observă și din figura alăturată, după o perioadă de descreștere a cheltuielilor cu protecția socială (1999-2008), pe fondul creșterii economice, efectul crizei s-a făcut simțit începând cu anul 2009, când s-a înregistrat creșterea semnificativă a acestor cheltuieli.

Pentru a realiza o predicție a acestui indicator în perioada 2014-2020, am optat pentru următorul model econometric:

$$\log Chelt_ps_t = \beta_0 + \beta_1 \log Saracia_t + \gamma Criza_t + \varepsilon_t, \text{ unde:}$$

- *Chelt_ps* reprezintă cheltuielile anuale cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia (milioane lei la prețurile anului 2005);
- *Saracia* reprezintă rata sărăciei în regiunea Sud-Muntenia (procente);
- *Criza* este o variabilă dummy care capturează efectul perioadei de criză.

Opțiunea pentru construirea acestui model este determinată de corelația evidentă între nivelul de sărăcie din regiune și cheltuielile cu protecția socială a șomerilor, rezultatele estimării modelului fiind prezentate mai jos.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 35 Estimațiile modelului econometric privind cheltuielile cu protecția socială a șomerilor

Variabila dependentă: LOG(CHELT_SOM)				
Metoda: Least Squares				
Eșantion : 1999 2010				
Observații: 12				
Variabila	Coeficient	Eroarea std.	t-Statistic	Prob.
C	4.521420	0.211298	21.39832	0.0000
LOG(SARACIE)	0.348085	0.068720	5.065230	0.0007
CRIZA	0.975514	0.159464	6.117465	0.0002
R ²	0.810387			
Adjusted R-squared	0.768251			
F-statistic	19.23255	Durbin-Watson stat		1.533898
Prob(F-statistic)	0.000563			

Sursa datelor: Analiza consultantului

Conform modelului econometric estimat, există o legătură directă între rata de sărăcie și cheltuielile cu protecția socială: o creștere de 1% a ratei de sărăcie se reflectă într-o creștere de 0.34% a cheltuielilor cu protecția socială.

De asemenea, și efectul crizei este unul considerabil: în perioada de criză, în medie, cheltuielile cu protecția socială au fost mai mari cu aproximativ 1% față de perioadele de normalitate economică.

Pentru a realiza prognoza pentru cheltuielile cu protecția socială s-a ținut cont de valorile previzionate pentru rata sărăciei, care așteptarea este de un trend descendent în perioada 2014-2020.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

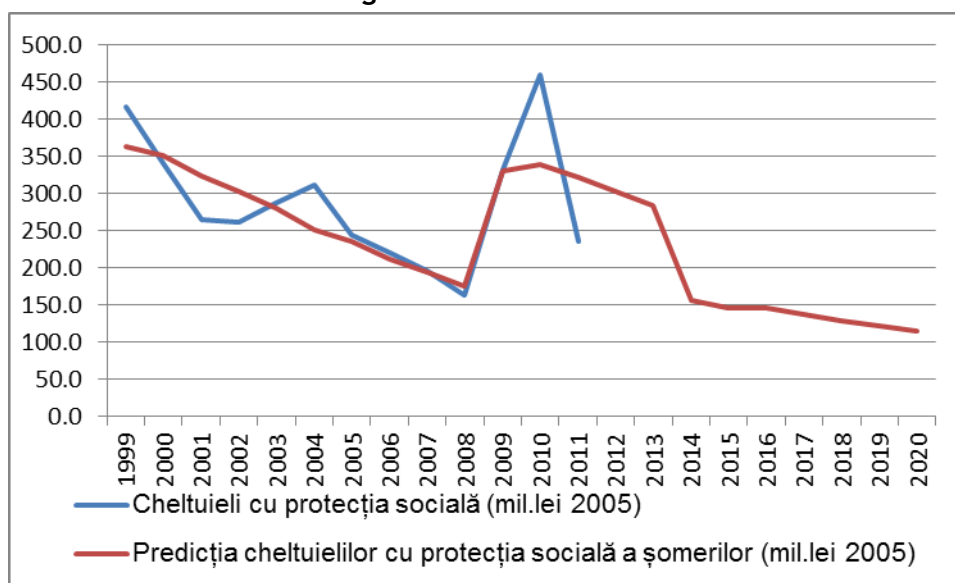
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 63 Valorile previzionate ale cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia

Sursa datelor: Analiza consultantului

Tabel 36 Valorile previzionate pentru cheltuielile cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Predicția cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor (mil, lei 2005)	155,8	145,9	145,6	137,0	128,8	121,1	113,9

Sursa datelor: Analiza consultantului

Conform valorilor estimate pe baza modelului econometric, la sfârșitul perioadei (anul 2020), este de așteptat ca valoarea cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor din regiunea Sud-Muntenia să se situeze la aproape 50% din valoarea anului 2011 (114 milioane lei în 2020 față de 235 milioane lei în 2011).

Măsurile și recomandările pentru diminuarea efectelor sărăciei în regiunea Sud-Muntenia, cu detalierea programelor de protecție socială pentru reducerea sărăciei

În cadrul strategiei Europa 2020, secțiunea „O platformă europeană de combatere a sărăciei” prevede trei obiective care să fie aplicate la nivel național:

- promovarea responsabilității colective și individuale în domeniul combaterii sărăciei și excluziunii sociale;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- definirea și punerea în aplicare de măsuri care să vizeze situația specifică a grupurilor cu un grad de risc ridicat (familii monoparentale, femeile în vârstă, minoritățile, romii, persoanele cu handicap și persoane fără adăpost);
- dezvoltarea sistemelor de securitate socială și de pensii pentru a asigura un nivel adecvat al veniturilor și al accesului la asistență medicală.

În cadrul acestor obiective recomandăm o serie de măsuri care vizează diminuarea efectelor sărăciei:

- creșterea eficienței programelor de stimulare a ocupării forței de muncă cu accent pe învățarea pe tot parcursul vieții și formarea profesională;
- îmbunătățirea sistemului de sănătate;
- eliminarea neparticipării la învățământul obligatoriu, reducerea abandonului școlar și creșterea participării la învățământul gimnazial;
- acoperirea necesității de locuințe sociale și de urgență;
- implementarea unui nou sistem de servicii de asistență socială care să asigure eliminarea sărăciei severe;
- implementarea Strategiei Guvernamentale pentru Îmbunătățirea Situației Romilor și intensificarea luptei împotriva discriminării.

Cele mai multe dintre aceste măsuri vizează nivelul de decizie național. Unele dintre ele însă trebuie aplicate începând de la nivel local. Dintre acestea cele mai eficiente în diminuarea efectelor sărăciei, aplicabile în cadrul regiunii Sud-Muntenia ca considerăm că sunt:

- intensificarea programelor de calificare și reconversie profesională, cu accent pe învățarea pe tot parcursul vieții, în vederea stimulării ocupării forței de muncă;
- introducerea de măsuri în vederea neparticipării la învățământul obligatoriu, reducerea abandonului școlar și creșterea participării la învățământul gimnazial prin: asigurarea infrastructurii școlare corespunzătoare; asigurarea transportului exhaustiv a elevilor între domiciliu și școlile unde învață; asigurarea personalului didactic cu o calificare corespunzătoare; acordarea de ajutoare

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

materiale constând în manuale și rechizite școlare pentru elevii cu situație materială precară;

- creșterea fondului de locuințe sociale și de urgență prin reabilitarea și amenajarea în acest sens a unităților militare dezafectate;
- implementarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012 - 2020 și intensificarea luptei împotriva discriminării.

Incluziunea socială

Dezbaterile, alimentate în principal de oamenii de știință și cercetătorii preocupați de problema sărăciei, privind excluziunea socială, respectiv ce anume desemnează concret acest termen, au apărut în ultimul deceniu al secolului trecut. Spre sfârșitul anilor '90 obiectivele politice au început să renunțe treptat la „combaterea sărăciei” și au trecut din ce în ce mai hotărât la „reducerea excluziunii sociale”. Această tendință a dus la apariția a două concepte diferite, chiar dacă sunt utilizate de multe ori în aceeași ambianță⁴⁷.

Schimbarea de la abordarea sărăciei la abordarea excluziunii sociale⁴⁸ a fost văzută, în funcție de autori, atât ca un pas progresiv cât și ca unul regresiv. Unii autori au argumentat că schimbarea reprezintă un regres deoarece implică devierea atenției de la problema sărăciei. Cu alte cuvinte guvernele pot evita să facă mai mult în sprijinul celor dezavantajați. Nolan și Whelan sunt de părere că unul dintre motive pentru care a fost introdus în dezbaterile Europene conceptul de excluziune socială a fost faptul că guvernarea Conservatoare nu a vrut să accepte existența sărăciei, dar a fost dispusă în schimb să discute termenul confuz de „excluziune socială”.

Alții susțin contrariul, respectiv că schimbarea de la discutarea sărăciei la discutarea excluziunii sociale reprezintă un pas înainte. Din acest punct de vedere, tratarea excluziunii sociale presupune abordarea inegalității veniturilor, dar înseamnă de asemenea abordarea a o serie de alte forme de nedreptate.

⁴⁷ Gerda Jehoel-Gijsbers și Cok Vrooman, Explaining Social Exclusion, A theoretical model tested in the Netherlands, 2007

⁴⁸ [96] Michael Haralambos ș.a., Sociology Themes and Perspectives, 2008

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Incluziunea socială în context regional, național și european

Fenomenul care afectează negativ populația, și împotriva căruia trebuie să se ia măsuri, este fenomenul de excluziune socială. Analizând categoriile de populație excluse social se pot lua măsuri de reducere (eliminare) a factorilor care conduc la excluziune socială, măsurile respective fiind măsuri de incluziune socială.

În altă ordine de idei politicile de incluziune socială sunt practic politici de combatere a excluziunii sociale. De aceea, având în vedere caracterul antonim al celor două noțiuni, în această secțiune au fost folosite alternativ în funcție de aspectele luate în discuție și relevanța acestora.

Incluziunea socială, respectiv setul de măsuri și programe luate împotriva excluziunii sociale vizează toate formele de manifestare a excluziunii sociale.

Strategia de combatere a excluziunii și promovare a incluziunii sociale are la bază identificarea tipurilor și formelor de manifestare, precum și a grupurilor sociale cu risc crescut de marginalizare și implicit cu șanse reduse de reinsertie socială.

Domeniile de studiu cuprind o serie de forme ale excluziunii sociale⁴⁹, cum ar fi:

- excluziunea economică,
- excluziunea de la educație,
- excluziunea de la serviciile de sănătate,
- excluziunea de la serviciile de asistență socială,
- excluziunea de la serviciile ocupaționale,
- excluziunea de la locuire,
- excluziunea de la participare la viața politică,
- excluziunea determinată de săvârșirea de infracțiuni,
- excluziunea determinată de consumul și dependența de alcool și de droguri,
- excluziunea determinată de deformările de funcționare ale justiției, poliției,

⁴⁹ Zamfir Elena, Preda Marian, Dan Adrian, 2004, Surse ale excluziunii sociale', Revista de Asistență Socială, nr.2-3, București.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

- excluziunea de la oportunități specifice unor zone, cu referire la transport, comunicații,
- excluziunea datorată abandonului de către familie sau lipsa acesteia,
- excluziunea diferențiată determinată de gen,
- excluziunea specifică populației de romi,
- excluziunea specifică a copiilor abandonați, neglijați sever sau maltratați.

Toate aceste forme de excluziune socială, indiferent cât de mult se încearcă să se extindă gradul de detaliere, sunt practic niște consecințe directe ale sărăciei, temă care a fost amplu tratată în secțiunea anterioară.

De altfel Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012 - 2020, citând ca sursă raportul comun al Comisiei și Consiliului privind incluziunea socială⁵⁰ definește incluziunea socială „un proces prin care se asigură că persoanele confruntate cu riscul sărăciei și excluziunii sociale dobândesc oportunitățile și resursele necesare pentru a participa pe deplin la viața economică, socială și culturală și că se bucură de un standard de viață și bunăstare considerat normal în societatea în care trăiesc ...”

Evoluția fenomenului de incluziune socială, inclusiv aspecte referitoare la fenomenul de polarizare socială și fenomene de gentrificare la nivel regional, județean și local în perioada 1999 - 2010

Cheltuielile anuale cu protecția socială a șomerilor la nivel național, calculate în prețuri comparabile, au avut o evoluție strict descrescătoare din anul 1999 până în anul 2008, și începând să crească din anul 2009, an în care practic s-au dublat față de anul anterior, în anul 2010 ajungând practic la nivelul din 1999. Creșterea explozivă din ultimii doi ani este una din consecințele crizei economice care a afectat România în această perioadă.

⁵⁰ Raport Comun al Comisiei și Consiliului pentru Incluziune Socială, 2003

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

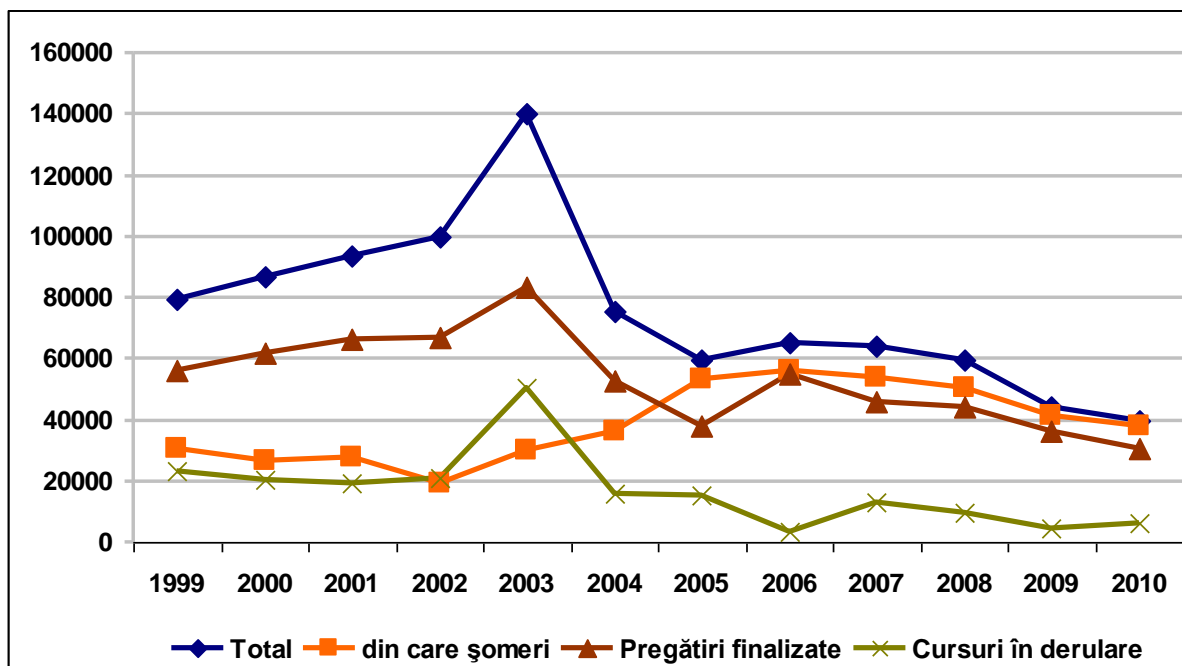
Cheltuielile efectuate cu protecția șomerilor, corelate cu numărul șomerilor în plată, relevă faptul că în perioada 2004 - 2009 puterea de cumpărare a acestora s-a redus practic la jumătate, revenind la valori apropiate de cele inițiale abia în anul 2010.

În regiunea Sud-Muntenia, cheltuielile cu protecția șomerilor a avut o evoluție similară celei de la nivel național, ponderea acestora în cheltuielile totale fiind aproape constantă de-a lungul întregii perioade.

În cadrul regiunii Sud-Muntenia, cele mai mari cheltuieli, în jur de o treime din totalul cheltuielilor efectuate cu protecția șomerilor, au fost realizate în județul Prahova. Următorul județ, cu o pondere medie în perioada analizată (1999 - 2010) de 22% este județul Argeș, urmat de județul Dâmbovița cu aproximativ 15% din cheltuielile cu protecția șomerilor din regiune.

Cele mai mici cheltuieli cu protecția șomerilor s-au înregistrat în județele Giurgiu, Călărași și Ialomița, cu o pondere cuprinsă între 5 și 8% pentru fiecare dintre ele. La mijlocul clasamentului se situează județul Teleorman în care s-au cheltuit aproximativ a zecea parte din totalul cheltuielilor cu protecția șomerilor.

Figura 64: Persoane cuprinse în cursuri de formare profesională

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2012

Prin cursuri de formare profesională în perioada 1999 - 2010 au fost pregătite 908.169 persoane din care 463.201 au fost șomeri. Dacă până în anul 2004 ponderea șomerilor în totalul persoanelor cuprinse în cursuri de formare profesională era în jurul a 30%, din anul 2005 ponderea acestora a trecut de 80%, ajungând în anul 2010 la 95,0%.

Din totalul cursurilor mai mult de jumătate au fost finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Un set de indicatori ai excluziunii sociale, inclus în setul de indicatori terțiari se referă la locuire. Primul dintre aceștia este ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe construite din materiale inadecvate. La nivel național, aproape un sfert din totalul populației (24,2%) trăia în anul 2010 în locuințe contruite din materiale inadecvate. Pe medii de rezidență, ponderea persoanelor care trăiesc în astfel de locuințe este de circa 5 ori mai mare în mediul rural (39,5% în 2010) față de mediul urban (8,9% în 2010).

În ceea ce privește ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe încălzite neadecvat, ponderea acestora, în total, a avut o scădere aproape continuă, atingând la nivel național în anul 2010 procentul de 0,8%. Se remarcă o constanță deosebită a acestui indicator în mediul rural, unde ponderea persoanelor din locuințe încălzite neadecvat este pe toată perioada analizată de doar 0,1%. În mediul urban însă, ponderea acestor persoane scăzând la nivelul anului 2010 la 1,6% de de la 5,7% în anul 2003 (ultimele date disponibile).

Pe regiuni de dezvoltare, dacă la începutul perioadei ponderea cea mai mare din acest punct de vedere o avea regiunea de Vest, (4,7%), regiunea Sud-Muntenia, cu o pondere de 3,2%, fiind situată pe locul trei, în anul 2010 cea mai mare pondere aparține regiunii Sud Muntenia (1,3%) și regiunii București Ilfov (1,3%).

Ponderea persoanelor care locuiesc în locuințe fără acces la apă potabilă scade de la valoarea maximă de 0,6% în 2004 la o pondere sub 0,1% în anul 2010. Și aici evoluția este în detrimentul regiunii Sud-Muntenia, care în anul 2010 înregistrează o pondere de 0,5%, cea mai mare dintre regiunile țării.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe fără acces la apă caldă înregistrează de asemenea o scădere constantă, de la 55,8% în anul 2003 (23% în mediul urban și 87,0% în rural), la 43,6% în anul 2010 (14,5% în urban și 71,7% în rural). Regiunea Sud-Muntenia, care în anul 2003, cu o pondere de 67,4%, ocupa locul doi după regiunea Sud-Vest Oltenia, în anul 2010, cu o pondere de 55,2%, o plasează pe locul trei, fiind devansată în afară de Oltenia și de regiunea Nord-Est.

În locuințe fără baie sau duș, unde în anul 2003 trăiau 49,9% din locuitorii României (13,2 în mediul urban și 84,8% în cel rural) se regăsesc la sfârșitul perioadei analizate doar 42,5% dintre aceștia (11,8% în urban și 72,2% în rural). Și din acest punct de vedere regiunea Sud-Muntenia este dezavantajată, scăderea de la 62,4% în 2003, la 52,8% în 2010 aducându-i doar o trecere de pe locul doi pe trei.

Ponderea gospodăriilor cu întârzieri la plata întreținerii are și ea o evoluție aproape strict descendentă, de la 25,7% în anul 2003 (30,8% în urban și 19,6% în rural) la 15% în anul 2010 (16,6% în urban și 12,8% în rural).

Și ponderea gospodăriilor cu întârzieri la plata energiei electrice menține un trend descendent, de la 13,3% la începutul perioadei analizate (11,1 urban și 15,8 rural) la 7,2% în anul 2010 (5,7% urban respectiv 9,3% rural).

În ceea ce privește bunurile de folosință îndelungată, gospodăriile lipsite de frigider aveau o pondere de 17,1% în anul 2003 (cu 4,8% în mediul urban și 31,9% în cel rural) și o pondere de doar 3,9% în 2010 (1,7% respectiv 6,6% pe cele două medii de rezidență).

Ponderea persoanelor fără telefon înregistrează de asemenea o scădere spectaculoasă de la 45,0% în anul 2003 la doar 9,6% în 2010. Și mai spectaculoasă este scăderea din mediul rural care de la o pondere de 72,1% ajunge la sfârșitul perioadei la doar 17,3%.

Procesul de gentrificare poate fi generat de parcurgerea a două etape: transferarea dreptului de proprietate (în special pentru locuințele de stat) și lansarea proprietăților pe piață (vânzare, închiriere) în vederea valorificării. Inițiatorii gentrificării sunt speculatorii imobiliari, agențiile imobiliare, persoane educate, persoanele cu venituri mari.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Gentrificabilii sunt persoanele rezidente (chiriașii din locuințele de stat, minoritățile, categoriile defavorizate - bătrâni, familiile cu mulți copii, șomerii, persoanele sărace).

Semne ale procesului de gentrificare a unei zone pot fi⁵¹:

- transformarea spațiului rezidențial în spațiu pentru activități comerciale;
- venitul rezidenților nou-veniți este mai ridicat;
- apariția proprietarilor rentieri;
- mutarea în zonă a familiilor tinere și active și scăderea numărului de familii compuse din bătrâni.

Conform aceluiași studiu, există însă și argumente în defavoarea ipotezei formulate mai sus, precum:

- nivelul de educație a noilor veniți nu este semnificativ mai ridicat decât al vechilor rezidenți;
- menținerea sau chiar creșterea ponderii populației de etnie romă.

Procesul de gentrificare generează o creștere a taxelor ca rezultat al creșterii valorii bunurilor imobiliare, și poate conduce la transformarea acestor spații în zone urbane capabile să susțină anumite servicii.

Evaluarea stării actuale în domeniul social necesită și estimarea intensității fenomenului de polarizare socială în funcție de nivelul de venit, care presupune analizarea grupurilor de săraci și a structurii clasei bogate.

În România nu se colectează date de către statistica oficială cu privire la fenomenele de gentrificare, polarizare socială, iar cercetarea calitativă realizată nu a furnizat elemente relevante despre acestea.

Factorii, costul și consecințele fenomenului de excluziune socială în regiunea Sud-Muntenia

Ca și în cazul sărăciei, dintre factorii care determină riscul de excluziune socială cei mai importanți ar fi:

- **Poziția socio-profesională**

⁵¹ Procesul de gentrificare a spațiilor de locuit urbane. Concept și explicații alternative - Dana Cornelia Nițulescu (Calitatea vieții, 2006)

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Excluziunea socială afectează cel mai mult lucrătorii pe cont propriu, în special cei din agricultură și șomerii. Ponderea ridicată a populației rurale din regiunea Sud-Muntenia, face ca acest factor să aibă o influență negativă asupra riscului de excluziune socială din regiune.

- Educația

Nivelul de educație probabil că este cel mai important factor de excluziune socială, fiecare nivel de educație absolvit determinând și o reducere a riscului de excluziune socială. Cele mai multe persoane excluse social pot fi identificate printre persoane cu educație primară sau gimnazială. Ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile, în total populație stabilă, în anul 2010, de 16% la nivelul regiunii Sud-Muntenia, față de 19% la nivel național reprezintă un factor de accentuare a riscului de excluziune socială. Riscul cel mai ridicat îl prezintă județele Giurgiu și Teleorman unde ponderea populației școlare din învățământul de toate nivelurile este de doar 14%

- Distribuția teritorială

Aproape trei sferturi din populația exclusă social datorită condițiilor materiale precare poate fi identificată în mediul rural, riscul fiind mult mai ridicat în acest mediu de rezidență (8,8% față de 2,2% în mediul urban). În mediul urban însă excluziunea socială materială este mai accentuată (deficitul mediu de consum este mai ridicat).

Ponderea de 59% a populației din mediul rural din regiunea Sud Muntenia în anul 2010, cu ponderi ale acesteia de 69% în județele Giurgiu și Dâmbovița și 66% în județul Teleorman, față de media de 45% a populației rurale la nivel de național, sporește considerabil riscul de excluziune socială în această regiune, mai cu seamă în județele amintite.

- Apartenență etnică

O proporție considerabilă a populației aparținând minorității rome se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, fiind astfel expuși unui risc de excluziune socială de aproximativ 3 ori mai accentuat decât media la nivel național.

La nivelul regiunii Sud-Muntenia, conform datelor provizorii de la recensământul populației și locuințelor din 2011, populația de etnie romă reprezintă doar 1,3%, sub

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

nivelul național (de 3,2%). Cu toate acestea riscul excluziunii sociale materiale este mai accentuat în județul Ialomița unde ponderea populației de etnie romă se ridică la 4,3%.

- Alte dimensiuni

Famiile cu mai mult de 2 copii și cele monoparentale prezintă riscul cel mai ridicat de excluziune socială.

Pe grupe de vârstă, riscul cel mai ridicat îl prezintă tinerii din grupa de vârstă de 15-24 de ani, urmași de copii. Vârstnicii de peste 65 de ani ocupă o poziție intermediară.

Alți factorii care contribuie la creșterea riscului de excluziune socială ar fi: starea precară a sănătății; dependența de alcool și droguri, pierderea locuinței, ieșirea din instituțiile de ocrotire la împlinirea vârstei de 18 ani, ieșirea din închisoare, situațiile de criză determinate de violența în familie etc.

Persoanele cu handicap tind de asemenea să rămână dependente de suportul pasiv, efectul fiind creșterea riscului de sărăcie.

Evoluția fenomenului de incluziune socială de-a lungul perioadei 2014 - 2020 în regiunea Sud-Muntenia

Fenomenul de incluziune socială, ca o parte integrantă a sistemului de protecție socială, poate fi cuantificat prin intermediul unor indicatori de efort sau de rezultat. Dintre indicatorii de efort, pentru realizare proiecțiilor pentru perioada 2014-2020 am ales cheltuielile cu protecția socială, în regiunea Sud-Muntenia.

Datele au fost transformate în prețurile anului 2005, folosind indicii de prețurilor de consum.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 37: Cheltuieli cu protecția socială (mil. lei la prețurile anului 2005) în regiunea
Sud-Muntenia

Anul	Cheltuieli cu protecția socială (mil, lei 2005)
1999	416,1
2000	341,3
2001	264,6
2002	261,9
2003	286,8
2004	311,7
2005	244,1
2006	219,5
2007	195,3
2008	162,1
2009	332,4
2010	459,1
2011	235,5

Sursa: Analiza consultantului

*Inițiativă locală. Dezvoltare regională.*www.inforegio.ro

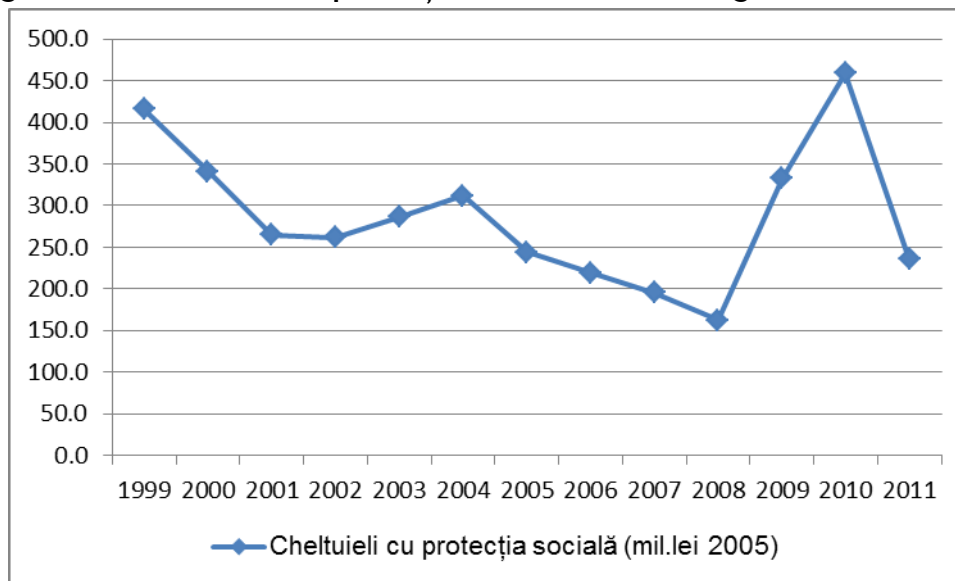
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 65: Cheltuielile cu protecția socială la nivelul regiunii Sud-Muntenia

Sursa: Ministerul Mediului, Familiei și Protecției Sociale

După cum se observă și din figura alăturată, după o perioadă de descreștere a cheltuielilor cu protecția socială (1999-2008), pe fondul creșterii economice, efectul crizei s-a făcut simțit începând cu anul 2009, când-a înregistrat creșterea semnificativă a acestor cheltuieli.

Pentru a realiza o predicție a acestui indicator în perioada 2014-2020 s-a optat pentru următorul model econometric:

$$\log Chelt_ps_t = \beta_0 + \beta_1 \log Saracia_t + \gamma Criza_t + \varepsilon_t, \text{ unde:}$$

- *Chelt_ps* reprezintă cheltuielile anuale cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia (milioane lei la prețurile anului 2005);
- *Saracia* reprezintă rata sărăciei în regiunea Sud-Muntenia (procente);
- *Criza* este o variabilă dummy care capturează efectul perioadei de criză.

Opțiunea pentru construirea acestui model este determinată de corelația evidentă între nivelul de sărăcie din regiune și cheltuielile cu protecția socială a șomerilor, rezultatele estimării modelului fiind prezentate mai jos.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 38: Estimațiile modelului econometric privind cheltuielile cu protecția socială a șomerilor

Variabila dependentă: LOG(CHELT_SOM)				
Metoda: Least Squares				
Eșantion 1999 2010				
Observații: 12				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	4.521420	0.211298	21.39832	0.0000
LOG(SARACIE)	0.348085	0.068720	5.065230	0.0007
CRIZA	0.975514	0.159464	6.117465	0.0002
R ²	0.810387			
F-statistic	19.23255	Durbin-Watson stat		1.533898
Prob(F-statistic)	0.000563			

Sursa datelor: Analiza consultantului

Conform modelului econometric estimat, există o legătură directă între rata de sărăcie și cheltuielile cu protecția socială: o creștere de 1% a ratei de sărăcie se reflectă într-o creștere de 0.34% a cheltuielilor cu protecția socială.

De asemenea, și efectul crizei este unul considerabil: în perioada de criză, în medie, cheltuielile cu protecția socială au fost mai mari cu aproximativ 1% față de perioadele de normalitate economică.

Pentru a realiza prognoza pentru cheltuielile cu protecția socială s-au considerat valorile previzionate pentru rata sărăciei, care se așteaptă să aibă un trend descendent în perioada 2014-2020.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

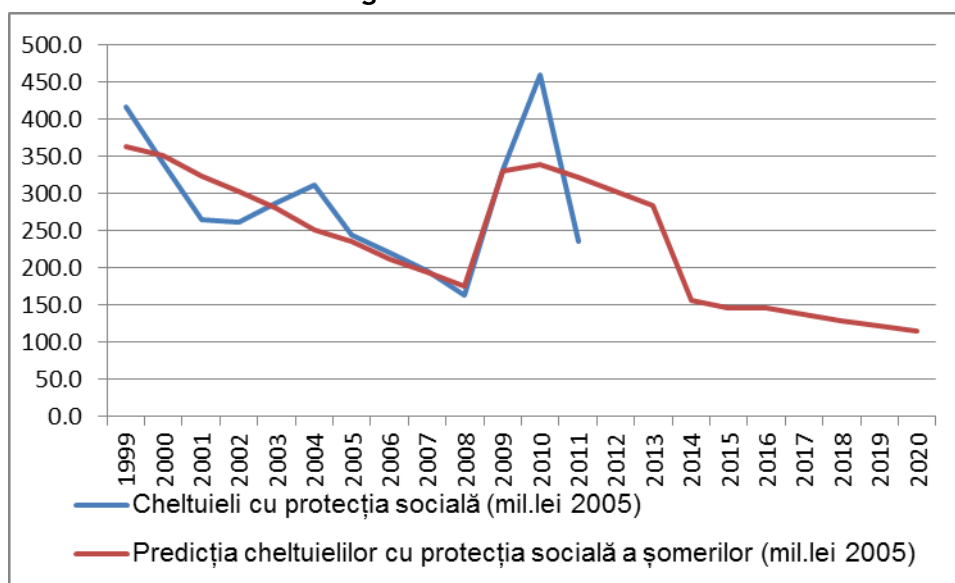
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 66: Valorile previzionate ale cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia

Sursa datelor: Analiza consultantului

Tabel 39 Valorile previzionate pentru cheltuielile cu protecția socială a șomerilor în regiunea Sud-Muntenia

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Predicția cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor (mil, lei 2005)	155,8	145,9	145,6	137,0	128,8	121,1	113,9

Sursa datelor: Analiza consultantului

Conform valorilor estimate pe baza modelului econometric, la sfârșitul perioadei (anul 2020), este de așteptat ca valoarea cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor din regiunea Sud-Muntenia să se situeze la aproape 50% din valoarea anului 2011 (114 milioane lei în 2020, față de 235 milioane lei în 2011).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Măsuri, recomandări și programe de finanțare privind incluziunea socială în regiunea Sud-Muntenia

Măsurile pentru reducerea excluziunii sociale, prin faptul că vizează obiective similare cu cele de reducere a sărăciei, ar trebui să se concentreze pe domenii de acțiune similare.

Primul dintre acestea ar fi de natură să favorizeze ocuparea în vederea reducerii /combaterii excluziunii de pe piața muncii. În acest sens este nevoie de:

- programe pentru stimularea ocupării forței de muncă,
- formarea profesională cu accent pe învățarea pe tot parcursul vieții;
- combaterea formelor de discriminare.

Pentru combaterea excluziunii de la servicii de sănătate este nevoie de:

- măsuri de asigurare a serviciilor de sănătate de calitate;
- dezvoltarea infrastructurii în domeniul sănătății;
- asigurarea acoperirii teritoriale cu servicii de sănătate.

În vederea combaterii excluziunii de la educație trebuie să se acționeze în vederea:

- reducerii sau chiar eliminării neparticipării la învățământul obligatoriu;
- creșterii participării la toate formele de învățământ;
- reducerii abandonului școlar;
- îmbunătățirea pregătirii profesionale și tehnice adaptate la cerințele pieței forței de muncă.

Pentru reducerea excluziunii de la locuire este necesară:

- asigurarea de locuințe sociale și de urgență;
- îmbunătățirea condițiilor de locuit în anumite zone și pentru anumite categorii sociale.

În domeniul asistenței, protecției și asigurărilor sociale este necesară:

- asigurarea unui sistem competitiv de servicii de asistență socială;
- creșterea nivelului venitului minim garantat,
- îmbunătățirea ajutorului acordat familiilor cu copii;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- îmbunătățirea sistemului public de pensii care să asigure eliminarea excluziunii sociale a persoanelor vârstnice;

O serie de acțiuni concrete sunt necesare pentru combaterea excluziunii sociale a romilor și anume:

- susținerea formării și ocupării forței de muncă a persoanelor ce fac parte din această etnie;
- participarea romilor la toate formele de educație;
- asigurarea îngrijirii sănătății pentru persoanele rome;
- dezvoltarea infrastructurii și a locuirii care contribuie la incluziunea socială a persoanelor de etnie romă;
- lupta continuă împotriva discriminării acestei etnii.

Populația de etnie romă⁵²

Suportul social pentru populația de etnie romă, încă de la începutul tranziției, a reprezentat o opțiune constantă a comunității, a guvernelor și a tuturor factorilor implicați. A fost acordată o atenție specială angajării persoanelor de etnie romă în sistemul public. În cadrul Direcțiilor județene de muncă și solidaritate socială încă din anul 1990 au fost angajate persoane de etnie romă. Există angajați consilieri de etnie romă în consiliile județene și locale, în primari, precum și specialiști în cadrul birourilor județene pentru romi din prefecturi. Minoritatea romă este reprezentată ca minoritate națională în Parlamentul României și într-o serie de instituții guvernamentale. În toate guvernele de după 2000 au fost prezenți consilieri personali ai primului-ministru, de etnie romă, pentru problemele romilor.

Conform datelor provizorii de la Recensământul Populației care a fost derulat de INS în anul 2011, județul cu cea mai mare pondere a populației rome este Ialomița, cu 4,30% persoane de etnie romă, iar județul cu cea mai mică pondere este Argeș cu numai 0,27% populație de etnie romă.

⁵² Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale semnat de Guvernul României și Comisia Europeană, 2005

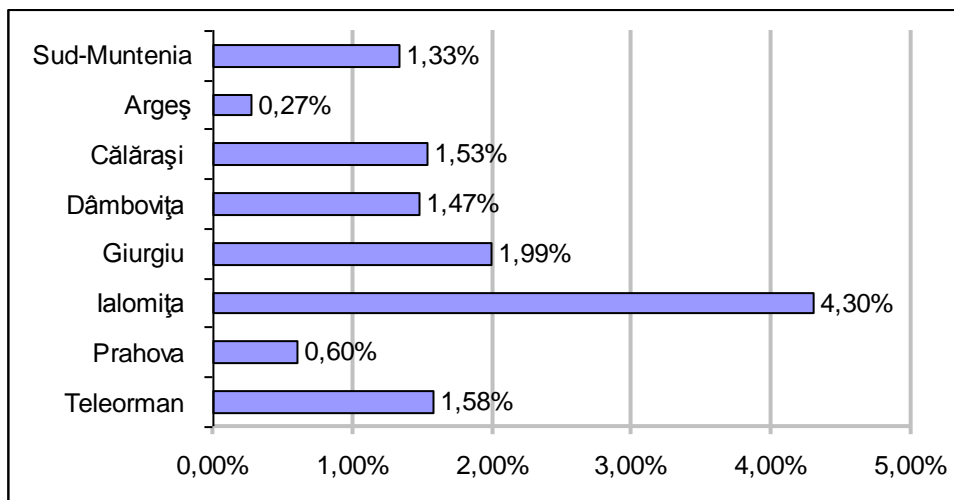
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 67: Ponderea populației rome în populația stabilă a regiunii Sud-Muntenia

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, Recensământul populației, 2011
(date cu caracter provizoriu)

În anul 2001, Guvernul României a aprobat „Strategia de îmbunătățire a situației romilor”. Această strategie definea direcțiile de acțiune pe termen lung precum și un Plan general de măsuri ce urmau a fi luate în perioada 2001-2004. Măsurile vizau în principal îmbunătățirea situației romilor pe toate dimensiunile importante: participarea școlară crescută și ridicarea nivelului de formare profesională, îmbunătățirea educației profesionale, creșterea nivelului de ocupare, îmbunătățirea condițiilor de locuit, identificarea de soluții pe termen lung în vederea soluționării rapide a situațiilor de lipsă a actelor de identitate, precum și instituirea profesiei de mediator sanitar și școlar etc.

Organizațiile rome au fost foarte active pe tot parcursul elaborării, implementării și monitorizării strategiei de îmbunătățire a situației romilor.

Tot în anul 2001 a fost înființat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD). Acest organism este abilitat, pe de o parte să constate și să sancționeze orice fel de fapte și acte de discriminare, iar pe de altă parte să este abilitat să adopte măsuri de prevenire și combatere a discriminării. Sancționarea tuturor faptelor /actelor de discriminare la adresa membrilor etniei rome este una dintre preocupările constante ale CNCD.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În septembrie 2004, în urma mai multor runde de discuții care au avut loc între reprezentanții Guvernului și Societatea Civilă Romă, a fost înființată Agenția Națională pentru Romi (ANR), în subordinea Secretariatului General al Guvernului, ca organism specializat, cu personalitate juridică. ANR are în subordine opt birouri regionale pentru romi,. ANR îndeplinește funcții de administrare pentru fondurile bugetare și extrabugetare destinate politicilor publice pentru minoritatea romă. Are de asemenea atribuții de reprezentare, de monitorizare și evaluare a activităților derulate de toate organismele locale sau centrale destinate romilor.

În anii următori au fost puse în practică o serie de măsuri prin care s-a realizat o creștere semnificativă a integrării pe piața muncii a romilor. Planul de acțiune elaborat, în parteneriat cu ONG-urile rome locale, de către Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă și unitățile sale teritoriale a avut ca grup-țintă prioritar și persoanele de etnie romă în special cele aflate în dificultate. Bursele locurilor de muncă pentru populația de etnie romă au produs rezultate modeste în primii ani de funcționare.

În învățământ a fost introdusă o politică de încurajare a participării membrilor etniei rome la toate nivelele școlare:

- Începând din 1992, o serie de facultăți au introdus locuri speciale pentru persoanele de etnie romă. Această inițiativă a fost sprijinită de Ministerul Educației și a fost extinsă în anul 1998 și la nivelul liceelor și al școlilor profesionale, iar începând din anul 2004 a fost extinsă și la nivelul noilor școlilor de arte și meserii;
- În anul 2002 a fost demarat un program multi-anual elaborat cu sprijinul UE pentru facilitarea accesului la educație pentru o serie de grupuri defavorizate cu accent special pe populația de etnie romă, și anume creșterea participării acestora în învățământul pre-școlar, absolvirea de către romi a învățământului obligatoriu și reintegrarea și formarea profesională a romilor care abandonează școala;
- În anul 2003, Guvernul a început implementarea unui proiect cu finanțare din partea UE “Sprijin acordat Strategiei de îmbunătățire a situației romilor”. Acest

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

program avea ca obiectiv implicarea activă a romilor în susținerea dezvoltării la nivel local. Proiectele susținute includeau formarea profesională precum și activități generatoare de venit, dezvoltarea infrastructurii locale, probleme de locuire și acces la servicii de sănătate. În anul 2005, acest proiect, a fost continuat printr-un program multianual finalizat în 2009 care a inclus ca domenii de intervenție suplimentară rezolvarea problemei de lipseă a actelor de identitate a persoanelor de etnie romă și desfășurarea unor campanii naționale de informare și conștientizare;

- În anul 2003 a fost finanțat și implementat de către Guvern programul “Parteneriat pentru spijinul Romilor 2003”, Acesta se adresa acelorași domenii. În anul 2004, Guvernul, în parteneriat cu PNUD, a inițiat și lansat programul “Activități pentru implementarea și monitorizarea Strategiei pentru îmbunătățirea condițiilor romilor 2004” care continua eforturile în vederea îmbunătățirii condițiilor romilor utilizând granturi pentru proiecte privind infrastructura, locuirea, activități aducătoare de venit, dobândirea de teren lucrativ etc.;
- Pentru tinerii între 14 și 25 de ani aflați în situația de abandon școlar timpuriu, programul „A doua șansă” prevedea finalizarea învățământului obligatoriu pentru persoanele de etnie romă pe durata a trei ani și jumătate, în paralel cu pregătirea într-o meserie pentru care există cerere reală pe piața muncii;
- S-au introdus activități școlare opționale de învățare a limbii romani și a istoriei etniei rome și au fost editate manuale în limba romani; Au fost pregătiți institutori romi și profesori pentru aceste discipline școlare. S-a inițiat de asemenea angajarea unor persoane de etnie romă în funcția de mediatori școlari pentru atragerea spre sistemul de învățământ a membrilor unor comunități rome.

În anul 2011 a fost adoptată o nouă strategie vizând populația de etnie romă: „Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012 - 2020”.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Strategia cuprinde obiective și direcții de acțiune în domeniile: educație, ocupare, sănătate, locuire și mică infrastructură, cultură, prevenirea și combaterea discriminării.

Complexitatea ridicată a problematicii romilor a făcut ca eforturile multiple de îmbunătățire a situației să fie încă disproporționate în raport cu nevoile. Programe de suport pentru populația de etnie romă au fost dezvoltate în toate componentele din sistemul public (învățământ, sănătate, ocupare a forței de muncă, poliție).

Dificultățile înregistrate în implementarea strategiilor și programelor naționale și locale având ca scop ameliorarea condițiilor populației de romi s-au manifestat sub două aspecte:

- Limitarea resurselor financiare disponibile;
- Instituțiile și competențele necesare pentru un program de îmbunătățire social-economică a calității vieții persoanelor de etnie romă se găsesc încă la început, iar implementarea unor atare măsuri este încă inegală.

Măsuri de reducere a excluziunii sociale a romilor și favorizare a incluziunii sociale a acestora

Propunerile de măsuri în vederea incluziunii sociale a romilor, deși au un caracter general, sunt recomandate a fi aplicate în regiunea Sud Muntenia, mai cu seamă prin faptul că în județul Ialomița ponderea populației de etnie romă se ridică la 4,3%. Având în vedere faptul că înregistrările recensământului populației sin 2011 s-a bazat pe propria declarație și a faptului că există o tendință accentuată a romilor de a nu-și declara apartenența la această etnie, numărul acestora poate fi estimat ca fiind de cel puțin 2 - 3 ori mai ridicat.

Politicile de reducere a excluziunii sociale a romilor trebuie să cuprindă măsuri pentru:

- Implementarea unui program la nivel național destinat identificării unei soluții pentru persoanele de etnie romă care nu dețin acte de identitate și corectării acestei situații;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

- Asigurarea participării copiilor romi la sistemele școlare extinse, în ciclul preșcolar, ciclul primar obligatoriu și profesional, concomitent cu stimularea participării acestora la ciclurile superioare de învățământ;
- Dezvoltarea capacității și motivației comunităților și familiilor de romi în vederea susținerii active a dezvoltării sociale a copiilor romi în perspectiva integrării într-o societate modernă, permisivă;
- Stimularea ocupării persoanelor de etnie romă prin:
 1. Ridicarea nivelului pregătirii profesionale și a ponderii măsurilor active de ocupare;
 2. Motivarea și stimularea interesului de participare la activitățile economiei formale;
 3. Combaterea oricăror atitudini discriminatorii împotriva romilor pe piața muncii concomitent cu creșterea receptivității angajatorilor în angajarea persoane de etnie romă;
 4. Relansarea meșteșugurilor și meseriilor specifice romilor;
 5. Creșterea nivelului de ocupare în activități ce permit, prin natura lor, obținerea unor calificări la locul de muncă;
 6. Susținerea proiectelor ce au în vedere dezvoltarea economică în comunitățile de romi.
- Crearea și dezvoltarea unui sistem de servicii de asistență medicală și socială cu accent pe accesul la serviciile medicale primare, la informațiile referitoare la sănătatea reproducerii, precum și pe îngrijirea mamei și copilului;
- Pregătirea de mediatori sanitari, ca soluție intermediară până la stabilirea legăturii dintre sistemul de asistență și comunitățile de romi;
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii comunitare în zonele deficitare și suport pentru modernizarea și construcția locuințelor;
- Intensificarea formelor de incluziune pe toate dimensiunile și în toate sectoarele vieții sociale;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Întărirea parteneriatelor dintre instituțiile publice și grupurile reprezentative ale romilor;
- Organizarea de campanii publice de conștientizare în vederea promovării unei atitudini colective suportive pentru persoanele și colectivitățile rome.

Siguranța cetățenilor

Asigurarea climatului de normalitate civică, de ordine și siguranță publică a reprezentat permanent o prioritate pentru societate, care prin structurile sale specializate a căutat să identifice cele mai eficiente forme și modalități de realizare a acestui obiectiv.

Siguranța publică exprimă sentimentul de liniște și încredere pe care îl conferă serviciul de pază și protecție pentru aplicarea măsurilor de menținere a ordinii și liniștii publice, a gradului de siguranță al persoanelor, colectivităților și bunurilor, precum și pentru realizarea parteneriatului societate civilă - organe de ordine, în scopul soluționării problemelor comunității, al apărării drepturilor, libertăților și intereselor legale ale cetățenilor.

Ordinea publică reprezintă starea de legalitate, de echilibru și de pace, corespunzătoare unui nivel socialmente acceptabil de respectare a normelor legale și de comportament civic, care permite exercitarea drepturilor constituționale, starea de normalitate în organizarea și desfășurarea vieții sociale și economice.

Obiectivul general al acestui sector de activitate îl reprezintă creșterea climatului de siguranță a populației, pe fondul întăririi ordinii și liniștii publice.

Fenomenul infracțional în context județean, regional, național și european

Atunci când vorbim de siguranța cetățeanului la nivelul municipității, trebuie să avem în vedere o serie de elemente care însumate asigură acest deziderat și anume: siguranța în școli, siguranța publică, siguranța alimentară, siguranța proprietății, siguranța locativă și siguranța familiei. Prin activitatea desfășurată de agenții Poliției Comunitare se dorește asigurarea unui nivel corespunzător de siguranță pentru cetățenii municipiului, de combatere a fenomenelor de violență stradală sau a comportamentului civic inadecvat.

Siguranța publică trebuie să constituie un pilon de bază al guvernării locale, deoarece fenomenele sociale specifice societății de consum comportă și riscuri care ne

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

erau necunoscute până cu ceva ani în urmă. Traficul și consumul de droguri, violența găștilor de cartier, prostituția, vandalismul și teribilismul ”împrumutat” de generația tânără din miezul lumii informatice, internet, sau cea a audio-vizualului, sunt probleme reale care trebuie înfruntate cu soluții concrete.

Poate cel mai sensibil punct al acestui capitol este siguranța în școli, siguranța copiilor în cadrul școlii, mai ușor de realizat, și siguranța pe drumul de acasă spre școală și invers.

Siguranța alimentară este asigurată de:

- Menținerea curățeniei și a igienei în zonele comerciale (piețe, târguri);
- Asigurarea respectării unui comerț stradal autorizat și civilizată.

Siguranța proprietății prin:

- Respectarea de autoritățile publice a principiului garantării proprietății;
- Realizarea activităților edilitare numai prin consultarea și despăgubirea cetățenilor direct afectați într-un drept al lor.

Siguranța locativă prin:

- Dezvoltarea mecanismelor care să înlesnească accesul la o locuință;
- Prezentarea transparentă a modului de alocare a locuințelor din fondurile autorităților locale sau alte surse.

Siguranța familiei prin stabilirea unor planuri strategice care să aibă ca element central familia în domenii cum ar fi educația, sănătatea, cultura, protecția socială, parteneriatul cu societatea civilă, etc.

Deși la cote relativ reduse înainte de 1989, fenomenul infracțional practic explodează din 1990. Rata criminalității, respectiv persoanele condamnate definitiv la 100.000 de locuitori crește de peste trei ori până în anul 1997, an în care atinge cota maximă (496 persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori). După această dată rata criminalității începe să scadă, în perioada 1999 - 2010 scăderea fiind continuă până în anul 2009, reluarea creșterii fiind, probabil corelată cu deprecierea condițiilor de viață generată de criza care începe să se manifeste. Reducerea ratei criminalității în cei zece

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

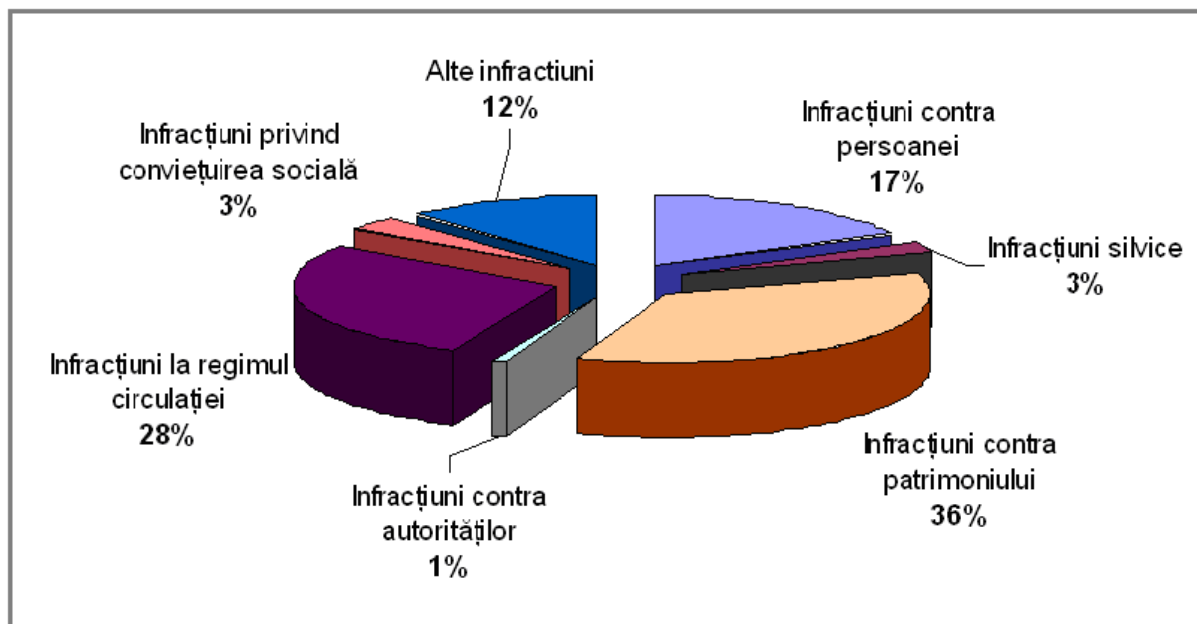
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

ani de scădere continuă este de aproape de 2,2 ori, creșterea din anul 2010 fiind totuși destul de consistentă (+22,4%).

Figura 68: Structura persoanelor condamnate definitiv pe categorii de infracțiuni în anul 2010 (în procente)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

În ceea ce privește structura infracțiunilor pentru care persoanele au fost condamnate definitiv, pe primul loc se află infracțiunile contra patrimoniului cu o pondere de 36%, urmate de infracțiunile la regimul circulației (28%) și de infracțiunile contra persoanei (17%). La polul opus se află condamnările definitive pentru infracțiuni contra autorităților (1%), infracțiunile silvice și infracțiunile privind conviețuirea socială.

În ceea ce privește structura pe sexe, în toată perioada analizată ponderea condamnărilor definitive a fost pentru persoanele de sex masculin în proporție de peste 95%.

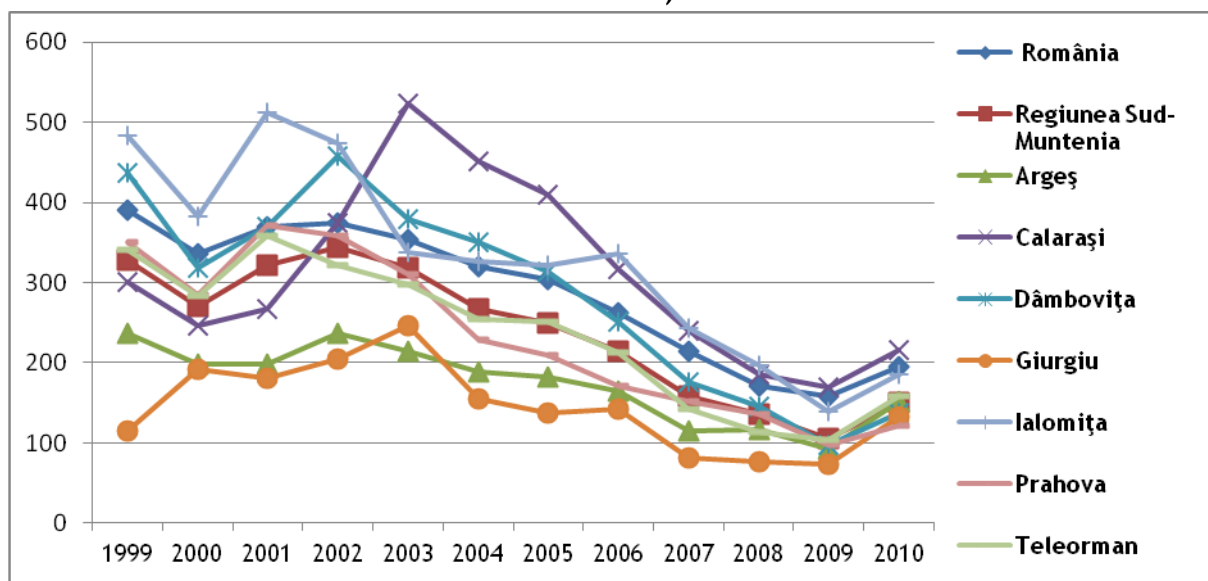
Condamnările definitive, în toată perioada, au fost în proporție de circa două treimi, pentru o durată cuprinsă între doi și zece ani.

Evoluția ratei infracționalității, a criminalității și a gradului de delincvență în regiunea Sud-Muntenia în perioada 1999 -2010

Din totalul condamnărilor definitive, regiunea Sud Muntenia, în anul 2010, deținea o pondere de 11,7%. La 10 000 de locuitori, cele mai multe condamnări definitive au fost în județul Călărași (21,6 condamnări definitive la 10.000 locuitori), urmat de Ialomița (18,5) Teleorman (15,7) și Argeș (15,2). Cele mai mici rate s-au consemnat în Prahova (12,2), Giurgiu (13,2) și Dâmbovița (13,7).

Figura 69: Rata criminalității (număr de persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

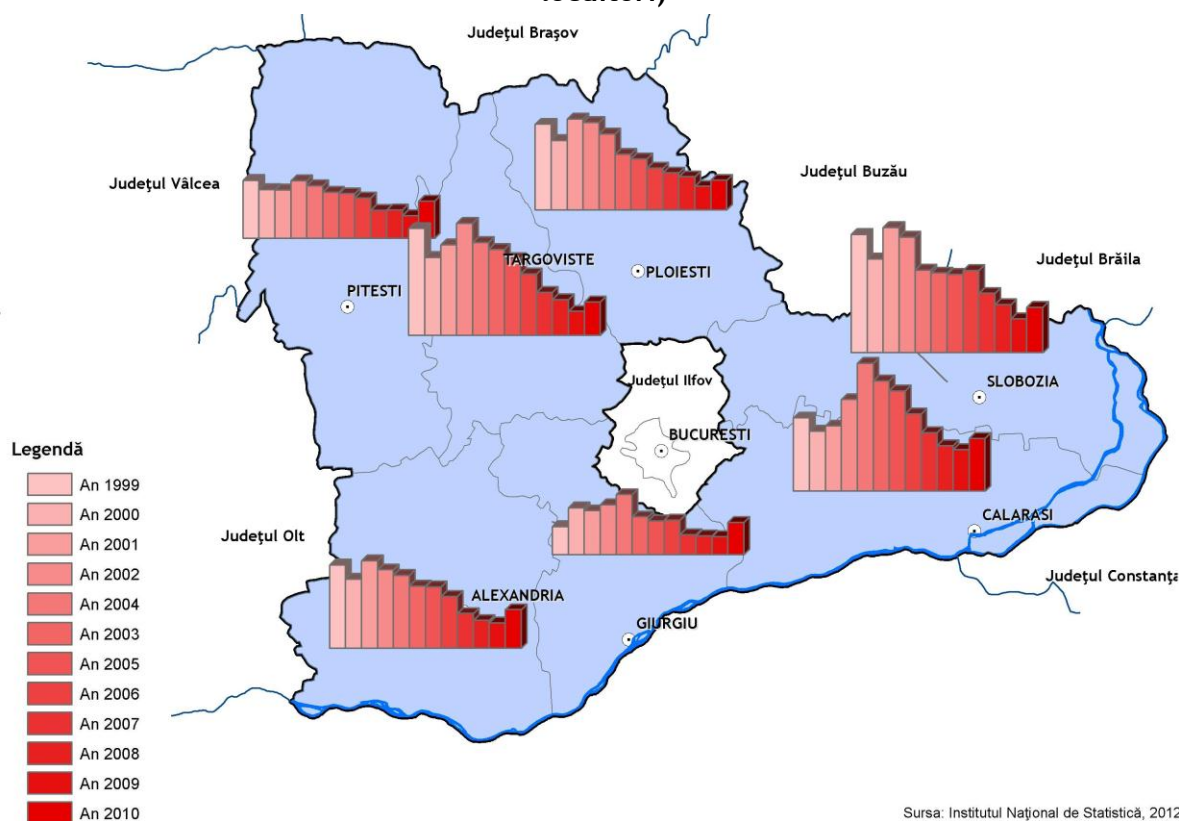
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

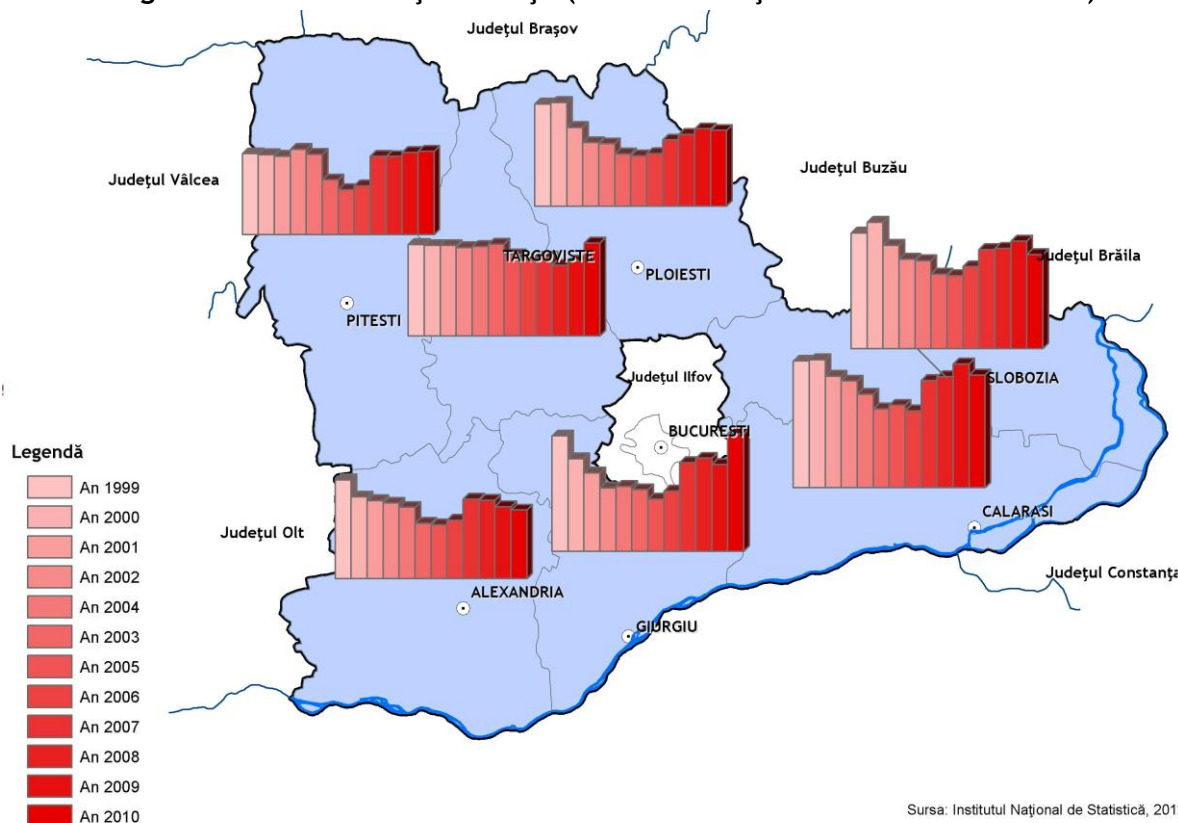
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 70: Rata criminalității (număr de persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori)

În ceea ce privește rata infracționalității, reprezentând infracțiuni cercetate de poliție la 100.000 de locuitori, la nivelul regiunii Sud Muntenia, aceasta a scăzut continuu din 1999 până în 2005, perioada cu cea mai scăzută rată a infracționalității fiind între anii 2004 și 2006 (904 infracțiuni cercetate de poliție la 100.000 de locuitori), Începând cu anul 2007 rata infracționalității a înregistrat o creștere considerabilă, ajungând ca la sfârșitul perioadei analizate să se ridice la valori apropiate de cele de la începutul perioadei (1326 infracțiuni cercetate de poliție la 100.000 de locuitori în anul 2010).

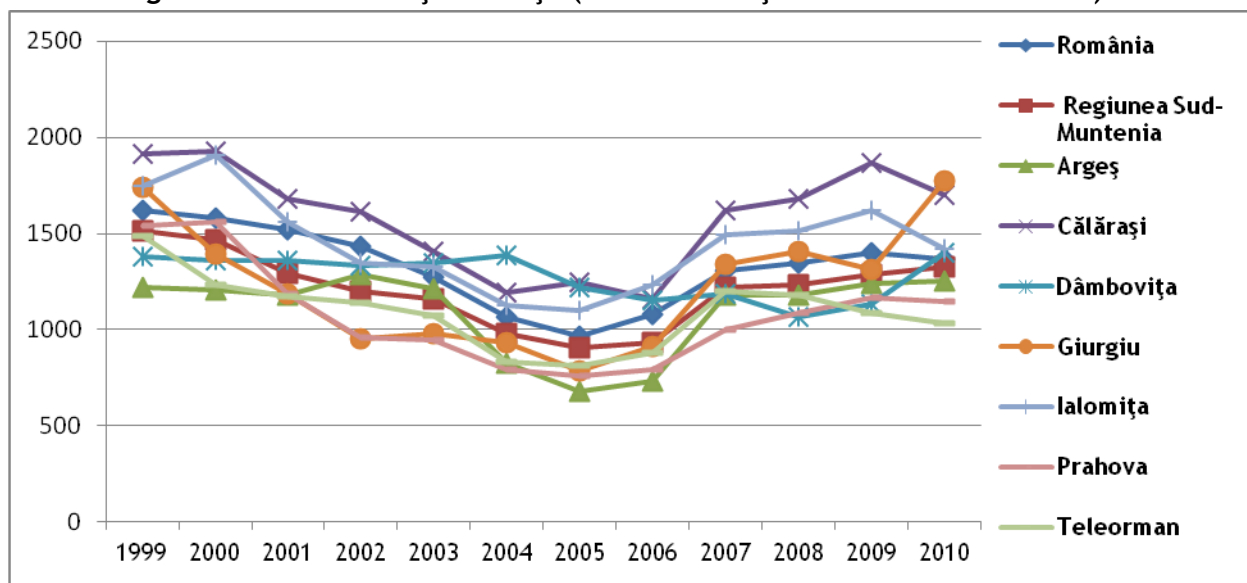
Figura 71: Rata infraționalității (număr infracțiuni la 100000 locuitori)

În cadrul regiunii Sud-Muntenia, în anul 2010, cele mai mari rate ale infraționalității au fost înregistrate în județele Giurgiu și Călărași cu 1772, respectiv 1702 de infracțiuni cercetate de poliție la 100.000 de locuitori. Următoarele județe, de asemenea cu valori apropiate între ele, sunt Dâmbovița și Ialomița cu 1402 și 1419 infracțiuni cercetate de poliție la 100.000 de locuitori.

La cealaltă extremitate, respectiv cu cele mai puține infracțiuni sunt județele Teleorman (1034 de infracțiuni cercetate de poliție la 100.000 de locuitori), Prahova (1145) și Argeș (1255).

Figura 72: Rata infraționalității (număr infracțiuni la 100000 locuitori)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012

Factorii care determină și influențează fenomenul infrațional, criminalitatea și delincvența în regiunea Sud-Muntenia

Nivelul de trai, sărăcia și inegalitatea economică

Creșterea șomajului într-un context al crizelor economice prelungite, scăderea salariului și implicit a nivelului de trai, nesiguranța privind ziua de mâine și instabilitatea emoțională generată de aceasta, conduc la ideea că nivelul de trai poate fi generator de criminalitate prin punerea în pericol a patrimoniului celorlalți, deoarece sărăcia, cumulată cu dorința de îmbogățire rapidă, pot fi elemente care împing spre săvârșirea de infracțiuni.

Existența corupției în rândul organelor de cercetare, faptul că există delicvenți care rămân nepedepsiți poate avea de asemenea influență nedorită în ce privește actul infrațional.

Comunitatea și mediul social

Printre factorii care pot fi relevanți pentru dezvoltarea unui comportament deviant se numără și influența determinată de comunitatea în care un anumit individ se naște și

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

trăiește, cu probleme legate de lipsuri economice, dezordine, lipsa unei integrări, nivel socio-economic scăzut, existența unor grupuri infracționale etc.

Educația din familie

Existența unui comportament infracțional la membrii familiei determină preluarea de către minor a modelelor comportamentale văzute în mediul familial; un mediu familial infracțional, cumulat cu lipsa unei educații în planul familiei care să ducă la instruirea minorului în sensul cunoașterii consecințelor negative ale săvârșirii de infracțiuni și în vederea evitării acestora.

Lipsa educației prin școlarizare

O pregătire școlară incompletă sau neorganizată, nivelul scăzut de cunoștințe profesionale, lipsa deprinderii de a munci ordonat împiedică integrarea socio-profesională și poate determina înclinarea către infracțiune.

Percepția asupra siguranței cetățenilor în regiunea Sud-Muntenia

În interviurile luate principala cauză unanim invocată a fost desființarea posturilor de poliție din mediul rural. Cea mai bună dovadă că măsura a fost cel puțin neinspirată este faptul că acum se revine asupra acestei decizii.

Județul Argeș este printre primele trei județe din țară din punct de vedere al numărului redus de infracțiuni și, implicit, cu un grad ridicat al siguranței cetățeanului în spațiul public. Persoanele intervievate consideră că în rândul cetățenilor de etnie romă, infracționalitatea nu este mai ridicată comparativ cu restul populației.

În județul Călărași s-au reînființat posturile de poliție, desființate cu un an înainte. Desființarea a dus la creșterea infracțiunilor sesizate, în condițiile în care un număr și mai mare dintre ele nu au fost raportate.

La grupul de lucru organizat în județul Giurgiu nu a participat niciun reprezentant din partea Inspectoratului de poliție al județului. La întâlnire a fost prezent un reprezentant al penitenciarului Giurgiu, penitenciar de maximă siguranță, care a afirmat că în prezent nu se realizează o monitorizare a deținuților eliberați.

În județul Dâmbovița principalul tip de infracțiune întâlnit este furtul. Participanții însă consideră ca județul nu se situează peste media națională la rata infracționalității. A

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

fost de asemenea invocată și necesitatea de a nu se aștepta totul de la poliție, comunitatea putând să se organizeze și să se protejeze și singură împotriva hoților în special. Principalele infracțiuni care se petrec pe raza județului Ialomița sunt cele care se încadrează în categoria “micii criminalități”, anume furturile și tâlhăriile. Infracțiunile economice, în special evaziune fiscală. Zonele care prezintă o rată mai mare de infracționalitate sunt zona Urziceni și zona Căzănești, fapt legat de prezența în zonele respective a comunităților române într-o pondere mai ridicată decât în restul județului.

Furturile reprezintă principalul tip de infracțiune pe raza județului Prahova. În ceea ce privește zonele cu rată a infracționalității mai ridicată, acestea sunt considerate a fi marile aglomerări urbane, în special Ploiești. Se consideră de asemenea că iau amploare infracțiunile produse de către minori.

Principalul tip de infracționalitate întâlnit pe raza județului Teleorman îl constituie furturile (din locuințe, din locuri aglomerate, din gospodării). În Alexandria se înregistrează cele mai multe infracțiuni, fiind cea mai mare aglomerație urbană. Populația percepe numărul de polițiști ca fiind insuficient.

Evoluția fenomenului infracțional, a criminalității și a delicvenței de-a lungul perioadei 2014 - 2020, în regiunea Sud-Muntenia (prognozele privind evoluția fenomenului infracțional în regiunea Sud-Muntenia de-a lungul perioadei 2014 - 2020 vor fi realizate prin metode economice)

Renunțarea la politica de austeritate și adoptarea de măsuri de creștere economică, crearea de locuri de muncă și ridicarea nivelului de trai, în paralel cu măsuri de creștere a securității cetățenilor prin implicarea mai activă a autorităților publice în lupta împotriva fenomenului infracțional pot determina o reducere a acestui fenomen.

În mod contrar, menținerea politicii de austeritate, reducerea locurilor de muncă, a veniturilor salariale și implicit reducerea nivelului de trai, pe fondul creșterii corupției, pot determina o creștere explozivă a fenomenului infracțional.

În vederea estimării evoluției fenomenului infracțional în perioada 2014-2020, am utilizat cei doi indicatori de referință: rata criminalității și rata infracționalității.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Acestor două serii de timp le-am aplicat un filtru Holt-Winters, în cadrul unui proces de netezire exponențială, obținând valorile estimate în perioada 2014-2020.

Tabel 40: Parametrii modelului Holt-Winters pentru rata criminalității

Eșantion: 1999 2011	
Observații: 13	
Metoda: Holt-Winters No Seasonal	
Parametrii: Alpha	1.0000
Beta	0.0000
Suma Pătratelor Reziduurilor	18489.00
RMSE	37.71247
Valori la sfârșitul	
perioadei: Medie	195.0000
Trend	-13.16667

Sursa datelor: Analiza consultantului

Parametri estimați ai modelului de netezire exponențială pentru rata criminalității arată existența unui trend negativ în evoluția acestei serii de timp în intervalul 2014-2020.

Tabel 41: Parametrii modelului Holt-Winters pentru rata infracționalității

Eșantion: 1999 2011	
Observații: 13	
Metoda: Holt-Winters No Seasonal	
Parametrii: Alpha	1.0000
Beta	0.2499
Suma Pătratelor Reziduurilor	210220.6
RMSE	127.1645
Valori la sfârșitul	
perioadei: Medie	1158.000
Trend	-19.63496

Sursa datelor: Analiza consultantului

Și în cazul ratei infracționalității valorile estimate pentru parametrii modelului de netezire exponențială arată existența unui trend descendent.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

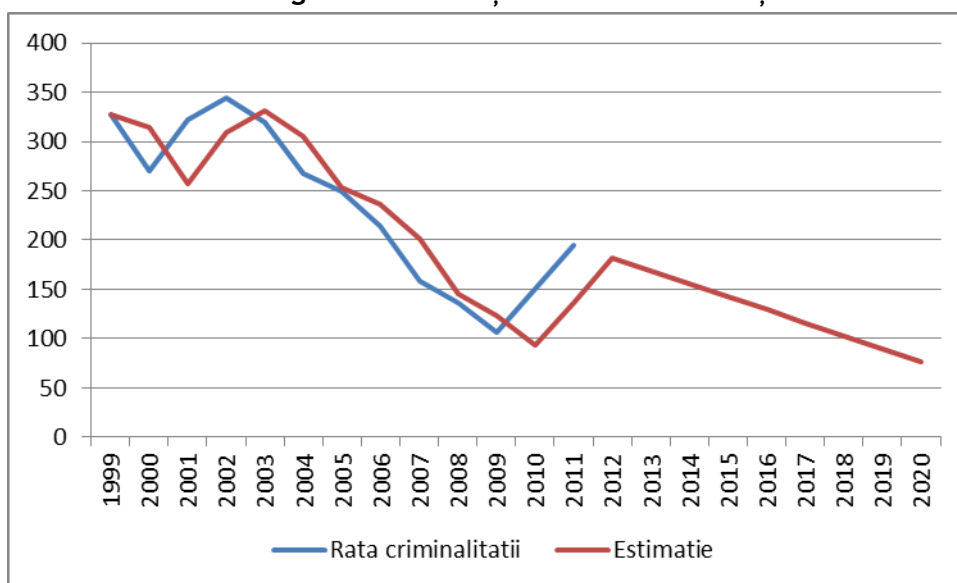
Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

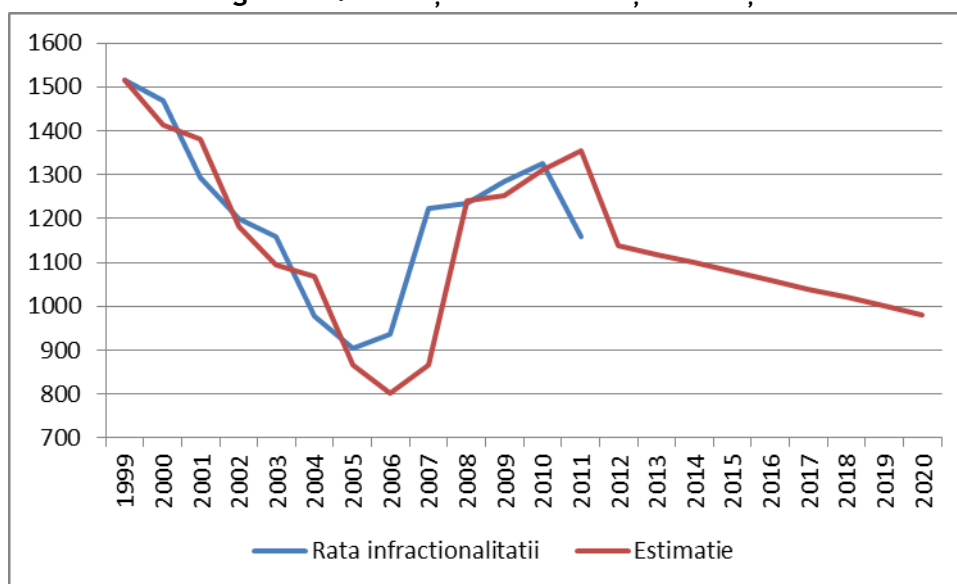

Figura 73: Evoluția ratei criminalității

Sursa: Analiza consultantului

Figura 74: Evoluția ratei infraționalității

Sursa: Analiza consultantului

Pentru ambii indicatori, presupunând că tendințele din trecut se păstrează, ne așteptăm la o evoluție descendentă.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 42: Evoluția prognozată a ratei criminalității și a ratei infraționalității în regiunea Sud-Muntenia

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata prognozată a criminalității	156	142	129	116	103	90	77
Rata prognozată a infraționalității	1099	1079	1060	1040	1021	1001	981

Sursa datelor: Analiza consultantului

Astfel, pentru anul 2020, ne așteptăm ca rata criminalității să fie în jur de 77 persoane la 1 milion de locuitori, iar rata infraționalității în jur de 981 persoane la 1 milion de locuitori.

Măsuri și recomandări privind creșterea siguranței cetățenilor în regiunea Sud-Muntenia⁵³

Dintre măsurile cu impact în creșterea siguranței cetățenilor susținem:

- Diversificarea modalităților de pedepsire, cu accent special pe executarea pedepselor în comunitate;
- Dezvoltarea unui serviciu larg de probațiune și reinserție socială a foștilor delincvenți;
- Consolidarea capacității închisorii de formare profesională și pregătire pentru o reinserție socială eficace;
- Dezvoltarea sistemului juridic și de asistență socială a victimelor delincvenței;
- Reforma justiției pentru minori. Este în curs de definitivare strategia și sistemul legislativ al tribunalelor pentru copii, consolidarea capacității centrelor de corecție pentru copii și tineri de inserție socială;
- Elaborarea unei strategii pentru asigurarea unui act de justiție larg accesibil, corect și de calitate;
- Promovarea poliției comunitare;
- Dezvoltarea relațiilor de încredere și cooperare între poliție și colectivitate, cu accent special pe relația cu segmentele marginalizate (romi);

⁵³ Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale semnat de Guvernul României și Comisia Europeană, 2005

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Creșterea progresivă a contribuției la incluziunea socială.

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene și evidențierea relațiilor transnaționale și transfrontaliere, la nivel regional județean și local

Pentru a analiza impactul finanțărilor nerambursabile asupra aspectelor de interes din domeniul social în regiunea Sud-Muntenia am considerat sumele nerambursabile atrase ca finanțare pe următoarele proiecte: POR, POSCCE, Programul de cooperare transfrontalieră România- Bulgaria.

Tabel 43: Valoarea finanțărilor nerambursabile pentru regiunea Sud-Muntenia

Anul	Suma(milioane lei)
2009	51.203
2010	278.335
2011	50.689
2012	197.643

Sursa datelor: ADR SM

Ipoteza simplificatoare pe care am ales-o pentru a studia impactul acestor finanțări nerambursabile se referă la faptul indicatorii de interes depind de nivelul de dezvoltare generală a regiunii, exprimat prin Produsul Intern Brut, la care se adaugă influența fondurilor nerambursabile.

Valoarea fondurilor nerambursabile a fost exprimată în milioane lei la prețurile anului 2005, prin deflatarea cu deflatorul PIB.

În acest sens, am estimat modele regresie de tipul:

$$\log I_t = c_1 + c_2 \log PIB_t + c_3 FE_t + \varepsilon_t .$$

În acest model coeficientul c_3 arată influența finanțărilor nerambursabile asupra indicatorului de interes.

Cu toate acestea, rezultatele acestor modele trebuie privite cu rezerve, întrucât datele referitoare la finanțările nerambursabile sunt disponibile într-un eșantion limitat (doar patru observații anuale).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

O parte din aceste proiecte cu finanțări europene au fost dezvoltate de actori publici și privați din regiunea Sud Muntenia în parteneriat cu entități din alte state, aceștia purtând denumirea de parteneri transnaționali (proiecte finanțate prin POSDRU, Interreg), respectiv parteneri transfrontalieri în cadrul proiectelor de cooperare transfrontalieră (CBC România Bulgaria).

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene la nivel regional, județean și local în domeniul schimbărilor demografice

Din analiza literaturii de specialitate, este dificil de stabilit o legătură între fondurile nerambursabile și schimbările demografice. Majoritatea modelelor econometrice implementate, inclusiv în România (vezi modelul HEROM54), studiază impactul finanțărilor nerambursabile asupra unor indicatori economici, nu asupra aspectelor demografice.

Dimpotrivă, numeroase studii reliefează impactul schimbărilor demografice asupra nivelului de dezvoltare a unui spațiu economic, inclusiv asupra efectelor programelor implementate din fonduri europene.

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene la nivel regional, județean și local în domeniul șomajului

Pentru a evidenția impactul finanțărilor nerambursabile asupra domeniului șomajului, am pornit de la valorile prognozate privind rata șomajului în perioada 2014-2020, pentru regiunea Sud-Muntenia.

Tabel 44: Proiecțiile privind evoluția ratei șomajului în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata șomajului(%)	7,77	7,28	7,01	6,86	6,78	6,73	6,71

Sursa: Analiza consultantului

⁵⁴ <http://www.cnp.ro/user/repository/bf097831fce71ce023a4.pdf>.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Pe lângă aceste cifre, care iau foarte puțin în calcul efectul fondurilor nerambursabile, avînd în vedere faptul că volumul de date este foarte mic (patru ani), am luat în calcul estimațiile Comisiei Europene⁵⁵ privind impactul fondurilor europene asupra ratei șomajului în România, la nivel național.

Practic, la nivel național, impactul fondurilor europene se traduce, de exemplu, la nivelul anului 2020, într-o scădere cu 1.09 puncte procentuale a ratei șomajului față de varianta fără fonduri europene.

Tabel 45: Proiecțiile impactul fondurilor europene asupra ratei șomajului în orizontul 2014-2020 pentru regiunea Sud-Muntenia

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rata șomajului(%)	7.77	7.28	7.01	6.86	6.78	6.73	6.71
Impactul fondurilor europene (puncte procentuale)	-1.04	-1.14	-0.96	-1.02	-1.05	-1.08	-1.09
Rata șomajului (cu impactul fondurilor europene) -%	6.73	6.14	6.05	5.84	5.73	5.65	5.62

Sursa: Analiza consultantului

Întrucît proiecțiile de tipul acesta nu sunt disponibile și la nivel regional, am presupus că impactul fondurilor europene va fi relativ identic la nivel național și la nivel regional.

55

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/romania_benchmark_tfp_062007.pdf

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

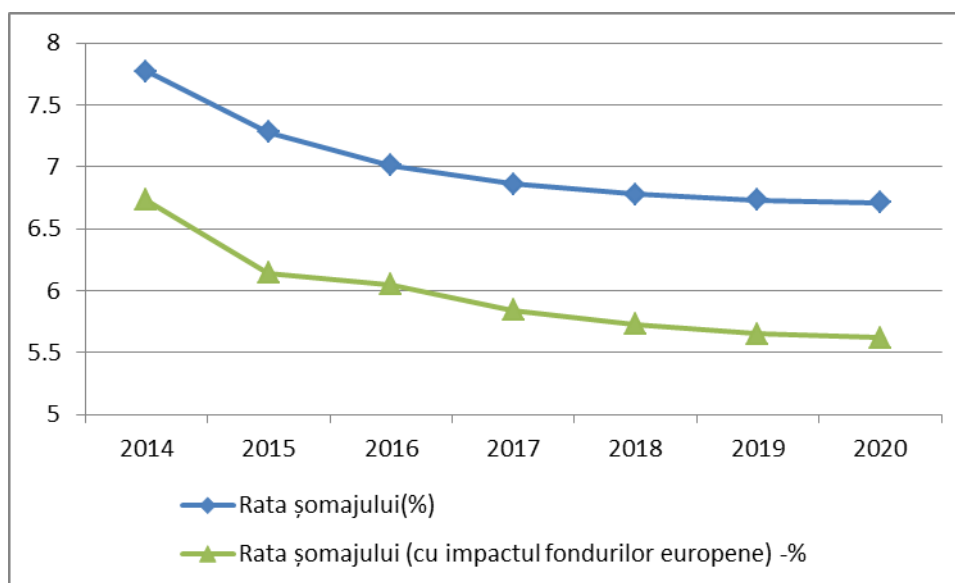
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 75: Impactul fondurilor europene asupra ratei șomajului în regiunea Sud-Muntenia

Sursa: Analiza consultantului

Din tabelul de mai sus, presupunând că scenariul Comisiei Europene are același impact la nivel regional și la nivel național, putem observa că fondurile europene pot acționa în sensul reducerii ratei șomajului în regiunea Sud-Muntenia: rata șomajului ar putea ajunge în anul 2020 la 5.62% în scenariul cu fonduri europene, față de 6.71% în scenariul fără fonduri europene.

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene la nivel regional, județean și local în domeniul mobilității

Din analiza modelelor econometrice, nu există suficiente dovezi pentru a afirma că o modificare a valorii finanțărilor nerambursabile afectează direct domeniul mobilității.

Deși pare de domeniul evidenței, programele finanțate din fonduri europene, menite a crea locuri de muncă, pot avea un efect notabil prin creșterea numărului persoanelor angajate venite din alte regiuni. Este posibil ca un astfel de efect să se manifeste cu o întârziere temporală care nu permite evidențierea acestuia printr-un model econometric. Evident, apare iarăși problema eșantionului care face referire la fondurile

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

nerambursabile, care are o lungimea prea mică pentru a se pune problema unei inferențe statistice.

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene la nivel regional, județean și local în domeniul reducerii ratei de sărăcie

Pentru a estima impactul fondurilor nerambursabile asupra fenomenului sărăciei am estimat următorul model de regresie:

$$\log Rata_saraciei_t = c_1 + c_2 \log PIB_t + c_3 FE_t + \varepsilon_t.$$

În acest model coeficientul c_3 arată influența finanțărilor nerambursabile asupra indicatorului de interes.

Tabel 46: Impactul finanțărilor nerambursabile asupra ratei de sărăcie

Variabila dependentă: LOG(SARACIE)				
Metoda: Least Squares				
Eșantion 1999 2010				
Observații: 12				
Variable	Coeficient	Eroarea std.	t-Statistic	Prob.
C	43.04048	3.848975	11.18232	0.0000
LOG(PIB_REAL)	-3.840168	0.368101	-10.43236	0.0000
FE_REAL	-0.005253	0.001457	-3.604444	0.0057
R ²	0.945536			
F-statistic	78.12283	Durbin-Watson stat		0.928075
Prob(F-statistic)	0.000002			

Sursa datelor: Analiza consultantului

Analizând rezultatele modelului, se observă existența unei legături inverse între valoarea finanțărilor nerambursabile și rata de sărăcie: o creștere cu 100 de milioane de lei a finanțărilor nerambursabile atrase se reflectă în scăderea cu 0.5% a ratei de sărăcie.

Modelul care are drept variabilă dependentă salariul mediu a produs estimațiile din tabelul de mai jos.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Tabel 47: Impactul finanțărilor nerambursabile asupra salariului mediu

Variabila dependentă: LOG(SAL_REAL)				
Metoda: Least Squares				
Eșantion 1999 2010				
Observații: 12				
Variabila	Coeficient	Eroarea std.	t-Statistic	Prob.
C	-1.753135	0.394581	-4.443031	0.0016
LOG(PIB_REAL)	0.790301	0.037736	20.94276	0.0000
FE_REAL	0.000858	0.000149	5.744571	0.0003
R ²	0.984951			
F-statistic	294.5272	Durbin-Watson stat		1.189606
Prob(F-statistic)	0.000000			

Sursa datelor: Analiza consultantului

În ceea ce privește impactul finanțărilor nerambursabile asupra salariului real, există o legătură directă între valoarea finanțărilor nerambursabile și salariul mediu real: o creștere cu 100 de milioane de lei a finanțărilor nerambursabile atrase se reflectă în creșterea cu 0.08% a salariului mediu.

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene la nivel regional, județean și local în domeniul incluziunii sociale

Din analiza modelelor econometrice, nu există suficiente dovezi pentru a afirma că o modificare a valorii finanțărilor nerambursabile afectează direct domeniul incluziunii sociale.

Impactul finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale și europene la nivel regional, județean și local în domeniul siguranței cetățenilor

Pentru a estima impactul fondurilor nerambursabile în domeniul siguranței cetățenilor am estimat următorul model de regresie:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

$$\log Rata_criminalitatii_t = c_1 + c_2 \log PIB_t + c_3 FE_t + \varepsilon_t.$$

Rezultatele estimării modelului sunt prezentate mai jos.

Tabel 48: Impactul finanțărilor nerambursabile asupra ratei criminalității

Variabila dependentă: RC				
Metoda: Least Squares				
Eșantion 1999 2010				
Observații: 12				
Variabila	Coeficient	Eroarea std.	t-Statistic	Prob.
C	610.7447	60.62569	10.07403	0.0000
FE_REAL	-0.314135	0.052213	-6.016401	0.0002
PIB_REAL	-0.010176	0.001503	-6.769447	0.0001
R	0.882596			
F-statistic	33.82927	Durbin-Watson stat		1.499782
Prob(F-statistic)	0.000065			

Sursa datelor: Analiza consultantului

Din punctul de vedere al impactului finanțărilor nerambursabile asupra fenomenului infracțional, se pot formula două concluzii:

- există o relație inversă între atragerea fondurilor nerambursabile și fenomenul infracțional.
- creșterea cu 100 milioane lei a finanțărilor nerambursabile se reflectă în scăderea ratei criminalității cu 31 persoane la un milion de locuitori.

Impactul crizei economice asupra domeniului social și calității vieții, inclusiv impactul crizei economice asupra accesului la finanțare

Impactul crizei economice asupra domeniului social și calității vieții, inclusiv impactul crizei economice asupra accesului la finanțare, pot fi cuantificate prin intermediul unor modele econometrice câtă vreme există suficiente date disponibile în acest sens.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În România impactul crizei s-a resimțit la nivel macroeconomic în anul 2010, anul ajustărilor macroeconomice și al încheierii acordului cu FMI, deși semne ale crizei au apărut încă din anul 2009.

Indicatorii care descriu domeniul social la nivelul regiunii Sud-Muntenia, așa cum sunt disponibile datele în acest moment la Institutul Național de Statistică, se opresc la anul 2010, prin urmare realizarea unui model econometric ce are drept scop evidențierea impactului crizei este superficială.

Totuși, putem realiza o analiză descriptivă asupra câtorva indicatori relevanți legați de calitatea vieții și accesul la finanțare.

Tabel 49: Venitul primar și venitul disponibil al gospodăriilor la nivelul regiunii Sud-Muntenia (la puterea de cumpărare standard în euro pe locuitor)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Venit primar al gospodăriilor	1326	1301	1576	1423	1435	1691	1795	1888	2153	2530	2264
Venit disponibil al gospodăriilor	1343	1354	1595	1492	1479	1914	1904	2000	2297	2842	2606

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2012⁵⁶

Atât venitul primar cât și venitul disponibil al gospodăriilor în regiunea Sud-Muntenia au scăzut în anul 2009, comparativ cu anul 2008: venitul primar a scăzut cu aproximativ 10% în anul 2009 față de anul 2008, iar venitul disponibil a scăzut cu aproximativ 8% în aceeași perioadă.

⁵⁶ Notă: Datele colectate de INS permit analiza doar pentru anii 1999 - 2009

Tabel 50: Indicatorii de sărăcie la nivelul regiunii Sud-Muntenia

Anul	2007	2008	2009	2010
Rata sărăciei relative	26.6	22.3	23	22.2
Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, exprimată ca procentaj din populația totală	50.3	45.6	48.1	42.7
Ponderea populației afectate de riscuri materiale grave (%)	42	36.6	38.1	33

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică⁵⁷

Impactul crizei s-a făcut resimțit și la nivelul indicatorilor care măsoară sărăcia populației: în anul 2009 a crescut ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, exprimată ca procentaj din populația totală, de la 45.7% la 48.1%, în vreme ce ponderea populației afectate de riscuri materiale grave a crescut de la 36.6% la 38.1%.

Tabel 51: Accesul populației la finanțare în regiunea Sud-Muntenia

Anul	2008	2009	2010	Modificarea 2010/2009
Total credite acordate populației în lei (milioane RON)	61443	62894	58467	-7.04%
Total credite acordate populației în valută (milioane RON)	40507	48281	49851	3.25%
Credite de consum acordate populației în lei (milioane RON)	57545	58881	50396	-14.41%
Credite imobiliare/ipotecare acordate populației în lei (milioane RON)	1771	1920	1906	-0.73%
Credite imobiliare/ipotecare acordate populației în valută (milioane RON)	10058	12963	16192	24.91%

Sursa datelor: Banca Națională a României⁵⁸

Din punctul de vedere al accesului la finanțare, în anul 2010 s-a produs un recul semnificativ al volumului creditelor în lei acordate populației din regiunea Sud-Muntenia, pe fondul modificării normelor de creditare de către BNR.

Astfel, volumul total al creditelor în lei a scăzut cu 7%, creditele de consum au scăzut cu 14% în 2010 față de 2009, iar creditele imobiliare în lei au scăzut cu 0.73% în 2010 față de 2009.

⁵⁷ INS nu colectează indicatori ai sărăciei decât din anul 2007⁵⁸ Datele obținute de la BNR acoperă doar perioada 2008 - 2010

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

O evoluție interesantă au avut creditele imobiliare în valută, care au crescut în anul 2010 cu 25% față de anul 2009, dar această situație se poate pune pe seama programului Prima Casă și a dobânzilor mai atractive oferite în valută în cadrul acestui program.

Percepții privind impactul finanțărilor din fonduri europene în regiunea Sud-Muntenia

În județul Argeș exemplele referitoare la proiecte derulate cu finanțare din fonduri europene au fost ale primăriei Mioveni, legate de dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii, precum și proiectele Organizației Salvați Copiii, dedicate copiilor aflați în situații de risc și abordând în special problematica abandonului școlar.

Nu a fost emisă o opinie negativă cu privire la impactul fondurilor europene în județul Argeș, singura problemă ridicată fiind legată de funcționarea deficitară a unor programe de finanțare - cum este cazul POSDRU, câteva sute de proiecte fiind blocate.

Idei și propuneri de proiecte care ar trebui derulate în viitor au fost dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii localităților și incluziunea socială a diferitelor grupuri dezavantajate: romi, copii provenind din familii sărace și copii având părinții plecați în străinătate - ambele categorii aflate în risc de abandon școlar, persoane aflate în detenție și care, la un moment dat, urmează să fie puse în libertate, persoane cu dizabilități, vârstnici.

În județul Călărași se consideră că multitudinea de proiecte existente demonstrează utilitatea acestor fonduri.

Ca idei și propuneri de proiecte care ar trebui derulate în viitor au fost enunțate dezvoltarea infrastructurii - una din cele mai deficitare din țară și combaterea abandonului școlar, inclusiv prin servicii acordate familiilor ai căror copii se află în acest risc, începând cu consilierea părinților și mergând până la servicii de tip after school.

Reprezentanții județului Dâmbovița consideră că proiectele derulate au avut rezultate și impact indiscutabile. De asemenea programele cu finanțare prin PNDR, de care beneficiază fermierii, dar și alte categorii de locuitori din mediul rural, precum și proiectele adresate copiilor provenind din familii dezavantajate.

A fost reclamată incapacitatea autorităților și instituțiilor publice de a asigura un grad mai mare de absorbție.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Dintre ideile și propunerile de proiecte care ar trebui derulate în viitor se numără investiții în măsură să absoarbă forță de muncă de dimensiuni importante, formare profesională în acord cu nevoile de forță de muncă ale unor astfel de investitori, combaterea abandonului școlar și a fenomenului de părăsire timpurie a școlii în comunitățile de romi, dar și proiecte care vor furniza servicii integrate familiilor din care provin copiii care prezintă acest risc.

În județul Giurgiu fondurile europene sunt considerate de o utilitate indiscutabilă. Proiectele derulate au fost cu rezultate vizibile, reabilitare și dotare școli și grădinițe, cursuri de formare pentru o serie de grupuri dezavantajate.

Deficiențele semnalate au fost expertiza deficitară, la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale, în accesarea și utilizarea acestor fonduri, motivația extrem de scăzută a funcționarilor publici pentru implicarea în acest domeniu, în condițiile în care nu există nici un fel de recompensă materială.

Idei și propuneri de proiecte care ar trebui derulate în viitor au fost sprijinirea fermierilor care au activitate în domeniul legumicol și sprijinirea potențialilor investitori în activități legate de sporturile nautice, industrii de mici ambarcațiuni, și a serviciilor de întreținere și reparație a acestora.

În Ialomița există, programe și proiecte cu finanțare din fonduri europene derulate pe teritoriul județului care au efecte cât se poate de vizibile. Din păcate au fost derulate prea puține asemenea proiecte.

În categoria ideilor și propunerilor de proiecte care ar trebui derulate în viitor se înscriu combaterea abandonului școlar și părăsirea timpurie a școlii, programele de tip after-school integrate părănd a fi o soluție viabilă.

Ca soluții economice au fost propuse dezvoltarea turismului în județ. Stațiunea Amara a și beneficiat de un proces de recondiționare a hotelurilor și a celorlalte spații în ultimii ani. Se dorește punerea în valoare a obiectivelor istorice care există pe teritoriul județului. De asemenea, având în vedere că solul și clima județului asigură un potențial important de dezvoltare, consideră că e nevoie de sprijin pentru inițierea unor afaceri

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

integrate bazate pe agricultură, prepararea de produse lactate ambalate obținute prin procesarea laptelui și cultivarea de legume, de cereale ș.a.m.d.

Reprezentanții județului Prahova consideră fondurile europene marea șansă pentru comunități.

Ca idei și propuneri de proiecte care ar trebui derulate în viitor s-a propus atragerea de fonduri europene pentru diversificarea serviciilor și a ofertei de petrecere a timpului în stațiunile prahovene.

Fiind un județ cu un potențial agricol deosebit, varietatea formelor de relief și a solului permit practicarea mai multor ramuri ale agriculturii. S-a propus sprijinirea micilor producători.

În zona incluziunii sociale s-au propus programe în beneficiul mai multor categorii dezavantajate, vârstnicii, persoanele cu dizabilități și romii.

Principala preocupare a administrației publice la nivelul județului Teleorman, dar și la nivel local, ar trebui să fie atragerea investițiilor și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale care să ducă la crearea de locuri de muncă viabile și bine retribuite.

Sectorul economic care trebuie vizat în principal este agricultura. Fermierii trebuie să fie sprijiniți pentru a-și dezvolta activitățile economice din agricultură.

Impactul fondurilor europene este considerat a fi bun, acestea fiind o soluție de îmbunătățire a situației din aproape toate domeniile puse în discuție.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Analiza SWOT**Analiza SWOT - domeniul social din regiunea Sud Muntenia.**

Puncte tari	Puncte slabe
Capital uman	
<ul style="list-style-type: none"> •Infrastructură socială relativ dezvoltată și bine distribuită în regiune •Rata de promovare a bacalaureatului mai mare decât la nivel național •Capital uman cu o rată ridicată de productivitate cu costuri salariale atractive 	<ul style="list-style-type: none"> •Fenomenul migrației forței de muncă •Nivel mediu de instruire al populației •Rata de ocupare scăzută •Rata ridicată a șomajului •Nivel ridicat al ratei abandonului școlar •Necorelarea cererii și ofertei în sistemul de formare
Capital social	
<ul style="list-style-type: none"> •Resursă umană calificată în județele din nordul regiunii •Inițiative locale de organizare comunitară 	<ul style="list-style-type: none"> •Dificultăți în integrarea socio-profesională a grupurilor dezavantajate •Lipsa inovării sociale ca alternativă •Nivel scăzut de dezvoltare al mediului neguvernamental •Valori scăzute al capitalului social
Sevicii sociale instituționale	
<ul style="list-style-type: none"> •Proximitatea geografică față de București care preia funcția de centru gravitațional pentru cea mai mare parte din regiune •Infrastructură socială destul de bine dezvoltată și distribuită în regiune 	<ul style="list-style-type: none"> •Structuri de formare slab dezvoltate •Dotare necorespunzătoare a sistemului sanitar și cel educațional •Probleme de acces la servicii publice al persoanelor sărace •Accesibilitate scăzută, în județele sudice •Lipsa de integrare a diferitelor servicii sociale
Oportunități	Amenințări
Capital uman	
<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltarea structurilor de tip GAL și susținerea specializării inteligente •Prezența activă a organizațiilor de dezvoltare și rata de participare crescută a județelor la programele acestora •Dezvoltarea proiectelor de e-learning și 	<ul style="list-style-type: none"> •Populație îmbătrânită și perspective de declin demografic •Creșterea raportului de dependență socială •Lipsa de adaptabilitate a instituțiilor pentru a promova politici de integrare a persoanelor marginalizate

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

<p>promovarea politicilor de învățare continuă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea ratei de absorbție a fondurilor nerambursabile 	<ul style="list-style-type: none"> • Rezistența la schimbare a instituțiilor publice și alinierea lor la tendințele pieței
Capital social	
<ul style="list-style-type: none"> • Procesul de descentralizare teritorială • Experiența de migrație și beneficiile remitențelor sociale • Diversificarea inițiativelor de voluntariat • Dezvoltarea parteneriatelor public/privat 	<ul style="list-style-type: none"> • Risc ridicat de polarizare socială • Lipsa de politici care să atace direct fenomenul de discriminare a grupurilor marginalizate
Sevicii sociale instituționale	
<ul style="list-style-type: none"> • Transferul unor servicii educaționale și de servicii de sănătate către centre specializate din capitală • Diversificare a oportunităților de finanțare nerambursabilă prin finanțarea inițiativelor cuprinse în Strategia Dunării. • Investiții în tehnologizarea și informatizarea serviciilor sociale - colectare date, monitorizare, evaluare, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradarea rețelei de transport din regiune și scăderea accesibilității • Lipsa de comunicare interinstituțională • Fenomenul de <i>brain drain</i> din sistemul de sănătate și extinderea lui la alte sectoare sociale • Nearmonizarea politicilor sociale sectoriale • Personal specializat insuficient

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Capitolul 3. Inventarierea necesităților din domeniul social în conformitate cu tendințele europene, naționale și orientările strategice din domeniu

Atât la nivel european cât și în România, politicile de dezvoltare abordează din ce în ce mai des și mai direct fenomene sociale ce surprind tendințele demografice, incluziunea sau nivelul de sărăcie al populației. Întărirea coeziunii sociale la nivelul continentului european constituie prioritatea politicii comune și unul din principiile directe menționate în documentele statutare adoptate în 2007.

Creștere inteligentă, durabilă și incluzivă.

La nivel european există o serie de documente de planificare strategică, prin care au fost identificate pe de o parte măsuri pentru reducerea problemelor care afectează țările europene, dar și măsuri care privesc spre viitor, spre dezvoltare și creștere economică. Toate prevederile acestor documente europene sunt corelate și răspund aceluiași probleme și nevoi identificate în domeniul social.

Documentul de referință actual, care ghidează dezvoltarea și creșterea economică a Uniunii Europene până în 2020 este Strategia Europa 2020. Strategia urmărește reducerea discrepanțelor în nivelul de dezvoltare al statelor membre, propunându-și crearea și implementarea unui sistem de creștere economică care să urmărească cele trei atribute emblematice, creștere economică mai inteligentă, mai durabilă și mai incluzivă. Ca orice document de planificare strategică, în elaborarea Strategiei Europa 2020 a fost identificată o modalitate pentru măsurarea progreselor în implementarea obiectivelor, prin identificarea a cinci obiective. Dintre aceste cinci obiective, trei privesc aspecte legate de politica socială:

- ocuparea forței de muncă;
- educație;
- sărăcie și incluziune.

Obiectivele de mai sus sunt transpuse la nivel național prin asumarea atingerii până în 2020 a unei rate de ocupare de 70%, reducerea abandonului școlar până la 11,3%,

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

creșterea la 26,7% a învățământului terțiar și reducerea populației expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale cu 580.000 persoane.

În cadrul procesului de implementare a Strategiei a fost identificat un set de inițiative majore, cu scopul de a facilita implementarea obiectivelor și atingerii țintelor asumate. Aceste inițiative sunt structurate pe cele trei priorități ale strategiei: creștere inteligentă, creștere durabilă și creștere incluzivă, și cuprind politici și programe aflate deja în implementare. Atingerea țintelor de dezvoltare trebuie să ia în calcul capacitatea statelor și a regiunilor de a elabora și implementa contracte de parteneriat și programe. Pentru a aborda limitele teritoriale de dezvoltare trebuie ținut cont de:

În corespondență cu Strategia 2020, Cadrul Strategic Comunitar pentru perioada 2014 - 2020 identifică trei obiective tematice la nivel social și creștere a calității vieții și anume:

- Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

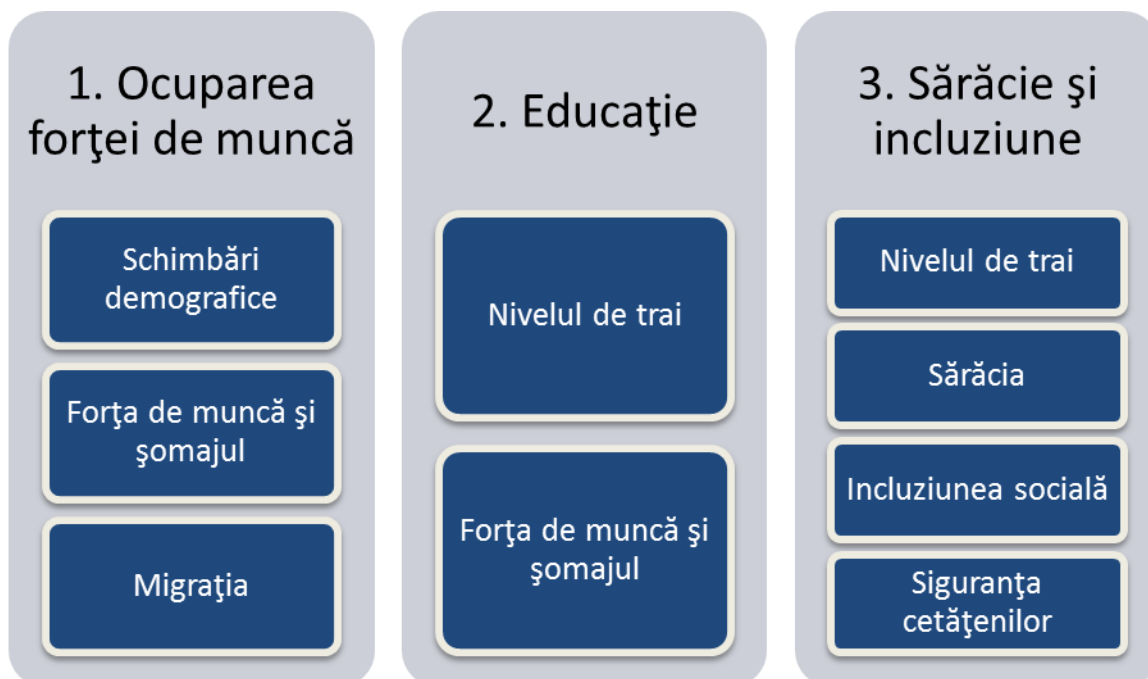
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Pentru aceste obiective, Cadrul Strategic Comunitar prezintă fundamentele unei sinergii la nivel de politică publică. În plus, prezintă o serie de acțiuni cheie pentru FEDR, FSE, FC și FEADR care fac legătura între politici, obiective și modul de implementare.

Premergător CSC, *comunicarea Comisiei Europene „Contribuția politicii regionale la creșterea durabilă în Europa 2020”* (COM 2010, 553 final), stabilește rolul Politicii Regionale în implementarea Strategiei Europa 2020 și în special contribuția la creștere inteligentă, prin inițiativa *O Uniune a inovării*. Scopul Comunicării Comisiei este de a transmite un semnal pentru creșterea contribuției regiunilor la implementarea obiectivelor Strategiei Europa 2020 în cadrul inițiativei *O Uniune a inovării*.

Necesitățile de dezvoltare identificate la nivelul regiunii Sud Muntenia pot fi grupate și correlate cu obiectivele politicilor europene pentru următoarea perioadă de programare a fondurilor europene, astfel:

Principii orizontale și proiecte de dezvoltare cu specific regional

Complementar cu documentele programatice deja menționate este important de subliniat importanța principiilor orizontale promovate la nivel european și inițiativele teritoriale regionale.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În primul rând, promovarea egalității între bărbați și femei și nediscriminarea, precum și dezvoltarea durabilă sunt principii comunitare fundamentale ce trebuie avute în vedere în definirea nevoilor și a problemelor la nivelul regiunii Sud-Muntenia.

În al doilea rând, prin poziționarea în sudul țării și pe cursul Dunării, județe din regiunea Sud-Muntenia sunt incluse în zonele acoperite de *Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării*. Acesta este un document care constituie nucleul cooperării regionale la Dunăre pentru România, alături de celelalte state riverane, aprobat de Comisia Europeană în 2010.

Dintre acțiunile orientate spre creșterea prosperității regiunii, majoritatea sunt îndreptate în aceeași direcție, a întăririi educației și cercetării în țările din zonă. Totodată, acțiunile care vizează investiția în resursele umane din zonă sunt îndreptate către: întărirea sistemului de educație, întărirea cooperării între reprezentanții pieței forței de muncă și cei ai sistemului educațional, coordonarea politicilor pentru a răspunde provocărilor legate de demografie și migrație, pentru a lupta împotriva sărăciei și a excluziunii comunităților marginalizate, în special a comunităților rome.

În al treilea rând, inițiativele emblematiche identificate în cadrul Strategiei Europa 2020 sunt în strânsă legătură cu aspectele sociale tratate în acest studiu: *tineretul în mișcare, o agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă și o platformă europeană pentru combaterea sărăciei*.

Tineretul în mișcare

Inițiativa, parte a priorității *creștere inteligentă*, este formată dintr-un pachet complex de inițiative de politici publice pe teme educație și ocupație, adresate tinerilor din Europa.

Scopul inițiativei este de a crește gradul de educație și posibilitatea de angajare a tinerilor, de reducere a nivelului ridicat de șomaj din rândul tinerilor și de a crește rata de angajare prin inițiative precum:

- adaptarea ofertei educative și de training la nevoile tinerilor;
- încurajarea tinerilor să profite de granturile UE pentru studii și pregătire într-o altă țară;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- încurajarea țărilor UE să implementeze măsuri pentru simplificarea trecerii de la educație la muncă.

O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă

Scopul acestei inițiative este de a contribui la îndeplinirea obiectivului în materie de ocupare a forței de muncă stabilit pentru 2020, acela ca 75% din populația cu vârstă cuprinsă între 20 și 64 de ani din UE să aibă un loc de muncă. Inițiativa contribuie totodată și la îndeplinirea altor obiective conectate cu acesta, precum reducerea ratei abandonului școlar sub nivelul de 10% și obținerea unui procent de 40% de tineri cu studii superioare sau tehnice, și reducerea numărului de persoane amenințate de sărăcie și excluziune socială cu cel puțin 20 de milioane.

Agenda propune o serie de măsuri concrete, care vor contribui la:

- impulsivarea reformelor destinate ameliorării flexibilității și securității pe piața muncii („flexisecuritate”);
- dotarea cetățenilor cu competențele de care au nevoie pentru a fi competitivi pe piața muncii;
- ameliorarea calității locurilor de muncă și asigurarea unor condiții de muncă mai bune;
- ameliorarea condițiilor pentru crearea de locuri de muncă.

O platformă europeană pentru combaterea sărăciei

În cadrul acestei inițiative, acțiunile principale prin care UE intervine pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale sunt:

- îmbunătățirea accesului la locuri de muncă, protecție socială, servicii de bază (asistență medicală, locuință, etc.) și educație;
- o mai bună utilizare a fondurilor europene pentru sprijinirea incluziunii sociale și combaterea discriminării;
- inovații cu caracter social care ar putea constitui soluții inteligente pentru Europa post-criză, în special în direcția acordării unui sprijin social real și eficient;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- încheierea de noi parteneriate public-privat.

Direcțiile de acțiune la nivel național

La nivelul României, *Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială Româniea (CSDTR) 2030* reprezintă un document strategic elaborat pentru a fundamenta corelația între o strategie de dezvoltare teritorială și derularea procesului de absorbție a fondurilor europene, unul dintre obiective constând în identificarea proiectelor strategice de importanță teritorială regională, interregională și națională. Documentul accentuează rolul capitalului social și în dimensiunea teritorială a dezvoltării unei zone. Astfel, dacă în prima fază capitalul fizic și mobilitatea factorilor sunt importante, faza de consolidare și creștere depinde în mai mare măsură de formarea capitalului social.

Pentru perioada 2007 - 2013, prioritățile de dezvoltare naționale sunt redată în Planul Național de Dezvoltare 2007 - 2013 și Programul Național de Reformă 2011 - 2013.

Dezvoltarea se axează pe șase direcții de acțiune considerate priorități naționale care, prin efectul negativ al crizei economice traversate de România concretizate în staționare și /sau chiar regres economic, considerăm că au rămas de actualitate:

1. Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere

- Creșterea competitivității prin îmbunătățirea accesului pe piață al întreprinderilor, în special al IMM-urilor;
- Dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere prin promovarea cercetării și inovării și accelerarea dezvoltării societății informaționale;
- Îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea resurselor regenerabile de energie.

2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport trans-europene și a rețelelor de legătură;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes național și îmbunătățirea serviciilor aferente;
- Dezvoltarea durabilă a sectorului transporturi.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

3. Protecția și îmbunătățirea calității mediului

- Îmbunătățirea standardelor de viață prin asigurarea serviciilor de utilități publice la standardele de calitate și cantitate cerute, în sectoarele de apă și deșeuri;
- Îmbunătățirea sistemelor sectoriale de management de mediu.

4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative

- Dezvoltarea capitalului uman;
- Promovarea ocupării depline;
- Promovarea incluziunii sociale;
- Dezvoltarea capacității administrative și a buneii guvernări.

5. Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol

- Creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței;
- Creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale;
- Dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere;
- Promovarea inițiativelor de tip „LEADER”;
- Asigurarea pescuitului durabil și dezvoltarea acvaculturii.

6. Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

- Îmbunătățirea infrastructurii publice regionale și locale;
- Consolidarea mediului de afaceri regional și local;
- Dezvoltarea turismului regional și local;
- Dezvoltare urbană durabilă;
- Cooperarea teritorială europeană.

În ceea ce privește următoarea perioadă de programare, obiectivele și direcțiile de acțiune vor urma cel mai probabil structura documentelor strategice europene, însă în acest moment nu există planurile de dezvoltare regional 2014 - 2020.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În procesul consultativ de programare, Comitetului Consultativ Tematic Ocupare, Incluziune Socială și Servicii Sociale (CCT OIS) reprezintă unul din principalii actori. În urma întâlnirilor preliminare, primul set de priorități surprind aspecte precum:

- Ocuparea;
- Incluziunea social;
- Antreprenoriat și economie socială;
- Formare profesională și inovare socială;
- Protecția drepturilor sociale și îmbătrânire activă.

Prin memorandumul elaborat de Ministerul Afacerilor Europene eferitor la acțiunile și documentele privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020 și adoptat de Guvernul României la 13 iunie 2012, se recomandă respectarea principiului european al parteneriatului în ceea ce privește organizarea și funcționarea cadrului partenerial de consultare. Astel, se presupune implicarea activă a reprezentanților instituțiilor locale, organizații ale societății civile, parteneri economici și sociali, inclusiv partenerii din domeniul protecției mediului sau responsabili pentru promovarea egalității și politicilor antidiscriminare.

Astfel, studiul privind problemele sociale și calitatea vieții în regiunea Sud-Muntenia va deține un rol important în fundamentarea Planului de dezvoltare regională la nivelul regiunii Sud Muntenia. Va reprezenta un sprijin în orientarea și utilizarea eficientă a fondurilor europene de care România va beneficia în următoarea perioadă de programare.

În paralel, documente precum *Carta Albă a sectorului ONG din România* (Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile), *Incluziunea romilor în România* (Fundația Soroș Romania) sau studii precum *Remodelarea economiei geografice* (Banca Mondială) prezintă atât provocările și nevoile de dezvoltare ale sectorului social, dar și seturi de soluții care nu sunt în prezent acoperite de politici publice naționale sau locale. Aceste informații pot fi relevante în procesul de fundamentare a politicilor publice, în special când studiile sau statisticile oficiale sunt neclare. Spre exemplificare, *Carta Albă a sectorului ONG din România* reprezintă o sinteză a nivelului de dezvoltare a mediului nongovernmental

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

românesc. În același timp, documentul prezintă și detaliază acțiunile ce ar trebui întreprinse la nivel instituțional în ariile de interes pentru sectorul ONG. Datorită legăturilor strânse dintre dezvoltarea sectorului nonguvernamental și bunăstarea socială, propunerile și măsurile prezentate în Carta Albă constituie un sprijin semnificativ pentru politicile sociale locale și naționale.

La nivel internațional se remarcă un interes crescut pentru politicile care susțin urbanizarea, dezvoltarea zonală și procesul de globalizare. În dezbaterile privind dezvoltarea teritorială sunt analizate în oglindă zonele dezvoltate versus zonele slab dezvoltate din punct de vedere economic și social. Scopul final este de a identifica soluții prin care zonele clasate pe ultimele locuri pot ajunge din urmă pe cele fruntașe. Ținându-se cont de realitatea că dezvoltarea diferențiată este parte inerentă a experienței de dezvoltare, actorii instituționali trebuie să adapteze politicile publice pentru a folosi resursele globale, la nivel național și redistribuirea echitabilă, dar și eficientă a acestora. Pentru a ajunge însă la creșterea calității vieții, accentul trebuie să se mute de pe regiune pe individ. Un astfel de exemplu are în vedere că evaluarea economică trebuie să fie în tandem cu cea socială și că indicatori de tipul PIB/cap locuitor au limite și evidențiază o singură fațetă a vieții locuitorilor dintr-o regiune. Regiunile și economiile sunt la fel de puternice ca oamenii care le guvernează, iar dacă acești oameni, nu au acces la oportunități, nici regiunile nu vor avea.

De menționat este faptul că discuția despre dezvoltare este în special o discuție care folosește argumente economice, cu atât mai mult cu cât resursele sunt limitate. În același timp teoriile economice evidențiază că o regiune poate realiza creștere economică în momentul în care oamenii care trăiesc în ea își pot atinge potențialul maxim printr-o activitate creativă și productivă. De regulă, orașele sunt acelea care concentrează destule resurse economice și umane care să genereze o paletă variată de oportunități care conduc la bunăstare. Aceste oportunități pot cuprinde oferte pe piața muncii, oportunități de afaceri sau interacțiuni sporite care să conducă la inovare. Avantajele oferite de aglomerările urbane sunt cât se poate de evidente.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

În schimb, dezavantajele zonelor cu densități scăzute sunt direct proporționale. Un acces greu la servicii sau o productivitate a muncii mai scăzută și în consecință salarii mai mici sunt doar două din aspectele negative unei zone care e lipsită de resurse. Pe termen scurt este inevitabil pentru o regiune să se dezvolte uniform. Politicile de uniformizare a geografiei economice nu au de obicei rezultatele scontate și conduc la irosirea resurselor și încetinirea economiilor care sunt în creștere.

Politicile publice trebuie să se adapteze realităților și să investească în zonele de creștere care, pe termen mediu și lung vor crește nivelul de trai global, prin redistribuirea resurselor și efectele de vecinătate. De exemplu investițiile în sistemul de sănătate și în educație, insuficient finanțate de la bugetele centrale și locale au avut un efect semnificativ negativ asupra calității acestor servicii. Se remarcă astfel un declin net al indicatorilor cheie din aceste sisteme. Pe lângă degradarea infrastructurii construite - școli și spitale - se remarcă o evoluție negativă a indicatorilor cheie cu privire la resursa umană din sistemul social. Astfel *numărul de elevi ce revine unui profesor* a avut o evoluție negativă în perioada 1999 - 2010. În consecință, nivelul calitativ al serviciilor educaționale a scăzut. În aceeași direcție nefavorabilă, indicatorii *numărul de persoane ce revin la un cadru medical - medici cu pregătire universitară și cadre medicale medii* - sunt cu mult sub media europeană recomandată.

Tabel 52: Sinteza principalelor provocări și necesități din domeniul social pentru următoarea perioadă de programare

	Provocări la nivel regional	Efect previzionat pe termen lung	Teritoriul afectat
Situatie demografică	Declin demografic	Depopularea unor zone din cadrul regiunii	Județele Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman și sudul județului Argeș
	Migrația forței de muncă - în conexiune cu declinul demografic	O creștere a presiunii asupra resurselor de muncă ce se reflectă într-o scădere a productivității	Nivelul regional, cu precădere județele Dâmbovița, Prahova (internațional) și Argeș, Teleorman (în România)

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Provocări la nivel regional	Efect previzionat pe termen lung	Teritoriu afectat
		agenților economici	
Nivel de instruire	Nivel mediu de instruire al populației Declin al învățământului profesional și tehnic	Lipsa atractivității economice teritoriale - investiții scăzute Scăderea competitivității zonelor afectate	Județele cu număr mic de persoane - densitate scăzută - Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman Nivel regional, cu impact mai mare în județele industrializate - Argeș și Prahova
Forța de muncă și șomajul	Nivel redus de ocupare Fenomen de îmbătrânire a forței de muncă	Nivel crescut de sărăcie și creșterea presiunii asupra serviciilor sociale Raport de dependență economică în creștere	Nivel regional Nivel regional, cu precădere în județele Călărași, Giurgiu și Teleorman
Veniturile și cheltuielile populației	Venituri mai scăzute decât media națională și putere de cumpărare scăzută	Nivel de trai scăzut, acces limitat la servicii sociale	Nivel regional, în special în mediul rural.
Sănătate și asigurări sociale	Îmbătrânirea populației Mortalitate generală și mortalitate infantilă ridicată Stil de viață nesănătos și creșterea incidenței obezității	Presiune asupra serviciilor specializate din sistemului medical Un nivel de calitate a vieții redus Creșterea riscului de îmbolnăvire și mortalitate	Nivel regional Județele Călărași, Giurgiu și Teleorman Nivel regional

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Provocări la nivel regional	Efect previzionat pe termen lung	Teritoriu afectat
	Sistem de sănătate subfinanțat și fenomenul de migrație a cadrelor medicale	Inconsistențe între nevoile din sistem și resursele necesare alocate pentru funcționarea lui - scăderea calității și accesului la servicii de sănătate	În special în județele Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman
Incluziune socială	Fenomen generalizat de discriminare a grupurilor minoritare (etnice, religioase, etc.) Excluderea persoanelor cu dizabilități de la viața socială	Marginalizare socială și nivel scăzut al calității vieții al persoanelor excluse. Nivel scăzut al calității vieții datorită nivelului ridicat de dependență - în special economică - al acestor persoane	Nivel regional Nivel regional, în special în mediul rural
Siguranța cetățenilor	Nivel ridicat de infracțiuni de tip furturi Sentiment generalizat de nesiguranță și insecuritate	Perturbarea vieții sociale și al bunăstării sociale. Nivel scăzut al calității vieții	Nivel regional, în special în mediul rural Nivel regional, în special în mediul urban
Educație	Nivel ridicat al abandonului școlar Acces redus la sistemul educațional,	Nivel scăzut de dezvoltare al capitalului uman Creșterea gradului de cuprindere în sistemul de	Nivel regional, în special în mediul rural Nivel regional, în special în județele Călărași, Giurgiu,

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	Provocări la nivel regional	Efect previzionat pe termen lung	Teritoriu afectat
	în special în zonele izolate din regiune	învățământ și creșterea ratei de părăsire a sistemului	Ialomița și Teleorman
	Resurse limitate și lipsa unor planuri de investiții pe termen mediu	Infrastructură educațională necorespunzătoare derulării activității	Nivel regional
Inovarea socială	Economie socială slab dezvoltată	Limite în creșterea sectorului economiei sociale care poate prezenta beneficii sociale și economice	Nivel regional și în special partea de sud a regiunii

Sursa datelor: Analiza consultantului

În profil teritorial, regiunea Sud Muntenia înregistrează o diviziune NORD - SUD prin diferențe de dezvoltare economică ce au un impact major asupra vieții sociale. Profesorul Dumitru Sandu scoate în evidență această diferență prin binomul Sudul Dezvoltat - Sudul sărac. Totuși, această diferențiere geografică poate să nu fie relevantă pentru realitatea din teren. Spre exemplu, orașele Mizil și Urlați, se află în județul Prahova, cel mai dezvoltat din regiune. Realitatea acestor orașe este una complet diferită, fiind printre cele mai puțin dezvoltate din regiunea Sud Muntenia. Folosind un indice sintetic - Indicele de Dezvoltare Socială Locală - autorul evidențiază decalajul dintre cele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate zone din regiune. În compoziția indicelui se regăsesc informații cu privire la capitalul material și cu privire la capitalul uman din județele ce compun regiunea. Mai specific, se evaluează resursele financiare disponibile populației și bunurile private și publice accesibile, dar și nivelul de educație și starea de sănătate a populației.

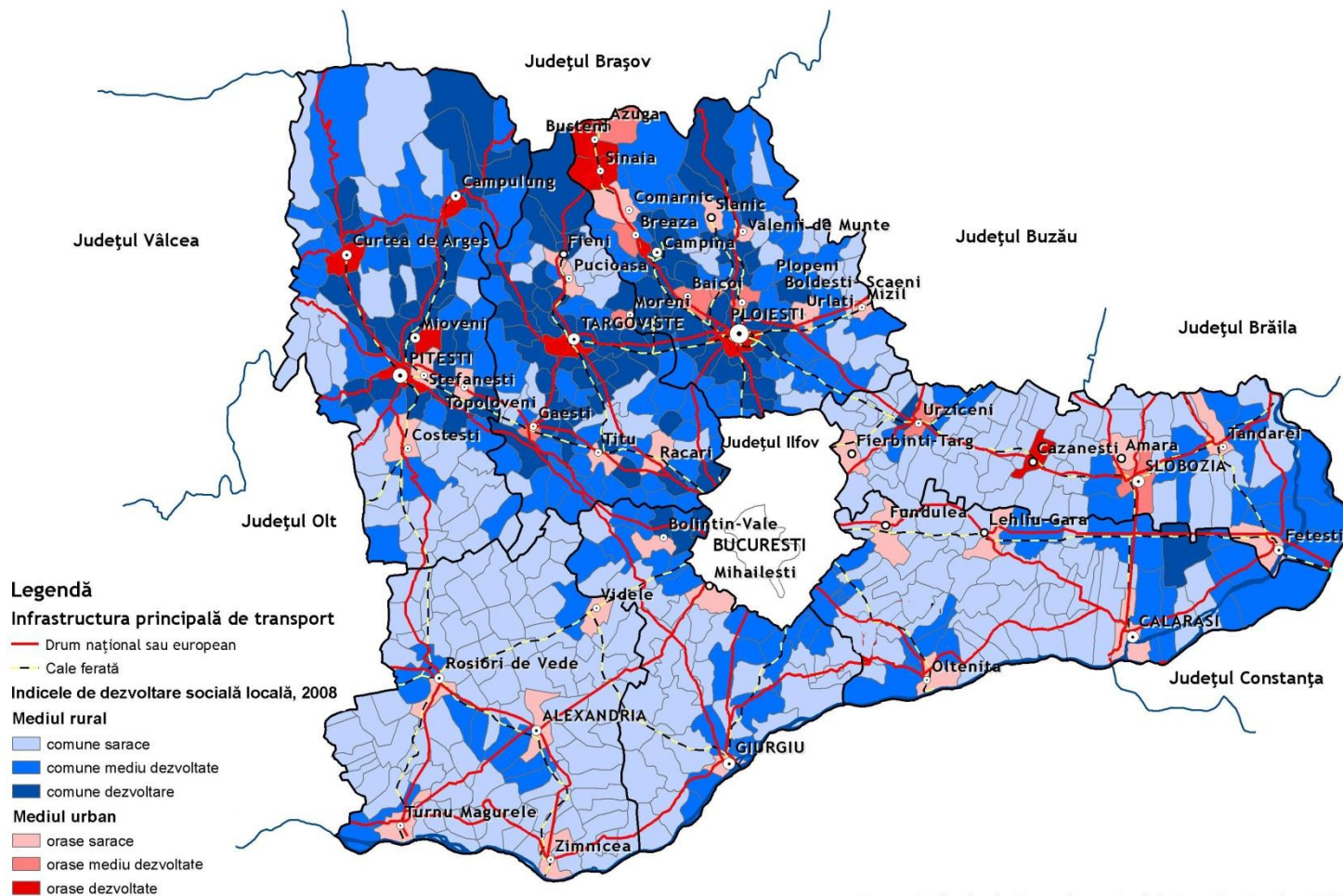
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 76: Indicele de Dezvoltare Socială Locală, 2008

Sursa: Indicele de Dezvoltare Sociala Locala, Sandu, 2008

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

 Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefone: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Tabel 53: Clasamentul celor mai dezvoltate și celor mai sărace localități din regiunea Sud Muntenia

	Județ	Localitate	Indice IDSL	Categorie	Județ	Localitate	Indice IDSL	Categorie
Urban	Prahova	ORAȘ BUȘTENI	104	SUD dezvoltat	Teleorman	ORAȘ ZIMNICEA	60	SUD sărac
	Prahova	ORAȘ SINAIA	103	SUD dezvoltat	Călărași	FUNDULEA	59	SUD sărac
	Argeș	MUNICIPIUL PITEȘTI	93	SUD dezvoltat	Ialomița	ORAȘ FIERBINȚI-TÂRG	57	SUD sărac
	Prahova	MUNICIPIUL PLOIEȘTI	93	SUD dezvoltat	Dâmbovița	ORAȘ RĂCĂRI	55	SUD dezvoltat
	Prahova	MUNICIPIUL CÂMPINA	93	SUD dezvoltat	Ialomița	ORAȘ CĂZĂNEȘTI	52	SUD sărac
	Dâmbovița	MUNICIPIUL TARGOVIȘTE	92	SUD dezvoltat	Călărași	ORAȘ BUDEȘTI	48	SUD sărac
	Prahova	PĂULEȘTI	84	SUD dezvoltat	Teleorman	RĂSMIREȘTI	21	SUD sărac
Rural	Argeș	BASCOV	83	SUD dezvoltat	Teleorman	STEJARU	20	SUD sărac
	Prahova	BLEJOI	83	SUD dezvoltat	Giurgiu	TOPORU	19	SUD sarac
	Prahova	CORNU	82	SUD dezvoltat	Giurgiu	RĂSUCENI	17	SUD sărac
	Dâmbovița	RĂZVAD	80	SUD dezvoltat	Giurgiu	SCHITU	17	SUD sărac
	Prahova	BĂNEȘTI	80	SUD dezvoltat	Teleorman	NECȘEȘTI	12	SUD sărac

Sursa: Indicele de dezvoltare socială locală, D. Sandu, 2008

Un alt aspect interesant de evaluat este distanța reală, dar și cea percepută a localităților din regiunea Sud Muntenia față de București. Pe de o parte se poate presupune că apropierea față de capitală ar trebuie să constituie un avantaj pentru localitate, însă această proximitate poate însemna exact inversul în realitatea socio-economică. Astfel, orașe ca Răcari, Fierbinți - Târg sau Fundulea sunt și cele mai aproape de capitală, dar și cele mai puțin dezvoltate zone urbane din regiune.

Principalele nevoi de dezvoltare în regiune se referă la investiții în serviciile sociale furnizate, gradul de accesibilitate la acestea și susținerea inițiativelor locale văzute ca o completare pentru proiectele de dezvoltare publice.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@admuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Un exemplu pozitiv de dezvoltare teritorială *în tandem* îl reprezintă investițiile în creșterea nivelului de mobilitate și respectiv accesibilitate din nordul regiunii. Județul Prahova spre exemplu are o rețea de drumuri foarte bine dezvoltată, dar și foarte bine întreținută. Astfel, într-un mod sistematic, autoritățile locale au investit în infrastructura județului cu precădere cea rutieră. Departe de a fi o măsură exhaustivă, aceste tipuri de investiții în infrastructură s-au constituit în contextul prahovean într-un resort pentru dezvoltare prin faptul că au permis cultivarea unui sistem de servicii private de transport, care în final au condus la creșterea accesibilității rural - urban. Utlimele două decade au condus la o reconfigurare majoră a distribuției populației dar și a agenților economici în teritoriu. În același timp, rutele de transport public au rămas neschimbate, mult din parcul auto furnizat de serviciul public de specialitate fiind diminuat. Accesibilitatea rural - urban presupune pe de o parte acces la locuri de muncă dar și la servicii publice ce sunt furnizate doar în centrele urbane din regiune (servicii medicale complexe, educație specializată, etc). Creșterea accesibilității permite accesarea de către o proporție mai mare a populației rurale a unor astfel de servicii și îmbunătățirea vieții acestora. Orașul Câmpina reprezintă un exemplu relevant pentru cele menționate mai sus. În figura de mai jos sunt reprezentate spațial liniile de transport în comun operate de agenți economici ce conectează ca o pânză de paianjen așezările din zonă. Astfel de analize de conectivitate și mobilitate însoțite de reconfigurarea sistemului de transport public și privat, atât întra-județean cât și în colaborare cu alte județe sunt extrem de utile în contextul planificării următoarei perioade de programare, în sensul în care strategiile de dezvoltare regionale își asumă în special transmiterea unui set de principii și direcții de dezvoltare teritoriale.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

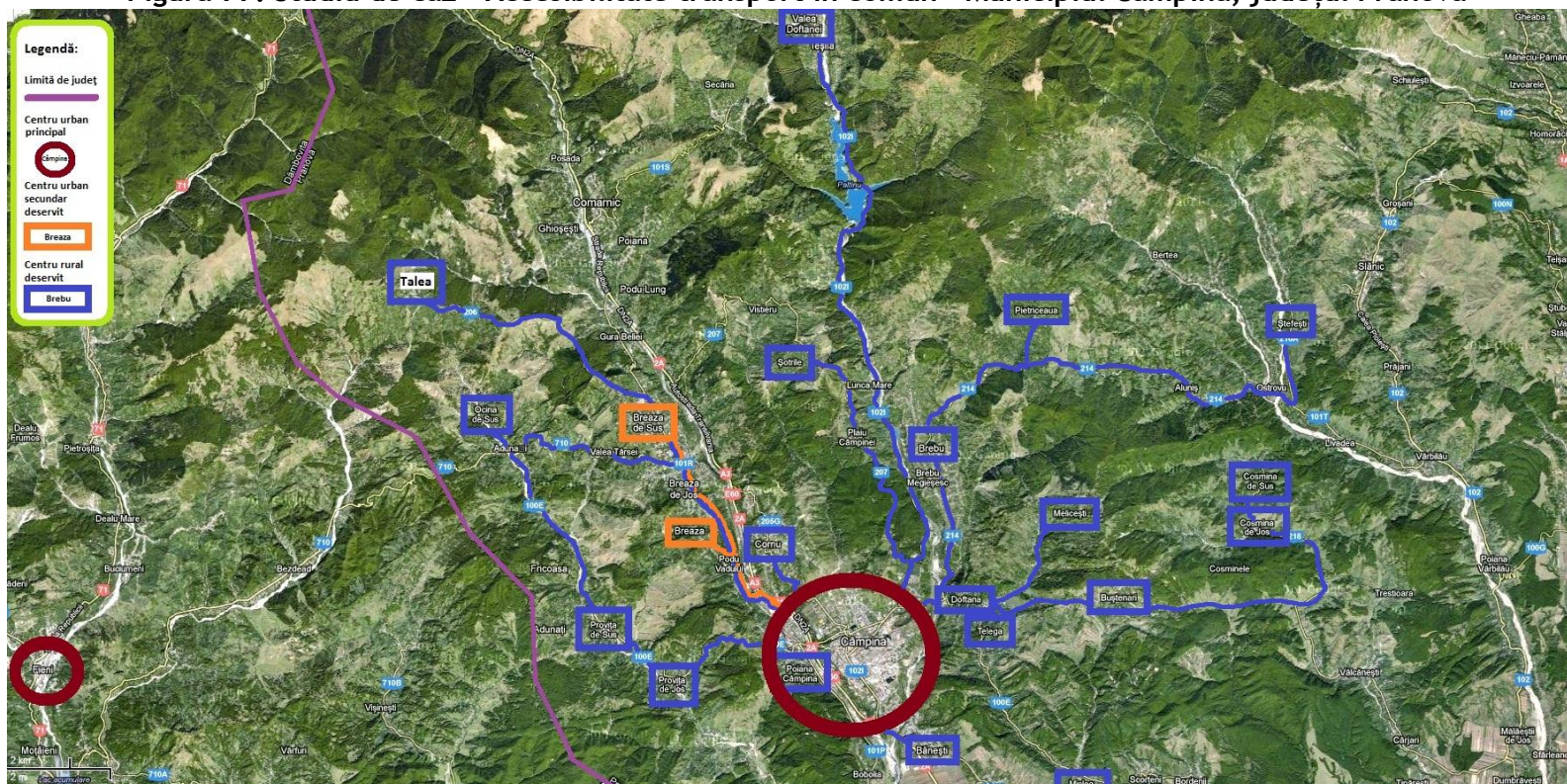
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 77: Studiu de caz - Accesibilitate transport în comun - Municipiul Câmpina, județul Prahova

Sursa datelor: Analiza consultantului

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Un alt exemplu este reprezentat de această dată de optimizarea resurselor financiare, în decizia publică de alocare a investițiilor în infrastructura socială și concentrarea lor într-un centru zonal ce deservește un *bazin de așezări*. Astfel, izolarea dar și prezența fenomenului de declin demografic al comunei Dragoești din județul Ialomița reprezintă contextul pentru care viitoare investiții în infrastructura educațională pentru ciclul gimnazial ar trebui redirecționată către o comună vecină (Comuna Roșiori) care să acopere o arie mai mare, respectiv să deservească un număr mai mare de elevi (un tip de *economie de scară*). Datorită amplasării în apropierea județului Călărași, există constrângeri administrative ce elimină din start celelalte opțiuni de relocare (Comuna Măriuța, în sud). Astfel, o politică de dezvoltare prin care serviciile preșcolare și cele primare să fie păstrate în localitate însă mutarea ciclului gimnazial la Roșiori, permite o mai mare eficiență de utilizare a resurselor. Această soluție a fost deja implementată de Inspectoratul Școlar Județean Ialomița și de asemenea replicată în mai multe cazuri la nivelul întregii țări. Concluzia acestui studiu de caz se reflectă nu numai în sistemul educațional local unde contextul unor constrângeri financiare au limitat opțiunile, ci merită analizată și pentru alte tipuri de servicii sociale cum ar fi cele din sistemul sanitar. Condițiile pentru care această soluție să fie una fezabilă sunt reprezentate de:

- Investiții în paralel în infrastructura de transport - conectivitate crescută;
- Asumarea de către autorități a unor opțiuni de transport al populației între cele două localități - lucru ușor implementabil pentru sistemul educațional, dar mult mai greu de pus în practică pentru cel sanitar sau pentru alte servicii sociale;
- Adaptarea sistemelor la noile nevoi ale comunităților - deplasări și vizite la domiciliu - implementarea principiului de *instituție mobilă*;
- Comunicarea și implicarea comunității locale la luarea deciziei publice, pentru a spori nivelul de asumare a politicii de către comunitate și schimbarea obiceiurilor împământenite.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

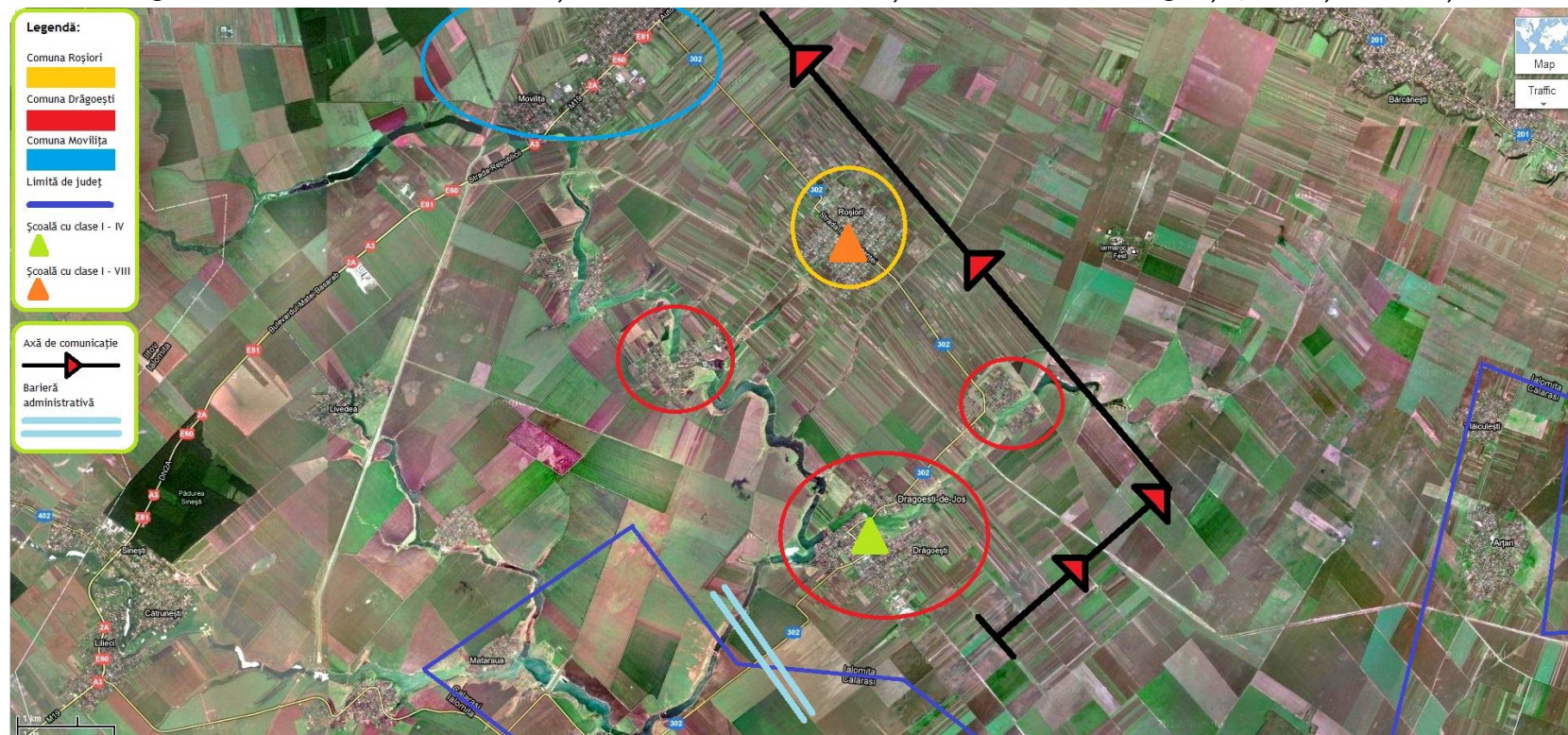
www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Figura 78: Studiu de caz - Investiții în infrastructura educațională - Comuna Drăgoești, Județul Ialomița

Sursa datelor: Analiza consultantului

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Concluzionând, regiunea Sud Muntenia se confruntă cu probleme ce se referă la capacitatea resursei umane de a se a-și asuma un nivel de trai în concordanță cu principiile de egalitate și împlinire a potențialului personal de dezvoltare. Acest lucru implică acces la servicii sociale de bază, la un loc de muncă care să permită un trai decent, dar și accesul la servicii specializate în funcție de context. Astfel, accesibilitatea și politicile de inovare în domeniul serviciilor sociale furnizate de autorități publice trebuie să constituie al doilea set de limitări ce trebuie depășite. Lipsa inițiativelor locale și lipsa implicării comunităților în actul politicii publice cu scopul de a deveni pilonii pregătitori programelor de dezvoltare rezează un alt set de provocări identificate. În final, abordarea incluzivă atât pe palierele cultural, social dar și politic surprinde deficiențe notabile atât instituționale cât și personale, la nivel de individ - locuitor al regiunii.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Capitolul 4. Scenarii de dezvoltare și modernizare în sectorul social pentru perioada de programare 2014 - 2020 în regiunea Sud Muntenia

Context strategic european

La nivel european, există o serie de documente de planificare strategică, care ghidează procesul de dezvoltare pentru perioada următoare.

Cel mai reprezentativ în prezent și care este corelat cu alte documente similare la nivel european și național, este Strategia Europa 2020. Implementarea Strategiei va fi urmărită prin evoluția a cinci obiective majore:

Figura 79: Obiectivele Strategiei Europa 2020

5 obiective europene pentru Europa 2020

1. Ocuparea forței de muncă

- o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani

2. Cercetare și dezvoltare

- alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare

3. Schimbări climatice și energie

- reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990
- creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%
- creșterea cu 20% a eficienței energetice

4. Educație

- reducerea abandonului școlar la sub 10%
- creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani

5. Sărăcie și excluziune socială

- reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale

Sursa datelor: Comisia Europeană, http://ec.europa.eu/europe2020/index_ro.htm

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Arhitectura de implementare a Strategiei este formată din: 7 inițiative majore, structurate pe cele trei priorități majore ale Strategiei: *creștere inteligentă, creștere durabilă și creștere incluzivă*. Fiecare dintre cele 3 priorități majore este implementată printr-un număr de inițiative majore, astfel:

Creștere inteligentă. Inițiativele majore gândite să ducă la îndeplinirea acestei priorități sunt **O agendă digitală pentru Europa, O Uniune a inovării, Tineretul în mișcare.**

Agendă digitală pentru Europa

Agenda Digitală pentru Europa (DAE) are scopul de a revigora economia europeană și de a ajuta cetățenii UE și mediul de afaceri să folosească la potențial maxim avantajele tehnologiilor digitale.

Lansată în mai 2010, inițiativa DAE conține 101 acțiuni, grupate în jurul a șapte arii prioritare, după cum urmează:

- Crearea unei Piețe Digitale unice;
- Un grad mai ridicat de interoperabilitate;
- Sprijinirea securității spațiului de internet;
- Acces mult mai rapid la internet;
- Mai multe investiții în cercetare și dezvoltare;
- Creșterea abilităților digitale și de incluziune;
- Aplicarea informațiilor și a tehnologiilor de comunicare pentru a răspunde provocărilor prin care trece societatea.

O Uniune a inovării

Această inițiativă se traduce prin *mai multe locuri de muncă, o calitate mai bună a vieții și o societate mai bună*. Planul de implementare a inițiativei conține peste 30 de puncte de acțiune, cu scopul de a atinge trei obiective:

- Transformarea Europei într-o entitate științifică de nivel mondial;
- Îndepărtarea obstacolelor pentru inovare;
- Revoluționarea modului în care sectorul public și privat lucrează împreună, în special prin parteneriate pentru inovare între instituțiile europene și

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

autoritățile publice naționale și regionale, totodată având în vedere implicarea mediului de afaceri.

Tineretul în mișcare

Inițiativa, parte a Strategiei Europa 2020, este formată dintr-un pachet complex de inițiative de politici publice pe teme educație și ocupație, adresate tinerilor din Europa.

Scopul inițiativei este de a crește gradul de educație și posibilitatea de angajare a tinerilor, de a reduce nivelul ridicat de șomaj din rândul tinerilor și de a crește rata de angajare prin inițiative precum:

- Adaptarea ofertei educative și de training la nevoile tinerilor;
- Încurajarea tinerilor să profite de granturile UE pentru studii și pregătire într-o altă țară;
- Încurajarea țărilor UE să implementeze măsuri pentru simplificarea trecerii de la educație la muncă.

Creștere durabilă.

Inițiativele care vor duce la implementarea acestei priorități sunt: **O Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, O politică industrială pentru era globalizării. O Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor.**

Inițiativa are scopul de a susține trecerea către o economie eficientă din punct de vedere al consumului de resurse în scopul conturării unei economii sustenabile. Acțiunea prevede un cadru pe termen lung pentru implementarea de acțiuni în multe zone de politici publice, care includ: susținerea politicilor publice pentru schimbările climatice, energie, transport, industrie, materii prime, agricultură, pescuit, biodiversitate și dezvoltare regională.

O politică industrială pentru era globalizării

Este o inițiativă a Comisiei Europene care vine să susțină implementarea obiectivelor Strategia Europa 2020. Industria este în continuare considerată un pilon central pentru ca Europa să rămână un lider economic european. Obiectivul este de a încuraja creșterea și crearea de locuri de muncă prin menținerea și susținerea unei baze industriale competitive și diversificate în Europa, care să ofere locuri de muncă bine plătite, totodată păstrând în

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

atenție trecerea către o economie mai eficientă din punct de vedere al consumului de resurse.

Creștere incluzivă. Această ultimă prioritate este implementată prin inițiativele: **O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă, O platformă europeană pentru combaterea sărăciei.**

O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă

Scopul acestei inițiative este de a contribui la îndeplinirea obiectivului în materie de ocupare a forței de muncă stabilit pentru 2020, acela ca 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani din UE să aibă un loc de muncă. Inițiativa contribuie totodată și la îndeplinirea altor obiective conectate cu acesta, precum reducerea ratei abandonului școlar sub nivelul de 10% și obținerea unui procent de 40% de tineri cu studii superioare sau tehnice și reducerea numărului de persoane amenințate de sărăcie și excluziune socială cu cel puțin 20 de milioane.

Agenda propune o serie de măsuri concrete, care vor contribui la:

- impulsionează reformelor destinate ameliorării flexibilității și securității pe piața muncii („flexisecuritate”);
- dotarea cetățenilor cu competențele de care au nevoie pentru a fi competitivi pe piața muncii;
- ameliorarea calității locurilor de muncă și asigurarea unor condiții de muncă mai bune;
- ameliorarea condițiilor pentru crearea de locuri de muncă.

O platformă europeană pentru combaterea sărăciei

UE intervine pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale prin acțiuni precum:

- Identificarea bunelor practici și promovarea învățării reciproce;
- Elaborarea normelor aplicabile la nivelul UE;
- Asigurarea finanțării necesare.

În cadrul acestei inițiative, acțiunile principale sunt:

- Îmbunătățirea accesului la locuri de muncă, protecție socială, servicii de bază (asistență medicală, locuință, etc.) și educație;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- O mai bună utilizare a fondurilor europene pentru sprijinirea incluziunii sociale și combaterea discriminării;
- Inovații cu caracter social care ar putea constitui soluții inteligente pentru Europa post-criză, în special în direcția acordării unui sprijin social real și eficient;
- Încheierea de noi parteneriate public-privat.

Un alt document de planificare strategică, ale cărui orientări strategice trebuie avute în vedere pentru dezvoltarea și modernizarea sectorului social pentru perioada 2014-2020 în regiunea Sud-Muntenia, este Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării.

În 2010 Comisia Europeană a aprobat Strategia UE pentru regiunea Dunării, document care constituie nucleul cooperării regionale la Dunăre pentru România, alături de celelalte state riverane: Austria, Bulgaria, Croația, Germania, Serbia, Slovacia, Slovenia, Bosnia și Herțegovina, Moldova, Muntenegru, Ungaria.

Pentru implementarea Strategiei, Comisia Europeană a creat un Plan de Acțiuni care acoperă domeniile: **conectivitate** (transport intermodal, cultură și turism, rețele de energie, relații *people to people*), **protecția mediului** (managementul resurselor de apă, protecția biodiversității, a peisajelor și calitatea aerului și a solului; managementul riscurilor), **creșterea prosperității regiunii Dunării** (dezvoltarea Societății Cunoașterii prin cercetare, educație și ITC; competitivitatea firmelor inclusiv dezvoltarea de clustere; investiția în oameni și calificare) și **îmbunătățirea sistemului de guvernare** (capacitate instituțională și securitate internă).

Strategia va fi implementată de fiecare stat membru riveran și se adresează în special autorităților publice locale și regionale.

Acțiunile care vizează investiția în resursele umane din zonă sunt îndreptate către domenii similare cu prezentul studiu, precum întărirea sistemului de educație, identificarea de soluții pentru problemele legate de demografie și migrație, pentru a lupta împotriva sărăciei și a excluziunii comunităților marginalizate.

Fondurile structurale și de coeziune

Ca principale instrumente financiare europene direcționate către eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, fondurile structurale au scopul de a realiza

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

coeziune economică și socială la nivel comunitar. De importanță pentru analiza problemelor sociale și calității vieții în regiunea Sud-Muntenia sunt FEDR, FSE și FC.

Astfel, **Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)** promovează coeziunea economică și socială. La nivel social, finanțează:

- ajutoare directe pentru investițiile în întreprinderi (în special, IMM-uri) în vederea creării de locuri de muncă durabile;
- infrastructuri legate, în special, de cercetare și inovare, telecomunicații, mediu, energie și transporturi;
- instrumente financiare (fond de capital de risc, fond de dezvoltare regională etc.) destinate să sprijine dezvoltarea regională și locală și să favorizeze cooperarea între orașe și regiuni;
- măsuri de asistență tehnică.

La nivel de dezvoltare regională și în ceea ce privește domeniul social, FEDR sprijină următoarele obiective:

- Convergență prin inovare și spirit antreprenorial, educație și sănătate.
- Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă prin inovare și promovarea economiei cunoașterii.
- Cooperare teritorială europeană prin dezvoltarea de activități economice și sociale transfrontaliere și consolidarea eficacității politicii regionale prin promovarea și cooperarea interregională, prin realizarea de activități de conectare în rețea și prin schimburi de experiență între autoritățile regionale și locale.

Fondul Social European (FSE) este destinat îmbunătățirii calității locurilor de muncă și a posibilităților de ocupare a forței de muncă în Uniunea Europeană și sprijină următoarele domenii:

- adaptarea lucrătorilor și a întreprinderilor; sisteme de învățare pe toată durata vieții, conceperea și diseminarea unor forme inovatoare de organizare a muncii;
- îmbunătățirea accesului la un loc de muncă al persoanelor în căutarea unui loc de muncă, a persoanelor inactive, a femeilor și a emigranților;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- intensificarea asimilării sociale a persoanelor defavorizate în vederea integrării lor durabile pe piața locurilor de muncă și combaterea tuturor formelor de discriminare pe piața muncii;
- consolidarea capitalului uman prin aplicarea unor reforme ale sistemelor de învățământ și prin activitățile de conectare în rețea a unităților de învățământ;
- creșterea și îmbunătățirea investițiilor în capitalul uman, încurajând în special:
- consolidarea capacității instituționale și a eficacității administrațiilor și serviciilor publice la nivel național, regional și local.

Nu în ultimul rând, **Fondul de Coeziune** ajută statele membre să-și reducă diferențele dintre nivelurile de dezvoltare economică și socială și finanțează acțiuni din următoarele domenii:

- rețele transeuropene de transport, în special proiectele prioritare de interes european definite de Uniunea Europeană;
- eficacitate energetică, utilizarea de surse de energie regenerabile, dezvoltarea transportului feroviar, sprijinirea intermodalității, consolidarea transporturilor publice etc.

Facilitând legătura între obiectivele strategice ale Strategiei Europa 2020 și fondurile europene, **Cadrul Strategic Comun 2014 - 2020** stabilește domeniile cheie de sprijin și provocările teritoriale care trebuie abordate, precum și mecanismele de coordonare și de asigurare a integrării politicilor naționale și a celor europene.

Astfel, se identifică rolurile și *acțiunile cheie* ce fondurile trebuie să și le asume în privința următoarelor obiective tematice:

1. consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării
2. îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, a utilizării și a calității acestora
3. îmbunătățirea competitivității imm-urilor, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii
4. sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

5. promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor
6. protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
7. promovarea unor sisteme de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
8. promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă
9. promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
10. investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții
11. consolidarea capacității instituționale și asigurarea unei administrații publice eficiente

Context strategic național

Programul Național de Reformă 2011-2013 reprezintă principalul document de prezentare a politicilor de dezvoltare economică a României. În concordanță cu politicile europene, în speță Strategia Europa 2020, prioritățile PNR reprezintă „realizarea unei economii inteligente, durabile și favorabile incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și de coeziune socială”.

În același timp, strategia economică pe termen mediu a României surprinde:

- a. reluarea procesului de creștere economică și crearea de noi locuri de muncă;
- b. ajustarea deficitului public și a deficitului de cont curent până la valori la care să facă posibilă finanțarea lor și continuarea procesului de dezinflație;
- c. protejarea categoriilor de populație cele mai afectate de criza economică;
- d. îmbunătățirea predictibilității și performanțelor politicii fiscale pe termen mediu și
- e. maximizarea și utilizarea eficientă a fondurilor de la Uniunea Europeană;
- f. asigurarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice;
- g. restructurarea și eficientizarea activității administrației publice;
- h. implementarea fermă a angajamentelor asumate în cadrul acordului financiar extern multilateral cu Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană, Banca Mondială, precum și alte instituții financiare internaționale;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

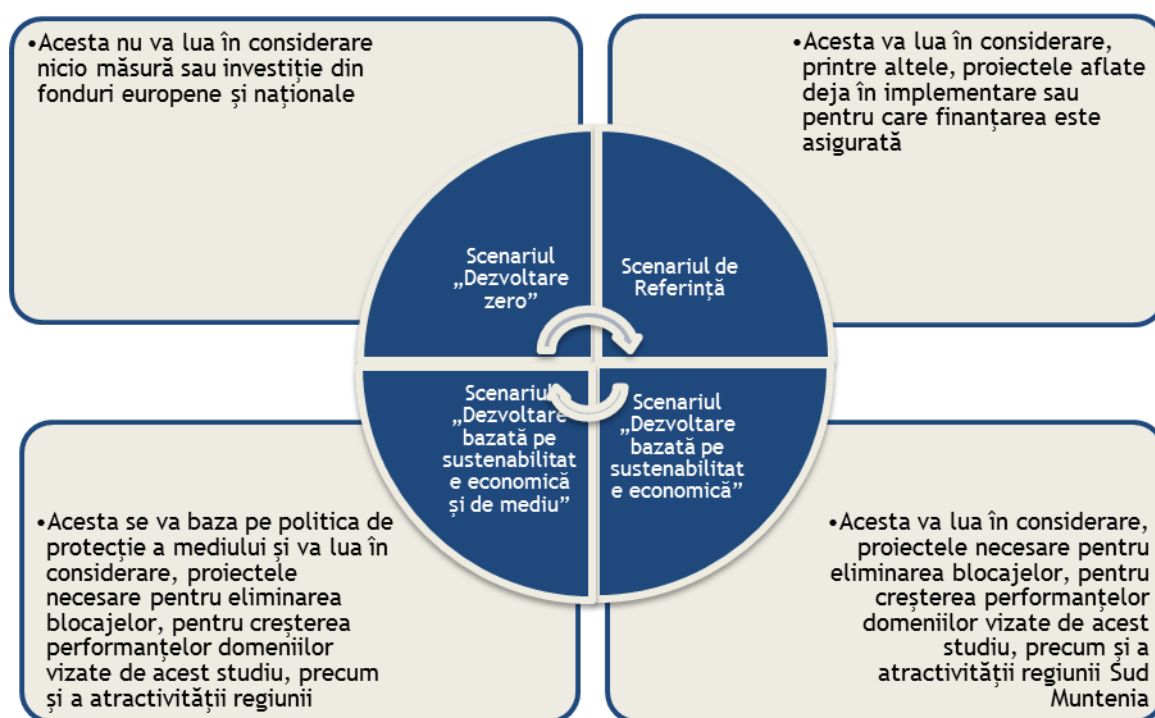

h. implementarea reformelor prioritare pe termen scurt și mediu și a măsurilor specifice pentru atingerea obiectivelor naționale stabilite în contextul Europa 2020.

În acest context noile reforme propuse la nivel social se referă la educație, ocuparea forței de muncă și incluziune socială / reducerea sărăciei. În consecință documentul propune un set de măsuri care să contribuie la atingerea obiectivelor propuse cum ar fi: reforma sistemului de pensii, reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii, creșterea ponderii populației cu vârstă de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară, sprijinirea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și consolidarea cadrului legal privind sistemul asigurărilor de șomaj și promovare a ocupării forței de muncă.

Scenariile de dezvoltare

Pentru elaborarea acestor scenarii de dezvoltare vor fi luate în considerare patru opțiuni diferite, după cum urmează:

Cercetarea întreprinsă a permis identificarea unei liste de proiecte de natură strategică (Capitolul 7 Anexe) pe care grupurile de interes din regiune le au în vedere

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.infregio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

pentru finanțare. La baza elaborării acestor propuneri se află câteva premise esențiale care rezultă din noul Cadru Strategic de Referință, și anume:

- Țintirea unor obiective socio-economice multi-dimensionale sau multi-tematice, între diferite paliere ale vieții sociale sau în legătură cu medii (economic, civic).
- Implementarea are loc în rețele partenoriale extinse (de ex. autorități, mediul privat, asociații, etc.), la care participă un număr relevant de mare de grupuri de interese regionale.
- Acoperirea teritorială extinsă, la nivel intra-regional - în speță inter-județean - pe o rază de acoperire spațială a mai multor unități administrative și a mai multor comunități.

Scenariul „Dezvoltare zero” (“Do Nothing”) - SDZ

Scenariul “Dezvoltare zero” presupune că nicio măsură sau investiție în regiune nu este finanțată din fondurile europene și cele naționale. Astfel, scenariul presupune că sistemul social din regiunea Sud Muntenia nu constituie o prioritate pentru finanțare și că problemele semnalate se vor rezolva ulterior, endogen, prin mecanisme de piață (ex: parteneriate public-private, alte inițiative private).

Sub auspiciile unui astfel de scenariu considerăm că sărăcia, excluziunea socială și o înrăutățire a infrastructurii sociale sunt principalele fenomene ce vor afecta regiunea, un număr mare de grupuri vulnerabile confruntându-se cu nevoi urgente.

Pe de o parte sărăcia va conduce la disfuncționalități în ce privește nivelul de educație, accesul la resurse și sănătate. Copiii, tinerii și persoanele în vârstă precum și persoanele din mediul rural sau cele de etnie romă vor fi cele mai afectate.

Un prim efect negativ poate fi considerat scăderea ratei de cuprindere pentru toate nivelurile de educație. Având în vedere specificul fondurilor europene de a susține puternic programele de formare, un alt efect va fi și scăderea nivelului de educație și a persoanelor care participă la cursurile de formare.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

La rândul său, excluziunea socială va conduce la înrăutățirea situației sociale în special în rândul populației din mediul rural și a minorităților etnice care se vor confrunta în continuare cu probleme multiple: nivel redus de ocupare și șomaj, lipsa oportunităților de angajare, nivel scăzut de educație. O altă categorie de persoane care vor avea de suferit se compune din persoanele cu dizabilități, în special cele cu handicap ușor și mediu. Această categorie de populație este una ce beneficiază puternic de pe urma programelor de formare și inserție pe piața forței de muncă. Serviciile existente la nivelul regiunii Sud Muntenia sunt puțin diversificate și deseori insuficiente. Furnizorii sunt în special organizațiile non guvernamentale care sunt distribuite neuniform în teritoriu.

În ce privește infrastructura socială, această se referă la sistemul educațional, cel de sănătate și sistemul de asigurări sociale. În același timp, infrastructura socială este în strânsă legătură cu furnizarea de servicii de formare și reconversie profesională care crește nivelul de instruire și susține o adaptabilitate crescută a resursei umane. Principalele instituții locale responsabile de infrastructura socială sunt fie consiliile județene, fie primăriile pentru care se preconizează o creștere a presiunii bugetare în condițiile eliminării unei surse de finanțare majore.

În contextul unui viitor proces de descentralizare, presiunea asupra autorităților publice locale va crește substanțial în special pentru județele din sudul regiunii (Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman), dar și pentru județul Dâmbovița. Aceste cinci județe fac parte din categoria județelor care consumă mai mult decât produc (conform Analizei Comisiei Naționale de Prognoză) și în funcție de tipul de redistribuire a resurselor de la nivel național/central, există riscul unei accentuări a fenomenelor prezentate mai sus.

În concluzie, prin lipsa unor programe de susținere cu finanțare europeană, aspecte cheie a sistemului social vor înregistra un proces lent de transformare care este însă vital pentru creșterea calității vieții în regiune. Aceste transformări se referă în special la sporirea egalității de șanse, integrarea grupurilor defavorizate și îmbunătățirea capitalului uman existent.

Scenariul de Referință - SR

Dezvoltarea și existența Scenariului de Referință se bazează pe evoluția și ulterior impactul proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile, aflate în prezent în

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.infregio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

implementare la nivelul regiunii Sud Muntenia. Pe baza informațiilor disponibile despre situația absorbției fondurilor nerambursabile din domeniul social, la nivelul regiunii Sud Muntenia, s-au avut în vedere sumele nerambursabile atrase ca finanțare pe următoarele programe: POR, POSCCE, Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria. În plus, au fost luate în calcul o serie de proiecte publice de tip strategic aflate în derulare la momentul studiului. Analiza acestor date a furnizat o serie de concluzii referitoare la sectorul social.

În ceea ce privește impactul proiectelor din fonduri nerambursabile, analizele pe baza modelelor econometrice sunt limitate și uneori contradictorii. Ca și în restul țărilor din Uniunea Europeană, dezvoltarea reprezintă un sistem deschis care interacționează bidirecțional cu teritoriul său de referință. Astfel relația de cauzalitate dintre proiecte și rezultatele acestora este de multe ori dificil de identificat. Acestor limite metodologice li se adaugă și un nivel scăzut de absorbție ce presupune un efect și mai redus asupra mediului social al acestor inițiative.

Sectorial, nu există suficiente dovezi pentru a afirma că o modificare a valorii finanțărilor nerambursabile afectează direct fenomenul ocupării și pe cel al șomajului. Pe de altă parte, există o legătură directă între valoarea finanțărilor nerambursabile și salariul mediu real, anume o creștere cu 100 de milioane de lei a finanțărilor nerambursabile atrase se reflectă în creșterea cu 0.08% a salariului mediu. Acest lucru presupune că aceste tipuri de proiecte contribuie pozitiv la menținerea și creșterea nivelului de trai. Continuând în aceeași direcție, există un impact pozitiv al finanțărilor nerambursabile asupra fenomenului de infraționalitate (creșterea cu 100 milioane lei a finanțărilor nerambursabile poate conduce la scăderea ratei criminalității cu 31 persoane la un milion de locuitori).

Plecând de la informațiile și analizele realizate asupra absorbției la nivelul regiunii Sud Muntenia, putem previziona evoluția principalelor fenomene sociale care pot afecta regiunea până în 2020, fenomene precum sărăcia și infrastructura socială. În ceea ce privește sărăcia, reiese o legătură inversă între valoarea finanțărilor nerambursabile și rata de sărăcie. Astfel, o creștere cu 100 de milioane de lei a finanțărilor nerambursabile atrase se reflectă în scăderea cu 0.5% a ratei de sărăcie. Finanțările atrase, în special din

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

programul POR, vor avea un impact direct benefic asupra educației, și în special asupra calității vieții și a premiselor pentru viitor pentru tineri. În ce privește infrastructura socială, același program de finanțare oferă un aport important în redresarea situației actuale. În cadrul proiectelor finanțate din POR au fost reabilitate și construite numeroase unități ale sistemului educațional și cel de sănătate.

Proiectele ce înregistrează un impact major în regiune sunt marile investiții în infrastructura precum autostrada București - Proiești și continuarea acesteia pe tronsonul Ploiești - Brașov sau investițiile în infrastructura pentru Festivalului Olimpic al Tineretului European de pe valea Prahovei. Însă aceste proiecte contribuie marginal la creșterea calității vieții în regiune. Pe de o parte problemele sociale fundamentale precum migrația forței de muncă sau fenomenul de marginalizare nu sunt abordate prin proiecte strategice iar inițiativele județene sau locale sunt reduse atât ca arie de impact cât și ca număr de beneficiari.

Implementarea doar a acestor proiecte va alimenta menținerea tendinței actuale de creștere a discrepanțelor de dezvoltare între partea sudică și cea nordică a regiunii de dezvoltare. Infrastructura socială nu va înregistra probabil un declin, însă nu același lucru se poate spune despre calitatea serviciilor. Neavând susținerea inovației sociale ca motor de transformare, acestea vor deveni mai degrabă o povară pentru aparatul public. Blocajele din sistemul social nu vor putea fi identificate și depășite, menținându-se starea actuală a fenomenelor sociale din regiune - declin demografic, nivel de trai mediu comparativ cu cel național și discrepanțe de dezvoltare umană între mediile rural - urban. În același timp, grupurile de persoane defavorizate vor avea de suferit cel mai mult având în vedere schimbările lente și lipsa de adaptare la un sistem sustenabil de guvernare.

Scenariul „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică” (“Do Something”) - SDSE

Acest scenariu va lua în considerare, proiectele necesare pentru eliminarea blocajelor, pentru creșterea performanțelor domeniilor vizate de acest studiu, precum și a atractivității regiunii Sud Muntenia. Astfel, direcțiile de acțiune propuse presupun dezvoltarea capitalului uman al regiunii, investiții în proiecte ce consolidează capitalul

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

social, promovarea unei dezvoltări incluzive și proiecte de creștere a accesibilității la servicii sociale.

Abordarea sustenabilă presupune o abordare pe termen lung ce ia în calcul principiul de egalitate intergenerațională. Pentru a susține acest lucru investițiile în proiectele din regiune trebuie să ia în calcul în primul rând asigurarea unor oportunități egale de dezvoltare și în al doilea rând o abordare integrată multisectorială.

În ce privește capitalul uman, investițiile în creșterea calității serviciilor de formare și reconversie profesională trebuie să adapteze cerințelor pieței locale. În același timp, proiectele privind gestionarea efectelor migrației capitalului uman, trebuie să se centreze pe găsirea de soluții pentru a diminua impactul negativ al acestui fenomen și să ofere perspective de creștere a atractivității regiunii. În final sistemul educațional preuniversitar și cel de sănătate trebuie să ia în considerare creșterea indicatorilor de productivitate și cei de eficiență fără a da la o parte rolul social important pe care îl au în societate. Mai mult proiectele trebuie să aibă o abordare teritorială țintită pentru a reduce disparitățile rural - urban.

Capitalul social al regiunii joacă un rol important în special ca rol de coeziune socială dar și de responsabilizare a instituțiilor publice locale și județene. Acest lucru poate fi realizat prin susținerea financiară a organizațiilor locale sau prin programe de asistență tehnică. În același mod, susținerea parteneriatelor de tip public-privat poate stimula interesul comunităților locale de a fi implicate la procesul de implementare a politicilor publice și pot crește eficiența acestuia. O soluție alternativă la programele de creștere economică o reprezintă economia socială, ce trebuie susținută atât legislativ cât și prin linii de finanțare țintite către teritoriile cu probleme.

Promovarea dezvoltării incluzive prin programe de combatere a marginalizării și de integrare a grupurilor defavorizate. Astfel de tipuri de proiecte presupun facilitarea accesului la servicii de ocupare a forței de muncă, furnizarea de asistență în vederea recalificării profesionale, acțiuni pentru creșterea gradului de conștientizare asupra nevoii de educație și campanii de informare.

Creșterea calității serviciilor sociale și orientarea către beneficiar presupune îmbunătățirea accesibilității, în special în mediul rural, și poate fi susținută de investiții în

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

resursele umane din sistem dar și în infrastructura. Ca valori absolute, semnificative ca resurse financiare sunt proiectele privind infrastructura de sănătate și cea educațională însă există și alte servicii sociale care de multe ori sunt lasate pe locul doi: servicii pentru persoane vârstnice (în contextul îmbătrânirii populației), servicii specializate pentru grupurile etnice, servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități.

Sustenabilitatea se bazează în special pe principii de lucru și pe o abordare multisectorială continuă. În ceea ce privește sustenabilitatea economică, ea se referă strict la utilizarea responsabilă a resurselor economice, fapt ce presupune programe care să contribuie la creșterea competitivității regionale (productivitatea resurselor umane) precum și rezolvarea barierelor regionale de dezvoltare.

Prezentăm în continuare o listă de proiecte care pot fi susținute de Agenția pentru Dezvoltare Regională pentru a susține scenariul de dezvoltare bazat pe sustenabilitate economică în regiunea Sud Muntenia. Acestea abordează principalele provocări și nevoi identificate în primele capitole ale acestui studiu, și se aliniază tendințelor de dezvoltare curente, ținând cont de recomandările și obiectivele europene pentru următoarea perioadă de programare 2014 - 2020.

1. Dezvoltarea capitalului uman al regiunii	
Proiect	Indicatori
PS1.1: Corelarea ofertei educaționale la nivel regional cu nevoile pe termen mediu ale pieței.	<ul style="list-style-type: none"> • Plan de activitate integrat pe termen mediu • Studiu privind oferta și cererea de resurse umane din economie.
PS1.2: Reducerea abandonului școlar prin programe de tip After School	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea ratei abandonului școlar • Numărul de copii cuprinși de proiect
PS1.3: Mediatori școlari și mediatorii sanitari - instrumente de accesare a serviciilor publice de către grupurile defavorizate	<ul style="list-style-type: none"> • Rata de abandon școlar • Numărul de școli/primării care au cerut servicii de mediere sanitară/școlară. • Numărul de imunizări, conform programului național de imunizări; • Rata mortalității • Rata mortalității infantile.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

2. Consolidarea capitalului social al regiunii

Proiect	Indicatori
PS2.1: Dezvoltarea organizațiilor comunitare din mediul rural	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de organizații comunitare formate, număr de membri • Creșterea capacității organizaționale ale organizațiilor comunitare (CBO - Community based organisations) • Numărul de persoane instruite, numărul de seminarii de instruire • Numărul de instituții partenere la proiectele de dezvoltare comunitară • Indicatori calitativi - tipul proiectelor, indicatori de impact local.
PS2.2: Fond de microfinanțare a inițiativelor comunitare locale	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de granturi acordate • Numărul de beneficiari finali • Numărul de ONG-uri nou-înființate • Evaluare calitativă la nivelul unor comunități locale participante la program
PS2.3: Susținerea economiei sociale pentru creșterea competitivității persoanelor angajate în agricultură	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de grupuri de producători nou înființate • Număr de infrastructuri de procesare nou dezvoltate • Număr de echipamente de procesare nou create • Creșterea medie a vânzărilor la fiecare producător • Creșterea medie a veniturilor la fiecare producător • Număr de agricultori participanți la cursuri de instruire • Număr de producători nou înscriși în structuri asociative

3. Promovarea unei dezvoltări incluzive

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Proiect	Indicatori
PS3.1: Proiect pilot - servicii sociale pentru persoane defavorizate	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de beneficiari în proiect • Numărul de ore de servicii sociale prestate • Aria de acoperire a proiectului
PS3.2: Includerea în sistemul de învățământ general a copiilor cu dizabilități (HIV/SIDA, Handicap, Autism, Sindromul Down, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de copii incluși în proiect • Numărul de școli echipate pentru a primi copii cu dizabilități • Numărul de profesori formați
PS3.3: Profesioniști romi	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul beneficiarilor de burse pentru liceeni • Numărul beneficiarilor de burse pentru studenți • Ponderea succesului beneficiarilor liceeni la admiterea în cadrul unei instituții de învățământ terțiar • Ponderea succesului beneficiarilor studenți la angajarea pe piața muncii • Ponderea target-ului campaniei antidiscriminare care conștientizează problemele de atitudine și comportament discriminatoriu la locul de muncă înaintea implementării campaniei • Ponderea target-ului campaniei antidiscriminare care conștientizează problemele de atitudine și comportament discriminatoriu la locul de muncă în urma implementării campaniei
4. Sporirea accesului la serviciile sociale	
Proiect	Indicatori
PS4.1: Creșterea accesibilității urban rural	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de rute modificate / nou create • Număr de stații nou create / modificate • Număr de autovehicule nou achiziționate • Mărimea populației situate la bazinul de

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

	<ul style="list-style-type: none"> •captare a transportului public •Volumul traficului pe mijloacele de transport public •Număr de colaborări inter-județene;
PS4.2: Instituție mobilă - Caravana beneficiarului	<ul style="list-style-type: none"> •Număr de beneficiari abordați •Creșterea ratei de ocupare din județ •Scăderea ratei șomajului •Creșterea numărului de angajări în urma caravelor •Creșterea numărului de angajări a persoanelor dezavantajate(gen, etnie, situație economică, handicap, etc) în urma caravelor •Numărul de ore de instruire on site. •Numărul de localități acoperite și gradul de acoperire al acestora.
PS4.3: Noi servicii sociale pentru mediul rural și mic urban	<ul style="list-style-type: none"> •Număr de beneficiari abordați •Număr de infrastructuri nou create/amenajate •Numărul de ore de instruire on site pentru personalul de specialitate din cadrul aparatului administrativ local •Numărul de localități acoperite și gradul de acoperire al acestora •Numărul de noi servicii dezvoltate la nivel local

Scenariul „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu” („Do Something Policy”) - SDSEM

Abordarea acestui scenariu prezintă un plus de valoare adăugată scenariului precedent din punct de vedere al politicilor de protecție a mediului. Așadar, proiectele prezentate anterior trebuie să ia în calcul creșterea eficienței energetice, reducerea emisiilor nocive, îmbunătățirea accesului la servicii de alimentare cu apă și canalizare, folosirea materialelor prietenoase cu mediul și schimbarea comportamentelor ce sunt dăunătoare mediului.

Protecția mediului are un impact direct pozitiv asupra nivelului capitalului uman, așadar o îmbunătățire a mediului natural se reflectă în indicii de sănătate dar și în productivitatea muncii și nivelul de satisfacție cu viața⁵⁹.

În același timp, prin atenția către proiecte prietenoase cu mediul, se poate crește eficiența energetică și se poate obține economisirea unor resurse financiare substanțiale. Acest lucru poate permite redistribuirea fondurilor către alte probleme ce necesită asistență.

Un scenariu de dezvoltare care să ia în calcul politicile de protecție a mediului presupune o viziune de responsabilizare pe termen lung, schimbarea stilului personal de viață și reconversia structurii economice a regiunii. Astfel de schimbări sunt costisitoare și anevoios de implementat însă, cu toate acestea ele trebuie să fie prioritare pentru regiunile în curs de dezvoltare.

Protecția mediului devine astfel un stil de viață, un set de alegeri raționale îndreptate împotriva risipei resurselor și finalmente un principiu de lucru în implementarea proiectelor sociale.

Ca proiecte strategice, participanții la focus grupurile organizate la nivelul regiunii Sud Muntenia au propus proiecte de tipul educației de mediu, promovarea stilurilor de viață sănătoase, creșterea eficienței energetice a infrastructurii sociale, proiecte strategice care se regăsesc și în scenariul de referință „Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică” („Do Something”) - SDSE. Această listă nu este exhaustivă, ea fiind generată de discuțiile cu actorii locali care au participat la grupurile de lucru organizate.

⁵⁹ Recomandările Comisiei Europene - DG Mediu, http://ec.europa.eu/environment/index_ro.htm

Prioritizarea proiectelor în funcție de scenariile de dezvoltare

		Obiectiv 1: Dezvoltarea capitalului uman	Obiectiv 2: Consolidarea capitalului social	Obiectiv 3: Promovarea unei dezvoltări incluzive	Obiectiv 4: Sporirea accesului la serviciile sociale
Scenariile 3 și 4	Scenariul 2	PS1.1: Educație pentru cerințele pieței	PS2.1: Organizații comunitare rurale	PS3.1: Servicii locale de calitate	PS4.1: Acces facil rural-urban
		PS1.2: After-School	PS2.2: Microfinanțarea societății civile	PS3.2: Integrarea copiilor cu dizabilități	PS4.2: Caravana instituțională
		PS1.3: Populație sănătoasă și cu școală	PS2.3: Competitivitate în agricultură	PS3.3: Profesioniști romi	PS4.3: Infrastructură socială de calitate

Conexiuni strategice pentru următoarea perioadă de programare

Obiectivele stabilite pentru următoarea perioadă, tipurile de proiecte strategice se subscriu priorităților stabilite în documentele de planificare la nivel european, astfel:

Complementar cu această aliniere, trebuie menționat că obiectivele țin cont și de principiile orizontale promovate la nivel european și inițiativele teritoriale regionale.

- Egalitatea de șanse și nediscriminarea
- Dezvoltarea sustenabilă
- Accentul teritorial din ce în ce mai important, în contextul *Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării*.

Capitolul 5. Concluzii și recomandări

Concluziile cu privire la declinul demografic și migrația forței de muncă, dar și cele privind calitatea scăzută a vieții persoanelor ce fac parte din grupurile dezavantajate au cel mai mare impact asupra direcțiilor de dezvoltare a regiunii Sud Muntenia. Atât infrastructura socială trebuie adaptată acestor realități, dar și percepția oamenilor asupra vieții în comun trebuie reanalizată pentru a putea oferi șanse de dezvoltare egale tuturor locuitorilor.

Dacă aspecte de ajustare a serviciilor sociale pot presupune transformarea unor unități medicale în centre destinate bătrânilor, iar cele din sistemul de învățământ pot presupune închiderea unor școli din mediile rurale și asigurarea transportului elevilor către comune centru, deciziile rămân încă la latitudinea autorităților publice centrale - ministerele care se ocupă de gestiunea lor. Dezvoltarea regională presupune, într-un mod inerent, disparități și inegalități care însă pot fi corectate nu prin investiții uniforme în teritoriu, ci prin investiții țintite care țin cont de criteriile de eficiență, de nevoi sociale și de resursele disponibile.

În ceea ce privește Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia, rolul acesteia este încă limitat și unori neclar în contextul instituțional românesc. Pe de o parte ea trebuie să își asume rolul de promotor al dezvoltării teritoriale și trebuie să acționeze ca un pionier al inovației. Pe de cealaltă parte, instrumentele pe care le are la îndemână în acest moment sunt umbrite de realitățile societății care depinde în continuare de măsurile și direcțiile transmise de la nivel central.

În urma analizelor derulate în implementarea prezentului studiu, cercetarea atât cantitativă cât și calitativă, ne-a permis desprinderea unei serii de concluzii, pentru fiecare domeniu social analizat. Pe baza acestora, am formulat o serie de recomandări care vor sta la baza îmbunătățirii procesului de planificare strategică din domeniul social.

Schimbări demografice

După cum era de așteptat, Regiunea Sud Muntenia se confruntă cu declin demografic, ceea ce poate duce pe termen lung la depopularea unor zone, dintre cele mai afectate fiind județele Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman și sudul județului Argeș. În

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

urma confruntării analizei statistice cu cea calitativă, se observă că singurele zone cu un traseu pozitiv, de creștere a populației, sunt localitățile cu o activitate economică viabilă și în special orașele mari și localitățile din vecinătatea acestora. Activitățile economice din aceste zone generează oportunități mai ridicate pentru găsirea unui loc de muncă și implicit, un trend pozitiv demografic. De ex., în județul Argeș zona orașului Mioveni și a comunelor limitrofe, prezintă o tendință demografică pozitivă.

Regula nu este general valabilă însă. În comunitățile rromone, natalitatea este mai ridicată (de ex. partea de vest a județului Călărași, zona de est din județul Ialomița, etc). Mai mult, o concluzie clară generată de cercetarea calitativă este că, pe măsură ce nivelul de dezvoltare e mai scăzut, natalitatea este mai mare. Acest lucru este în directă legătură cu nivelul și tipul de educație primit acasă și la școală. În plus valorile și alegerile în viață joacă un rol important.

O altă concluzie cu caracter general este că depopularea localităților este mai accentuată în mediul rural decât în cel urban.

Recomandări

Stoparea declinului și trecerea la o creștere demografică este posibilă prin diverse măsuri directe sau colaterale. Dintre acestea, printre cele mai benefice, este antrenarea și stimularea dezvoltării de activități economice - creșterea atractivității regiunii - ceea ce va atrage, implicit, un trend demografic pozitiv pe termen mediu și lung.

Forța de muncă și șomajul

Analiza reflectă un nivel redus de ocupare la nivelul regiunii, ceea ce poate atrage pe termen lung un nivel crescut de sărăcie și creșterea presiunii asupra serviciilor sociale. Totodată, un segment important al forței de muncă angajată în prezent este îmbătrânită, ceea ce se va traduce pe termen mediu și lung printr-un raport de dependență economică în creștere. Această tendință este prezentă la nivel regional, dar mai acută în județele Călărași, Giurgiu și Teleorman.

O altă problemă care pare să afecteze corelarea forței de muncă disponibile cu locurile de muncă existente, o constituie necorelarea cererii și ofertei în sistemul de formare. Analiza calitativă a prezentat mai multe cazuri de existență a unor locuri de

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

muncă, dar și cu o indisponibilitate a forței de muncă calificate pentru specificul acelor activități economice. Aceste cazuri sunt numeroase în industrie, de exemplu, în județul Dâmbovița există o fabrică de furnir nou înființată, pentru care nu este disponibilă forța de muncă cu o calificare corespunzătoare. Asemănător, în județul Giurgiu există sectoare economice care solicită forța de muncă, de exemplu fabrica de mobilă din municipiul Giurgiu se confruntă cu lipsa personalului calificat.

Recomandări

Măsura care poate avea cel mai rapid efect asupra reducerii șomajului și implicit ocupării forței de muncă este stimularea creșterii economice. Ea poate fi implementată prin două categorii de măsuri: măsuri directe, de încurajare a producției și măsuri indirecte, de încurajare a consumului. Dacă măsurile directe duc întotdeauna la creștere economică, cele indirecte, de creștere a consumului, nu au același impact direct. În acest ultim caz însă, dacă încurajarea consumului nu duce întotdeauna la o creștere economică, reducerea consumului va determina cu siguranță o contracție economică.

În acest sens, la nivelul fiecărui județ, trebuie implementate măsuri concrete de revigorare economică. Autoritățile publice pot susține operatorii economici prin diverse parteneriate sau facilități non-fiscale pentru a-i încuraja să își mențină activitatea economică în județele respective și să genereze în continuare locuri de muncă.

În special județele din sudul regiunii sunt caracterizate de ocuparea unei proporții semnificative a populației în agricultură. Mai mult, nu există o viziune de dezvoltare decât cea cu ajutorul agriculturii (de ex. cazul județului Teleorman). Se știe însă că, exceptând cazuri cunoscute, care au o activitate profitabilă în agricultură (de ex. operatorul economic Interagro în Teleorman), majoritatea populației ocupată în agricultură practică o agricultură de subzistență. În acest sens, o primă măsură trebuie să fie încurajarea asocierii micilor fermieri, activitate pentru care deja au fost inițiate numeroase demersuri.

O altă măsură desprinsă din analiză, este reprezentată de nevoia de corelare a cererii și ofertei în sistemul de formare. Au fost semnalate numeroase cazuri de operatori economici, inclusiv din agricultură și industrie alimentară, care au semnalat lipsa

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

personalului calificat pentru locurile de muncă pe care le oferă. În acest sens, o asemenea corelare nu poate fi decât în beneficiul atât al angajatorului, al forței de muncă disponibilă și al furnizorului de formare.

Migrația

În urma analizei pot fi identificate mai multe tipuri de migrație, prezente la nivelul regiunii. O caracteristică valabilă la nivelul întregii regiunii, este migrația către vestul Europei și faptul că centrele care atrag populația regiunii sunt marile orașe și cele cu activități economice profitabile. Unele din aceste centre se regăsesc în regiunea Sud Muntenia - Ploiești și Pitești, însă o mare parte a migrației internă este către capitală. Asemănător cu majoritatea județelor din țară, se remarcă de asemenea migrația tinerilor către centrele universitare pentru completarea studiilor, ponderea celor care se întorc în localitățile de domiciliu fiind extrem de scăzută.

Există însă și particularități ale județelor din regiune. Cazul cel mai fericit pare a fi al județului Argeș, care, datorită activităților economice nu numai că nu este afectat, dar constituie chiar un punct de atracție pentru migranți.

În Călărași, este semnalată apariția de cadre medicale din Bulgaria, Republica Moldova sau chiar Pakistan, cadre care completează parțial locurile eliberate de personalul sanitar autohton, plecat în străinătate.

Județul Dâmbovița se bucură de efectul pozitiv al înființării Universității „Valahia” din Târgoviște, unul dintre factorii care contribuie la menținerea unui număr de tineri în județ, în ciuda proximității față de municipiul București.

Este remarcat de asemenea un început timid de “repopulare” ca urmare a întoarcerii celor plecați la muncă în străinătate. În ciuda situației economice precare, județul Giurgiu a început să găzduiască, pe teritoriul său, imigranți proveniți din țări mai sărace.

Județul Prahova se confruntă cu migrația locuitorilor din zone mai sărace, din județ sau din alte județe, către localitățile turistice de pe Valea Prahovei, cât și cu stabilirea unor familii cu situație materială bună, în mediul rural limitrof. Se poate spune că, într-o

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

măsură mai mare sau mai mică, plecările și venirile în județ se compensează una pe cealaltă, astfel încât Prahova nu se încadrează în categoria județelor sever depopulate.

Apariția în Alexandria a unor secții ale unor facultăți bucureștene sau chiar a unor facultăți private, a contribuit la o oarecare temperare a situației migratorii privind migrația tinerilor către marile centre universitare.

Recomandări

În funcție de cauza care generează migrația populației, pot exista măsuri specifice de atenuare a fluxului migrator. În mod evident, o primă măsură, la care revenim, este dezvoltarea de activități economice, prin care forța de muncă să fie păstrată în comunitate.

Totodată, autoritățile locale pot iniția parteneriate cu operatori economici, pentru crearea de scheme motivaționale pentru tinerii cu rezultate remarcabile în învățatură.

Nivelul de trai în Regiunea Sud Muntenia

Nivelul de trai în Regiunea Sud Muntenia, reflectat prin accesul la servicii publice și de sănătate, este reflectat în probleme similare în toate județele, într-un grad mai mult sau mai puțin accentuat. Printre județele cu acces mai ridicat la utilități, se numără Argeș și Prahova, prin opoziție cu județele care încă au parte de acces limitat la utilități de bază, de tipul apă potabilă și canalizare, precum e cazul județului Teleorman. Sistemul de sănătate este, în general, într-o stare precară, disponibilitatea scăzută a medicilor în sistemul rural fiind amintită recurent, atât pentru județe mai sărace precum județele Dâmbovița, Giurgiu, dar și pentru județul Prahova.

Un alt element pregnant care reflectă nivelul de trai în regiune este educația. Nivelul ridicat al abandonului școlar în prezent, va atrage pe termen mediu și lung consolidarea unui capital uman de slabă calitate, care nu va putea genera o creștere a nivelului de trai. Mai mult, tot în sistemul educațional, infrastructură este necorespunzătoare derulării activității iar planuri de investiții și de reabilitare pe termen mediu nu există. Toate aceste probleme de acces la servicii publice și sociale sunt și mai pregnante pentru populația săracă.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Recomandări

Există o serie de măsuri concrete specifice care pot contribui la ridicarea nivelului de trai în Regiune. Dintre acestea, creșterea ocupării forței de muncă, mai ales pentru grupurile cu risc ridicat, tinerii, persoanele cu vârsta cuprinsă între 55-64 ani, șomerii de lungă durată, persoanele care locuiesc în zona rurală, romii și persoanele cu handicap, va contribui la un nivel de trai considerabil mai bun, în toate zonele regiunii.

Autoritățile publice trebuie să aibă drept prioritate mijlocirea accesului la serviciile de sănătate, reabilitarea serviciilor de sănătate primare și diminuarea polarizării accesului în funcție de venituri și așezarea geografică.

În educație, dinspre autoritățile publice și societatea civilă trebuie să pornească inițiative pentru conștientizarea necesității participării la toate nivelele de învățământ. Acest demers se poate implementa prin acțiuni pentru eradicarea situațiilor în care copiii nu sunt înscriși la școală, creșterea participării școlare în învățământul mediu și învățarea pe tot parcursul vieții.

O atenție deosebită trebuie acordată pentru soluționarea sărăciei extreme și a excluziunii cu care se confruntă populația romă și promovarea deplinei lor integrări în societate.

Sărăcia

Din studiul realizat, au putut fi identificați diverși factori care determină riscul de sărăcie. Dintre concluziile generate, putem observa câteva caracteristici ale sărăciei la nivelul regiunii Sud Muntenia. Nivelul cel mai ridicat de sărăcie afectează cel mai mult lucrătorii pe cont propriu și șomerii, din prima categorie detașându-se agricultorii atât ca risc de sărăcie cât și ca pondere în total săraci.

Nivelul de educație joacă din nou un rol important, majoritatea persoanelor care pot fi identificate în gospodării fiind cu educație primară sau gimnazială.

Aproape trei sferturi din populația săracă poate fi identificată în mediul rural, riscul sărăciei fiind mult mai ridicat în acest mediu de rezidență (8,8% față de 2,2% în mediul urban). În mediul urban însă, sărăcia este mai accentuată (deficitul mediu de consum este mai ridicat).

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

O proporție considerabilă a populației aparținând minorității rome se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, aceștia fiind de aproximativ 3 ori mai săraci decât media.

Famiile cu mai mult de 2 copii și cele monoparentale prezintă riscul cel mai ridicat. Pe grupe de vârstă, riscul cel mai ridicat îl prezintă tinerii din grupa de vârstă de 15-24 de ani, urmați de copii.

Prin cercetarea calitativă, datele statistice sunt susținute, reprezentanții fiecărui județ menționând că sărăcia s-a accentuat aproape constant în ultimii ani. Județul Teleorman este perceput drept cel mai sărac județ al Regiunii, dar zone vaste de sărăcie se pot identifica și în județe precum Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița și Călărași.

Recomandări

Dintre măsurile pentru diminuarea efectelor sărăciei, adaptate pentru specificul Regiunii Sud Muntenia, creșterea eficienței programelor de stimulare a ocupării forței de muncă cu accent pe învățarea pe tot parcursul vieții și formarea profesională poate avea un impact direct, pe termen mediu și lung, asupra reducerii stării de sărăcie.

Educația reprezintă un nivel de bază asupra căruia se poate interveni. Reducerea abandonului școlar și creșterea participării la învățământul gimnazial, reprezintă măsuri urgente de a fi implementate în toate zonele cu probleme, în special în cele rurale.

Incluziunea socială

În regiunea Sud Muntenia a reieșit în urma analizelor existența unui fenomen generalizat de discriminare a grupurilor minoritare (etnice, religioase, etc.). Pe termen mediu și lung, aceste acțiuni vor duce la marginalizare socială și nivel scăzut al calității vieții persoanelor excluse.

O altă acțiune, precar abordată, este excluderea persoanelor cu dizabilități de la viața socială, generalizată la nivel național. Premisele pentru o calitate mai bună a vieții pentru persoanele afectate sunt foarte slabe, datorită nivelului ridicat de dependență, în special economică.

Recomandări

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Printre măsurile pentru reducerea excluziunii sociale, se numără măsuri similare cu reducerea sărăciei.

Primul dintre acestea ar fi de natură să favorizeze ocuparea în vederea reducerii /combaterii excluziunii de pe piața muncii. În acest sens este nevoie de de:

- programe pentru stimularea ocupării forței de muncă,
- formarea profesională cu accent pe învățarea pe tot parcursul vieții;
- combaterea formelor de discriminare.

Pentru combaterea excluziunii de la servicii de sănătate este nevoie de:

- măsuri de asigurare a serviciilor de sănătate de calitate;
- dezvoltarea infrastructurii în domeniul sănătății;
- asigurarea acoperirii teritoriale cu servicii de sănătate.

În vederea combaterii excluziunii de la educație trebuie să se acționeze în vederea:

- reducerii sau chiar eliminării neparticipării la învățământul obligatoriu;
- creșterii participării la toate formele de învățământ;
- reducerii abandonului școlar;
- îmbunătățirea pregătirii profesionale și tehnice adaptate la cerințele pieței forței de muncă;

Pentru reducerea excluziunii de la locuire este necesară:

- asigurarea de locuințe sociale și de urgență;
- îmbunătățirea condițiilor de locuit în anumite zone și pentru anumite categorii sociale;

În domeniul asistenței, protecției și asigurărilor sociale este necesară:

- asigurarea unui sistem competitiv de servicii de asistență socială;
- creșterea nivelului venitului minim garantat,
- îmbunătățirea ajutorului acordat familiilor cu copii;
- îmbunătățirea sistemului public de pensii care să asigure eliminarea excluziunii sociale a persoanelor vârstnice;

O serie de acțiuni concrete sunt necesare pentru combaterea excluziunii sociale a romilor și anume;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- susținerea formării și ocupării forței de muncă a persoanelor ce fac parte din această etnie;
- participarea romilor la toate formele de educație;
- asigurarea îngrijirii sănătății pentru persoanele rome;
- dezvoltarea infrastructurii și a locuirii care contribuie la incluziunea socială a persoanelor de etnie romă;
- lupta continuă împotriva discriminării acestei etnii.

Siguranța cetățenilor

Din analiza datelor cantitative și calitative se constată un nivel ridicat de infracțiuni de tip furturi la nivel regional, în special în mediul rural, ceea ce se reflectă în perturbarea vieții și a bunăstării sociale.

Mai important, este faptul că, la nivel regional, în special în mediul urban, predomină un sentiment generalizat de nesiguranță și insecuritate, care, pe termen lung, generează un nivel scăzut al calității vieții.

Recomandări

Dintre măsurile cu impact în creșterea siguranței cetățenilor susținem:

- Diversificarea modalităților de pedepsire, cu accent special pe executarea pedepselor în comunitate;
- Dezvoltarea unui serviciu larg de probațiune și reinserție socială a foștilor delincvenți;
- Consolidarea capacității închisorii de formare profesională și pregătire pentru o reinserție socială eficace;
- Dezvoltarea sistemului juridic și de asistență socială a victimelor delincvenței;
- Reforma justiției pentru minori. Este în curs de definitivare strategia și sistemul legislativ al tribunalelor pentru copii, consolidarea capacității centrelor de corecție pentru copii și tineri de inserție socială;
- Elaborarea unei strategii pentru asigurarea unui act de justiție larg accesibil, corect și de calitate;
- Promovarea poliției comunitare;

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

- Dezvoltarea relațiilor de încredere și cooperare între poliție și colectivitate, cu accent special pe relația cu segmentele marginalizate (romi);
- Creșterea progresivă a contribuției la incluziunea socială.

Pe baza analizei stadiului actual, a nevoilor de dezvoltare identificate, propunem scenariul *Dezvoltare bazată pe sustenabilitate economică și de mediu* ca modalitate de soluționare a problemelor din domeniul social la nivelul regiunii Sud Muntenia.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Nr.	Obiectiv	Direcții de acțiune	Măsuri	Indicatori
1.	Dezvoltarea capitalului uman al regiunii	1.1 Dezvoltarea resurselor umane prin asigurarea unui cadru educațional corespunzător	1.1.1 Asigurarea unor oportunități de învățare de calitate, adaptate cerințelor pieței locale a muncii	<p>Indicatori de realizare imediată: Cercetare/ documente strategice și plan de acțiune privind nevoile și cererea pe piața forței de muncă Număr programe pilot, inclusiv privind parteneriatul public-privat în domeniul educației și a pregătirii resursei umane</p> <p>Indicatori de rezultat: Număr de instituții implicate Număr de actori locali participanți</p> <p>Indicatori de impact: Alinierea cererii și ofertei pe piața forței de muncă Corelarea nevoilor mediului privat cu oferta educațională din sistemul de educație</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

			<p>1.1.2 Continuarea și diversificarea programelor de reducere și prevenire a abandonului școlar</p>	<p>Indicatori de realizare imediată: Număr de programe dezvoltate și implementate Indicatori de rezultat: Număr de elevi / cursanți participanți Indicatori de impact: Scăderea ratei abandonului școlar</p>
			<p>1.1.3 Diversificarea serviciilor destinate recalificării profesionale și învățare continuă</p>	<p>Indicatori de realizare imediată: Număr de programe implementate, inclusiv pentru meseriile verzi - cu aplicabilitate în multe domenii de activitate (sectorul construcții și instalații, sectorul energetic, etc) Indicatori de rezultat: Număr de cursanții Indicatori de impact: Creșterea volumului de reinsertie pe piața forței de muncă Scăderea presiunii financiare asupra sistemului de asigurări sociale</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

			Îmbunătățirea capitalului uman al regiunii
		1.1.4 Creșterea calității serviciilor educaționale din mediul rural	Indicatori de realizare imediată: Număr de programe implementate Indicatori de rezultat: Numărul de unități de învățământ beneficiare Numărul de elevi beneficiari Indicatori de impact: Scăderea ratei de abandon școlar Creșterea ratei de alfabetizare la nivel regional
	1.2 Atenuarea efectelor migrației capitalului uman și identificarea stimulentei pentru menținerea tinerilor și persoanelor calificate	1.2.1. Gestionarea efectelor migrației prin programe transnaționale integrate	Indicatori de realizare imediată: Număr de proiecte implementate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari ai programelor Indicatori de impact: Diminuarea cazurilor sociale derivate în urma migrației Creșterea nivelului investițional

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

			privat în regiune
		1.2.2. Stoparea dezintegrării sociale a familiilor de migranți prin programe sociale	Indicatori de realizare imediată: Programe implementate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari Indicatori de impact: Îmbunătățirea situației cazurilor sociale existente Reducerea ratei de apariție a cazurilor sociale
		1.2.3. Stoparea migrației tinerilor și a a persoanelor înalt calificate prin crearea de scheme motivaționale	Indicatori de realizare imediată: Număr de programe implementate Scheme de retenție Indicatori de rezultat: Număr beneficiari Volum financiar al schemelor implementate Indicatori de impact: Scăderea migrației externe și creșterea atractivității regiunii Sud

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

			Muntenia
	1.3 Dezvoltarea resurselor umane prin asigurarea unor servicii de sănătate de calitate	1.3.1 Promovarea serviciilor preventive de sănătate	Indicatori de realizare imediată: Număr evenimente și sesiuni de informare Materiale produse și distribuite Nr. proiecte spin off Indicatori de rezultat: Mărime grup țintă Număr instituții participante Indicatori de impact: Eficacitatea programului Nivel de cunoaștere și informare crescut
		1.3.2 Susținerea programelor de sănătate publică în ce privește bolile transmisibile	Indicatori de realizare imediată: Număr programe implementate Număr de campanii organizate Indicatori de rezultat: Număr beneficiari programe Arie geografică acoperită Indicatori de impact:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				Creșterea gradului de informare Scăderea incidenței în rândul populației a bolilor transmisibile
			1.3.3 Creșterea accesibilității la servicii de sănătate a grupurilor vulnerabile sau dezavantajate	Indicatori de realizare imediată: Număr proiecte derulate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari Număr de instituții participante Indicatori de impact: Nivelul accesibilității la servicii sociale a persoanelor dezavantajate
			1.3.4 Diversificarea serviciilor de sănătate la nivel regional prin dezvoltarea resurselor umane și a infrastructurii de sănătate	Indicatori de realizare imediată: Număr de servicii introduse/dezvoltate în sistem Număr de cursuri de pregătire organizate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari din sistem Număr de beneficiari secundari Indicatori de impact:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntentia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				Eficacitatea serviciilor sociale Creșterea gradul de satisfacție al serviciilor
			1.3.5 Integrarea sistemului de sănătate regional în contextul proximității față de București în ceea ce privește serviciile de sănătate specializate.	Indicatori de realizare imediată: Audit și plan de acțiune privind principalele nevoi ale regiunii Indicatori de rezultat: Număr proiecte derulate Indicatori de impact: Creșterea eficienței și a performanței sistemului sanitar
2.	Consolidarea capitalului social al regiunii	2.1 Creșterea coeziunii sociale la nivelul regiunii prin formarea de capital social	2.1.1. Susținerea programelor de crearea de rețele locale și regionale	Indicatori de realizare imediată: Număr de proiecte implementate Număr evenimente organizate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari Număr parteneriate încheiate Indicatori de impact: Formarea de capital social local Indicatori specifici de dezvoltare

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				comunitară
			2.1.2 Dezvoltarea unui sistem de grant-uri pentru ONG-uri pentru dezvoltarea unor proiecte privind sprijinirea potențialului uman și a categoriilor defavorizate	<p>Indicatori de realizare imediată: Număr de granturi acordate Număr de organizații comunitare înființate</p> <p>Indicatori de rezultat: Număr de proiecte derulate Număr beneficiari</p> <p>Indicatori de impact: Fundamentarea unui context local antreprenorial și dinamic Soluționarea unor probleme sociale din comunitățile locale Dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor instituțiilor publice locale</p>

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

		2.1.3 Asistență pentru programe de construire a unei largi reprezentativități a grupurilor de interese: societatea civilă, sectorul de afaceri, sectorul guvernamental, comunitățile locale	Indicatori de realizare imediată: Număr programe derulate Număr de parteneriate încheiate Indicatori de rezultat: Număr de granturi acordate Indicatori de impact: Creșterea nivelului de participare locală Promovarea democrației participative ca standard de intervenție instituțională
	2.2 Dezvoltarea economiei sociale	2.2.1 Continuarea programelor referitoare la incluziunea socială activă	Indicatori de realizare imediată: Număr programe derulate Indicatori de rezultat: Nivel de participare al beneficiarilor Număr de beneficiari Indicatori de impact: Rezolvarea unor probleme sociale locale Creșterea spiritului antreprenorial Dezvoltarea și îmbunătățirea

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				serviciilor instituțiilor publice locale
			2.2.2 Crearea de parteneriate sustenabile între companii și reprezentanți ai societății civile pentru inserție pe piața forței de muncă a resurselor umane ce aparțin unor categorii defavorizate.	Indicatori de realizare imediată: Număr de proiecte derulate cu scopul de a crea rețele de parteneriat Indicatori de rezultat: Număr de categorii sociale atinse Număr de participanți Tipuri de proiecte derulate Indicatori de impact: Promovarea unei responsabilități civice locale Încurajarea participării la viața publică Dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor instituțiilor publice locale
3.	Promovarea unei dezvoltări incluzive	3.1 Combaterea excluziunii sociale prin acces sporit la educație și piața forței de muncă	3.1.1. Consiliere pentru integrarea pe piața muncii a grupurilor defavorizate	Indicatori de realizare imediată: Număr de servicii de consiliere derulate Indicatori de rezultat:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				Număr de ore de consiliere Număr beneficiari Indicatori de impact: Creșterea ratei de ocupare a persoanelor defavorizate Scăderea dependenței economice a persoanelor defavorizate
			3.1.2 Facilitarea tranziției între locuri de muncă diferite prin servicii de ocupare a forței de muncă	Indicatori de realizare imediată: Număr de proiecte implementate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari implicați Număr de instituții participante Indicatori de impact: Creșterea ratei de ocupare Creșterea mobilității populației
			3.1.3 Asistență în vederea recalificării profesionale	Indicatori de realizare imediată: Număr de servicii de asistență implementate în teritoriu Valoarea investițiilor inițiale Număr de domenii/sectoare

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				economice acoperite Indicatori de rezultat: Număr beneficiari Indicatori de impact: Eficiența și eficacitatea proiectelor de recalificare profesională
			3.1.4 Acțiuni periodice pentru creșterea gradului de conștientizare asupra nevoii de educație	Indicatori de realizare imediată: Numărul de campanii derulate Indicatori de rezultat: Număr de categorii sociale atinse Număr de materiale distribuite Indicatori de impact: Percepția asupra sistemului de educație Rata de cuprindere școlară
		3.2 Asigurarea unei șanse egale pentru categorii defavorizate	3.2.1 Programe de consiliere și susținere a grupurilor marginalizate	Indicatori de realizare imediată: Număr de servicii de consiliere derulate Indicatori de rezultat: Număr de ore de consiliere

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				Număr beneficiari Indicatori de impact: <i>În funcție de specificul programelor derulate</i>
			3.2.2 Programe pentru îmbătrânire activă pentru persoanele vârstnice	Indicatori de realizare imediată: Număr de programe implementate Număr de localități implicate în program Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari Tipul de program derulat Indicatori de impact: Creșterea ratei de ocupare Scăderea presiunii financiare asupra sistemului social
			3.2.3 Acțiuni de responsabilizare a societății civile, companiilor și familiilor în domeniul protecției copilului prin sprijinirea companiilor și membrilor societății civile implicați în programe sociale	Indicatori de realizare imediată: Numărul de campanii derulate Indicatori de rezultat: Număr de categorii sociale atinse Număr de materiale distribuite

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				Indicatori de impact: Promovarea democrației participative Creșterea responsabilității civice locale
			3.2.4 Integrarea sistemelor de servicii sociale la nivel regional	Indicatori de realizare imediată: Realizarea unei platforme pilot de centralizare a serviciilor prestate (publice și private) și a beneficiarilor la nivel regional Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari Aria geografică acoperită Indicatori de impact: Creșterea performanțelor din sistemul social Creșterea eficacității sistemului social
4.	Sporirea accesului la serviciile sociale	4.1 Creșterea calității furnizării serviciilor sociale	4.1.1 Îmbunătățirea furnizării serviciilor de sănătate prin creșterea competențelor	Indicatori de realizare imediată: Număr de servicii

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

			profesionale a specialiștilor din domeniu	introduse/dezvoltate în sistem Număr de cursuri de formare organizate Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari din sistem Număr de beneficiari secundari Indicatori de impact: Eficacitatea serviciilor sociale Percepția publicului și gradul de satisfacție al serviciilor
			4.1.2 Investiții în infrastructura socială, în special pentru zonele defavorizate și grupurile vulnerabile	Indicatori de realizare imediată: Volum de investiții Număr de clădiri care au beneficiat de investiții Echipamente/materiale achiziționate Indicatori de rezultat: Numărul de persoane care beneficiază de servicii sociale îmbunătățite Indicatori de impact:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

			Creșterea calității serviciilor sociale prestate Creșterea calității vieții la nivel regional
	4.2 Creșterea accesibilității la serviciile sociale	4.2.1 Programe pentru îmbunătățirea infrastructurii și calității serviciilor sociale.	Indicatori de realizare imediată: Număr de programe Număr de kilometri de drum construit Indicatori de rezultat: Număr de beneficiari Valoare investită Indicatori de impact: Creșterea accesibilității locale și regionale Eliminarea disparităților rural - urban
		4.2.1 Sprijinirea serviciilor și produselor sociale inovative prin încurajarea parteneriatelor multi-nivel	Indicatori de realizare imediată: Număr de servicii inovative introduse în serviciile sociale

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
 Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

				<p>Infrastructură socială nou creată</p> <p>Indicatori de rezultat:</p> <p>Număr de beneficiari Aria de acoperire a serviciilor</p> <p>Indicatori de impact:</p> <p>Accesibilitatea serviciilor sociale Eficiența serviciilor sociale Eficacitatea serviciilor sociale Percepția publicului și gradul de satisfacție al serviciilor</p>
--	--	--	--	---

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Capitolul 6. Bibliografie:

- Iris Alexe, Bogdan Păunescu, Studiu asupra fenomenului imigrației în România, integrarea străinilor în societatea românească, (ediție electronică 2011), coordonatori Bellù și Liberati, Impacts of Policies on Poverty, Relative Poverty Lines, 2005
- C. Chirca, ... Marius Pop ... C. Zamfir ș.a. Metode și tehnici de evaluare a sărăciei, 1998
- Eduard Andrei Ciocănescu, Migrația externă: de la țara de origine România, la țările de destinație din spațiul Uniunii Europene - scurtă analiză pentru anii 1998-2009, Revista Română de Statistică nr. 7, 2011
- Constance F. Citro and Robert T. Michael, Poverty, A New Approach, 1995 trimitere la Townsend 1992
- Daniela Dănăciță, Caracteristici ale migrației în România, Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Economie, Nr.2/2010
- Michael Haralambos ș.a., Sociology Themes and Perspectives, 2008
- John Iceland, Poverty in America, 2006
- Gerda Jehoel-Gijsbers și Cok Vrooman, Explaining Social Exclusion, A theoretical model tested in the Netherlands, 2007
- Marius Augustin Pop, Cătălin Zamfir, Elena Zamfir, România 89 - 93 Dinamica bunăstării și protecția socială, editura Expert, București, 1994
- Marius Augustin Pop, Evaluarea evoluției sărăciei folosind pragurile relative ancorate în timp, Revista Calitatea Vieții, XX, nr. 3 - 4, p. 377 - 398, 2009.
- Marius Augustin Pop, Scale de echivalență utilizate în estimarea sărăciei, Revista română de Statistică - supliment - trim. IV, p. 167 - 180, 2011.
- Friedrich-Ebert-Stiftung, Impactul crizei economice asupra migrației forței de muncă românești, 2011
- Zamfir Elena, Preda Marian, Dan Adrian, 2004, Surse ale excluziunii sociale', Revista de Asistență Socială, nr.2-3, București.
- *** Active ageing and solidarity between generations, A statistical portrait of the European Union 2012, Eurostat, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011

- *** Comisia Europeană, Bruxelles 20.12.2011, COM(2011) 902 final, Draft 2012 Raport Comun al Consiliului și al Comisiei cu privire la implementarea Cadrului Strategic pentru Cooperare Europeană în educație și formare (ET2020)
- *** INS, Forta de muncă în România, Ocupare și șomaj în anul 2010.
- *** Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale semnat de Guvernul României și Comisia Europeană, 2005
- *** Raportul național strategic privind protecția socială și incluziunea socială (2008-2010)
- *** UNICEF, ICDC Florence, Crisis in Mortality, Health and Nutrition, , 1994
- ***, World Bank Romania: Poverty assessment. June 2003. Report No. 26169-RO, apărut sub același număr și în limba română: România: Raport de Evaluare a Sărăciei, octombrie 2003 Comisia Europeană (2010a). Europa 2020. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF>
- Comisia Europeană (2010b). Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor - Contribuția politicii regionale la creșterea inteligentă în Europa 2020. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0553:RO:NOT>
- Comisia Europeană (2010c). Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării. Decembrie 2010. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0715:EN:NOT>
- Comisia Europeană (2012). Cadrul Strategic Comun pentru perioada 2014 - 2020. Martie 2012. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_ro.cfm#1
- Guvernul României (2005). Planul Național de Dezvoltare 2007-2013. Decembrie 2005. http://discutii.mfinante.ro/static/10/Mfp/pnd/documente/pnd/PND_2007_2013.pdf
- Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (2012). Carta Albă a sectorului ONG din România.
- Fundația Soroș România (2012). Incluziunea romilor din Romania: Politici, Institutii, Experiene (august 2012). http://www.soros.ro/ro/program_articol.php?articol=400#
- Guvernul României (2011). Programul Național de Reformă 2011-2013. Aprilie 2011. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_romania_ro.pdf

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Guvernul României, Ministerul Afacerilor Europene (2012). Memorandum cu tema aprobarea actiunilor si documentelor privind pregatirea accesarii si implementarii fondurilor europene în perioada 2014-2020. Iunie 2012.

<http://www.maeur.ro/articol/documente-aprobate>

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - MDRAP (2009). Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România (CSDTR) 2030.

Sandu, D. (2008). Indicele de Dezvoltare Socială Locală.

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Continutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Capitolul 7. Anexe:

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Cu gândul în viitor, acționăm în prezent! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, municipiul Călărași, județul Călărași, Cod. 910164
Telefoane: 0242.331769 și 0728.026708, Fax: 0242.313167, E-mail office@adrmuntenia.ro

Continutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.